

ŞTIRI DESPRE O RĂPIRE

Traducere din limba spaniola SARMIZA LEAHU

n RAO International Puhlishing Company

Grupul Editorial RAO C.R 2-l24 Bucureşti, ROMĂNIA
Noticia de un secuestro

Coperta senei DONE STAN
Ilustraţia copertei: Ferran Carte:»

Tiparul executat de
R.A. .Monitorul Oficial"
Bucureşti. Romănia
2003 ISBN 973-576-454-7

Mulţumiri

Maruja Pachon şi soţul său, Alberto Villamizar, mi-au propus în octombrie 1993 sa scriu o carte cuprinzînd experienţele trăite de ea de-a lungul celor şase luni de captivitate şi anevoioasele demersuri pe care el s-a înverşunat sa le întreprindă pîna cînd a reuşit sa o elibereze. Prima versiune se afla într-o faza foarte avansata, cînd ne-am dat seama ca era cu neputinţa sa desprindem aceasta răpire de celelalte noua întîmplate simultan în ţara. De fapt, nu era vorba de zece răpiri diferite - cum ni s-a părut la prima vedere —, ci de una singura: răpirea colectiva a zece persoane selectate cu deosebita grija şi dusa la îndeplinire de o aceeaşi entitate şi cu o unica finalitate.
Aceasta constatare tîrzie ne-a obligat sa o luam de la capăt, cu o structura diferita şi cu un nou elan, pentru ca toţi protagoniştii sa apară cu o identitate bine definita şi într-o ambianţa proprie. A rezultat, ca soluţie tehnică, o naraţiune labirintica, dar care, în prima sa forma, ar fi fost prea învolburata şi fără sfîrşit. Aşa se face ca munca noastră, prevăzuta sa dureze un an, s-a prelungit aproape trei, răstimp în care am beneficiat de colaborarea atenta şi oportuna a Marujai şi a lui Alberto, ale căror relatări personale alcătuiesc axa centrala şi firul conducător al acestei cărţi.
Am discutat, pe cît mi-a fost cu putinţa, cu cei mai mulţi dintre protagonişti şi la toţi am aflat aceeaşi disponibilitate generoasa de a-şi răscoli propriile amintiri şi de a-şi redeschide, pentru mine, rănile pe care, poate, doreau să le dea uitării. Durerea, răbdarea şi6
înverşunarea lor mi-au dat curajul de a persevera si de a duce pîna la capăt aceasta sarcina autumnala, cea mai dificila şi mai trista din cîte mi-a fost dat sa-mi asum vreodată. Singura mea frustrare izvorăşte din convingerea ca nici unul dintre ei nu va afla in aceste pagini decît o palida imagine a grozăviilor îndurate în viaţa reala. îndeosebi familiile celor doua ostatice ucise — Marina Montoya şi Diana Turbay —, dar, mai ales, mama acesteia din urma, *dona* Nydia Quintero de Balcăzar, ale cărei destăinuiri au însemnat pentru mine o experienţa umana sfîşietoare şi de neuitat.
Aceasta senzaţie de neîmplinire o împărtăşesc cu doua persoane care au trudit alături de mine, meşterind la schelăria confidenţiala a cărţii: ziarista Luzăngela Arteaga, care a scotocit şi a reuşit sa dea de urma a numeroase date inccesibile, cu o tenacitate şi o discreţie deplina, ca de braconiera, şi Mărgărita Marquez Caballero, verişoara primara şi secretara mea particulara, care s-a ocupat de transcrierea, sistematizarea şi verificarea, în cel mai mare secret, a încîlcitului material de baza, în care, nu o data, am simţit ca sîntem pe cale sa ne împotmolim.
Recunoştinţa mea eterna se îndreaptă către toţi protagoniştii şi colaboratorii, graţie cărora a fost cu putinţa sa nu fie data uitării aceasta drama bestiala, care, din nefericire, repezinta doar un episod al holocaustului biblic în care Columbia se mistuie de peste douăzeci de ani. Lor şi tuturor columbienilor — nevinovaţi sau vinovaţi — le dedic rîndurile ce urmează, cu speranţa ca nicicînd nu ni se vor mai înttmpla cele scrise aici.
G.G.M. Cartagena de Indias', mai 1996
Port la Marea Caraibilor şi capitala departamentului Bolfvar (n.tr.).
înainte de a se urca în maşină, a întors capul ca sa se asigure ca n-o urmarea nimeni. Era ora şapte şi cinci minute seara la Bogota, întunericul se lăsase cu o ora în urma, Parcul Naţional era slab luminat, iar copacii desfrunziţi se profilau fantomatici pe cerul înnegurat şi mohorît, dar, după cîte se părea, n-o pîndea nici o primejdie, în ciuda rangului sau, Maruja s-a aşezat în spatele şoferului, pentru ca totdeauna i se păruse locul

cel mai comod. Beatriz a urcat pe cealaltă parte şi s-a aşezat la dreapta ei. Aveau aproape o ora întîrziere faţa de programul obişnuit şi amîndoua se simţeau fără vlaga după o zi monotona, în care asistaseră la trei şedinţe de consiliu. Mai ales Maruja, care, cu o seara înainte, avusese musafiri şi nu putuse dormi mai mult de trei ore. Şi-a întins picioarele amorţite, şi-a sprijinit capul de speteaza scaunului, a închis ochii şi a dat ordinul obişnuit:
— Acasă, te rog.
Se întorceau, ca de fiecare data, pe o ruta diferita, atît din motive de securitate, cît şi din cauza ambuteiajelor din oraş, Re-nault-ul 21 era nou şi confortabil, iar şoferul îl conducea cu o deosebita prudenţă. Cea mai bună alternativă din seara aceea a fost şoseaua de centura din partea de nord. Au găsit trei semafoare pe verde, iar circulaţia din acea seară era mai puţin aglomerată ca de obicei. Chiar şi în zilele cele mai proaste, nu făceau mai mult de o jumătate de ora de la birou puia Ia Maruja acasă, pe strada transversala8
a treia nr. 84A/42, după care şoferul o ducea pe Beatriz la locuinţa ei, aflata la şapte străzi depărtare de acolo.
Maruja făcea parte dintr-o familie de intelectuali remarcabili, care număra mai multe generaţii de ziarişti. Ea însăşi era gazetar şi chiar primise cîteva premii. De doua luni era directoarea oficiului de stat pentru dezvoltarea cinematografiei, Focine. Beatriz, cumnata şi asistenta ei principala, o fizioterapeuta cu o îndelungata experienţa, îşi luase pentru un timp o vacanta mai lunga ca sa schimbe domeniul. Principala sa obligaţie la Focine era sa se ocupe de relaţiile cu presa. Nici una din ele nu avea motive sa se teama de ceva, dar Maruja luase obiceiul aproape inconştient sa privească în spate încă din luna august, de cînd traficanţii de droguri declanşaseră un val de răpiri imprevizibile din rîndul ziariştilor. Temerile ei s-au dovedit întemeiate. Cu toate ca Parcul Naţional i se păruse pustiu cînd privise peste umăr înainte de a se urca în maşina, opt bărbaţi o supravegheau din umbra. Unul se afla la volanul unui Mercedes 190, de culoare albastru închis, cu numere false de Bogota, parcat la marginea trotuarului de vizavi. Un altul aştepta la volanul unui taxi galben, furat. Patru dintre ei, în blugi, adidaşi şi scurte de piele, se plimbau la adăpostul întunericului din parc. Al şaptelea, înalt si prezentabil, purta un costum subţire, de primăvara, şi o geanta diplomat care-i întregea aerul de tînar demnitar. Dintr-o cafenea aflata pe colţ, la doar cîteva zeci de metri de acolo, şeful operaţiunii supraveghea acel prim episod real, ale cărui repetiţii, meticuloase şi febrile, începuseră cu douăzeci şi una de zile în urma.
Taxiul şi Mercedes-ul au urmărit maşina în care se afla Maruja pastrînd distanţa minima, aşa cum făcuseră încă de lunea trecuta în încercarea de a stabili traseele obişnuite. După circa douăzeci de minute, au virat toţi la dreapta, pe strada 82, la mai puţin de doua sute de metri de clădirea din cărămida roşie în care locuiau Maruja, soţul ei şi unul dintre copii. Imediat ce s-au angajat pe strada în panta, taxiul galben a depăşit maşina Marujăi şi i-a blocat trecerea dinspre trotuarul stîng, iar şoferul a fost nevoit sa frîneze brusc ca sa evite ciocnirea. Aproape în acelaşi timp, Mercedes-ul a oprit în spate, nelăsîndu-i nici o posibilitate de a da înapoi.
9
Din taxi au sărit trei bărbaţi care s-au îndreptat cu pas hotarît spre automobilul celor două femei. Tînarul înalt şi elegant avea o arma ciudata, care Marujăi i s-a părut a f i o puşca de vînatoare cu patul retezat şi cu o ţeava lunga şi groasa ca o luneta, în realitate, era un Mini Uzzi de 9 milimetri cu amortizor, capabil sa tragă o rafala de treizeci de gloanţe în numai doua secunde. Ceilalţi doi agresori erau şi ei înarmaţi cu automate şi pistoale. Maruja şi Beatriz n-au putut vedea însă ca din Mercedes-ul oprit în spate au mai coborît trei bărbaţi.
Acţiunea a fost atît de bine sincronizată şi atît de rapida, încît Maruja şi Beatriz n-au izbutit sa-şi amintească mai tîrziu decît frîn-turi răzleţe din cele mai puţin de doua minute cît a durat atacul. Cinci dintre bărbaţi au înconjurat maşina şi s-au ocupat de cei trei pasageri în acelaşi timp, cu o scrupulozitate de profesionişti. Al şaselea a rămas sa supravegheze strada cu arma automata în banduliera. Maruja şi-a recunoscut presimţirile.
- Demarează, Ăngel, i-a strigat şoferului. la-o pe trotuar, pe unde s-o nimeri, dar porneşte odată!
Ăngel încremenise pe locul lui, dar, oricum, prins între taxiul din faţa şi Mercedes-ul din spate, n-ar fi avut pe unde sa scape. De teama ca bărbaţii vor începe sa tragă, Maruja şi-a strîns la piept poşeta ca pe un colac de salvare şi, ghemuindu-se în spatele şoferului, a strigat spre Beatriz:
— Culca-te pe podea!
— Asta ar mai lipsi, a şoptit Beatriz. Pe jos ne omoară. Tremura, dar era hotarîta. Convinsa ca nu era vorba decît de un jaf, şi-a scos cu greu cele doua inele de la mîna dreapta şi le-a aruncat pe fereastra, spunîndu-şi: „Sa se spele cu ele pe cap". Dar n-a mai avut timp sa şi le scoată şi pe cele de la mîna stîngă. Maruja, ghemuita în spatele scaunului, nici nu şi-a mai amintit ca purta un inel cu diamante şi smaralde, asortat cu cerceii.
Doi dintre bărbaţi au deschis portiera din dreptul Marujăi, iar alţi doi, pe cea dinspre Beatriz. Al cincilea a tras un glonţ prin geam, împuşcîndu-l în cap pe şofer; detunătura abia daca a răsunat ca un suspin din cauza amortizorului. Apoi a deschis10
portiera, l-a scos dintr-o singura mişcare afară şi a mai tras trei gloanţe în bărbatul prăbuşit pe asfalt. Un destin deviat: Ăngel Marfa Roa era şoferul Marujai doar de trei zile şi îşi inaugurase noua funcţie purtînd costumul de

culoare închisă, cămaşa apretata şi cravata neagra a şoferilor ministeriali. Predecesorul sau, pensionat la cerere în urma cu o saptamîna, fusese şofer titular la Focine timp de zece ani.
Maruja nu a aflat despre uciderea şoferului decît mult mai tîr-ziu. Din ascunzătoarea ei n-a auzit decît zanganitul geamurilor sparte şi, imediat după aceea, un strigat grăbit chiar deasupra ei: „Pe dumneavoastră va căutam, doamna. Hai, jos!" O gheara de fier a apucat-o de braţ şi a tîrît-o afara din maşina. Ea s-a zbătut cît a putut, a căzut, s-a julit la un picior, dar cei doi bărbaţi au luat-o pe sus şi au dus-o aşa pîna la maşina oprita în spate. Nici unul nu şi-a dat seama ca Maruja strîngea la piept poşeta.
Beatriz, care avea unghii lungi si tari si o buna pregătire militară, a încercat sa scape din mîinile tînarului care se chinuia s-o scoată din maşina: „Pe mine sa nu mă atingi!" i-a strigat. El s-a crispat, iar Beatriz şi-a dat seama ca era la fel de nervos ca ea şi, ca atare, ar fi fost în stare de orice. Aşa ca a schimbat tonul:
— Cobor singura. Spune-mi ce sa fac. Tînarul i-a arătat taxiul.
— Urcaţi în maşina asta şi culcaţi-va pe podea, i-a spus. Mai repede!
Portierele erau deschise, motorul pornit, iar şoferul aştepta neclintit pe scaunul sau. Beatriz s-a întins cum a putut în partea din spate. Agresorul a acoperit-o cu scurta lui şi s-a aşezat pe bancheta, cu picioarele sprijinite pe spatele ei. în maşina s-au mai urcat încă doi bărbaţi: unul lînga şofer, iar celalalt în spate. Şoferul a aşteptat pîna cînd a auzit pocnetul simultan al celor doua portiere şi a demarat în tromba spre nord, pe şoseaua de centură. Abia atunci şi-a dat Beatriz seama că-şi uitase poşeta în cealaltă maşina, dar era prea tîrziu. Mai mult decît frica şi poziţia incomoda, o chinuia duhoarea de amoniac a jachetei.

Mercedes-ul în care fusese urcata Maruja demarase cu un minut mai devreme în alta direcţie. O aşezaseră pe bancheta din spate, flancată de-o parte şi de alta de cîte un bărbat. Cel din stînga a obli-gat-o sa-şi sprijine capul pe genunchii lui într-o poziţie atît de incomoda, încît abia de mai putea respira. Lînga şofer stătea un bărbat care comunica cu cealaltă maşina printr-o staţie de emisie-recepţie primitiva. Maruja era cu atît mai derutata pentru ca nu ştia cu ce maşina o duceau - întrucît niciodată n-a aflat despre Mercedes-ul care staţionase în spatele lor —, dar îşi dădea seama ca era un automobil nou şi confortabil, poate chiar blindat, fiindcă zgomotele străzii ajungeau pîna la ea în surdina, ca un su.sur de ploaie. Nu putea respira, iar inima i se zbătea aşa de tare, încît avea senzaţia ca se sufoca. Sesizînd agitaţia ei, bărbatul de lînga şofer, care se purta ca un şef, a încercat s-o calmeze.
— Staţi liniştita, i-a spus, întorcînd pe jumătate capul. Vrem sa mergeţi cu noi ca sa transmiteţi un comunicat. Peste cîteva ore o sa fiţi înapoi acasă. Dar daca faceţi cea mai mica mişcare, o sa daţi de bucluc, aşa ca mai taine staţi liniştita.
Şi cel care o ţinea cu capul pe genunchi se străduia s-o calmeze. Maruja a tras adînc aer în piept, apoi a expirat fără graba pe gura, după care a început sa-şi revină. Situaţia s-a schimbat cîteva sute de metri mai departe, pentru ca automobilul a nimerit într-un ambuteiaj pe o panta foarte abrupta. Bărbatul cu staţia de emisie a început sa strige comenzi imposibile, pe care şoferul celeilalte maşini nu reuşea sa le îndeplinească. Undeva, pe autostrada, circulaţia era blocata de cîteva ambulanţe, iar vuietul sirenelor şi claxoanele asurzitoare l-ar fi înnebunit pe orice om mai slab de înger. Iar răpitorilor, cel puţin în acel moment, le tremura inima de frica. Şoferul era aşa de nervos, încît, încercînd sa-şi croiască drum, a lovit un taxi. N-a fost nimic grav, dar taximetristul le-a strigat ceva, sporin-du-le tuturor nervozitatea. Bărbatul cu staţia de emisie i-a dat ordin sa înainteze cu orice preţ, iar maşina a reuşit sa se strecoare trecînd peste trotuare şi terenuri virane.
După ce a scăpat din ambuteiaj, maşina a continuat sa urce. Maruja avea impresia ca se îndreptau spre La Calera, o panta a
colinei, foarte aglomerata la ora aceea. Brusc, Maruja şi-a amintit că în buzunarul sacoului avea cîteva seminţe de cardamom, un adevărat calmant natural, şi i-a rugat pe răpitori sa-i dea voie sa mestece cîteva. încercînd s-o ajute sa le caute în buzunar, bărbatul din dreapta ei şi-a dat seama ca strîngea la piept poşeta. I-au luat-o, dar i-au dat în schimb seminţele de cardamom. Maruja a încercat să le distingă mai bine feţele, dar lumina era foarte slaba. A îndrăznit totuşi să-i întrebe: „Cine sînteţi?" Cel cu staţia de emisie i-a răspuns pe un ton calm:
- Facem parte din M-l9.
O nerozie, pentru ca M-l9 intrase nu de mult în legalitate şi chiar desfăşura o adevărata campanie electorala pentru a intra în Adunarea Constituanta.
— Fără gluma, a spus Maruja. Sînteţi traficanţi de droguri sau membri ai gherilei?
— Ai gherilei, i-a răspuns bărbatul din faţă. Dar fiţi liniştita, nu vrem altceva de la dumneavoastră decît sa transmiteţi un mesaj. Vorbesc serios.
S-a întrerupt pentru a le da celorlalţi ordinul s-o întindă pe Maruja pe podea, pentru ca urmau sa treacă prin faţa unui post de control al poliţiei. „Sa nu va mişcaţi şi sa nu scoateţi o vorba, altfel va lichidam", i-a spus. Ea a simţit ţeava unui revolver în coaste, iar cel de lînga ea a încheiat fraza.
- Avem arma îndreptata asupra dumneavoastră.
Zece minute eterne. Maruja şi-a concentrat toate puterile, mes-tecînd seminţele de cardamom care, treptat, o înviorau, dar, din cauza poziţiei incomode, n-a putut să vadă nimic şi nici să audă ce au vorbit cu poliţistul de la postul de control. Impresia ei era că au trecut fără să li se pună nici un fel de întrebări. Bănuiala iniţială că se

îndreptau spre La Galera a devenit certitudine, şi asta pentru ea a însemnat întru cîtva o uşurare. N-a mai încercat sa se ridice, pentru ca se simţea mai bine aşa decît cu capul sprijinit pe genunchii bărbatului. Maşina a intrat pe un drum de ţară şi, după vreo cinci minute, s-a oprit. Bărbatul cu staţia de emisie, a spus:
— Am ajuns.
13
Nu se zărea nici o lumină. Marujăi i-au pus pe cap o canadiana şi au obligat-o să coboare din maşina cu ochii plecaţi, aşa încît singurul lucru pe care îl vedea erau propriile picioare traversînd mai întîi o curte, apoi, probabil, o bucătărie pardosită cu dale. Cînd i-au descoperit faţa, a constatat ca se afla într-o odăiţa cam de doi metri pe trei, cu o saltea pe jos şi cu un bec roşu pe plafon. O clipa mai tîrziu, în cameră şi-au făcut apariţia doi bărbaţi care aveau feţele acoperite cu un fel de cagule confecţionate dintr-un pantalon de trening, cu cele trei orificii pentru ochi si gura. Din acel moment, tot timpul cît a durat captivitatea, n-a mai zărit chipul vreunui străin.
Şi-a dat totuşi seama ca cei doi bărbaţi care se ocupau acum de ea nu erau aceiaşi care o răpiseră. Purtau haine ponosite şi murdare, erau mai scunzi decît Maruja, care măsoară un metru şaizeci şi şapte, iar, după voce şi trup, păreau tineri. Unul din ei i-a cerut să-şi scoată bijuteriile. „Din motive de securitate, a precizat el. Aici o sa fie în siguranţa." Maruja şi-a scos inelul cu smaralde şi diamante minuscule, dar nu şi cerceii.
Aflată în cealaltă maşină, Beatriz n-a putut trage nici o concluzie cu privire la traseul urmat. A rămas tot timpul întinsa pe podea şi nu-şi amintea sa fi urcat o panta aşa de abruptă ca La Ca-lera, nici să fi trecut prin faţa vreunui post de control, deşi era posibil ca taxiurile sa se bucure de anumite privilegii şi să nu fie oprite. Pe drum, atmosfera a fost foarte tensionata din cauza circulaţiei aglomerate. Şoferul ţipa prin staţie ca n-avea cum sa zboare peste celelalte maşini, întreba tot timpul ce să facă şi cum să procedeze, ceea ce îi făcea şi mai nervoşi pe cei aflaţi în maşina din faţa, care îi dădeau tot felul de indicaţii contradictorii.
Beatriz rămăsese cu piciorul îndoit şi, pe deasupra, duhoarea canadiene! o ameţise cu totul. Se foia, încercînd să găsească o poziţie mai comodă. Cel care o păzea, închipuindu-şi că se zbătea să scape, a încercat s-o liniştească: „Stai cuminte, iubito, n-o să ţi se întîmple nimic. Trebuie doar să dai nişte declaraţii". Cînd, într-un sfîrşit, şi-a dat seama că îi amorţise piciorul, a ajutat-o să şi-l întindă şi s-a purtat mai blînd cu ea. Dar, mai mult decît orice, pe14
Beatriz o înfuria faptul ca el îi spunea „iubito", iar aceasta necuviinţa o jignea chiar mai mult decît duhoarea canadienei.,însa cu cît se străduia el mai mult s-o calmeze, cu atît ea era mai convinsa că aveau de gînd s-o omoare. După calculele sale, călătoria nu durase mai mult de patruzeci de minute, astfel incit, la capătul ei, se făcuse, probabil, opt fără un sfert.
Sosirea nu s-a deosebit cu nimic de cea a Marujai. I-au acoperit capul cu haina puturoasa şi au condus-o de mîna, avertizînd-o sa privească numai în jos. A văzut, ca şi Maruja, curtea, pardoseala cu dale, iar, la sfîrşit, doua trepte. I-au spus s-o ia la stînga şi i-au scos canadiana, în faţa ei, aşezata pe un taburet, palida sub lumina roşie a becului stingher se afla Maruja.
- Beatriz! a exclamat Maruja. Cum ai ajuns aici'.'
Habar n-avea ce se întîmplase cu ea, dar îşi spusese că fusese, probabil, eliberata, pentru ca n-ăvea nici un amestec în toată povestea aceea. Vazînd-o însă acolo, s-a simţit copleşită deopotrivă de o mare bucurie, ştiind ca nu mai era singura, dar şi de o nespusă tristeţe la gîndul ca fusese şi ea răpită. S-au îmbrăţişat de parca nu se mai văzuseră de un car de vreme.
Era de neconceput ca ar fi putut supravieţui amîndoua în chi-chineaţa aceea mizerabila, dormind pe o singura saltea întinsa pe podea, păzite zi si noapte de doi gardieni mascaţi. Un alt bărbat, şi el mascat, elegant, robust, masurînd nu mai puţin de un metru optzeci înălţime, căruia ceilalţi îi spuneau *Doctorul*[1], a preluat atunci comanda cu aere de mare şef. Lui Beatriz i-au fost luate inelele de la mîna stînga, dar nu şi-au dat seama că purta la gît, atîr-nat de un lanţ de aur, un medalion cu chipul Fecioarei.
— E vorba despre o operaţiune militară, iar dumneavoastră nu vi se va întîmpla nimic, le-a spus el, după care a repetat: V-am adus doar ca sa transmiteţi un comunicat către guvern.
— In mîinile cui ne aflăm?
El a înălţat din umeri. „N-are importanţă". Apoi, ridicînd mitraliera ca ele s-o poată vedea mai bine, a continuat: „Dar vreau să vă spun ceva. Asta e o mitraliera cu amortizor, nimeni nu ştie unde va aflaţi si în mîinile cui. Dacă ţipaţi sau faceţi altceva, vă lichidăm
' Termen de politeţe aplicat unui profesionist din orice domeniu (n.tr.).
15
într-un minut şi nimeni n-o să mai afle nimic despre dumneavoastră". Amîndouă şi-au ţinut răsuflarea, aşteptîndu-se la ce e mai rău. Dar după ce a sfîrşit cu ameninţările, şeful i s-a adresat lui Beatriz:
— Acum o sa vă despărţim, iar pe dumneavoastră o să vă eliberam, i-a spus. V-am adus aici din greşeală, Beatriz a reacţionat imediat.
— Ah, nu, a spus ea fără cea mai mica urmă de şovăiala. Eu ramîn cu Maruja, sa-i ţin tovărăşie.
A fost o hotărîre atît de curajoasă şi de generoasă, incit răpitorul, surprins, a exclamat fără pic de ironie: „Ce prietena credincioasa aveţi, *dona* Maruja". Recunoscătoare, deşi consternata, aceasta l-a asigurat ca avea dreptate şi i-a mulţumit pentru gestul ei lui Beatriz. *Doctorul* le-a întrebat atunci daca nu doreau sa manînce ceva. Amîndoua au refuzat. Au cerut în schimb apa, fiindcă îşi simţeau gura uscata. Le-au adus nişte sticle de apa

tonica. Maruja, care totdeauna are la îndemîna o ţigara aprinsa, pachetul şi bricheta, nu fumase pe drum. A cerut sa-i fie înapoiata poşeta unde îşi ţinea ţigările, iar bărbatul i-a întins una de-a lui.
Amîndoua au cerut voie sa meargă la baie. Mai întîi s-a dus Beatriz, acoperită pe cap cu o cîrpa rupta şi murdara. „Uitaţi-va numai în jos", i-a ordonat cineva. Au condus-o de mîna pe un coridor îngust pîna la un closet mic şi mizerabil, cu o biata ferestruică deschisa spre noaptea de-afara. Uşa nu avea zăvor pe dinăuntru, dar se închidea bine, aşa ca Beatriz s-a cocoţat pe vasul closetului şi s-a uitat pe fereastra. Singurul lucru pe care l-a putut zări la lumina unui stîip de electricitate a fost o căsuţă de vălătuci, cu acoperiş roşu şi o pajişte în faţa, ca atîtea altele risipite pe drumeagurile savanei'.
Cînd s-a întors în cameră, situaţia se schimbase cu totul. „Tocmai am aflat cine sînteţi şi credem că şi dumneavoastră ne puteţi servi la ceva, i-a spus *Doctorul.* Veţi ramîne aici, cu noi." Aflaseră toate amănuntele de la radio, care tocmai difuzase ştirea despre răpirea lor.
Ziaristul Eduardo Carrillo, şeful departamentului de ştiri privitoare la ordinea publica de la Radio Cadena Nacional (R.C.N.), tocmai discuta ceva cu o sursă militară cînd aceasta a primit prin
Cel mai **înalt podiş din** Anzii **columbieni** (n.tr.).
staţia radio ştirea despre răpire. A fost transmisa imediat, fără alte detalii. Aşa se face ca răpitorii au aflat cine era Beatriz.
La radio s-a mai precizat ca şoferul de pe taxiul accidentat apucase sa noteze doua cifre ale numărului de înmatriculare şi cîteva date generale despre automobilul care îl lovise. Poliţia a reuşit sa stabilească direcţia în care se îndreptase. Astfel încît casa aceea devenise un loc periculos pentru toţi şi trebuia sa plece de acolo imediat. Partea neplăcuta era ca prizonierele urmau sa fie transportate cu o alta maşina, închise în portbagaj. Rugăminţile şi argumentele celor doua femei au fost inutile, pentru ca răpitorii păreau la fel de speriaţi ca ele si nici nu-şi ascundeau spaima. Obsedata de ideea ca se vor asfixia în portbagaj, Ma-ruja le-a cerut puţin alcool medicinal.
— N-avem aşa ceva, a replicat *Doctorul* pe un ton dur. O sa staţi în portbagaj, n-aveţi de ales. Hai, grabiţi-va!
Le-au pus sa-şi scoată pantofii şi sa-i ţină în mînă în timp ce le conduceau prin casa spre garaj. Odată ajunşi acolo le-au descoperit faţa si le-au aşezat în portbagajul maşinii în poziţie fetala, fără sa le înghesuie. Era suficient spaţiu şi bine aerisit fiindcă fuseseră scoase garniturile de cauciuc, înainte de a închide, *Doctorul* le-a ţintuit cu o rafala de teroare.
- Avem cu noi un kilogram de dinamita, le-a spus. La primul ţipat, sau zgomot de tuse, sau hohot de plîns, sau ce-o fi, ne dam jos din maşina şi o facem sa sară în aer.
Spre uşurarea şi surpriza celor doua femei, prin îmbinările portbagajului se strecura o adiere rece şi proaspăta ca de aer condiţionat. Senzaţia de sufocare le-a dispărut, doar cea de nesiguranţa mai stăruia. Maruja a adoptat o atitudine îngîndurata, uşor de confundat cu o totala resemnare, dar care nu era altceva decît formula magica cu ajutorul căreia reuşea sa-şi învingă teama. Beatriz, în schimb, prada unei curiozităţi de nepotolit, a încercat sa privească prin fanta lăsata de portbagajul prost închis, pe unde se strecura o raza de lumina. Prin geamul din spate i-a putut zări pe ocupanţii maşinii: doi bărbaţi pe bancheta din spate, iar, lîngă şofer, o femeie cu parul lung, care ţinea în braţe un copil ca de doi ani. La dreapta ei, a desluşit marea reclamă, cu clipirea ei galbenă, de la un centru

comercial bine cunoscut. Nu mai încăpea nici o îndoiala: era autostrada care ducea spre nord, luminată pe o buna porţiune a sa. A urmat, apoi, întunericul de nepătruns pe un drum desfundat, unde maşina a încetinit. După circa cincisprezece minute, s-a oprit.
Era, probabil, alt pichet al poliţiei, în jur se auzeau glasuri nedesluşite, huruit de maşini, muzică, dar era aşa de întuneric, încît Beatriz nu izbutea sa desluşească nimic. Maruja s-a dezmeticit, devenind atenta la orice zgomot, cu speranţa ca era, într-adevar, un post de control, iar poliţiştii îi vor obliga sa arate ce aveau în portbagaj. Maşina a demarat după vreo cinci minute şi a început sa urce pe o panta abrupta, dar, de data aceasta, n-au mai putut stabili în ce direcţie se îndreptau. Zece minute mai tîrziu, s-au oprit şi portbagajul a fost deschis. Le-au acoperit din nou faţa şi le-au ajutat sa iasă în bezna de afara.
Au străbătut, de data aceasta împreuna, dar tot cu ochii plecaţi şi călăuzite de răpitori, un traseu asemănător cu cel din cealaltă casa, trecînd printr-un coridor şi o cămăruţa unde alte persoane vorbeau în şoapta, după care s-au oprit în dreptul unei camere, înainte de a le pofti înăuntru, *Doctorul* le-a prevenit: - Acum o sa va întîlniţi cu cineva cunoscut. Lumina din încăpere era aşa de slaba, încît au avut nevoie de un oarecare răstimp ca sa-şi obişnuiască privirea cu ea. Camera, nu mai mare de doi metri pe trei, avea o singura fereastra, şi aceea acoperita. Aşezaţi pe o saltea întinsa pe podea, doi bărbaţi cu cagule, aidoma celor din cealaltă casa, se uitau absorbiţi la televizor. Totul era lugubru şi apăsător, în colţul din stingă uşii, aşezata pe un pat îngust cu tăblii de fier, se afla o femeie fantomatica, numai piele şi oase, cu parul alb, lăţos, şi cu o privire tîmpa. N-a dat nici un semn ca le-ar fi auzit intrînd: nu privea, nu respira. Nimic: părea mai ţeapănă decît un cadavru. Maruja a încercat sa depăşească şocul.
— Marina! a murmurat.

Era Marina Montoya, răpită cu aproape două luni în urmă şi pe care toţi o credeau moarta. *Don* German Montoya, fratele ei, pe vremuri secretar general al preşedinţiei republicii, se bucurase de o mare influenţă în rîndul membrilor guvernului lui Virgilio Barco. 18

Unul dintre fiii săi, Ălvaro Diego, directorul unei importante societăţi de asigurări, fusese răpit de traficanţii de droguri ca sa oblige guvernul sa se aşeze la masa negocierilor. Potrivit celei mai ras-pîndite versiuni — niciodată confirmate —, fusese eliberat la puţin timp după aceea, ca urmare a unei înţelegeri secrete pe care guvernul, în cele din urma, nu o respectase. Răpirea matuşii Marina, noua luni mai tîrziu, nu putea fi interpretata decît ca o infama răzbunare, căci, la data aceea, ea nu mai avea nici o valoare de schimb. Guvernul lui Barco îşi încheiase mandatul, iar German Montoya era ambasadorul Columbiei în Canada. Aşa încît toata lumea era convinsa ca Marina fusese răpită doar ca să fie ucisa.

După vîlva stîmită la început de vestea răpirii, care a mobilizat opinia publica naţionala şi internaţionala, numele Marinei a dispărut din paginile ziarelor. Maruja si Beatriz o cunoşteau bine, dar nu le fusese deloc uşor s-o recunoască. Faptul ca ajunseseră în aceeaşi camera a însemnat pentru ele, încă din prima clipa, ca se aflau în celula condamnaţilor la moarte. Marina nici n-a tresărit la vederea lor. Cînd i-a strîns mîna, Maruja a simţit un fior pe şira spinării. Mîna Marinei nu era nici rece, nici calda, nu lasă sa se simtă nimic.

Semnalul muzical al buletinului de ştiri le-a trezit din şoc. Era noua şi jumătate, în seara zilei de 7 noiembrie 1990. Cu o jumătate de ora mai devreme, ziaristul Hernăn Estupinăn de la *Noticiera Nacional* aflase despre răpire de la un prieten care lucra la Focine şi s-a grăbit sa ajungă la locul faptei, încă nu se întorsese la redacţie cu toate detaliile privitoare la eveniment, cînd directorul si prezentatorul Javier Ayala a deschis emisiunea cu o ştire de ultima ora. *Directoarea generala a oficiului Focine, dona Maruja Pachon de Villamizar, sofia cunoscutului om politic Alberto Villamizar, si sora acestuia, Beatriz Villamizar de Guerrero, au fost răpite în această seară, la orele şapte şi jumătate.* Scopul urmărit părea evident: Maruja era sora Gloriei Pachon, văduva lui Luis Carlos Galăn, tînarul ziarist care, în 1979, întemeiase mişcarea Nuevo Libera-lismo[1] pentru a revigora şi moderniza învechitele obiceiuri politice ale partidului liberal şi care reprezenta forţa cea mai credibila şi energica în lupta împotriva traficanţilor de droguri şi în favoarea extrădării conaţionalilor.

[1] Noul Liberalism (sp., n.tr.).

2

Primul membru al familiei care a aflat despre răpire a fost doctorul Pedro Guerrero, soţul lui Beatriz. Se afla la o clinica de psihiatrie şi sexologie umana - la doar zece cvartale depărtare de locul faptei -, unde tocmai ţinea o conferinţa despre evoluţia speciilor animale, începînd cu funcţiile primare ale monocelularelor pîna la emoţiile şi sentimentele oamenilor. A fost întrerupt de un apel telefonic din partea unui ofiţer de poliţie, care l-a întrebat pe un ton oficial daca o cunoaşte pe Beatriz Villamizar. „Sigur, a răspuns doctorul Guerrero. E soţia mea." Ofiţerul a făcut o scurta pauza, apoi a adăugat pe un ton mai cald: „Bun, dar va rog sa nu va alarmaţi". Doctorul Guerrero nu trebuia să aibă diploma de psihiatru ca sa-şi dea seama ca fraza aceea anunţa ceva mai grav.

- Dar ce s-a întîmplat? a întrebat.

- A fost asasinat un şofer la intersecţia dintre şoseaua 5 cu strada 85, a spus ofiţerul. E vorba despre un Renault 21, de culoare gri deschis, înmatriculat la Bogota, cu numărul PS-2304. Recunoaşteţi numărul?

- N-am nici cea mai mică idee, a spus doctorul Guerrero nerăbdător. Spuneţi-mi mai bine ce s-a întîmplat cu Beatriz?

— Deocamdată nu va putem spune altceva decît că e data dispărută, a spus ofiţerul. I-am găsit poşetă pe bancheta maşinii şi o agendă cu o însemnare prin care cerea să fiţi anunţat în caz de urgenţa.

Nu mai încăpea nici o îndoială. Chiar doctorul Guerrero o sfătuise sa treacă această însemnare în agendă. Deşi nu cunoşteaт

20

numărul de înmatriculare, descrierea corespundea automobilului folosit de Maruja. Intersecţia unde avusese loc atacul se afla la cîţi-va paşi de locuinţa acesteia, unde Beatriz urma sa facă o escala înainte de a ajunge acasă. Doctorul Guerrero a anulat conferinţa cu o explicaţie dată în pripă. Prietenul lui, doctorul urolog Alonso Acuna, l-a dus cu maşina în doar cincisprezece minute la locul faptei, prin aglomeraţia de la orele şapte.

Aflat la doar doua sute de metri de locul răpirii, Alberto Villa-mizar, soţul Marujăi Pachon şi fratele lui Beatriz, a aflat vestea de la portarul propriei locuinţe, care l-a sunat prin interfon. Se întorsese acasă la ora patru, după ce-şi petrecuse după-amiaza la sediul ziarului *El Tiempo* pregătind campania pentru Adunarea Constituanta, ai cărei membri urmau să fie aleşi în decembrie, şi adormise îmbrăcat din cauza oboselii acumulate în ajun. Cu puţin înainte de orele şapte, s-a întors şi fiul său Andres, însoţit de Gabriel, băiatul lui Beatriz şi prietenul sau cel mai bun încă din copilărie. Andres a intrat în dormitor să-şi caute mama şi l-a trezit pe Alberto. Acesta s-a mirat că se lăsase întunericul, a aprins lumina şi, încă buimac de somn, a apucat sa vadă că era aproape şapte. Maruja nu se întorsese încă.

Era o întîrziere ciudată. Ea şi Beatriz se întorceau de obicei mai devreme, oricît de aglomerata ar fi fost circulaţia, sau telefonau ca să anunţe orice întîrziere neprevăzuta, în plus, amîndoi stabiliseră să se întîlneasca acasă la cinci, îngrijorat, Alberto l-a rugat pe Andres să telefoneze la Focine, iar paznicul de serviciu i-a spus că Maruja şi Beatriz plecaseră ceva mai tîrziu. Aveau sa ajungă dintr-un moment într-altul. Villamizar tocmai intrase în bucătărie să bea apă cînd a sunat telefonul. A răspuns Andres. Doar după tonul vocii, Alberto a înţeles că era un telefon alarmant. Nu se înşela: se întîm-plase ceva la colţul străzii cu un automobil care, după toate aparenţele, era cel al Marujăi. Versiunea portarului nu era prea clara.
Alberto l-a rugat pe Andrds sa rămînă acasă, ca să răspundă la eventualele apeluri telefonice, şi a plecat în cea mai mare grabă. Gabriel l-a însoţit. N-au avut răbdare sa aştepte liftul, care era
21
ocupat, şi au coborît în goană pe scări. Portarul a mai apucat să strige după ei:
— Am înţeles că a murit cineva.
Strada părea în sărbătoare. Vecinii ieşiseră la ferestre, iar strada vuia de claxoanele maşinilor blocate pe şoseaua de centura. La colţ, o patrula a poliţiei încerca să-i împiedice pe curioşi să se apropie de maşina abandonata. Villamizar a constatat cu uimire că doctorul Guerrero sosise înaintea lui.
Era, într-adevar, maşina Marujăi. Trecuse cel puţin o jumătate de oră de la răpire, iar la locul faptei nu mai rămăseseră decît urmele ei: geamul din dreptul şoferului făcut ţăndări de glonţ, pata de sînge şi cioburile de sticla de pe scaun, iar pe asfalt, urma umedă de pe locul de unde tocmai fusese ridicat şoferul încă în viaţă. Restul era curat şi în perfecta ordine.
Ofiţerul de poliţie, eficient şi protocolar, L-a furnizat lui Villamizar detaliile culese de la cei cîţiva martori oculari. Erau fragmentare şi vagi, unele chiar contradictorii, dar nu mai încăpea nici o îndoială că avusese loc o răpire, iar singurul rănit fusese şoferul. Alberto a ţinut să afle dacă acesta reuşise sa facă declaraţii care să le indice anchetatorilor o pistă oarecare. Nu fusese cu putinţă: era în coma şi nimeni nu putea spune unde se afla în acel moment.
Doctorul Guerrero, în schimb, parcă anesteziat în urma şocului, nu părea conştient de gravitatea dramei. Cînd sosise, recunoscuse poşeta lui Beatriz, trusa ei de machiaj, agenda, portofelul de piele cu cartea ei de identitate, portmoneul cu douăsprezece mii de pesos şi cartea de credit, de aceea ajunsese la concluzia că numai nevasta lui fusese răpită.
— Nu vezi? Poşeta Marujăi nu-i aici, i-a spus cumnatului său. Probabil ca nu era în maşină.
Poate că era o reacţie profesională menită să-i distragă, cu delicateţe, atenţia în timp ce amîndoi încercau să-şi vină în fire. Dar Alberto depăşise pragul acesta, în clipa aceea nu-l interesa altceva decît sa verifice dacă în automobil şi în preajma lui mai erau şi alte urme de sînge în afară de cele lăsate de şofer, ca să se asigure ca nici una din cele două femei nu era rănită, în rest, totul i se părea cum nu se poate22
mai limpede, mai ales sentimentul de vina pentru ca nu prevăzuse niciodată ca o astfel de răpire s-ar fi putut întîmpla. Acum nutrea convingerea deplina ca era vorba de o acţiune îndreptata împotriva lui personal, iar el, unul, ştia cine era autorul şi de ce o făcuse.
Tocmai voia sa plece cînd emisiunile de radio au fost întrerupte pentru a fi transmisa ştirea ca şoferul Marujai murise în maşina particulara care îl ducea la Spitalul Country. Puţin mai tîrziu, la faţa locului a sosit Guillermo Franco, redactor la secţia de investigaţii de *la Radio Caracol*[1], alertat de o ştire laconica pnvind un schimb de focuri, dar n-a mai găsit decît maşina abandonata. A adunat de pe scaunul şoferului cîteva cioburi de sticla şi o bucăţica de hîrtie de ţigara pătata de sînge, pe care le-a pus într-o cutiuţa transparenta, numerotata şi datata. Cutiuţa s-a adăugat în aceeaşi seara bogatei colecţii de relicve ale secţiei de investigaţii, pe care Franco o alcătuise în lungii ani de cînd îşi făcea meseria de gazetar.
Ofiţerul de poliţie l-a însoţit pe Villamizar în drumul spre casa, răstimp în care i-a pus cîteva întrebări neoficiale, care i-ar fi putut fi de folos la ancheta, dar el îi răspundea absent, cu gîndul doar la zilele lungi şi apăsătoare care îl aşteptau. Imediat ce a ajuns acasă, l-a pus la curent pe Andres cu deciziile pe care le luase. L-a rugat sa-i primească pe cei care începeau sa sosească, în timp ce el dădea telefoanele urgente şi încerca sa-şi pună gîndurile în ordine. S-a închis în dormitor şi a sunat la palatul prezidenţial.
Se afla în foarte bune relaţii politice şi personale cu preşedintele Cesar Gaviria, iar acesta îl ştia drept un bărbat impulsiv, dar cordial, capabil sa-şi păstreze sîngele-rece în cele mai grave împrejurări. Tocmai de aceea a rămas impresionat nu numai de încordarea şi răceala cu care i-a comunicat ca soţia şi sora sa fuseseră răpite, dar şi de tonul deloc reverenţios cu care a încheiat:
— Veţi răspunde personal în faţa mea pentru vieţile lor.
Cesar Gaviria poate fi persoana cea mai dura cînd crede ca se cuvine sa fie astfel, iar atunci s-a comportat întocmai.
23
- Uite ce e, Alberto, i-a spus el scurt. Vom face tot ce se cuvine sa facem.
După care, pe acelaşi ton distant, l-a anunţat ca îl va însărcina imediat pe consilierul sau cu probleme de securitate, Rafael Pardo Rueda, sa se ocupe de aceasta problema şi sa-l informeze în permanenţa despre evoluţia situaţiei. Evoluţia ulterioara a evenimentelor avea sa demonstreze ca a fost decizia cea mai potrivita.

Ziariştii au sosit în tromba. Villamizar aflase ca, în unele cazuri, ostaticii avuseseră voie sa urmărească radioul şi televizorul, aşa încît a improvizat un mesaj, cerînd sa le fie cruţata viaţa prizonierelor, doua femei demne de tot respectul, care nu aveau nici o legătura cu războiul, şi a anunţat ca, din clipa aceea, va lupta fară preget pentru salvarea lor.
Printre cei dintîi care s-au grăbit sa-l vadă a fost si generalul Miguel Maza Marquez, şeful Departamentului Administrativ de Securitate (D.A.S.), căruia îi revenea din oficiu anchetarea cazului. Generalul fusese numit în aceasta funcţie în urma cu şapte ani, pe vremea guvernului Belisario Betancur, fusese menţinut sub preşedintele Virgilio Barco şi tocmai fusese confirmat de Cesar Gaviria. O longevitate fără precedent într-un post în care e aproape imposibil sa rezişti şi cu atît mai puţin în vremurile cele mai grele ale războiului împotriva traficanţilor de droguri. De statura mijlocie şi vînjos, parca turnat din oţel, cu gîtul ca de taur al rasei sale războinice, generalul este un bărbat taciturn, dar capabil deopotrivă de destăinuiri intime în cercul lui de prieteni: un adevărat *gudjiro*[1]. în funcţia sa însă, nu era loc de nuanţe. Pentru el, războiul împotriva traficanţilor de droguri era o problema personala, de viaţa şi de moarte, cu Pablo Escobar. Şi i se răspundea pe măsura. Escobar a irosit doua mii şase sute de kilograme de dinamita în doua atentate succesive împotriva generalului: cea mai înalta distincţie acordata vreodată de el unui adversar. Maza Marquez a scăpat nevătămat de fiecare data, fapt atribuit protecţiei de care s-ar fi bucurat din partea

[1] Melc (sp., n.tr.).

Domn. străin; cuvînt de origine amenndiana prin care !>înl desemnaţi locuitorii peninsulei Guajira, situata în extremitatea nordica a Columbiei (n.tr.). 24

Pruncului Divin. Acelaşi, desigur, căruia Escobar îi atribuia minunea ca Maza Marquez nu reuşise sa-l omoare.
Politica personală promovata de preşedintele Gaviria era ca forţele armate să nu întreprindă nici o acţiune de eliberare fără acordul prealabil al familiei celui răpit. Dar prin culisele vieţii politice se bîrfea mult pe seama divergenţelor existente pe aceasta tema între preşedinte şi generalul Maza. Villamizar a găsit însă de cuviinţa ca lucrul cel mai bun era sa-şi ia masuri de precauţie.
— Vreau să va atrag atenţia de la bun început ca mă opun oricăror încercări de eliberare prin forţa, i-a spus generalului Maza. Vreau sa am siguranţa ca nu se va întreprinde nimic şi ca voi fi consultat înainte de a se lua o hotarîre în acest sens.
Maza Marquez a fost de acord. După o lungă discuţie informativă, a dat ordin ca telefonul lui Villamizar sa fie pus sub observaţie, în eventualitatea ca răpitorii ar fi încercat sa ia legătura cu el în timpul nopţii.
în prima discuţie purtata în aceeaşi seara cu Rafael Pardo, acesta l-a informat pe Villamizar ca preşedintele l-a desemnat să ţină legătura între guvern şi familie, fiind singurul autorizat sa facă declaraţii oficiale asupra cazului. Nici unul din ei nu se mai îndoia ca răpirea Marujai era o mişcare de carambol a traficanţilor de droguri pentru a exercita indirect presiuni asupra guvernului prin intermediul surorii, Gloria Pachon, aşa că au hotarît sa acţioneze în consecinţă, fără a mai lua în calcul şi alte ipoteze.
Columbia n-a fost conştientă de importanţa sa în traficul internaţional de droguri atît timp cît traficanţii n-au pătruns în viaţa politica a ţării pe uşa din spate, mai întîi profitînd de puterea lor de corupere şi de mituire din ce în ce mai mare, iar, mai apoi, mani-festîndu-şi propriile aspiraţii, în 1982, Pablo Escobar încercase să se strecoare în mişcarea lui Luis Carlos Galăn, dar acesta l-a şters de pe listele sale şi l-a demascat la Medellfn[1] în faţa unei manifestaţii de cinci mii de persoane. Nu mult după aceea, ajuns ca supleant în Camera Reprezentanţilor într-una din facţiunile liberalilor

' Important centru industrial al Columbiei si capitala departamentului Antioquia (n.tr).

25

aflaţi la putere, nu a uitat afrontul primit şi a declanşat un război pe viaţă şi pe moarte împotriva statului, în mod special împotriva grupării Nuevo Liberalismo. Rodrigo Lara Bonilla, reprezentantul acestui partid ca ministru al Justiţiei în guvernul lui Belisario Betancur, a fost asasinat pe străzile din Bogota de un ucigaş plătit, de pe o motocicleta. Succesorul sau, Enrique Parejo, a fost urmărit pîna la Budapesta de un alt asasin plătit, care, deşi i-a tras un glonţ în plina faţa, n-a reuşit sa-l omoare. La 18 august 1989, Luis Carlos Galăn, păzit de optsprezece bodyguarzi înarmaţi pînă în dinţi, a fost mitraliat în piaţa publică din municipiul Soacha, la doar zece kilometri depărtare de palatul prezidenţial.
Principalul motiv al acestui război era spaima traficanţilor de a fi extrădaţi în Statele Unite, unde puteau fi judecaţi pentru delicte comise acolo şi condamnaţi la pedepse uriaşe. Printre ele, una de categorie grea: Carlos Lehder, un traficant columbian extrădat în 1987, fusese condamnat de un tribunal din Statele Unite la închisoare pe viaţa, plus încă alţi o suta treizeci de ani. Acest lucru era posibil datorita unui tratat încheiat sub guvernul preşedintelui Julio Cesar Turbay, prin care s-a convenit în premiera asupra extrădării conaţionalilor. Preşedintele Belisario Betancur l-a pus în aplicare, pentru prima data, printr-o serie de extrădări sumare, cînd a avut loc asasinarea lui Lara Bonilla. Terorizaţi de braţul lung al justiţiei Statelor Unite, care ajungea în toate colţurile lumii, traficanţii şi-au dat seama ca nu exista nici un loc mai sigur decît Columbia, ajungînd, în cele din urma, să fie fugari în propria ţara. Ironia sorţii era ca nu le rămînea altă alternativă decît sa ceara protecţia statului pentru a-şi salva pielea. Aşa încît au încercat sa o obţină — pe calea negocierilor sau prin forţă - practicînd un terorism nediscriminato-riu şi neîndurător, dar avansînd totodată propunerea de a se preda justiţiei, de a se repatria şi a-şi investi capitalul în Columbia, cu singura condiţie de a nu fi extrădaţi. S-a constituit o adevărată con-trăputere din umbra, care purta o marca — Extrădabilii — şi flutura un slogan tipic pentru Escobar: „Mai bine un mormlnt în Columbia decît o celulă în Statele Unite".26
Betancur a continuat războiul împotriva lor. Succesorul sau, Vir-gilio Barco, l-a înteţit. Aceasta era situaţia în 1989, cînd Cesar Gaviria a fost ales candidat pentru funcţia de preşedinte după asasinarea lui Luis Carlos Galăn, al cărui şef

de campanie fusese, în propria campanie a susţinut necesitatea extrădării ca un instrument indispensabil pentru consolidarea justiţiei si a prezentat o strategie cu totul noua împotriva traficanţilor de droguri. Ideea era cît se poate de simpla: cei care acceptau sa apară în faţa instanţei si sa-şi mărturisească toate delictele sau o parte din ele puteau obţine ca beneficiu principal nonex-tradarea. Totuşi, aşa cum fusese formulata în decretul original, aceasta condiţie nu era suficienta pentru Extradabili. Escobar a cerut, prin intermediul avocaţilor săi, nonextradarea necondiţionata, eliminarea mărturisirii delictelor şi a denunţului din categoria condiţiilor obligatorii, asigurarea unei închisori invulnerabile şi garantarea protecţiei pentru familiile şi acoliţii lor. Pentru a-şi atinge scopurile — pe de-o parte folosindu-se de metodele teroriste, pe cealaltă parte de negocieri -, a dezlănţuit un val de răpiri din rîndul ziariştilor, încercînd astfel sa forţeze mîna guvernului, în numai doua luni, fuseseră luaţi ostatici opt jurnalişti. Aşa încît răpirea Marujai şi a lui Beatriz putea fi înţeleasa ca o noua strîngere de şurub în cadrul acelei escaladări fatidice a evenimentelor.
Aceasta a fost şi impresia lui Villamizar în clipa în care a văzut automobilul ciuruit de gloanţe. Mai tîrziu, înconjurat de toata mulţimea aceea care-i năvălise în casa, a ajuns la convingerea fermă ca viaţa soţiei şi a surorii sale depindea de ceea ce era el în stare să facă pentru a le salva. Căci, de data aceasta, ca niciodată mai înainte, confruntarea trebuia abordata ca un duel personal, imposibil de evitat.
într-adevăr, Villamizar era unul dintre aceia care reuşiseră să supravieţuiască. Ca deputat în Cameră, reuşise sa impună aprobarea Statutului Naţional al Stupefiantelor încă din 1985, cînd nu exista o legislaţie privitoare la traficul de droguri, ci doar decrete răzleţe de instituire a stării de asediu. Mai tîrziu, Luis Carlos Galăn l-a însărcinat să împiedice aprobarea unui proiect de lege pe care unii parlamentari din cercul de prieteni ai lui Escobar l-au prezentat în Camera

şi să retragă sprijinul legislativ acordat tratatului de extrădare în vigoare. A fost sentinţa sa la moarte. Pe 22 octombrie 1986, doi asasini plătiţi, îmbrăcaţi în trening, care se prefăceau ca fac jogging prin faţa casei sale, au tras asupra lui doua rafale de mitraliera cînd se urca în maşina. A scăpat ca prin minune. Unul din atacatori a fost ucis de poliţie, iar complicii lui, deşi arestaţi, au fost eliberaţi din închisoare cîţiva ani mai tîrziu. Nimeni n-a plătit pentru atentat, dar nimeni n-a pus la îndoiala cine anume îl comandase.
Convins chiar de Galăn sa plece din Columbia pentru un timp, Villamizar a fost numit ambasador în Indonezia. Un an mai tîrziu, serviciile americane de securitate din Singapore au capturat un ucigaş columbian care se îndrepta spre Djakarta. Nu s-a stabilit cu certitudine daca fusese trimis sa-l omoare pe Villamizar, dar s-a afldt ca, potrivit unui certificat de deces care s-a dovedit a fi fals, figura drept decedat în Statele Unite.
în seara răpirii Marujai şi a lui Beatriz, casa familiei Villamizar era înţesata de lume. Soseau, rînd pe rînd, politicieni, persoane din guvern şi rudele celor răpite. Aseneth Velăsquez, anticar de obiecte de arta şi buna prietena a soţilor Villamizar, care locuia la etajul superior, îşi asumase rolul de amfitrioana şi doar muzica mai lipsea pentru ca seara aceea sa fie la fel ca oricare alta seara de vineri. E inevitabil: în Columbia, orice reuniune mai mare de şase persoane, din orice clasa sociala şi la orice ora din zi, e condamnata sa se transforme în bal.
La ora aceea, întreaga familie împrăştiata prin lume fusese deja anunţata. Alexandra, fiica Marujai din prima căsătorie, tocmai cinase într-un restaurant din Maicao — în îndepărtata peninsula Guajira —, cînd Javier Ayala a difuzat ştirea. Era producătoarea unei populare emisiuni de televiziune intitulate *Puncte de vedere**, transmisă în fiecare miercuri, şi sosise cu o zi înainte în Guajira pentru a realiza o serie de interviuri. A alergat la hotel ca să ia legătura cu familia, dar telefoanele de acasă sunau ocupat. Cu o săptămînă în urma, printr-o coincidenţa fericită, luase un interviu unui psihiatru specializat în afecţiunile provocate de detenţiile în închisorile de maxima securitate.
în original, *Enfoque* (sp., n.tr.).
Din clipa în care a aflat ştirea la Maicao, şi-a dat seama că aceeaşi terapie le putea fi de folos celor două captive şi s-a întors la Bogota ca sa o pună în aplicare incepînd cu următoarea emisiune.
Gloria Pachon — sora Marujai, care în acea perioada era ambasadoarea Columbiei la UNESCO — a fost trezită la doua noaptea de o fraza a lui Villamizar: „Am o veste groaznica". Juana, fata Marujai, care îşi petrecea concediul la Paris, a aflat despre cele întîmplate cîteva minute mai tîrziu, în dormitorul de alături. Nicolăs, muzician şi compozitor în vîrsta de 27 de ani, a fost trezit la New York.
La doua noaptea, doctorul Guerrero s-a dus împreuna cu fiul sau, Gabriel, sa discute cu parlamentarul Diego Montana Cuellar, preşedintele Uniunii Patriotice — o mişcare afiliata Partidului Comunist — şi membru al Clubului Personalităţilor, constituit în decembrie 1989 pentru a media între guvern şi răpitorii lui Ălvaro Diego Montoya. L-au găsit nu numai treaz, dar şi deprimat. Auzise ştirea despre răpire la jurnalul de seara şi i se păruse un lucru de-moralizant. Singura chestiune pe care Guerrero voia sa i-o ceara era sa intervină pe lingă Pablo Escobar ca sa-l accepte pe el drept ostatic în locul lui Beatriz. Montana Cuellar i-a dat un răspuns tipic pentru felul sau de a fi.
— Nu fi tîmpit, Pedro, i-a spus, în ţara asta nu mai e nimic de făcut.
Doctorul Guerrero s-a întors acasă în zori, dar nici măcar n-a încercat sa doarmă. Era aşa de agitat, încît a rămas treaz toata noaptea. Nu era încă şapte cînd Yamit Amat în persoană, directorul postului de radio *Caracal,* l-a sunat, iar el, mai prost dispus ca oricînd, a răspuns la întrebările acestuia, sfidîndu-i temerar pe răpitori.
Villamizar n-a închis ochii toata noaptea, iar la şase şi jumătate dimineaţa a făcut un duş, s-a îmbrăcat şi s-a dus la o întîlnire cu ministrul Justiţiei, Jaime Giraldo Ăngel, care l-a pus la curent cu războiul dus împotriva traficanţilor de droguri. Villamizar a plecat de la această întrevedere convins că lupta sa va fi anevoioasa şi lungă, dar mulţumit de noutăţile aflate în cele două ore de discuţii

despre traficul de droguri, subiect pe care îl neglijase complet în ultima vreme.
N-a mîncat nimic, nici la micul dejun, nici la prînz. Dupa-a-miaza, după mai multe încercări nereuşite, i-a făcut şi el o vizita lui Diego Montana Cuellar, care l-a surprins încă o data cu francheţea lui. „Nu uita, chestia asta o sa ţină mult, i-

a spus. Cel puţin pîna anul viitor, în iunie, după ce va fi aleasa Adunarea Constituanta, pentru ca Escobar se va folosi de Maruja şi de Beatriz ca de un scut ca sa nu fie extrădat." Mulţi dintre prietenii lui erau supăraţi pe Montana Cuellar pentru ca nu-şi disimula pesimismul în presa, deşi era membru al Clubului Personalităţilor.
- Oricum, o sa renunţ la rahatu' asta, i-a spus lui Villamizar în limbajul sau colorat. O adunătura de fraieri.
Villamizar se simţea epuizat şi singur cînd s-a întors acasă, după o zi lipsita de perspective. Cele doua pahare de whisky sec pe care le-a dat pe gît dintr-o data l-au doborît. Fiul sau, Andres, care avea sa-i fie de atunci singurul tovarăş la un pahar de băutura, a reuşit sa-l convingă sa ia micul dejun la şase seara. Tocmai atunci l-a sunat preşedintele.
- Acum se poate, Alberto, i-a spus cît se poate de bine dispus. Vino sa stăm de vorba.
Preşedintele Gaviria l-a primit la şapte seara în biblioteca reşedinţei particulare din palatul prezidenţial, unde locuia de trei luni împreuna cu Ana Milena Mufioz, soţia lui, şi cu cei doi copii, Si-mon, de unsprezece ani, şi Marfa Paz, de opt. Era un refugiu nu foarte spaţios, dar primitor, lîngă o seră cu flori în culori vii, cu rafturi de lemn pe care erau îngrămădite publicaţii oficiale, alături de fotografii de familie şi o combină muzicală cu discurile favorite: Beatles, Jethro Tuli, Juan Luis Guerra, Beethoven, Bach. După epuizantul program oficial, acolo îşi încheia preşedintele audienţele neoficiale sau se relaxa seara, împreuna cu prietenii, la un pahar de whisky.
Gaviria l-a întîmpinat pe Villamizar cu un salut cordial şi i-a vorbit pe un ton binevoitor şi înţelegător, dar cu acea sinceritate oarecum brutala care-i era proprie. Totuşi, Villamizar se simţea atunci mai liniştit, odată depăşit şocul iniţial, mai ales ca obţinuse suficiente informaţii pentru a-şi da seama că preşedintele nu putea

face prea multe pentru el. Amîndoi erau convinşi ca Maruja şi Beatriz fuseseră răpite din raţiuni politice şi nu trebuia sa aibă darul divinaţiei ca sa ştie că autorul era Pablo Escobar. Dar esenţial — după cum spunea Gaviria — nu era sa ştie adevărul, ci sa-l facă pe Escobar sa recunoască acest lucru, ca un prim pas important pentru asigurarea securităţii prizonierelor.
Pentru Villamizar a fost limpede încă din primul moment ca preşedintele nu se va abate de la Constituţie sau de la lege ca sa-l ajute şi nu va întrerupe operaţiunile militare de căutare a răpitorilor, dar nici nu va întreprinde din proprie iniţiativa operaţiuni de eliberare fără acordul familiei.
— Asta este politica noastră, a spus preşedintele.
Nu mai era nimic de adăugat. Cînd Villamîzar a părăsit palatul prezidenţial, trecuseră douăzeci şi patru de ore de la răpire, iar el era orb în faţa propriului destin. Ştia însă că se putea bizui pe sprijinul guvernului în demersurile efectuate pe cont propriu în favoarea captivelor sale şi mai ştia, de asemenea, ca îl avea pe Rafael Pardo la dispoziţia sa. Cu toate acestea, pentru el, realismul necruţător al lui Diego Montana Cuellar prezenta o mai mare credibilitate.
Prima persoana răpită în acel lung şir fără precedent — pe 30 august, la nici trei saptămîni după învestitura preşedintelui Cesar Gaviria — a fost Diana Turbay, directoarea postului de televiziune *Cripton* şi a re vi stei *Hoy x Hoy*[1] din Bogota, fiica fostului preşedinte al republicii şi şeful suprem al partidului liberal, Julio Cesar Turbay. O data cu ea fuseseră luaţi ostatici patru membri ai echipei care o însoţea: redactoarea telejurnalului, Azucena Lievano, redactorul Juan Vitta, camera-manii Richard Becerra şi Orlando Acevedo, precum şi Hero Buss, un ziarist german stabilit în Columbia, în total, şase persoane.
Stratagema de care s-au folosit răpitorii a fost o aşa-zisă întrevedere cu preotul Manuel Perez, comandantul suprem al Ejercito de Liberacion NacionaP (E.L.N.). Nici una dintre puţinele persoane

[1] Joc grafic pentru *hoy porhoy*- „astăzi", „în zilele noastre", bazat pe polivalenţa prepoziţiei *por*— „pentru", „înmulţit cu" (sp., n.fr.).
2 Armata de Eliberare Naţionala (sp., n.tr.).

care au aflat despre această invitaţie nu a fost de părere ca Diana s-o accepte. Printre ei, ministrul Apărării, generalul C"scar Botero, şi Rafael Pardo, căruia preşedintele republicii îi explicase riscurile expediţiei, cu rugămintea sa fie avertizată în legătura cu ele şi familia Turbay. Şi totuşi, cine îşi închipuia ca Diana avea sa renunţe la aceasta călătorie n-o cunoştea deloc, în realitate, interviul cu preotul Manuel Perez o interesa, probabil, mult mai puţin decît posibilitatea unui dialog de pace. Cu ani în urma, întreprinsese în secret o expediţie pe spinarea catîrilor, pentru a se întîlni şi a discuta cu grupurile militare de autoapărare în propriile teritorii, într-o încercare solitara de a înţelege acea mişcare din propria perspectiva politica şi gazetărească. Ştirea a trecut neobservata la vremea sa, iar rezultatele întrevederii n-au fost date publicităţii. Mai tîrziu, în ciuda mai vechiului sau conflict cu organizaţia M-l9, s-a împrietenit cu comandantul Carlos Pizarro, pe care l-a vizitat în tabără lui pentru a caută soluţii de pace. E limpede ca acela care a pus la cale planul răpirii cunoştea bine aceste antecedente. Astfel încît, în acel moment, nici un motiv, nici un obstacol, nimic pe lumea asta n-ar fi putut-o împiedica pe Diana să plece în căutarea preotului Perez, care deţinea o altă cheie a păcii.
Cu un an în urmă, din cauza unor impedimente apărute în ultimul moment, întîlnirea fusese amînaţă, dar, în ziua de 30 august, la cinci după-amiaza, şi fără a anunţa pe nimeni, Diana şi echipa ei au pornit la drum într-o furgonetă hodorogita, însoţiţi de doi tineri şi de o fata care s-au dat drept reprezentanţi ai conducerii E.L.N. Călătoria în sine a fost parodia fidelă a aceleia pe care ar fi organi-zat-o înseşi gherilele. Mai mult ca sigur, însoţitorii fie făceau sau făcuseră parte dintr-o mişcare militară, fie îşi învăţaseră foarte bine lecţia, pentru că n-au comis, nici cu vorba, nici cu fapta, vreo greşeală care să-i dea de gol.
în prima zi, au ajuns pînă la Honda, localitate aflată la o suta patruzeci şi şase de kilometri de Bogota. Acolo îi aşteptau alte persoane cu două vehicule mai confortabile. După ce au cinat într-o circiuma de ţara, şi-au continuat călătoria pe un drum aproape

invizibil şi primejdios, sub o ploaie torenţiala, iar zorii i-au prins asteptînd sa se însenineze ca sa nu se prăbuşească în rîpa ce se casca sub ei. într-un sfîrşit, la unsprezece dimineaţa, au ajuns, obosiţi şi nedormiţi, într-un loc unde îi aştepta o patrula cu cinci cai. Timp de patru ore, şi-au continuat drumul, Diana şi Azucena calare, iar tovarăşii lor pe jos, printr-o pădure deasa, mai tîrziu printr-o vale idilica, presărata cu case albe, risipite printre plantaţiile de cafea. Lumea ieşea sa-i vadă trecînd, unii o recunoşteau pe Diana şi o salutau de pe terase. Juan Vitta a calculat ca, in drumul lor, întîlmsera nu mai puţin de cinci sute de persoane. Dupa-amiaza au poposit la o ferma pustie, unde un tînar cu înfăţişare de student s-a prezentat ca facînd parte din E.L.N., dar nu le-a dat nici o informaţie despre destinaţia lor. Toţi s-au simţit, dintr-o data, descumpăniţi. La mai puţin de o jumătate de kilometru, se zarea o porţiune de autostrada, iar în zare, un oraş care nu putea fi decît Medellin. Adică un teritoriu care nu se afla sub controlul grupării E.L.N. Doar daca — se gîndise Hero Buss - nu era vorba cumva de o mutare magistrala a preotului Perez pentru a se întîlni cu ei într-o zona în care nimeni nu putea bănui ca se atla. După alte doua ore de mers, au ajuns, într-adevar, la Copaca-bana[1], un municipiu devorat de avîntul demografic al Medellîn-ului. Au poposit într-o căsuţa cu pereţi albi şi olane năpădite de muşchi, înfipta parca pe un versant povîrnit şi sălbatic, înăuntru se afla un salon, iar de fiecare parte cîte o odăiţa, în cea cu trei paturi duble s-au instalat călăuzele, în cealaltă — cu un pat dublu şi altele doua suprapuse —, au fost găzduiţi bărbaţii din echipa. Dianei şi Azucenei le-a fost rezervata cea mai buna camera, din spate, care, după toate semnele, servise mai înainte drept dormitor altor femei. Lumina era aprinsa în plina zi, pentru ca toate ferestrele erau bătute în scînduri.

După vreo trei ore de aşteptare, a sosit un bărbat mascat care le-a urat bun venit în numele comandamentului şi i-a anunţat ca sînt aşteptaţi de preotul Perez, dar, din motive de securitate, trebuia sa le conducă mai întîi pe femei. A fost prima data cînd Diana a dat semne de nelinişte. Hero Buss a luat-o deoparte şi a sfătuit-o să nu accepte cu nici un preţ sa fie despărţiţi, întrucît n-a fost chip sa se

Localitate din apropierea Medellfn-ului (n.tr.).

M

opună, Diana i-a strecurat pe furiş cartea ei de identitate, fără sa mai aibă răgaz sa-i explice de ce, dar el a înţeles ca aceasta putea reprezenta o dovada în cazul în care ar fi fost ucisa.

înainte de a se lumina de ziua, cele doua femei şi Juan Vitta au tost luaţi de acolo. Hero Bu.ss, Richard Becerra si Orlando Aceve-do au rămas în camera cu patul dublu şi cu cele doua suprapuse, împreuna cu cinci gardieni. Bănuiala ca fuseseră atraşi într-o cursa sporea cu fiecare ceas. Seara, în timp ce jucau cărţi, lui Hero Buss i-a atras atenţia faptul ca unul dintre gardieni avea la mina un ceas scump. „Care va sa zică gruparea E.L.N. a ajuns sa-şi permită ceasuri Rolex", a glumit el. Dar adversarul sau s-a prefăcut ca nu înţelege aluzia. Un alt amănunt care I-a nedumerit pe Hero Buss a fost faptul ca armele pe care le purtau nu erau cele folosite de obicei în luptele de gherila, ci în operaţiunile urbane. Orlando, care vorbea puţin si se considera sărăntocul grupului, nu a avut nevoie de atîtea piste pentru a întrezări adevărul, copleşit cum era de sen-/aţia insuportabila ca se petrecea ceva grav.

Prima data au fost mutaţi în alta casa pe 10 septembrie, la miezul nopţii, cînd gardienii au năvălit strigînd: „Potera". După doua ore de marş forţat prin dumbrăvi înflorite, pe o furtuna cumplita, au ajuns la casa unde se aflau Diana, Azucena şi Juan Vitta. Era spaţioasa, bine dotata, avea chiar si un televizor cu ecran mare — şi fără nimic care sa poată trezi suspiciuni. Nici unul dintre ei însă nu si-a închipuit vreodată ca, dintr-o simpla întîmplare, în noaptea aceea se aflaseră cu toţii foarte aproape de libertate. A fost o escala de cîteva ore pe care le-au folosit pentru a schimba gînduri, experienţe şi planuri de viitor. Diana şi-a deschis sufletul în faţa lui Hero Buss. I-a vorbit despre remuşcarea care o macină pentru ca-i antrenase în capcana în care se găseau prinşi, i-a mărturisit ca încerca sa-şi potolească dorul de cei dragi — soţul, copiii, părinţii ei -, care nu-i dădea nici o clipa pace. Dar rezultatul strădaniilor era mereu altul.

în seara următoare, în timp ce ea. Azucena şi Juan Vitta erau conduşi pe jos spre o a treia casa, pe un drum imposibil şi pe o ploaie ce nu mai contenea, Diana şi-a dat seama ca nimic din ceea•l*

34

ce li se spunea nu era adevărat. Chiar în noaptea aceea, un gardian pe care nu-l mai văzuse pîna atunci i-a risipit orice îndoiala.

— Sa ştiţi ca dumneavoastră nu sînteţi reţinuţi de gruparea E.L.N., ci de Extradabili, le-a spus el. Dar nu va faceţi griji, fiindcă o sa fiţi martori la un eveniment istoric.

Dispariţia echipei Dianei Turbay continua sa fie învăluita în mister cînd, nouăsprezece zile mai tîrziu, a fost răpită Marina Montoya. Trei bărbaţi eleganţi, înarmaţi cu pistoale de 9 milimetri şi automate Mini Uzzi cu amortizor, o tîrîsera afara exact în momentul în care închidea Restaurantul „Donde las Tias"', aflat în partea de nord a oraşului Bogota. Sora ei, Lucrecia, care o ajuta sa servească clienţii, a avut norocul sa fie cu piciorul în ghips din cauza ca-şi luxase glezna, aşa ca n-a mai putut veni în ziua aceea la restaurant. Marina închisese deja, dar a deschis din nou pentru ca i-a recunoscut pe cei trei bărbaţi care băteau la uşa. Luaseră prînzul de mai multe ori acolo în ultima saptamîna şi impresionaseră plăcut întregul personal cu amabilitatea şi umorul lor de antioquieni[2], dar şi cu bacşişurile de treizeci la suta pe care le lăsau chelnerilor, în seara aceea însă, s-au comportat cu totul altfel. Imediat ce li s-a deschis, au blocat uşa cu un paspartu si au scos-o pe Marina din local. Ea a reuşit sa se agate de un stîlp de electricitate şi a început sa

ţipe. Unul dintre agresori a lovit-o aşa de tare cu genunchiul în spate, încît i s-a tăiat răsuflarea. Au dus-o pe sus, mai mult leşinată, pîna la un Mercedes 190 albastru şi au aşezat-o în portbagajul special amenajat ca sa poată respira.
Luis Guillermo Perez Montoya, unul dintre cei şapte copii ai Marinei, în vîrsta de patruzeci şi opt de ani, avînd o funcţie importanta în cadrul firmei Kodak în Columbia, a dat întîmplarii aceeaşi interpretare ca toţi ceilalţi: mama lui fusese răpită ca represalii pentru nerespectarea de către guvern a înţelegerilor dintre German Montoya şi Extradabili. Neîncrezător din fire în tot ce avea de-a face cu oficialităţile, şi-a asumat sarcina de a-şi elibera mama tratînd direct cu Pablo Escobar.
Lipsit de orice informaţie, fără sa ia în prealabil contact cu cineva, făra sa ştie măcar ce va face odată ajuns acolo, a plecat două zile

[1] La cele doua mătuşi (sp., n.tr.).
2 Locuitori ai departamentului Antioquîa (sp., n.tr.).

mai tîrziu la Medellin. De la aeroport a luat un taxi şi i-a cerut şoferului, fără sa-i dea vreo adresa anume, sa-l duca în oraş. Realitatea cruda i-a ieşit brusc în întîmpinare cînd a văzut abandonat pe marginea şoselei cadavrul unei adolescente de vreo cincisprezece ani, gătita de sărbătoare cu haine viu colorate şi machiata strident. Pe frunte i se zarea urma unui glonţ şi un firicel de sînge uscat. Luis Guillermo, căruia nu-i venea sa-şi creadă ochilor, a aratat-o cu degetul.
- Acolo e o fata moarta.
— Da, a spus şoferul fără sa privească. Sînt paţachinele care chefuiesc cu prietenii lui *don* Pablo.
Incidentul a spart gheaţa. Luis Guillermo i-a mărturisit şoferului care era scopul călătoriei lui, iar acesta i-a spus cum putea ajunge la presupusa fiica a unei verişoare primare a lui Pablo Escobar.
- Duceţi-va azi, la opt, la biserica din spatele pieţei, i-a spus. Acolo o sa vina o fata pe care o cheamă Rosalia.
îl aştepta acolo, într-adevar, pe o banca din piaţa. Era aproape o copila, dar se comporta şi vorbea cu siguranţa unei femei mature, hirşita de viaţa. Pentru început, i-a spus, ca sa meargă bine lucrurile, era nevoie de o jumătate de milion de pesos, bani peşin. I-a dat adresa hotelului unde trebuia sa se instaleze joia următoare si unde urma sa fie sunat a doua zi, vineri, la şapte dimineaţa sau la şapte seara.
— Cea care o sa va sune se numeşte Pita, a precizat.
A aşteptat în zadar doua zile şi o parte dintr-a treia, în cele din urma, şi-a dat seama ca a fost tras pe sfoara şi a mulţumit cerului ca Pita nu sunase ca sa-i ceara banii. A fost aşa de discret, încît soţia lui n-a aflat despre acele calatorii şi despre jalnicul lor rezultat decît patru ani mai tîrziu, cînd el le-a povestit pentru prima data pentru reportajul de faţa.
Patru ore după răpirea Marinei Montoya, un jeep şi un Renault 18 au blocat din faţa şi din spate automobilul redactorului-şef al cotidianului *El Tiempo,* Francisco Santos, pe o strada cu sens unic din cartierul Las Ferias, din vestul oraşului Bogota. Maşina lui, un jeep roşu, cu aspect obişnuit, era blindata încă din fabrică, dar cei patru36 atacatori care l-au înconjurat aveau nu numai pistoale de 9 milimetri şi semiautomate Mini Uzzi cu amortizor, dar şi o bîtă specială pentru spart geamurile. N-a fost însă nevoie de nimic din toate astea. Pacho, un incorigibil amator de stat la taclale, s-a grăbit sa deschidă portiera ca sa discute cu agresorii. „As fi preferat sa mor decît sa nu ştiu ce se întîmpla", a mărturisit el. Unul dintre răpitori i-a lipit un pistol în frunte şi l-a obligat sa iasă din maşina cu capul plecat. Altul a deschis uşa din faţa şi a tras trei focuri: unul a ricoşat, lovindu-se de geamuri, iar celelalte doua i-au găurit ţeasta şoferului, Oromansio Ibăfiez, de treizeci şi opt de ani. Pacho nu şi-a dat seama ce s-a întîmplat. Citeva zile mai tîrziu, rememorînd scena atacului, şi-a amintit ca auzise ţiuitul celor trei gloanţe înăbuşit de amortizor.
Totul s-a petrecut atît de fulgerător, încît n-a atras nimănui atenţia, în ciuda traficului intens din zilele de marţi. Un agent de poliţie a descoperit cadavrul zacînd într-o balta de sînge pe scaunul din faţa al maşinii abandonate. A luat staţia radio de emisie-recepţie şi, imediat, a auzit la celalalt capăt un glas pierdut, parca, printre galaxii.
-Alo!
— Cine e la aparat? a întrebat agentul.
— Aici *El Tiempo.*
Ştirea s-a raspîndit în eter zece minute mai tîrziu. De fapt, operaţiunea începuse sa fie pregătita cu patru luni în urma, dar fusese pe punctul de a eşua din cauza deplasărilor imprevizibile ale lui Pacho Santos. Din aceleaşi motive, cu cincisprezece ani în urma, organizaţia M-l9 renunţase la planul de a-l răpi pe tatăl acestuia, Hernando Santos.
De data aceasta, fuseseră luate în calcul pînă şi cele mai neînsemnate detalii. Maşinile răpitorilor, surprinse de un blocaj pe bulevardul Boyacă[1], în dreptul străzii 80, s-au strecurat pe trotuare şi s-au pierdut pe străduţele întortocheate ale unui cartier muncitoresc. Pacho Santos fusese aşezat între doi dintre atacatori şi obligat sa-şi pună nişte ochelari cu lentilele vopsite cu ojă. A urmărit însă în gînd virajele maşinii pînă în clipa în care aceasta a intrat zgîlţîindu-se într-un

Departament din zona centrala a Columbiei (n.tr.).

garaj. După traseul străbătut şi după durata călătoriei, a reuşit sa-şi formeze o idee aproximativa despre cartierul în care se aflau.
Unul dintre răpitori l-a apucat de braţ şi l-a condus fără sa-i scoată ochelarii de orb pînă la capătul unui coridor. Au urcat la etaj, au cotit la stînga, au mai făcut vreo cinci paşi şi au pătruns într-o încăpere îngheţata. Abia acolo i-au scos ochelarii. Atunci s-a trezit într-un dormitor întunecat, cu ferestrele bătute in scînduri şi cu un singur bec pe tavan. Singurele mobile erau un pat matrimonial ale cărui aşternuturi păreau destul de uzate, o masa cu un radio portabil pe ea şi un televizor.

Abia atunci Pacho şi-a dat seama că răpitorii se grăbeau nu atît din motive de securitate, cit ca sa ajungă la timp pentru meciul de fotbal dintre Santafe şi Caldas. Ca sa fie toţi împăcaţi şi sa scape de griji, i-au dat o sticla de rachiu şi l-au lăsat singur cu radioul lui, iar ei au plecat sa asculte meciul la parter. El a golit jumătate din sticla în zece minute, dar n-a simţit alt efect decît imboldul de a asculta meciul la radio. Suporter fanatic al echipei Santafe încă de mic copil, n-a putut sa-şi savureze rachiul în linişte din pricina furiei stîrnite de scorul egal: doi la doi. La sfîrşit, şi-a văzut propria imagine la telejurnalul de la noua şi jumătate într-o înregistrare mai veche: era îmbrăcat în smoching şi înconjurat de regine ale frumuseţii. Abia atunci a aflat despre moartea şoferului sau.
După ce s-au terminat jurnalele de ştiri, în camera a intrat un gardian cu o cagula din flanela pe cap, care l-a obligat să-şi scoată hainele şi sa-şi pună un trening gri, după cîte se pare, uniforma obligatorie în închisorile Extradabililor. Gardianul a încercat sa-i ia şi aparatul pentru astmatici pe care îl ţinea în buzunarul sacoului, dar Pacho a reuşit sa-l convingă că, pentru el, obiectul acela era vital. Mascatul i-a înşirat regulamentul detenţiei: avea voie sa se duca la baia de pe coridor, mai mult chiar, putea sa asculte radioul şi să se uite la televizor fără nici un fel de restricţii, dar nu trebuia sa dea sonorul prea tare. La sfîrşit, l-a pus sa se culce şi i-a legat glezna de pat cu o funie.
Gardianul şi-a întins pe jos o saltea, paralelă cu patul, iar o clipa mai tîrziu, a început să sforăie cu un şuierat intermitent, învăluit în bezna de nepătruns a nopţii, Pacho a realizat că aceea era abia prima noapte a unui viitor incert în care se putea întîmpla orice. 38
Gîndul i-a fugit imediat la Marfa Victoria — cunoscuta în cercul lor de prieteni ca Marive —, minunata lui soţie, frumoasa, inteligenta şi de mare caracter, cu care avea la acel moment doi copii, Benjamin de un an şi opt luni şi Gabriel de şapte luni. De undeva, din apropiere, răsuna cîntatul unui cocoş, iar Pacho s-a minunat de ornicul lui anapoda. „Un cocos care cînta la zece seara trebuie sa fie nebun", îşi spuse. E un bărbat emotiv, impulsiv şi care plînge uşor: copie fidela a tatălui sau. Andres Escabi, soţul surorii sale Juanita, murise într-un avion care explodase în aer din cauza unei bombe puse de Extradabili. în mijlocul familiei îndoliate, care se adunase sa-l plînga pe cel dispărut, Pacho rostise o fraza care i-a cutremurat pe toţi: „In decembrie, unul dintre noi nu va mai fi în viaţa", în noaptea cînd a fost răpit însă, n-a simţit ca aceea ar fi ultima din viaţa sa. Pentru prima data îşi simţea nervii destinşi şi avea certitudinea ca va supravieţui. Dîndu-şi seama, după ritmul respiraţiei, ca gardianul întins lînga el era treaz, l-a întrebat:
— în mîinile cui mă aflu?
— în mîinile cui preferaţi sa fiţi, l-a întrebat gardianul, ale gheri-lelor sau ale traficanţilor de droguri'?
- Cred ca mă aflu în mîinile lui Pablo Escobar, a spus Pacho.
— Aşa e, a confirmat gardianul, dar imediat s-a corectat: în mîinile Extradabililor.
Ştirea se raspîndise ca fulgerul pe calea undelor. Operatorii de la centrala telefonica a ziarului *El Tiempo* sunaseră la rudele cele mai apropiate, iar acestea la alţii şi tot aşa, pîna la capătul lumii. Din cauza unor coincidenţe ciudate, soţia lui Pacho a fost printre ultimii care au aflat vestea. La doar cîteva minute după răpire fusese sunata de Juan Gabriel Uribe, care, nefiind sigur de cele întîmplate, nu îndrăznise s-o întrebe decît daca Pacho sosise acasă. Ea i-a răspuns ca nu, iar Juan Gabriel nu a avut curaj să-i dea o veste încă neconfir-mată. Cîteva minute mai tîrziu, a sunat-o Enrique Santos Calderon, var primar cu soţul ei şi director adjunct la *El Tiempo.*
— Ai aflat ce s-a întîmplat cu Pacho'? a întrebat-o el.
Măria Victoria a crezut ca era vorba despre o altă întîmplare pe care o cunoştea deja şi care avea o oarecare legătură cu soţul ei.
— Bineînţeles, a răspuns.
39
Enrique a închis repede, ca sa le telefoneze .şi altor rude. Peste ani. comentînd aceasta încurcătura, Măria Victoria a spus: „Aşa mi-a trebuit daca am vrut sa fac pe deşteaptă!" Imediat a sunat Juan Gabriel şi i-a povestit tot: şoferul fusese omorît, iar Pacho, răpit.
Preşedintele Gaviria si consilierii săi cei mai apropiaţi tocmai analizau un material televizat destinat campaniei electorale pentru Adunarea Constituanta, cînd consilierul sau pentru relaţiile cu presa, Mauricio Vargas, i-a şoptit la ureche: „A fost răpit Pachito Santos". Proiecţia nu a fost întrerupta. Preşedintele, care foloseşte ochelari de distanţa, şi i-a scos ca sa-l privească pe Vargas.
- Sa mă ţineţi la curent cu tot ce se mai întîmpla, i-a spus. Şi-a pus din nou ochelarii şi a continuat sa privească ecranul.
Bunul sau prieten, Alberto Casas Santamarfa, ministrul Comunicaţiilor, care stătea chiar lînga el, a reuşit sa audă ştirea şi a trans-mis-o din ureche în ureche consilierilor prezidenţiali. Un fior i-a cutremurat pe cei prezenţi în sala. în tot acest timp, preşedintele nici n-a clipit, credincios unui cod de comportament pe care chiar el îl rezuma printr-o formula şcolărească: „întîi trebuie sa rezolvam problema asta". Cînd proiecţia a luat sfîrşit, şi-a scos ochelarii, i-a pus în buzunarul de la piept şi i-a ordonat lui Mauricio Vargas:
- Sunaţi-l pe Rafael Pardo şi spuneţi-i sa convoace chiar acum Consiliul de Securitate.
între timp, aşa cum era prevăzut, a iniţiat o dezbatere legata de materialul promoţional vizionat. Abia după ce a fost luata o decizie si-a exteriorizat simţămintele provocate de ştirea răpirii. După o jumătate de ora, a

intrat în sala unde era aşteptat de majoritatea membrilor Consiliului de Securitate. Nici nu începuseră bine, cînd Mauricio Vargas a intrat pe vîrful picioarelor şi i-a şoptit la ureche:
— A fost răpită Marina Montoya.
De fapt, totul se întîmplase la patru după-amiază - înainte de răpirea lui Pacho —, dar ştirea avusese nevoie de încă patru ore ca sa ajungă pînă la preşedinte.
Hernando Santos Castillo, tatăl lui Pacho, dormea de trei ore; era la zece mii de kilometri distanţă, într-un hotel din Florenţa, într-o40
camera alăturată se afla fiica sa, Juanita, iar într-alta, cealaltă fiica. Adriana, împreuna cu soţul ei. Fuseseră anunţaţi cu toţii prin telefon şi căzuseră de acord sa nu-şi trezească tatăl ca sa-i dea vestea. Cu toate acestea, nepotul lui de sora, Luis Fernando, s-a gîndit să-l sune din Bogota pe fir direct, cu cele mai mari precauţii care i-au trecut prin scafîrlie ca sa-şi trezească unchiul de şaizeci si opt de ani, cu cinci *bypa<>s-uri* la inima.
— Am o veste foarte proasta, i-a spus.
Hernando, desigur, şi-a imaginat ce era mai rău, dar a păstrat aparenţele.
- Ce s-a întîmplat?
— Pacho a fost răpit.
Oricît de cumplita, o răpire nu este un fapt iremediabil ca un asasinat, aşa încit Hernando a respirat uşurat. „Slava Domnului!", a spus şi, imediat, a schimbat tonul:
— Nu va pierdeţi cu firea. O sa vedem ce e de făcut.
O ora mai tîrziu, în zorii înmiresmaţi ai toamnei toscane, au pornit cu toţii în lunga călătorie de întoarcere în Columbia.
La o saptamîna după plecarea Dianei, familia Turbay, neliniştita de lipsa veştilor din partea ei, a solicitat guvernului sa intervină neoficial pe lîngа principalele grupări de gherila. La o saptamîna după data la care Diana ar fi trebuit sa se întoarcă, soţul ei, Miguel Uribe, şi parlamentarul Alvaro Leyva, au făcut o călătorie confidenţiala la Casa Verde, cartierul general al Forţelor Armate Revoluţionare din Columbia (F.A.R.C.), aflat în masivul muntos oriental. Odată ajunşi acolo, au luat contact cu toate grupările militare, încercînd sa stabilească dacă Diana era prizoniera vreuneia dintre ele. într-un comunicat comun dat publicităţii, şapte dintre acestea au negat orice amestec într-o astfel de acţiune.
Neştiindu-se ce s-ar mai putea întîmpla, preşedinţia republicii a prevenit opinia publica împotriva proliferării comunicatelor false şi a cerut populaţiei să aibă mai multă încredere în informaţiile furnizate de guvern. Dar adevărul grav şi amar era că oamenii aveau o încredere oarbă în comunicatele narcotraficanţilor, aşa încît toata

lumea a răsuflat uşurata pe 30 octombrie — la şaizeci şi una de zile de la răpirea Dianei Turbay şi la patruzeci şi doua de la cea a lui Francisco Santos — cînd Extrădabilii le-au risipit ultimele îndoieli cu o singura frază: „Recunoaştem în mod public ca ziariştii dispăruţi sînt prizonierii noştri". Opt zile mai tîrziu, au fost răpite Maruja Pachon şi Beatriz Villamizar. Existau motive suficiente pentru a se presupune ca fenomenul se putea intensifica.
A doua zi după dispariţia Dianei şi a echipei sale, cînd nu exista nici cea mai mica bănuiala ca fuseseră răpiţi, celebrul director al redacţiei de actualităţi de la postul de radio *Caracal.* Yamit Amat, a fost înconjurat pe o strada din centrul oraşului Bogota de un comando de ucigaşi plătiţi care îl urmăriseră timp de mai multe zile. Amat s-a salvat graţie unei manevre atletice care i-a luat prin surprindere şi a scăpat, nimeni nu ştie cum, de un glonţ tras din spate. Cîteva ceasuri mai tîrziu, fiica fostului preşedinte Belisario Betancur, Măria Clara, aflata în maşina cu fiica sa, Natalia, de doisprezece ani, a reuşit sa scape şi ea de alţi pistolari care i-au blocat trecerea într-un cartier rezidenţial din Bogota. Singura explicaţie a acestor doua eşecuri este ca agresorii primiseră instrucţiuni categorice sa nu-şi ucidă victimele.
Primii care au aflat în mod cert în mîinile cui se aflau Maruja Pachon şi Beatriz Villamizar au fost Hernando Santos şi fostul preşedinte Turbay, cînd Escobar în persoana I-a însărcinat printr-o scrisoare pe unul dintre avocaţii săi, la patruzeci şi opt de ore după răpire, să le transmită vestea: „Poţi sa le spui ca Pachon se afla în mîinile noastre". La 12 noiembrie, au primit o alta confirmare indirectă: o scrisoare purtînd antetul Extradabili lor, adresată lui Juan Gomez Martînez, directorul ziarului *EI Colombiano* din Medellih, care intervenise de mai multe ori pe lîngа Escobar în numele Clubului Personalităţilor. „Răpirea ziaristei Maruja Pachon, se spunea în scrisoarea Extrădabililor, reprezintă riposta noastră la recentele torturi

şi răpiri din oraşul Medellin, opera aceluiaşi organ de securitate al statului, de atîtea ori menţionat în comunicatele noastre

anterioare." Şi îşi exprimau încă o dată hotarîrea de a nu elibera nici un ostatic atîta timp cît situaţia se menţinea neschimbata.
Doctorul Pedro Guerrero, soţul lui Beatriz, copleşit încă de la început de o neputinţa totala în faţa unor fapte care îl depăşeau, s-a decis sa-şi închidă cabinetul de psihiatrie. „Cum îi puteam consulta pe alţii daca eu eram mai bolnav ca ei?", a spus. Suferea de crize de angoasa pe care nu voia sa le transmită si copiilor. Nu avea o clipa de linişte, se consola cu whiskyul savurat pe înserat şi-şi păstorea insomniile ascultînd la emisiunea *Suveniruri radiofonice*[1] bole-rourile înecate în lacrimi ale îndrăgostiţilor. „Iubirea mea, cînta cineva. Daca mă auzi, raspunde-mi."
Alberto Villamizar, conştient încă de la început ca răpirea soţiei şi a surorii sale era doar o veriga dintr-un lanţ de evenimente sinistre, a încercat sa siringa în jurul sau familiile celorlalţi ostatici. Dar prima vizita la Hemando Santos i-a sfîşiat inima, însoţit şi de Gloria Pachon de Galăn, cumnata lui, l-a găsit pe Hemando prăbuşit pe o sofa, într-o stare de totala descurajare..,Trebuie sa mă pregătesc sa sufăr cît mai puţin cu pu-tinţa cînd îl vor ucide pe Francisco", le-a spus de la bun început. Villamizar a încercat sa schiţeze un plan de negocieri cu răpitorii, dar Hemando i-a tăiat orice avînt cu scepticismul sau iremediabil.
- Nu fi naiv, băiete draga, i-a spus, dumneata habar nu ai cum sînt indivizii ăştia. Nu mai e nimic de făcut.
Fostul preşedinte Turbay s-a arătat optimist. Aflase din diverse surse ca fiica lui era prizoniera Extradabililor, dar luase hotarîrea sa nu recunoască acest lucru public atîta vreme cît nu ştia cu certitudine ce anume revendicau aceştia, aşa încît, cu o saptamîna în urma, parase cu o eschiva de toreador temerar întrebarea unui grup de ziarişti dornici sa obţină o confirmare a zvonurilor care circulau prin ţara.
— îmi spune mie inima, le-a declarat el, ca Diana şi colaboratorii săi sînt reţinuţi de problemele lor gazetăreşti şi nicidecum ca ar fi fost luaţi ostatici.
Cu toţii păreau sa-şi fi pierdut orice speranţa, lucru firesc după trei luni de intervenţii sterile. Cel puţin aceasta era explicaţia pe care încerca să o dea Villamizar, care, în loc sa se lase contaminat
' în original, *Radio Recuenios* (n.Ir.).

de pesimismul celorlalţi, se străduia sa imprime un nou elan eforturilor comune.
întrebat în zilele acelea ce fel de om era Villamizar, un prieten de-al sau ii schiţase portretul dintr-o singura trăsătura de condei: ..E un tovarăş de pahar nemaipomenit". Villamizar aceptase cu draga inima aceasta caracterizare, ca pe un merit de invidiat si ieşit din comun. Totuşi, în chiar ziua răpirii soţiei sale, conştient ca, în situaţia lui, aceasta calitate putea fi, la fel de bine, foarte periculoasa, a luat decizia sa nu se mai atingă de băutura în public, atîta vreme cît captivele nu erau puse în libertate. Ca orice adevărat băutor de ocazie, ştia ca alcoolul slăbeşte vigilenţa, dezleagă limba si, într-o oarecare măsura, alterează simţul realităţii. Riscul este prea mare, mai ales atunci cînd trebuie sa-ţi cumpăneşti cu cea mai mare grija flecare gest şi fiecare cuvînt. Aşa încît disciplina pe care si-a impus-o nu a fost o penitenţa, ci o măsura de siguranţa. Nu s-a mai dus la nici o petrecere si a pus cruce vieţii de boem si chiolhanurilor politice. In serile de mai mare tensiune emoţionala, băiatul lui, Andres, îi asculta destăinuirile cu un pahar de apa tonica alături, în timp ce el se consola cu un whisky solitar.
în cursul întîlnirilor cu Rafael Pardo, a adus în discuţie soluţii alternative, dar, de fiecare data, se lovea de politica guvernului, care nu renunţa la ameninţarea cu extrădarea. Amîndoi ştiau, în plus, ca acesta era cel mai puternic instrument cu ajutorul căruia Extradabilii puteau fi obligaţi sa se predea, iar preşedintele îl folosea cu aceeaşi convingere cu care aceştia îl foloseau ca sa nu se predea.
Villamizar nu era de formaţie militar, dar crescuse în preajma cazărmilor. Doctorul Alberto Villamizar Florez, tatăl Iui, fusese ani de-a rîndul medicul Gărzii Prezidenţiale şi cunoştea îndeaproape viaţa ofiţerilor din cadrul ei. Bunicul sau, generalul Joaqufn Villamizar Florez, fusese comandantul general al Forţelor Armate. Alberto moştenise de la ei atît caracterul de militar, cît şi pe cel de san-tanderin[1], fiind deopotrivă cordial şi autoritar, sobru şi chefliu, un om care spune pe şleau ce are de spus şi n-a tutuit pe nimeni în viaţa lui. Exemplul tatălui a fost însă mai puternic, astfel încît a studiat
Locuitor al departamentelor Santander şi Norte de Santander (n.tr.).

medicina la Universitatea Javeriana, deşi nu şi-a luat licenţa niciodată, lasîndu-se tîrît de virtejul implacabil al politicii. Nu pentru ca ar fi militar, ci doar fiindcă e santanderin get-beget, nu se desparte niciodată de un Smith & Wesson 38 cu ţeava scurta, pe care nu şi-ar dori sa-l folosească vreodată. Oricum, înarmat sau nu, cele mai mari virtuţi ale sale ramîn fermitatea şi răbdarea. Care, la o privire superficiala, par contradictorii, dar viaţa i-a demonstrat ca nu sînt defel. Cu o astfel de moştenire în spate, lui Villamizar îi prisosea cutezanţa pentru a încerca o rezolvare pe calea armelor, dar a respins aceasta idee, rezervînd-o pentru cazul extrem în care s-ar fi ivit o problema de viaţa si de moarte.

Astfel încît singura cale de rezolvare a situaţiei pe care o întrezărea la sfîrşitul lui noiembrie era o confruntare directa cu Escobar si o negociere ca între un santanderin şi un antioquian aprig şi neînduplecat. Intr-o seara, obosit de tot acel sterp du-te-vîno, şi-a descărcat năduful în faţa lui Rafael Pardo. Acesta i-a înţeles îngrijorarea, dar răspunsul a fost categoric:
— Uite ce e, Alberto, i-a spus în stilul sau sobru şi direct, dumneata ai dreptul sa faci orice demersuri pofteşti, dar daca vrei, într-adevar, sa colaboram pe mai departe, trebuie sa ştii ca nu poţi trece peste politica de supunere promovata de guvern. Nici măcar cu un pas, Alberto. Mai limpede de-atîta nu se poate.
Nici o alta calitate nu i-ar fi fost mai de folos lui Villamizar ca fermitatea şi răbdarea pentru a depăşi conflictele lăuntrice stîmite de acele condiţii. Şi anume, sa acţioneze după bunul sau plac, după cum ii dictau imaginaţia şi felul sau de a fi, dar, de fiecare data, cu mîinile legate.

3

Cînd a deschis ochii, Maruja şi-a amintit o veche zicala spaniola: ,.Sa n u-ţ i dea Domnul cît poţi duce". Trecuseră zece zile de cînd fuseseră răpite şi atît Beatriz, cît şi ea începeau sa se obişnuiască cu o rutina care în prima seara li se păruse de neconceput. Răpitorii le repetaseră în nenumărate rînduri ca aceea era o operaţiune militară, dar regimul vieţii de ostatic era mai dur decît cel de la închisoare. Nu aveau voie sa vorbească decît în caz de urgenţa şi totdeauna in şoapta, nici sa se ridice de pe salteaua pe care dormeau împreuna. Totul trebuia făcut cu permisiunea celor doi gardieni, care nu le pierdeau din ochi nici cînd erau cufundate în somn: permisiunea de a se aşeza, de a-şi întinde picioarele, de a vorbi cu Marina, de a fuma. în plus, Maruja trebuia sa-şi acopere gura cu o perna ca sa-şi înăbuşe tuşea.
Singurul pat din camera, cel al Marinei, era luminat zi şi noapte de o veioza eterna. Paralel cu patul, întinsa pe podea, era salteaua pe care dormeau Maruja şi Beatriz, una cu picioarele la capul celeilalte, ca peştişorii din zodiac, acoperite amîndoua cu o singura pătura. Gardienii le păzeau aşezaţi pe podea, sprijinindu-se cu spatele de perete. Spaţiul era aşa de îngust, încît, daca îşi întindeau picioarele, ajungeau cu ele pe salteaua captivelor. Trăiau în penumbra, pentru ca singura fereastra era acoperita, înainte de a se culca, crăpaturile singurei uşi din încăpere erau îndesate cu cîrpe, pentru ca prin ele sa nu răzbată în restul casei lumina veiozei. Nu exista altă lumina nici ziua, nici noaptea, în afară de licărul televizorului, pentru46
ca Maruja ceru sa fie scos becul albastru care imprima tuturor chipurilor o paloare înspaimîntatoare. Camera închisa si lipsita de aerisire se umplea treptat cu o căldura pestilenţiala. Cele mai cumplite ceasuri erau între sase şi noua dimineaţa, cînd, după ce se trezeau, prizonierele ramîneau fără aer, fără nimic de băut sau de mîncat, aşteptînd sa fie desfundate crăpaturile uşii pentru a putea respira mai în voie. Singura alinare pentru Maruja şi Marina erau cana de cafea de care beneficiau cu punctualitate şi pachetul de ţigări pe care îl primeau de cîte ori cereau. Pentru Beatriz. specialista în terapie respiratorie, fumul acumulat în odăiţa era o adevărata nenorocire, îl suporta totuşi în tăcere, pentru ca celelalte se simţeau fericite. Odată, în timp ce-si savura ţigara şi cafeaua, Marina, a exclamat: „Ce bine o sa fie cînd o sa ne întîlnim toate acasă la mine, la o ţigara şi la o cafeluţa, facînd haz de zilele astea îngrozitoare!" în ziua aceea, în loc sa sufere, Beatriz a regretat ca nu fuma.
Faptul ca toate trei se aflau în acelaşi loc era, poate, o soluţie de urgenţa, întrucît casa unde fuseseră duse la început devenise, probabil, inutilizabila după ce şoferul de pe taxiul accidentat dezvăluise direcţia în care se îndreptau răpitorii. Numai aşa se explica acea schimbare pripita sau odaia aceea mizerbila în care aveau la dispoziţie doar un pat îngust, o saltea simpla pentru doua persoane şi mai puţin de şase metri pătraţi pentru cele trei ostatice şi pentru cei doi gardieni de serviciu. Şi pe Marina o mutaseră din alta casa -sau de la alta ferma, cum spunea ea — pentru ca beţiile gardienilor şi debandada care domnea printre ei puneau în pericol întreaga acţiune. Oricum, era de neconceput ca una dintre marile organizaţii internaţionale din lume sa fie atît de lipsita de inima şi sa nu asigure nici acoliţilor, nici victimelor condiţii de viaţa cît de cît decente.
Nu aveau nici cea mai mica idee unde se aflau. Judecind după zgomotele care răzbăteau pîna la ele, erau încredinţate ca prin apropiere trecea o şosea pentru camioane de mare tonaj. De asemenea, se părea ca nu foarte departe era un chioşc cu băuturi alcoolice, ca atîtea altele de pe marginea drumului, unde muzica răsuna pîna noaptea tîrziu. Cînd şi cînd, se auzea un megafon care, uneori, lansa chemări la manifestări politice sau religioase, alteori,
47
transmitea concerte asurzitoare, în cîteva rînduri, au auzit lozincile campaniilor electorale pentru apropiata Adunare Constituanta. Mult mai frecvent se auzea huruitul avioanelor de mici dimensiuni care decolau şi aterizau nu departe de acel loc, ceea ce le făcea sa creadă ca se aflau în apropiere de Guayniaral, un aeroport cu pista scurta aflat la douăzeci de kilometri nord de Bogota. Maruja, familiarizata încă de mic copil cu clima savanei, simţea ca frigul din camera nu era frigul pe care-l simţi în cîmp deschis, ci semăna cu acela din oraş. In plus, precauţiile excesive ale gardienilor erau de înţeles numai daca se aflau într-o zona urbana.

Mai surprinzător decît toate era însă huruitul ocazional al unui elicopter care se auzea atît de aproape, încît aveau impresia ca trece chiar pe deasupra casei. Marina Montoya era de părere ca în el se afla un ofiţer al armatei, care răspundea de răpiri, încetul cu încetul, aveau sa se obişnuiască cu acel zgomot, deoarece în timpul captivităţii lor, elicopterul a aterizat cel puţin o data pe luna, iar prizonierele nu s-au mai îndoit nici o clipa ca acest fapt avea legătura cu ele.
Era cu neputinţa sa distingi hotarul dintre adevăr şi imaginaţia molipsitoare a Marinei. Spunea, de pilda, ca Pacho Santos şi Diana Turbay se aflau în alte camere din aceeaşi casa, astfel încît militarul din elicopter se ocupa de fiecare data de toate cele trei cazuri. O data au auzit nişte zgomote alarmante în curte. Majordomul îşi înjura nevasta şi o bruftuluia dîndu-i tot felul de ordine repezite, ba sa-l ridice de acolo, ba sa-l aducă mai încoace sau să-l întoarcă cu faţa m sus, de parca ar fi încercat sa înghesuie un cadavru într-un loc prea strimt. Prada delirurilor ei tenebroase, Marina s-a gîndit ca, mai mult ca sigur, îl ciopîrţisera pe Francisco Santos şi îngropau bucăţile sub dalele din bucătărie. „Cînd încep măcelul, nu se mai opresc, spunea. Următoarele o sa fim noi." A fost o noapte de groaza, pîna ce au aflat, din întîmplare, ca mutaseră o maşina de spălat primitiva, pe care patru inşi de-ăbia dacă o puteau ridica.
Noaptea, peste casa, se aşternea o linişte deplină, întrerupta doar de un cocoş nebun, fără simţul trecerii timpului, care cînta cînd avea el chef. Se auzeau cîini lătrînd departe, iar unul, care li s-a părut a fi un cîine de pază dresat, hamăia chiar lîngă casă. 48
Maruja a călcat de la început cu stîngul. S-a ghemuit pe saltea, a închis ochii, încercînd sa-şi limpezească gîndurile şi, timp de cîteva zile, nu i-a mai deschis decît atît cît era necesar. Dar nu pentru ca ar fi putut dormi opt ceasuri în şir, căci ea, biata, abia daca apuca sa aţipească o jumătate de ora, iar cînd se trezea, era cuprinsa din nou de neliniştea care o pîndea în viaţa reala. Era o frica permanenta: senzaţia fizica a unui arc de oţel în stomac, gata oricînd sa plesnească şi sa se preschimbe în panica. Maruja îţi derula în minte filmul întregii sale vieţi, încercînd sa se agate de amintirile frumoase, dar totdeauna iezeau la suprafaţa cele neplăcute, într-una din cele trei calatorii pe care le făcuse întorcîndu-se de la Djakarta în Columbia, Luis Carlos Galăn o rugase în timpul unui dejun privat sa-l ajute la organizarea următoarei sale campanii prezidenţiale. Ea fusese consiliera lui de imagine într-o campanie anterioara, călătorise cu sora ei Gloria prin toata ţara, sărbătoriseră victorii, cunoscuseră înfrîngen si evitaseră primejdii, astfel încît oferta era cît se poate de fireasca. Maruja s-a simţit motivata si măgulită. Dar, spre sfîrsit, a remarcat la Galăn un aer greu de definit, ca o lumina supranaturala: clarviziunea instantanee si indubitabila ca va fi ucis. A fost o impresie atît de pregnanta, încît şi-a convins soţul sa se întoarcă în Columbia, deşi generalul Maza Marquez îl prevenise, fără sa-i dea nici o explicaţie, asupra primejdiilor de moarte care îl pîndeau acolo. Cu opt zile înainte de a se întoarce, a fost trezit la Djakarta de ştirea ca Galăn fusese asasinat.
De pe urma acelei experienţe a rămas cu o tendinţa depresiva care s-a accentuat o data cu răpirea. Nu găsea nimic de ce sa se agate pentru a scapă de gîndul ca şi pe ea o pîndea o primejdie de moarte. Refuza sa vorbească sau sa manînce. O deranjau nepăsarea dovedita de Beatriz, brutalitatea bărbaţilor cu cagule şi nu suporta obedienţa cu care Marina nu numai că accepta regimul impus de răpitori, dar se şi identifica cu el. Parca ar fi fost şi ea un temnicer ca toţi ceilalţi, care o punea la punct dacă sforăia, daca tuşea în timp ce dormea, daca se mişca mai mult decît era nevoie. Maruja punea un pahar într-un loc, iar Marina se grăbea să-l ia speriata: , Ai grijă!" Şi-l muta în alta parte. Maruja o înfrunta cu un dispreţ total:
49
.,Fiţi liniştita, ii spunea. Dumneavoastră porunciţi aici." Şi ca să pună capac la toate, gardienii erau foarte îngrijoraţi pentru ca Beatriz îşi petrecea ziua notînd detalii din captivitate ca sa le povestească soţului şi copiilor cînd avea sa fie eliberata, întocmise, de asemenea, o lunga lista cu tot ce i se părea îngrozitor în camera, dar a trebuit sa abandoneze ideea cînd şi-a dat seama ca totul era aşa acolo. Gardienii auziseră la radio ca Beatriz era fizioterapeuta şi, confundînd aceasta meserie cu psihoterapia, i-au interzis sa mai scrie, de teama sa nu elaboreze o metoda ştiinţifica pentru a le suci minţile.
Starea de degradare a Marinei era de înţeles. Sosirea celorlalte doua prizoniere se pare ca a însemnat pentru ea un fel de imixtiune insuportabila într-o lume care, după aproape doua luni petrecute în anticamera morţii, devenise numai şi numai a sa. Relaţia ei cu gardienii, care ajunsese foarte stiînsa, s-a răcit din cauza nou-venitelor, aşa ca, în mai puţin de doua saptamîni, au început s-o chinuie din nou durerile cumplite şi însingurările din alte zile, pe care reuşise sa le depăşească la vremea lor.
Cu toate acestea, nici o noapte nu i s-a părut Marujai atît de îngrozitoare precum cea dintîi. A fost o noapte fără sfîrsit şi friguroasa. Conform Institutului de Meteorologie, la unu noaptea, temperatura fusese la Bogota între 13 şi 15 grade, iar în centrul şi în zona de nord a oraşului, în preajma aeroportului, burniţase. Pe Maruja o doborîse oboseala. A început sa sforăie imediat ce a adormit, dar în fiecare clipa o trezea tuşea ei persistenta de fumătoare, agravata de umezeala pereţilor îngheţaţi, care în zori musteau de apa. De cîte ori sforăia sau tuşea, gardienii o loveau cu calcîiul în cap. Marina le ţinea isonul dintr-o teama pe care nu şi-o putea reprima şi o ameninţa pe Maruja ca aveau s-o lege de saltea, ca sa nu se mai foiască atîta sau ca o sa-i pună un căluş, ca să nu mai sforăie.
în zori, Marina a dat drumul la radio ca sa asculte şi Beatriz buletinul de ştiri. A fost o greşeala, în cel dintîi interviu acordat lui Yamit Amat, de la *Radio Caracol,* doctorul Pedro Guerrero s-a dezlănţuit împotriva răpitorilor, insultîndu-i şi sfidîndu-i. I-a somat sa se poarte ca nişte bărbaţi şi să-şi arate faţa în luptă dreaptă. *.Jf*
50
înspaimîntată, Beatriz a rămas convinsă ca acele insulte aveau să se întoarcă împotriva ei.

Doua zile mai tîrziu, un şef elegant, cu un trup mătăhălos ce măsura nu mai puţin de un metru nouăzeci, a deschis uşa cu piciorul şi a intrat în camera ca o vijelie. Costumul impecabil şi atît de potrivit climei tropicale, mocasinii italieneşti şi cravata de mătase galbena se băteau cap în cap cu apucaturile sale de om al cavernelor. Le-a tras cîteva înjuraturi gardienilor, varsîndu-şi furia pe cel mai timid dintre ei, căruia colegii îi spuneau Gîlca. „Aud ca dumneata eşti foarte nervos, i-a spus. Ei bine, îţi atrag atenţia ca, aici, cine are nervi o mierleşte." Şi imediat s-a întors spre Maruja, adresîndu-i-se fără pic de consideraţie:
— Am aflat ca azi-noapte i-ai deranjat pe ceilalţi, ca faci zgomot, ca tuşeşti.
Maruja i-a răspuns cu un calm exemplar care putea trece foarte bine drept dispreţ:
- Sforăi cînd dorm şi nu-mi dau seama. Nu mă pot abţine sa tuşesc pentru ca în camera e frig, iar pereţii mustesc de apa dimineaţa.
Bărbatului nu-i ardea de reclamaţii.
- Şi dumneata crezi ca poţi face tot ce-ţi trece prin cap? s-a răstit el. Ei bine, daca mai sforăi sau mai tuşeşti noaptea, îţi putem zbura creierii cu un singur glonţ.
S-a întors apoi şi spre Beatriz.
— Şi daca nu vouă, atunci copiilor sau soţilor voştri, îi cunoaştem pe toţi şi ştim unde pot fi găsiţi.
— Treaba dumneavoastră, a spus Maruja. Nu pot face nimic ca sa nu mai sforăi. Daca vreţi să mă omorîţi, omorîţi-ma!
Era sinceră şi, cu timpul, avea să-şi dea seama că proceda bine. Tratamentul dur la care fuseseră supuse încă din prima zi făcea parte din metodele folosite de răpitori pentru a-i demoraliza pe ostatici. Beatriz, în schimb, încă aflată sub impresia interviului dat de soţul ei la radio, a fost mai puţin arogantă.
— De ce trebuie să-i amestecaţi în treaba asta şi pe copiii noştri, care n-au nici o vina? a replicat ea, gata să izbucnească în plîns. Dumneavoastră nu aveţi copii'?
51
El i-a răspuns afirmativ, poate înduioşat, dar Beatriz pierduse bătălia: lacrimile i-au înăbuşit vorbele. Maruja, care îşi recăpătase calmul, i-a sugerat şefului să vorbească cu soţul ei, daca doreau cu adevărat sa ajungă la o înţelegere.
Şi-a spus ca mascatul îi ascultase, probabil, sfatul pentru că duminica următoare, cînd a revenit, părea alt om. A adus ziarele din ziua respectiva, cuprinzînd declaraţiile lui Alberto Villamizar privitoare la posibilitatea de a cădea la o înţelegere cu răpitorii. După cîte se părea, aceştia începeau să acţioneze în consecinţa. Şeful, cel puţin, s-a arătat atît de binevoitor, încît le-a cerut prizonierelor sa întocmească o lista cu lucrurile absolut necesare: săpun, periuţe şi pasta de dinţi, ţigări, cremă pentru piele şi cîteva cărţi. Parte din obiectele cerute au sosit chiar în aceeaşi zi, dar unele dintre cărţi le-au primit abia după patru luni. Cu timpul, s-au adunat tot felul de iconiţe şi medalioane cu Pruncul Divin şi cu Preacurata, pe care unii gardieni le aduceau sau le lăsau drept amintire cînd îşi luau rămas-bun sau cînd se întorceau din scurtele lor vacanţe. După zece zile, în casa se înstapînise rutina. Pantofii şi-i ţineau sub pat, dar din cauza umezelii, trebuiau scoşi în curte din cînd în cînd, ca sa se usuce. Nu puteau umbla decît încălţate cu nişte şosete bărbăteşti, din lîna groasa, de diferite culori, pe care le primiseră încă din prima zi, şi foloseau doua perechi deodată, ca sa nu li se audă paşii. Hainele cu care erau îmbrăcate în seara răpirii le fuseseră confiscate, iar în locul lor, primiseră treninguri — unul gri M altul roz pentru fiecare —, pe care le purtau zi şi noapte, şi doua seturi de lenjerie, pe care le spălau la duş. La început, dormeau îmbrăcate. Mai tîrziu, cînd au primit o cămaşă de noapte, şi-o puneau peste trening în nopţile foarte friguroase. Au primit şi o sacoşă, în care îşi ţineau puţinele lucruri personale: treningul de rezervă, ciorapii curaţi, schimburile de lenjerie intimă, prosoapele de hîrtie, medicamentele, obiectele de machiaj.
Exista o singură baie pentru toţi: trei prizoniere şi patru gardieni. Ele trebuia s-o folosească cu uşa închisă, dar fără sa tragă zăvorul şi nu puteau rămîne mai mult de zece minute la duş, chiar şi atunci cînd aveau de spălat rufe. Li se permitea să fumeze oricîte52
ţigări doreau din raţia primita, care pentru Maruja însemna peste un pachet pe zi, iar pentru Marina, chiar mai multe, în camera se aflau un televizor si un radio portabil la care prizonierele puteau asculta ştirile, iar gardienii, muzica. Ştirile de dimineaţa le ascultau cu volumul dat la minim, parca pe ascuns, în schimb, gardienii îşi ascultau muzica de petrecere cît de tare aveau chef.
Televizorul îl deschideau la noua dimineaţa ca sa vadă emisiunile educative, de după telenovele, şi încă doua sau trei emisiuni pîna la jurnalul de prînz. Dar avalanşa de programe era între patru dupa-amiaza şi unsprezece seara. Televizorul ramînea deschis, întocmai ca în camera copiilor, chiar daca nimeni nu se uita la el. în schimb, prizonierele nu pierdeau nici un jurnal de ştiri, pe care le urmăreau cu sufletul la gura, încercînd sa descopere eventualele mesaje cifrate transmise de familiile lor. Niciodată n-au ştiut, bineînţeles, cîte le-au scăpat sau cîte fraze nevinovate au fost confundate cu mesaje de speranţa.
în primele doua zile, Alberto Villamizar a apărut la diferite telejurnale de opt ori, cu speranţa ca măcar prin intermediul unuia dintre ele vocea lui va ajunge la prizoniere, în plus, aproape toţi copiii Marujai lucrau în mass-media. Cum unii dintre ei aveau emisiuni de televiziune la ore fixe, le-au folosit ca sa menţină o comunicare unilaterala şi, poate, inutila, dar la care nu au renunţat.
Prima pe care au vazut-o în miercurea următoare a fost aceea realizata de Alexandra la întoarcerea din Guajira. Psihiatrul Jaime Gaviria, coleg cu soţul lui Beatriz şi vechi prieten de familie, a prezentat o serie de sfaturi înţelepte pentru a lupta împotriva deprimării, destinate celor care îşi duc viaţa în spaţii închise. Maruja şi Beatriz, care îl cunoşteau pe doctorul Gaviria, au înţeles semnificaţia emisiunii şi şi-au notat cu conştiinciozitate învăţămintele lui. Aceasta a fost cea dintîî dintr-o serie de opt emisiuni pregătite de Alexandra după o lunga discuţie cu doctorul Gaviria pe tema psihologiei ostaticilor. Mai întîi trebuiau alese acele subiecte care erau pe gustul Marujai şi al lui Beatriz, pentru a masca astfel mesajele personale pe care numai ele le-ar fi putut descifra. Alexandra a hotărît atunci sa invite în fiecare saptămînă o persoană anume

53
pregătita ca sa răspundă la cîteva întrebări alese cu grija, care, fără îndoiala, aveau sa le trezească prizonierelor asocieri imediate. Surpriza a fost ca mulţi telespectatori nepreveniţi şi-au dat seama ca în spatele întrebărilor inocente se ascundea, de fapt, altceva.
Nu departe de ele — chiar în centrul oraşului —, condiţiile de viaţa ale lui Francisco Santos, în camera lui de ostatic, erau la fel de mizerabile, dar nu chiar atît de severe. O posibila explicaţie ar fi aceea ca, în cazul lor, exista, în afara de scopul politic urmărit, şi o intenţie de răzbunare. Pe lînga toate astea, e aproape sigur ca gardienii Marujai şi cei ai lui Pacho făceau parte din doua echipe diferite. Chiar şi numai din motive de securitate, acţionau separat si fără sa comunice între ei. Dar chiar şi aşa, unele deosebiri erau greu de explicat. Cei care îl păzeau pe Pacho, mai familiari, mai independenţi şi mai binevoitori, păreau, în plus, prea puţin preocupaţi sa-şi protejeze identitatea. Lucrul cel mai neplăcut pentru Pacho era ca dormea legat de barele patului cu un lanţ de metal înfăşurat în banda izolatoare pentru a nu-i produce ulceraţii. Pentru Maruja şi pentru Beatriz, lucrul cel mai cumplit era ca nici măcar nu aveau un pat de care sa fie legate.
Pacho a primit ziarele cu regularitate încă din prima zi. în general, relatările despre răpirea lui apărute în presa scrisa erau atît de dezinformate şi fanteziste, încît, citindu-le, răpitorii se pradeau de rîs. Cînd au fost răpite Maruja şi Beatriz, el avea de mult un program zilnic bine stabilit. Noaptea nu putea închide ochii şi adormea abia pe la unsprezece dimineaţa. Se uita la televizor, singur sau împreuna cu gardienii, şi comenta cu ei ştirile zilei, îndeosebi meciurile de fotbal. Citea pîna la epuizare şi încă îl mai ţineau nervii sa joace cărţi sau şah. Patul era confortabil şi a dormit bine încă de la început pîna cînd s-a ales cu o mîncarime provocata de rîie şi cu o usturime la ochi, care au dispărut doar spalînd aşternuturile de bumbac şi făcînd curăţenie generala în camera. Niciodată gardienii n-au fost îngrijoraţi ca cineva ar putea zări de afara lumina aprinsa, pentru ca ferestrele erau bătute în scînduri. 54
în octombrie, s-a ivit pe neaşteptate un licăr de speranţa: ordinul de a se pregăti să trimită familiei o dovada ca trăieşte. A trebuit să facă un efort suprem ca sa ramîna calm. A cerut o cană de cafea tare şi două pachete de ţigări şi a început să redacteze mesajul aşa cum îi dicta inima, fără a mai îndrepta nici măcar o virgula. L-a înregistrat pe o minicaseta, pe care, fiind mai uşor de ascuns, mesagerii o preferau uneia normale. A vorbit cît a putut de rar şi de răspicat, adoptînd o atitudine care sa nu-i trădeze umbrele din suflet. La sfîrşit, a înregistrat titlurile mai importante din *El Tiempo,* ediţia din acea zi, ca dovada a datei la care a fost conceput mesajul. A rămas mulţumit de rezultat, îndeosebi de prima fraza: „Toţi cei care mă cunosc ştiu cît de greu mi-a fost sa redactez acest mesaj". Cînd l-a citit însă la rece, publicat într-un ziar, a avut impresia că îşi agăţase singur frînghia de gît cu fraza finala, în care îi cerea preşedintelui sa facă tot ce-i stătea în putere pentru eliberarea ziariştilor. „Dar asta, îl avertiza, fără a încalcă legile şi prevederile constituţionale, ceea ce se va dovedi benefic nu numai pentru ţara, ci şi pentru libertatea presei, care astăzi este captiva." Starea depresiva i s-a agravat cîteva zile mai tîrziu, o data cu răpirea Marujai şi a lui Beatriz, pe care a interpretat-o ca pe un semn ca lucrurile aveau sa fie complicate şi de lunga durata. A fost pentru prima data cînd i-a încolţit în minte gîndul de a evada, care avea sa devină pentru el o obsesie greu de stapînit.
Condiţiile în care trăiau Diana şi membrii echipei sale — la cinci sute de kilometri nord de Bogota şi după trei luni de la răpire — erau diferite, şi asta pentru că detenţia şi supravegherea acelor persoane, dintre care două femei şi patru bărbaţi, ridicau probleme foarte complexe de logistică şi de securitate. Regimul la care erau supuse Maruja şi Beatriz surprindea prin lipsa totală de indulgenţă. Cel al lui Pacho Santos surprindea prin familiaritatea şi nonşalanţa gardienilor care erau de-o vîrsta cu el. în grupul Dianei domnea o atmosfera de continua improvizaţie care îi menţinea atît pe ostatici, cît şi pe răpitori într-o permanenta stare de alarmă şi de nesiguranţă ce contamina totul, sporind nervozitatea tuturor.
55
Detenţia Dianei s-a remarcat, totodată, prin caracterul sau itinerant, în timpul lungii lor captivităţi, ostaticii au fost mutaţi fără explicaţii de cel puţin douăzeci de ori, în Medellfn sau în împrejurimi, în case de diferite categorii, ce ofereau condiţii de viaţa dintre cele mai diferite. Capacitatea uluitoare de a-şi schimba mereu locul se datora, poate, faptului ca, spre deosebire de cei din Bogota, răpitorii se mişcau în mediul lor specific, asupra căruia deţineau controlul absolut, si menţineau un contact direct cu superiorii lor.
Ostaticii nu s-au aflat împreuna în aceeaşi casa decît în doua împrejurări şi atunci doar pentru cîteva ceasuri. La început, au fost doua grupuri: Richard, Orlando şi Hero Buss într-o casa, iar Diana, Azucena şi Juan Vitta în alta, din apropiere. Unele mutări fuseseră făcute în pripa, la cele mai ciudate ore din zi sau din noapte, fără a li se da răgazul sa-si strînga lucrurile din pricina iminentei descinderi a poliţiei. Aproape totdeauna erau nevoiţi sa străbată pe jos povîrnişuri pieptişe, înotînd prin noroaie sub ploaia ce nu mai contenea. Diana era o femeie puternica şi dîrza, dar acele drumuri anevoioase şi umilitoare, făcute în condiţiile fizice şi morale ale captivităţii, erau cu mult peste puterile ei. Alte mutări s-au desfăşurat în modul cel mai firesc şi, tocmai de aceea, uluitor, chiar în Medellîn, cu taxiuri obişnuite, dar ocolind pichetele poliţiei şi patrulele mobile. Oricum, în primele săptamîni, lucrul cel mai greu de suportat s-a dovedit, pentru toţi, faptul ca nimeni nu aflase de răpirea lor. Se uitau la televizor, ascultau radioul şi citeau ziarele, dar nicăieri nu apărea nici măcar o ştire cît de neînsemnata despre dispariţia lor. Abia în ziua de 14 septembrie, postul de televiziune *Cripton* a anunţat, fără a cita sursa, ca fuseseră capturaţi de Extra-dabili. Aveau să mai treacă de atunci cîteva săptamîni bune pînă cînd aceştia au revendicat în mod oficial răpirea.
Cel care răspundea de echipa Dianei era un antioquian inteligent şi afabil, căruia toţi îi spuneau simplu *don* Pacho. Avea înjur de treizeci de ani, dar se purta cu calmul unui om mai în vîrsta. Simpla sa prezenţă avea darul de a rezolva

imediat problemele vieţii de zi cu zi şi de a insufla speranţe pentru viitor. Le aducea ostaticilor cadouri, cărţi, bomboane, casete cu muzică şi-i ţinea la curent cu războiul şi cu actualitatea naţională. 56
Cu toate acestea, apariţiile sale erau ocazionale şi-şi gestiona prost autoritatea. Gardienii şi mesagerii erau mai degrabă dezordonaţi, nu purtau niciodată cagule, foloseau porecle inspirate din comicsuri şi le transmiteau captivilor — de la o casa la alta - mesaje orale sau scrise care le serveau, cel puţin, drept consolare, încă din prima saptamîna le-au cumpărat treningurile regulamentare, obiectele de uz personal şi ziarele locale. Diana şi Azucena jucau ţintar cu ei şi nu o data i-au ajutat sa alcătuiască lista pentru cumpărături. Unul a rostit o fraza pe care Azucena a notat-o uimita în însemnările sale: „De bani sa nu duceţi grija, avem sa mai dam şi la alţii". La început, gardienii duceau o viaţa haotica, ascultau muzica cu volumul dat la maxim, mîncau cînd li se făcea foame şi umblau prin casa în izmene. Dar Diana şi-a asumat rolul de lider, restabilind ordinea. I-a obligat sa se îmbrace decent, sa dea muzica mai încet, ca sa nu le mai deranjeze celorlalţi somnul, iar pe unul care a încercat sa se culce pe o saltea întinsa lînga patul ei, l-a dat pur şi simplu afara din camera.
La cei douăzeci si opt de ani ai săi, Azucena, o tînara liniştita şi romantica, nu se putea obişnui cu gîndul sa trăiască fără soţul ei după ce timp de patru ani se deprinsese sa fie alături de el. Cînd şi cînd o cuprindeau din senin crize de gelozie şi-i scria scrisori de dragoste ştiind bine ca nu le va primi niciodată, încă din prima saptamîna a detenţiei s-a hotarît sa ţină un jurnal, iar însemnările acestea zilnice, de o mare prospeţime, s-au dovedit deosebit de utile pentru cartea pe care avea s-o scrie. Lucra la emisiunea de ştiri a Dianei de ani buni, iar relaţia dintre ele nu fusese decît una profesionala, dar restriştea le-a apropiat. Citeau împreuna ziarele, stăteau de vorba pîna în zori şi încercau sa doarmă apoi pîna la amiaza. Diana avea nu numai patima, ci şi harul conversaţiei, iar Azucena primea de la ea lecţiile de viaţa pe care nimeni nu i le predase la şcoala.
Membrii echipei îşi amintesc ca Diana era o colega inteligenta, vesela, plina de viaţa şi un fin analist politic, în momentele ei de disperare, le-a mărturisit cît de vinovata se simţea pentru ca îi antrenase în acea aventura de neprevăzut. „Nu-mi pasa ce-o sa se
57
intîmple cu mine, le-a spus, dar daca vouă o sa vi se întîmple ceva, n-o sa mai am linişte toata viaţa." Juan Vitta, de care o lega o veche prietenie, o neliniştea din cauza stării sale proaste de sănătate. Deşi se număra printre cei care se opusesera călătoriei cu cea mai mare energie şi cu cele mai întemeiate argumente, o însoţise totuşi, abia ieşit din spital, după un grav preinfarct. Diana n-a uitat asta. în prima duminica a detenţiei, a intrat plîngînd în camera lui şi l-a întrebat daca n-o ura pentru ca nu-i ascultase sfatul. Juan Vitta i-a răspuns cu toata sinceritatea. Da, o urîse din tot sufletul cînd h s-a comunicat ca se aflau în mîna Extradabihlor, dar, pîna la urma, a acceptat captivitatea ca parte a destinului inevitabil. Ranchiuna din primele zile se preschimbase şi la el într-un sentiment de culpabilitate pentru ca nu fusese capabil sa o facă sa renunţe
Hero Buss, Richard Becerra şi Orlando Acevedo, găzduiţi într-o casa din apropiere, aveau, pentru moment, mai puţine motive de nelinişte. Descoperiseră în dulapuri o cantitate neobişnuita de haine bărbăteşti, încă nedesfacute din ambalajul lor original, care purtau etichetele unor mari case de moda europene. Gardienii le-au povestit ca Pablo Escobar păstra în diferite case conspirative haine de schimb pentru cazurile de extrema urgenţa. „Profitaţi, băieţi, şi cereţi tot ce vreţi, glumeau ei. întîrzie ceva timp din cauza transportului, dar, în termen de douăsprezece ore, va putem satisface orice comanda". La început, le-au fost aduse pe spinarea catîrilor cantităţi nebuneşti de mîncare şi de băutura. Hero Buss le-a povestit ca nici un neamţ care se respecta nu poate trai fără bere, aşa încît la transportul următor a primit trei lăzi cu băutura preferata. „Era o viaţa tihnita", a spus Hero Buss în spaniola lui perfecta. Cam tot în acele zile, l-a convins pe un gardian sa-i fotografieze pe toţi trei în timp ce curăţau cartofi pentru prînz. Mai tîrziu, cînd, în alta casa, li s-a interzis sa mai facă fotografii, a apucat sa ascundă pe şifonier un aparat automat, reuşind astfel sa scoată o mulţime de diapozitive color cu Juan Vitta şi chiar cu el însuşi.
Jucau cărţi, domino, şah, deşi ostaticii nu puteau ţine pasul cu pariurile iraţionale şi cu trucurile de prestidigitatori ale gardienilor. Toţi erau tineri. Cel mai mic dintre ei nu părea sa aibă mai mult de58
cincisprezece ani şi se mîndrea cu un premiu opera *prima,* cîştigat la un concurs de asasinate, în valoare de doua milioane pentru fiecare poliţist ucis. Nutreau un dispreţ aşa de mare pentru bani, încît Richard Becerra le-a vîndut chiar de la început nişte ochelari de soare şi nişte jachete de cameraman pentru o suma cu care puteau fi cumpărate altele cinci noi.
Cînd şi cînd, în nopţile friguroase, gardienii fumau marijuana şi se jucau cu armele. De doua ori le-au scăpat din neatenţie cîteva gloanţe de pe ţeava. Unul din ele a străpuns uşa băii şi l-a rănit pe un gardian la genunchi. Cînd au auzit la radio apelul papei loan Paul, pentru eliberarea ostaticilor, unul dintre gardieni a strigat:
— Da' jigodia asta ce se baga unde nu-i fierbe oala?
Un coleg de-al sau a sărit ca ars la auzul unei asemenea insulte, iar ostaticii au fost nevoiţi sa intervină şi sa-i despartă, ca sa nu se împuşte între ei. Cu excepţia acestui incident, Hero Buss şi Richard nu se prea sinchiseau de ce se întîmpla

în jurul lor, ca sa nu-şi facă sînge rău. Lui Orlando, în schimb, i se năzărise ca el era de prisos în grupul lor şi ca, din acest motiv, se afla în capul listei cu cei care trebuiau sa fie executaţi.
La vremea aceea, ostaticii fuseseră despărţiţi în trei grupuri şi instalaţi în trei case diferite: Richard şi Orlando într-una, Hero Buss şi Juan Vitta într-alta, iar Diana şi Azucena în cea de-a treia. Primii doi au fost duşi cu un taxi în văzul tuturor, pe străzile supraaglomerate din centrul comercial, şi asta în timp ce erau căutaţi de toate serviciile de securitate din Medellîn. Au fost instalaţi într-o casa aflată încă în construcţie şi în acelaşi dormitor, care părea mai degrabă o carcera de doi metri pe doi, cu o baie murdara şi fără lumina, iar paza lor era asigurată de patru gardieni. Cum nu exista nici un pat, dormeau pe două saltele întinse pe podea, într-o încăpere alăturata, totdeauna încuiata, se afla un alt ostatic, pentru care, după spusele gardienilor, se cerea o răscumpărare de mai multe milioane. Era un mulatru corpolent, cu un lanţ de aur masiv la gît, pe care îl ţineau cu mîinile legate şi într-o totala izolare.
Casa mare şi confortabila unde au fost duse Diana şi Azucena şi în care şi-au petrecut cea mai mare parte a detenţiei părea sa fie
59
reşedinţa unui şef important. Conform însemnărilor Azucenei, luau masa împreuna cu întreaga familie, participau la discuţiile lor, ascultau discuri la moda, cum ar fi cele ale lui Rocfo Dureai şi Juan Manuel Serrat. în casa aceasta a văzut Diana o emisiune filmata în apartamentul ei din Bogota, datorita căreia şi-a amintit că ascunsese cheile şifonierului undeva, nu mai ştia unde, fie în spatele Lasetelor de muzica, fie în spatele televizorului din dormitor. Tot atunci şi-a dat seama ca, din cauza grabei în care plecase ultima oara, în nefericita călătorie, uitase sa închidă seiful. „Bine ca nu şi-a băgat nimeni nasul pe-acolo", i-a scris ea mamei sale. Cîteva zile nud tîrziu, într-o emisiune de televiziune aparent întîmplatoare, a primit un răspuns liniştitor.
Viaţa familiei nu părea sa se fi schimbat după sosirea prizonierelor. Veneau în vizita doamne necunoscute care le tratau ca pe nişte rude şi le daruiau medalioane şi icoane făcătoare de minuni ca sa le ajute sa scape tefere de-acolo. Soseau familii întregi cu copii şi cîini care se zbenguiau prin camere. Singurul neajuns era clima nemiloasa, în puţinele zile cînd soarele se arata pe cer, nu puteau ieşi ca sa se bucure de razele lui pentru ca totdeauna erau oameni care munceau prin preajma. Sau. poate, gardieni deghizaţi în zidari. Diana si Azucena şi-au făcut una alteia fotografii, fiecare în patul ei. şi nu se putea observa la ele nici o schimbare fizica, într-alta, făcuta trei luni mai tîrziu, Diana arata slăbită şi îmbatrînita.
Pe 19 septembrie, cînd a aflat despre răpirea Marinei Montoya şi u lui Francisco Santos, Diana a înţeles — fără a dispune de elementele pe care le aveau cei de afara - ca răpirea ei nu era o acţiune izolata, aşa cum crezuse la început, ci un act politic care urmarea modificarea termenilor capitularii. *Don* Pacho i-a confirmat bănuiala: exista o lista cu nume celebre ale unor ziarişti şi personalităţi care sa fie luaţi ostatici în funcţie de interesele răpitorilor. Atunci s-a hotărît să ţină un jurnal, nu atît ca să-şi povestească viaţa de zi cu zi, cît ca să-şi consemneze stările sufleteşti prin care trecea şi opiniile asupra evenimentelor în care era implicata. De toate: întîm-plari din timpul captivităţii, analize politice, observaţii asupra oamenilor, întrebări fără răspuns adresate familiei ei sau lui Dumnezeu, Fecioarei şi Pruncului Divin. De cîteva ori a transcris chiar şi
rugăciuni — printre ele *Tatăl Nostru* şi *Ave Măria —,* ca o modalitate originala şi, poate, mai profunda de a se ruga, şi anume în scris.
Nu încape nici o îndoiala ca Diana nu se gîndea la un text conceput pentru a fi publicat, ci la un fel de *aide-memoire* politic şi uman pe care însăşi dinamica faptelor l-a preschimbat într-o sfîşie-toare conversaţie cu sine însăşi. L-a aşternut pe hîrtie cu scrisul ei rotund şi mare, clar conturat, dar greu de descifrat, care umplea în întregime spaţiile dintre liniile caietului şcolăresc. La început, scria pe furiş, la ceasurile din zori, dar, cînd au descoperit ce face, gardienii au început sa-i aducă suficienta hîrtie şi creioane, ca s-o ştie astfel ocupata în vreme ce ei dormeau.
Prima însemnare, făcuta pe data de 27 septembrie, la o sap-tamîna după răpirea Marinei si a lui Pacho, suna astfel: „De miercuri, 19 octombrie, ziua în care ne-a vizitat responsabilul acestei operaţiuni, s-au petrecut atîtea lucruri, încît mi-a pierit orice nădejde". Se întreba de ce răpirea lor nu fusese revendicata de către autori şi şi-a răspuns tot ea ca, probabil, o făceau ca sa-i poată asasina fără a declanşa un scandal în rîndul opiniei publice, în caz ca nu aveau sa le fie de folos pentru scopurile urmărite. ,,Aşa vad eu lucrurile, iar gîndul acesta mă îngrozeşte", a scris ea. Era preocupata de starea colegilor ei mai mult decît de a sa şi urmarea cu atenţia încordata toate ştirile, indiferent de sursa din care proveneau, încercînd sa tragă unele concluzii privind situaţia lor. Din-totdeauna a fost o catolica practicanta, ca, de altfel, toţi cei din familie, în special mama ei, iar devoţiunea aceasta, din ce în ce mai intensa şi mai profunda o data cu trecerea timpului, avea sa atingă stări de adevărat misticism. Se ruga lui Dumnezeu şi Fecioarei pentru oricine avea o cît de mica legătura cu viaţa ei, chiar şi pentru Pablo Escobar. „Poate ca el are mai multa nevoie de ajutorul Tău", I-a scris lui Dumnezeu în jurnalul ei. „Ştiu ca încerci sa-l aduci pe calea cea dreapta, ca sa preîntîmpini alte şi alte dureri, de aceea, Te rog, în numele lui, fa-l sa înţeleagă situaţia noastră."
Lucrul cel mai greu de suportat pentru toţi a fost, bineînţeles, traiul în comun cu gardienii. Cei care le păzeau pe Maruja şi pe
61
Beatriz aşezaţi pe podea, cu armele la vedere, erau patru tineri fără nici un fel de pregătire, brutali şi imprevizibili, care formau echipe de cîte doi ce se schimbau la fiecare douăsprezece ore. Toţi purtau maiouri imprimate cu reclame comerciale, pantofi de tenis şi pantaloni scurţi, croiţi uneori chiar de ei din alţii mai lungi

cu foarfecele de grădinărit. Unul din cei doi care îşi începeau tura la şase dimineaţa continua sa doarmă pîna la noua, în timp ce celalalt stătea de paza, dar aproape totdeauna adormeau amîndoi deodată. Maru]a şi Beatnz se gîndisera ca, daca un comando al poliţiei ar fi luat cu asalt casa la ora aceea, gardienii n-ar fi avut timp nici măcar sa se trezească. Numitorul lor comun era fatalismul absolut. Ştiau ca vor muri de tineri, îşi acceptau soarta şi nu-i interesa decît sa trăiască clipa. Pentru a-şi justifica ocupaţia abominabila, invocau tot felul de scuze, susţinînd ca o făceau fie ca sa-şi ajute familia, sa-şi cumpere haine elegante sau sa aibă motociclete, fie ca sa vegheze la fericirea mamei, pe care o adorau mai presus de orice pe lume şi pentru care erau dispuşi sa-şi dea chiar viaţa, îşi puneau toate nădejdile în acelaşi Prunc Divin şi în aceeaşi Fecioara Făcătoare de Minuni ca şi prizonierii lor. Le înălţau zilnic rugi, implorînd ocrotire şi mila, cu o devoţiune pervertita, aducîndu-le ofrande şi facînd penitenţe ca sa se asigure de ajutorul lor în savîrşirea crimelor. După devoţiunea pentru sfinţi, urma aceea pentru Rovignol, un tranchilizant e are le permitea sa comită în viaţa reala isprăvile de vitejie din filme. „Daca îl amesteci cu bere, intri în transa pe loc, le explicase un gardian. Atunci iei cu împrumut o scula buna şi furi o maşina ca sa te plimbi. Plăcerea cea mai mare e sa le vezi mutra speriata cînd îţi întind cheile." Tot restul nu merita decît ura lor: politicienii, guvernul, statul, justiţia, poliţia, întreaga societate. Viaţa, spuneau, e un rahat.
La început, prizonierelor le-a fost imposibil sa-i distingă, pentru ca singurul lucru pe care îl vedeau la ei era masca, aşa ca li se păreau la fel. Mai bine spus, una şi aceeaşi persoana. Cu timpul, au învăţat ca masca poate ascunde chipul, dar nu şi caracterul. Aşa au reuşit şa-i diferenţieze. Fiecare masca avea o identitate a ei, un fel de a fi propriu, o voce de neconfundat. Mai mult decît atît: avea un suflet. Fără sa vrea, pîna la urmă, au ajuns sa împartă cu62

ei singurătatea detenţiei. Jucau cărţi şi domino şi se ajutau în rezolvarea cuvintelor încrucişate şi a rebusurilor din revistele vechi.
Marina se supunea fără sa crîcneasca legilor impuse de temniceri, dar nu era imparţiala. Pe unii îi iubea, iar pe alţii îi detesta, umbla cu vorba de la unul la altul şi făcea, cu aerul ei maternal, comentarii maliţioase, stîrnind vrajba între ei şi punînd astfel în primejdie armonia din camera. Dar pe toţi îi obliga sa spună rozariul si toţi se rugau.
Printre gardienii din prima luna, se afla unul care suferea de crize bruşte şi recurente de demenţa. I se spunea Baraba. O adora pe Marina si o alinta sau îi făcea scene de gelozie, după cum i se năzărea, în schimb, chiar din prima zi a fost un duşman neîmpăcat al Marujai. Cînd îl apucau din senin pandaliile, lovea cu piciorul în televizor şi se dădea cu capul de pereţi.
Gardianul cel mai ciudat, un individ posac şi tăcut, slăbănog şi înalt de aproape doi metri, purta pe deasupra cagulei o gluga de trening de culoare albastru închis, ca de călugăr nebun. Şi chiar aşa era poreclit: Călugărul. Ramînea multa vreme ghemuit pe vine, nemişcat, parca în transa. Era, probabil, printre colegii lui, unul dintre cei mai vechi, fiindcă Marina îl cunoştea foarte bine şi-l copleşea cu atenţii. La rîndul sau, cînd se întorcea din scurtele lor vacanţe, el îi aducea tot felul de daruri, printre ele un crucifix de plastic pe care Manna îl purta atîrnat la gît de aceeaşi panglica ordinara cu care îl primise. Numai ea îi zărise faţa. fiindcă înainte de sosirea Marujai si a lui Beatriz, gardienii nu se fereau sa-şi dezvăluie identitatea. Marina interpreta faptul ca pe un semn ca nu va scapă cu viaţa din acea închisoare. După spusele ei, era un adolescent bine făcut, cu cei mai frumoşi ochi pe care îi văzuse vreodată, iar Beatriz îi dădea crezare, pentru ca genele lui erau atît de lungi şi de întoarse, încît se iveau prin orificiile cagulei. Era în stare sa savîrşesca, deopotrivă, cele mai bune, dar şi cele mai rele fapte. El a fost cel care a descoperit ca Beatriz purta la gît un lanţ cu medalionul Sfintei Fecioare Făcătoare de Minuni.
— Aici sînt interzise lanţurile, i-a spus. Trebuie sa mi-l daţi.
Beatriz s-a aparat speriata:
63
- Nu poţi sa mi-l iei. Daca o faci, o sa mi se întîmple ceva rău. Contaminat de spaima ei, el i-a explicat ca medalioanele erau
interzise pentru ca puteau avea înăuntru dispozitive electronice pentru localizarea la distanţa. Dar a găsit imediat soluţia.
- Atunci o sa facem altceva, a propus. Păstraţi lanţul, dar îmi daţi medalionul. Mă scuzaţi, dar asta e ordinul pe care I-ani primit.
în ce-l privea, Gîlca era obsedat de ideea ca va fi ucis şi, uneori, începea sa tremure de spaima, îi răsunau în urechi zgomote imaginare si, poate pentru a-i induce în eroare pe cei care ar fi încercat sa-l identifice, scornise o întreaga poveste despre o cicatrice îngro-/itoare pe care o avea, chipurile, pe faţa. Ştergea cu spirt obiectele pe care le atingea, ca sa nu lase amprente. Marina îşi bătea joc de el, dar nu reuşea sa i tempereze delirurile. Se trezea brusc în miez de noapte. ..Linişte! şoptea el îngrozit. A venit potera peste noi!" într-o noapte, a stins veioza, iar Maruja s-a lovit aşa de tare de uşa de la baie, încît a fost cit pe ce sa-şi piardă cunoştinţa. Pe deasupra, Gîlca a certat-o fiindcă nu ştia sa se orienteze pe întuneric.
- Ia nu mă mai freca la cap, l-a pus ea la punct. Asta nu e un film cu detectivi.
Chiar şi gardienii păreau deţinuţi. Nu aveau voie sa umble prin casa, iar de dormit, dormeau în alta camera, închisa cu lacăt ca sa nu fuga. Toţi se născuseră şi crescuseră în Antioquia, motiv pentru (-are nu cunoşteau

mai deloc oraşul Bogota, iar unul dintre ei a povestit ca, atunci cînd îşi terminau tura, la fiecare douăzeci sau tteizeci de zile, erau transportaţi cu ochii acoperiţi sau în portbagajul unei maşini, ca sa nu ştie unde se aflau. Altul se temea ca va fi omorît cînd n-o sa mai fie bun la nimic, ca sa ia secretele cu el în mormînt. Din cînd în cînd, îşi făcea apariţia cîte un şef mascat şi mai bine îmbrăcat, care primea rapoarte şi împărţea instrucţiuni. Deciziile lor erau imprevizibile, iar soarta ostaticelor şi cea a gardienilor depindeau în aceeaşi măsura de bunul lor plac.

Micul dejun al prizonierelor sosea la ceasurile cele mai neaşteptate: cafea cu lapte şi o turta de mălai cu un cîrnat deasupra. La prînz, mîncau fasole sau linte, plutind într-o zeama cenuşie, bucăţele de carne înecate în grăsime, o lingura de orez şi beau o sticlă64

de apa tonica. Trebuia sa manînce aşezate pe saltea, fiindcă nu exista nici un scaun în camera, şi doar cu lingura, cuţitele şi furculiţele fiind interzise din motive de securitate. Cina era improvizata din fasolea reîncălzită şi din alte resturi de la prînz.

Gardienii povesteau ca stapînul casei, căruia îi spuneau majordomul, îşi însuşea cea mai mare parte a banilor alocaţi cheltuielilor pentru ostatice. Era un bărbat ca la patruzeci, cincizeci de am, robust, de statura mijlocie, al cărui obraz de faun putea fi ghicit datorita pronunţiei sale fonfaite şi ochilor injectaţi, cîrpiti de somn, ce i se iţeau prin orificiile cagulei. Trăia cu o femeie micuţa de statura, cu glas piţigăiat, sleampata şi cu dinţii stricaţi. Se numea Dama-ris şi cît era ziua de lunga lalaia saAsas, *vallenatos* sau *bambucos*[1] în gura mare şi cu un simţ muzical ca de artilenst, dar cu atîta entuziasm, mcît era cu neputinţa sa nu ţi-o imaginezi mişcîndu-se prin toata casa în ritmul de dans al propriei muzici.

Farfuriile, paharele şi cearşafurile nu erau spălate decît atunci cînd ostaticele protestau. Closetul putea fi folosit de patru ori pe zi, iar duminica ramînea închis cît timp familia era plecata în oraş, pentru ca apa trasa sa nu-i alerteze pe vecini. Gardienii urinau în chiuveta sau în sifonul de scurgere al duşului. Damaris încerca sa-şi ascundă delăsarea numai cînd se auzea elicopterul şefilor şi atunci o făcea într-o graba nebuna, cu tehnica pompierilor, spalînd podelele şi pereţii cu furtunul. Se uita la telenovele în fiecare dimineaţa pîna la ora unu, cînd arunca în oala cu presiune tot ce trebuia preparat pentru prînz — carnea, legumele, cartofii, fasolea, amestecate de-a valma — şi le lasă pe foc pîna ce auzea oala şuierînd.

Frecventele ei certuri cu bărbatul dovedeau o furie şi o capacitate de a inventa noi înjuraturi care, uneori, atingeau culmile inspiraţiei. Aveau doua fetiţe, de noua şi de şapte ani, eleve la o şcoala din apropiere, care îşi invitau cînd şi cînd colegii sa se uite la televizor sau sa se joace în curte, învăţătoarea îi vizita, uneori, sîmbata, iar alţi prieteni mai zgomotoşi veneau în orice zi a sapta-mînii, improvizind petreceri cu muzica. Atunci, uşa camerei era

*** Melodii şi dansuri populare din Columbia (sp , n.tr.).**

încuiata cu lacătul, radioul şi sonorul televizorului, oprite, iar baia nu mai putea fi folosita nici măcar în cazurile de urgenţa.

La sfîrşitul lunii octombrie, Diana Turbay a observat ca Azuce-na era preocupata şi trista, îşi petrecuse ziua fără sa scoată o vorba si nu părea sa aibă chef de contesium. Nu era ceva neobişnuit: avea o putere de concentrare rar întîlnita, mai ales cînd citea şi cu atît mai mult cînd era vorba de Biblie. Dar muţenia ei de acum era însoţita de o îngrijorare ce o făcea sa tresară întruna şi de o paloare nefireasca. Luata la spovedanie, i-a mărturisit Dianei ca de doua saptamîm bănuia ca e însărcinata. Calculele făcute erau cum nu se poate mai grăitoare. Se afla în captivitate de peste cincizeci de zile şi, în tot acest răstimp, ciclul îi întîrziase de doua ori consecutiv. Diana a sărit în sus de bucurie la auzul unei veşti atît de bune — într-o reacţie tipica pentru ea —, dar şi-a dat imediat seama cît de speriata era Azucena.

într-una din primele sale vizite, *don* Pacho le promisese ca vor fi eliberate în prima joi din luna octombrie. Li s-a părut ceva cert, pentru ca, între timp, se petrecuseră schimbări importante: un tratament mai uman, o mîncare mai buna, mai multa libertate de mişcare. De tiecare data însă, intervenea un pretext oarecare şi data era amînata. După joia anunţata, li s-a spus ca vor fi eliberate pe 9 decembrie, pentru a putea sărbători alegerea Adunării Constituante. La fel s-a mtîmplat cu Crăciunul, Anul Nou, Ziua Magilor[1] on ziua de naştere a unuia sau altuia, într-un şirag de amînari care păreau, mai degrabă, porţii de consolare date cu linguriţa.

Don Pacho a continuat sa le viziteze şi în luna noiembrie. Le-a adus cărţi noi, ziare din ziua respectiva, reviste vechi şi cutii cu bomboane de ciocolata. Le povestea despre ceilalţi ostatici. Cînd Diana a aflat ca nu era prizoniera preotului Perez, şi-a pus în cap sa obţină cu orice preţ o întrevedere cu Pablo Escobar, nu atît ca sa publice interviul — daca era cazul —, cît ca sa discute cu el condiţiile propriei lui capitulări. *Don* Pacho i-a comunicat la sfîrşitul lui octombrie ca cererea ei fusese aprobata. Dar buletinele de ştiri din 7 noiembrie le-au dat prima lovitura de graţie: transmisia meciului

Sărbătoarea Epifaniei, pe data de 6 ianuarie, cînd copiii primesc daruri (n.tr.). 3«P^PF!.

EST

de fotbal dintre echipele Medellin şi Nacional a fost întrerupta pentru a se anunfa răpirea Marujăi Pachon şi a lui Beatriz Vîllamizar.

Lui Juan Vitta şi Hero Buss, care au auzit anunţul în carcera lor, li s-a părut cea mai proastă ştire. Şi ei ajunseseră la concluzia ca nu erau decît nişte figuranţi dintr-un film de groaza. „Material de umplutura", cum spunea Juan Vitta. „Deşeuri bune de aruncat la gunoi", cum le spuneau gardienii, în cursul unei discuţii aprinse, unul dintre ei îi strigase lui Hero Buss:

— Dumneata sa taci, ca aici nu ai fost nici măcar invitat.

Juan Vitta s-a lăsat învins de deznădejde, a renunţat sa mai ma-nînce, avea insomnii, nu mai găsea nici un sens vieţii şi a optat pentru soluţia preferabila de a muri o singura data, în loc sa moara de milioane de ori în fiecare zi. Era palid, îi amorţea un braţ, respira cu greutate şi avea un somn agitat. Nu mai vorbea decît cu rudele sale moarte, care îi apăreau aievea în jurul patului. Alarmat, Hero Buss a făcut un scandal tipic nemţesc. „Daca Juan moare aici, o sa daţi cu toţii socoteala, aşa sa ştiţi!" le-a spus el gardienilor. Avertismentul a avut efect.
Medicul la care au apelat a fost doctorul Conrado Prisco Lope-ra, fratele lui David Ricardo şi al lui Armando Alberto Prisco Lopera — din faimoasa banda Prisco —, care lucrau mina în mîna cu Pablo Escobar încă de cînd îşi începuseră activitatea de traficanţi şi care treceau drept întemeietorii grupurilor de adolescenţi asasini racolaţi din suburbia de nord-est a Medellfn-ului. După cîte se zvonea, conduceau o banda de copii pistolari cărora le reveneau treburile cele mai murdare, ca de pilda, supravegherea ostaticilor, în schimb, printre colegii săi de breasla, doctorul Conrado trecea drept un bun profesionist, iar singura pata care îi umbrea viaţa era faptul ca era sau fusese medicul personal al lui Pablo Escobar. A intrat în camera cu chipul descoperit şi l-a uimit pe Hero Buss cu salutul sau într-o germana impecabila:
— *Hailo Hero, v/ie geht's uns.*
A fost o vizita providenţiala pentru Juan Vitta, nu atît ca urmare a diagnosticului pus — stare agravata de stres —, cit datorita pasiunii sale pentru lectură. Singurul medicament prescris a fost un amestec
67
de cărţi bune. Exact contrariul ştirilor politice aduse de doctorul Prisco Lopera, care ostaticilor le-au căzut ca o poţiune în stare sa dea gata şi pe cel mai sănătos dintre oameni.
Starea de indispoziţie a Dianei s-a agravat în noiembrie: dureri mari de cap, colici, depresie severa, dar în jurnalul ei nu exista in-dicii ca ar fi consultat-o vreun medic. Şi-a spus ca, poate, era o stare de deprimare provocata de situaţia sa, care devenea tot mai nesigura pe măsura ce anul se apropia de sfîrşit. „Aici ceasurile se scurg altfel decît sîntem noi obişnuiţi, a scris ea. Nu mai ai chef sa depui efort pentru nimic." O însemnare din acea perioada lasă sa se întrevadă pesimismul care o copleşea: „Am reuşit sa-mi trec în revista întreaga viaţa de pîna acum: cîte iubiri, cita lipsa de maturi-tjte in luarea unor decizii importante, cît timp irosit pe fleacuri care n-au meritat osteneala!" Profesia ei a ocupat un loc special în acest drastic examen de conştiinţa: „Deşi, cu timpul, am ajuns la propriile convingeri despre ceea ce este şi trebuie sa fie profesia de jurnalist, nu reuşesc sa delimitez chiar totul cu detaşarea necesara", îndoielile nu ocoleau nici propria revista, „care mi se pare acum extrem de sărăcăcioasa, nu doar din punct de vedere comercial, ci si editorial". Şi a pronunţat sentinţa fără sa şovăie: „E lipsita de profunzime şi de spirit analitic".
Zilele fiecărui ostatic în parte se scurgeau în aşteptarea lui *don* Pacho, ale cărui vizite, totdeauna anunţate, dar de puţine ori Jdevente. reprezentau singura măsura a trecerii timpului. Auzeau avioanele şi elicopterele care survolau casa şi îşi spuneau ca erau controale de rutina, în schimb, orice astfel de zbor provoca mobilizarea gardienilor, care luau imediat poziţie de lupta. Aşa cum fuseseră avertizaţi în repetate rînduri, ostaticii ştiau ca, în caz de atac armat, gardienii i-ar fi omorît mai întîi pe ei.
Cu toate acestea, sfîrşitul lui noiembrie le-a adus un licăr de speranţa. S-au risipit bănuielile care o îngrijorau pe Azucena Lie-vano: era vorba de o falsa sarcina, iar simptomele ei fuseseră provocate, probabil, de tensiunea nervoasă. Dar nu s-a bucurat. Dimpotrivă: după spaima iniţiala, ideea de a avea un copil se preschimbase într-o iluzie pe care şi-a promis s-o retrăiască imediat ce68
va fi libera. Diana, la rîndul ei, a descoperit semne datatoare de speranţă în unele declaraţii din partea Clubului Personalităţilor privind posibilitatea încheierii unui acord.
In zilele rămase din luna noiembrie, Maruja şi Beatriz au încercat să se acomodeze cu noua lor viaţă. Fiecare şi-a conceput, în felul său, o strategie de supravieţuire. Beatriz, care este o femeie curajoasa şi de caracter, şi-a găsit consolarea în bagatelizarea realităţii. A suportat bine primele zece zile, dar, foarte curînd, a devenit conştientă că situaţia era mai complicata şi mai imprevizibilă decît îşi imaginase ea, aşa că a hotărît să înfrunte pieziş nenorocirea. Maruja, care, în ciuda optimismului său iraţional, este o fire analitică şi rece, îşi dăduse seama de la bun început că se confrunta cu o realitate care o depăşea, iar detenţia urma sa fie lungă şi dificila. S-a retras în sine ca un melc în cochilie, şi-a economisit energiile, a meditat îndelung, pînă cînd s-a obişnuit cu ideea ineluctabilă că putea oricînd să moară. „De aici nu scăpăm cu viaţă", şi-a spus şi a rămas surprinsă constatînd ca acea revelaţie fatalistă a avut asupra ei un efect opus. Din clipa aceea, s-a simţit stăpînă pe sine, capabilă să se preocupe de orice şi de oricine, chiar şi să-i convingă pe gardieni sa îndulcească regimul de detenţie. Televizorul i-a devenit insuportabil chiar din a treia săptămînă de captivitate, a renunţat să mai dezlege cuvinte încrucişate şi sa mai citească puţinele articole cît de cit acceptabile din revistele distractive pe care le găsiseră în cameră şi care erau, poate, singurele urme lăsate de alţi ostatici închişi acolo înaintea lor. Dar chiar şi în zilele sale cele mai proaste, aşa cum a făcut totdeauna în viaţa normală, Maruja şi-a rezervat pentru ea cîte două ore de singurătate deplină.
Şi totuşi, primele ştiri din decembrie arătau că aveau motive întemeiate să spere. Aşa cum Marina îşi făcea prezicerile sale cumplite, tot astfel Maruja a început să inventeze jocuri cu tentă optimista. Marina a intrat imediat în joc: unul din gardieni ridicase degetul mare în semn de aprobare, iar asta însemna că lucrurile merg bine. într-o zi, Damaris n-a făcut cumpărături, iar ele au interpretat întîmplarea ca pe un semn că urmau să fie eliberate. Se jucau
69
închipuindu-şi cum va decurge eliberarea lor şi stabileau chiar şi data. Cum viaţa lor se desfăşura în beznă, îşi imaginau că vor fi eliberate într-o zi însorită, iar evenimentul îl vor sărbători pe terasa apartamentului Marujăi. „Ce

vreţi să mîncaţi?" întreba Beatriz. Marina, gospodină desăvîrşită, comanda un meniu regesc. Totul începea ca o joacă şi se sfîrşea de-adevăratelea: se aranjau ca să iasă în oraş şi se machiau una pe cealaltă. Pe 9 decembrie, una din zilele prevăzute pentru eliberare cu prilejul alegerii Adunării Constituante, totul era pregătit, chiar şi răspunsurile pe care urmau să le dea la conferinţa de presă. Ziua a trecut într-o aşteptare înfrigurată, dar s-a încheiat fără tristeţe, deoarece Maruja era absolut sigură că, mai devreme sau mai tîrziu, fără nici cea mai mică urmă de îndoială, soţul ei le va elibera.

Răpirea ziariştilor a fost, aşadar, o reacţie faţa de ideea care îl frămînta pe preşedintele Cesar Gaviria încă de pe vremea cînd era ministru în guvernul lui Virgilio Barco: cum sa creeze o alternativa juridica la războiul dus împotriva terorismului. Acesta fusese unul dintre punctele esenţiale ale platformei sale electorale, îl abordase si în discursul de învestitură, subliniind de aceasta data că terorismul practicat de traficanţi era o problema naţionala căreia i se putea găsi o soluţie naţională, pe cînd traficul de droguri, fiind internaţional, nu putea avea decît soluţii internaţionale. Prioritară era lupta împotriva terorismului, căci, o dată cu primele bombe, opinia publică ceruse condamnarea la închisoare pentru traficanţii de droguri, la următoarele, ceruse extrădarea lor, dar începînd cu a patra bombă, s-au auzit din ce în ce mai multe voci care reclamau graţierea lor. In acelaşi timp, extrădarea trebuia sa fie un instrument pentru cazuri de forţă majoră, prin care delincvenţii puteau fi obligaţi sa se predea, iar Gaviria era dispus să o pună în aplicare fără să stea prea mult pe gînduri.
în primele zile după învestitură, abia dacă a avut timp sa discute acest subiect cu cineva, ocupat pînă peste cap cu constituirea guvernului şi convocarea unei Adunări Naţionale Constituante care să întreprindă prima reformă fundamentală a statului din ultimii o sută de ani. Rafael Pardo îi împărtăşea neliniştea în privinţa terorismului încă de cînd fusese asasinat Luis Carlos Galăn. Dar şi el avea destulă bătaie de cap cu organizarea manifestărilor inaugurale.
71
Situaţia lui era mai aparte. Numirea în funcţia de consilier pentru problemele de securitate şi ordine publica fusese printre cele dinţii, într-un palat guvernamental zguduit de elanurile înnoitoare ale unuia dintre cei mai tineri preşedinţi din acest secol, devorator de poezie şi mare admirator al Beatles-ilor, călăuzit de ideea unor schimbări profunde pe care chiar el le botezase cu un nume modest, *Răsturnare;!*. Pardo trecea prin acea viitoare purtîndu-şi peste tot servieta burduşită de hîrţoage şi se aşeza să lucreze pe unde putea. Fiica sa, Laura, era încredinţată ca el rămăsese fără slujbă, pentru că nu avea im program fix. Adevărul e că acea lipsă de formalism impusa de împrejurări se potrivea foarte bine cu firea lui Rafael Pardo, care se comporta mai degrabă ca un poet liric decîl ca un funcţionar de stat. Avea treizeci şi opt de ani. Pregătirea sa universitară era incontestabilă şi solidă: bacalaureatul susţinut la Gimnasio Moderno din Bogota, licenţa în economie la Universidad de los Andes, unde a fost ulterior profesor de economie şi cercetător timp de nouă ani, şi studii postuniversitare de planificare la Institutul de Studii Sociale de la Haga, în Olanda, în plus, era un cititor întru cîtva exaltat, care devora orice carte îi cădea în mînă, cu preferinţe pentru două domenii diferite: volumele de poezie şi lucrările despre securitatea statului, în acea perioadă avea doar patru cravate, primite cadou cu prilejul celor patru Crăciunuri anterioare, pe care însă nu-i plăcea sa le poarte, de.şi avea totdeauna una în buzunar pentru cazuri de torţa majoră. Combina pantalonii cu sacourile fără să ţină seama dacă se potriveau sau nu şi, distrat cum era, îşi punea un ciorap de o culoare şi celălalt de alta culoare, iar de cîte ori putea, umblă numai în cămaşă, deoarece, pentru el, frigul sau căldura erau totuna. Cele mai mari orgii la care participa erau partidele de pocher cu fiica sa, Laura, prelungite pînă la două noaptea, într-o tăcere absolută, şi jucate pe boabe de fasole în loc de bani. Claudia, frumoasa şi înţelegătoarea sa soţie, era disperată cînd îl vedea umblînd ca un somnambul prin casă, fără să ştie unde e locul paharelor, cum se închide o uşă sau cum se scot cuburile de gheaţă din frigider, că unul care avea darul aproape magic de a ignora lucrurile pe care nu le suporta. Cu toate acestea, trăsătura sa cea mai ciudata era o72
răceală ca de statuie, care nu lasă la vedere nici cea mai mică fisură pentru a-i pătrunde gîndurile, dimpreună cu talentul nesmintit de a rezolva o conversaţie doar în patru cuvinte sau de a pune capăt unei discuţii aprinse cu o monosilabă lapidara.
Totuşi, colegii de .scoală şi cei de serviciu nu pricepeau defel discreditarea lui domestică, deoarece îl ştiau ca pe un bărbat muncitor, inteligent, ordonat si de un calm înspăimîntător, al cărui aer dezordonat li se părea mai degrabă menit să-i dezorienteze pe ceilalţi. II iritau problemele prea simple, dovedind, în schimb, o mare răbdare faţă de cauzele pierdute, şi avea un caracter ferm, temperat de un simţ al umorului imperturbabil şi mucalit. Remarcînd, probabil, latura utilă a ermetismului său şi pasiunea lui pentru mistere, preşedintele Virgilio Barco i-a încredinţat negocierile cu gherilele şi programele de reabilitare din zonele de conflict, calitate în care a reuşit sa încheie acordurile de pace cu organizaţia M-l9. Preşedintele Gaviria, care se putea lua la întrecere cu el în privinţa secretelor de stat şi a tăcerilor insondabile, i-a mai pus în spinare problemele de securitate a statului şi pe cele de ordine publică, într-una din ţările cele mai nesigure şi mai framîntate din lume. Pardo a fost învestit în funcţie cu servieta lui diplomat în chip de birou şi, timp de două săptămîni după aceea, a trebuit să ceară voie ca să folosească baia sau telefonul din alte birouri. Dar preşedintele îl consulta frecvent în legătură cu orice subiect şi-l asculta cu o atenţie premonitorie în timpul reuniunilor dificile, într-o dupa-amiaza, rămaşi singuri în biroul preşedintelui, acesta l-a întrebat:
— Spune-mi, Rafael, pe dumneata nu te preocupă faptul că unul dintre indivizii ăştia s-ar putea preda chiar mîine, de pildă, iar noi nu deţinem nici o proba ca să-l punem sub acuzare şi să-l băgăm la închisoare?

La asta se reducea, în esenţă, întreaga problemă: teroriştii hăituiţi de poliţie nu se hotărau să se predea pentru că nu le erau garantate nici siguranţa lor personală, nici cea a familiilor lor. Statul, la rîndul său, nu deţinea nici o dovada împotriva lor pentru a-i condamna dacă îi captura. Ideea era sa fie găsită o formulă juridică prin care să-i determine să-şi mărturisească delictele în schimbul
73
garantării de către stat a siguranţei atît în privinţa lor, cît şi a familiilor lor. Rafael Pardo reflectase la aceasta problema încă de pe vremea guvernului anterior şi mai păstra unele însemnări rătăcite printre celelalte hîrtii din servietă cînd Gaviria i-a pus întrebarea. Reprezentau, e adevărat, doar punctul de pornire pentru o soluţie: persoana care accepta să se predea urma să beneficieze de o reducere a pedepsei dacă mărturisea un delict ce permitea aducerea lui în faţa instanţei de judecata şi de o reducere suplimentara pentru predarea de bunuri şi de bani către stat. Asta era tot, dar preşedintele a întrezărit în aceasta propunere soluţia completa, deoarece coincidea cu propria idee despre o strategie care să nu fie nici de război, nici de pace, ci una juridica şi care să spulbere orice argumente ale teroriştilor, fără însă a se renunţa la indispensabila ameninţare cu extrădarea.
Preşedintele Gaviria i-a propus aceasta soluţie ministrului său de justiţie, Jaime Giraldo Ăngel. Acesta a prins imediat ideea din zbor, întrucît şi el se gîndea de multă vreme la o modalitate de a rezolva pe cale juridica problema traficului de droguri. Pe lîngă toate acestea, amîndoi se declarau în favoarea extrădării conaţionalilor ca instrument de constrîngere pentru a grăbi capitularea traficanţilor.
Giraldo Ăngel, cu aerul Iui de savant distrat, cu verbul său precis şi abilitatea de „ordinograf' prematur, a desăvîrşit formula, adăugind propriile idei şi altele deja stipulate în Codul Penal, într-o singura zi, de sîmbată pînă duminică, a redactat prima schiţa pe laptopul sau de reporter, iar luni, la prima ora, i-a aratat-o preşedintelui încă plina de ştersături şi corecturi făcute cu mîna. Titlul scris cu cerneală în capul paginii reprezenta embrionul unui proiect istoric: *Supunerea in faţa a legii.*
Gaviria era foarte meticulos cu propriile proiecte şi nu le prezenta în Consiliul de Miniştri dacă nu era sigur că vor fi aprobate. Aşa ca a examinat în amănunţime proiectul împreuna cu Giraldo Ăngel şi cu Rafael Pardo, care, deşi nu este avocat, ştie să-şi justifice în puţine cuvinte opiniile. Apoi a trimis versiunea îmbunătăţită Consiliului de Securitate, unde Giraldo Ăngel a găsit un susţinător în persoana generalului Oscar Botero, ministrul Apărării, şi în cea a74
şefului Direcţiei de Ancheta Penala, Carlos Meji'as Escobar, un jurist tînar şi eficient, care urma sa pună în aplicare decretul. Generalul Maza Marquez nu s-a opus proiectului, deşi considera că singura soluţie utila în lupta împotriva cartelului de la Medellm era războiul. „în ţara asta n-o sa se îndrepte nimic, obişnuia el sa spună, atîta timp cît Escobar nu va fi mort." Şi asta deoarece era convins că Escobar se va preda numai ca să facă pe mai departe trafic de droguri din închisoare, dar, de aceasta dată, sub pavăza ocrotitoare a guvernului.
Proiectul a fost prezentat în faţa Consiliului de Miniştri cu precizarea că nu se punea problema unor negocieri cu teroriştii pentru a preîntîmpina o nenorocire ce plana asupra întregii omeniri şi de care erau responsabile, în primul rînd, ţările consumatoare de droguri. Dimpotrivă: includerea nonextrădării ca recompensa esenţială într-un pachet de stimulente şi garanţii pentru cei care acceptau să se predea justiţiei avea sa asigure o mai mare eficienţă juridica soluţiei extrădării în lupta împotriva traficului de droguri.
Una dintre discuţiile esenţiale s-a purtat în legătură cu stabilirea termenului-limită pentru delictele pe care judecătorii urmau să le ia în consideraţie. Ceea ce însemna ca nici un delict comis după data emiterii decretului nu putea fi prescris. Secretarul general al preşedinţiei, Fabio Villegas, criticul cel mai lucid al datei-limită, se baza pe un argument solid: după data stabilită pentru delictele am-nistiabile, guvernul ar fi rămas fără obiectul propriei politici. Cu toate acestea, majoritatea miniştrilor a fost de acord cu preşedintele, considerînd că, deocamdată, termenul nu trebuia prelungit, deoarece există, mai mult ca sigur, riscul ca delincvenţii să se folosească de el ca de un permis de liberă trecere pentru a comite pe mai departe delicte pînă cînd se hotărau să se predea.
Pentru a preveni orice bănuială de negocieri ilegale sau nedemne ce ar fi putut plana asupra guvernului, Gaviria şi Giraldo au căzut de acord ca, pe durata proceselor, să nu primească nici un emisar din partea Extrădabililor şi nici să nu negocieze cu ei sau cu altcineva vreun caz aflat sub incidenţa legii, în concluzie, să nu discute nimic în privinţa principiilor, ci doar în cea a aplicării decretului. Şeful Direcţiei Naţionale de Anchetă Penala — care nu este subordonat
75
puterii executive şi nu este numit de aceasta — a fost însărcinat în mod oficial sa menţină contactul cu Extrădabilii său cu reprezentanţii lor legali, urmînd ca toate legaturile şi schimburile de opinii cu aceştia să fie consemnate în scris.
Proiectul de decret a fost discutat cu o graba febrilă şi cu o discreţie deloc obişnuite în Columbia, fiind aprobat la 5 septembrie 1990. Acesta a fost Decretul de Stare de Asediu 2047: cei care acceptau sa se predea şi-şi mărturiseau delictele puteau obţine ca beneficiu principal nonextradarea; cei care, pe lingă mărturisire, acceptau să colaboreze cu justiţia beneficiau de o reducere a pedepsei pînă la a treia parte pentru predare şi mărturisire si pînă Ia a şasea parte pentru colaborare cu justiţia şi denunţ, în total, pînă la jumătate din pedeapsa prevăzută de lege pentru unul sau toate delictele pentru care fusese solicitată extrădarea. Era spiritul de justiţie în expresia sa cea mai simplă şi pura: spînzurătoarea şi *garro-ta*[l]. însuşi Consiliul de Miniştri, care a semnat decretul, a respins trei extrădări şi a aprobat alte trei, ca o notificare publica a faptului că noul guvern renunţa la extrădare doar în limitele impuse de decret.

în realitate, mai mult decît un simplu decret izolat, acesta era expresia unei politici prezidenţiale clar conturate, ce nu viza doar traficul de droguri, ci terorismul în general, precum şi alte cazuri de delincventă comuna. Generalul Maza Marquez s-a abţinut sa declare în Consiliul de Securitate ce credea cu adevărat despre decret, dar, cîţiva ani mai tîrziu — în campania sa electorală pentru preşedinţia republicii -, l-a atacat fără milă ca pe „o mistificare proprie acestor vremuri". „Acest decret, care reprezintă o insulta la adresa măreţiei justiţiei, a scris el atunci, arunca peste bord respectul istoric de care se bucură dreptul penal."
Procesul a fost lung şi complicat. Extrădabilii - cunoscuţi în lume ca o justificare socială a lui Pablo Escobar — au respins imediat decretul, lăsînd totuşi întredeschise porţile care le-ar fi putut permite să lupte mai departe pentru mult mai mult. Principalul motiv invocat era că nicăieri nu apărea menţionat în mod expres faptul ca nu vor fi extrădaţi. Cereau, totodată, să fie consideraţi
' Metoda de execuţie prin frîngerea gîtului (sp., n.tr.). 76
77
delincvenţi politici şi să fie trataţi, în consecinţă, la fel ca membrii organizaţiei M-I9, care fuseseră graţiaţi şi recunoscuţi ca partid politic. Unul dintre aceştia ocupa chiar funcţia de ministru al Sănătăţii si toţi participau la campania electorală pentru Adunarea Naţională Constituanta. O altă preocupare a Extrădabililor era garanţia unei închisori sigure, în care să se afle la adăpost de duşmani, si asigurări privind viaţa familiilor şi a acoliţilor lor.
Au fost unii care au afirmat că decretul nu era decît o concesie făcută de către guvern traficanţilor sub presiunea valului de răpiri din ultima vreme, în realitate, proiectul se afla în discuţie încă dinainte de răpirea Dianei şi fusese deja dat publicităţii cînd Extrădabilii au strîns şi mai mult şurubul, răpindu-i aproape simultan pe Francisco Santos şi pe Marina Montoya. Mai tîrziu, cînd cei opt ostatici nu li s-au mai părut de-ajuns ca să obţină ce îşi propuneau, le-au răpit pe Maruja Pachon şi pe Beatriz Villamizar. Deţineau, aşadar, numărul magic: nouă ziarişti. La care se mai adăuga - condamnată de la bun început — sora unui politician care reuşise să scape de judecata personală a lui Escobar. într-un anume fel, înainte ca decretul să-şi demonstreze eficacitatea, preşedintele Gaviria se transforma pe nesimţite în victima propriei plăsmuiri.
Diana Turbay Quintero avea, ca şi tatăl ei, un simţ acut şi pătimaş al puterii şi o vocaţie de lider care i-au călăuzit întreaga viată. A crescut în preajma marilor personalităţi politice şi tocmai de aceea e greu de presupus ca ar fi putut avea o altă viziune asupra lumii. „Diana era un adevărat om de stat", a spus o prietena de-a ei care a înţeles-o şi a iubit-o. „Iar cea mai mare preocupare a sa era hotărîrea neînduplecată de a-şi sluji patria." Dar puterea - ca şi iubirea - e cu două tăişuri: te-ndulceşti şi pătimeşti. Poate genera o adevărată stare de levitaţie, dar şi opusul ei: căutarea unei fericiri irezistibile şi efemere, comparabile doar cu căutarea unei iubiri ideale, după care tînjeşti, dar de care te şi temi, pe care o cauţi, dar n-o afli nicicînd. Diana îşi purta povara cu o sete fără saţ de a cunoaşte totul, de a se afla în mijlocul tuturor lucrurilor, de a descoperi nu doar cauza şi firea lucrurilor, ci şi raţiunea propriei vieţi. Unii
dintre cei care au cunoscut-o îndeaproape şi au iubit-o au identificat această chestiune în chiar nesiguranţele inimii ei şi sînt convinşi că arareori a fost fericită.
Nu putem şti — fără a-i fi pus chiar ei această întrebare — care din cele două faţete ale puterii i-a pricinuit rănile cele mai adinei. Poate că ea a simţit-o pe propria piele cînd, la doar douăzeci şi opt de ani, a fost secretara particulara şi braţul drept al tatălui său şi a rămas prinsă în vîrtejul iscat de curentele încrucişate ale puterii. Prietenii ei - nenumăraţi — povestesc ca era una dintre persoanele cele mai inteligente pe care le-au cunoscut, că avea un nivel de cultură inimaginabil, o capacitate analitică uluitoare şi harul divin de a sesiza chiar şi cea mai ascunsă intenţie a semenilor săi. Duşmanii ei spun pur şi simplu că a fost sîmburele gîlcevilor din spatele tronului. Alţii cred, în schimb, că şi-a neglijat destinul din dorinţa fierbinte de a-şi ocroti tatăl mai presus de orice şi în pofida oricui, ajungînd, astfel, o unealtă în mîna camarilei şi a linguşitorilor.
Se născuse la 8 martie 1950, sub neîndurătoarea zodie a Peştilor, cînd tatăl său se afla deja pe linia de aşteptare pentru preşedinţia republicii. A fost un lider înnăscut oriunde s-a aflat: la Colegio Andino, din Bogota, la Sacred Heart din New York şi la Universi-dad „Santo Tomăs de Aquino" tot din Bogota, unde şi-a terminat studiile de drept fără a-şi mai lua licenţa.
Intrarea tîrzie în gazetărie - care, din fericire, este puterea fără tron — se pare ca a însemnat pentru ea o reîntîlnire cu tot ce avea mai bun. A întemeiat revista *Hoy x Hoy* şi postul de televiziune *Cripton* din dorinţa de a găsi o cale mai directă de acţiune în folosul păcii. „Nu mai sînt în situaţia de a mă război cu cineva şi nici nu mai am chef să caut cearta cu lumînarea, a spus ea atunci. Acum sînt un om conciliant." Pînă-ntr-atît, încît s-a aşezat la masa negocierilor pentru pace cu Carlos Pizarro, comandantul organizaţiei M-l9, care aruncase o grenadă ofensivă chiar lîngă camera unde se găsea preşedintele Turbay. Prietena care a povestit toate acestea adaugă printre hohote de rîs: „Diana a înţeles că toată chestia era să procedezi ca un jucător de şah şi nu ca un boxer care trimite lovituri în dreapta şi în stînga,
luptîndu-se cu întreaga omenire".•ÎS
78
Aşa încît era aproape firesc ca răpirea ei - pe lingă latura sa umană — sa aibă o încărcătură politică greu de controlat. Fostul preşedinte Turbay declarase atît public, cît şi în particular că nu deţinea nici o informaţie din partea Extrădabililor, întrucît i se părea atitudinea cea mai prudenta atîta timp cît nu ştia ce pretindeau aceştia, deşi, de fapt, primise un mesaj imediat după răpirea lui Francisco Santos. I l-a transmis şi lui Hernando Santos îndată ce acesta s-a întors din Italia şi l-a invitat să-i facă o vizita ca să schiţeze împreună planul unei acţiuni comune. Santos l-a găsit în semiobscuritatea bibliotecii sale imense, copleşit de certitudinea că Diana şi Francisco vor fi executaţi. Dar mai mult decît orice l-a impresionat — ca pe toţi cei care l-au văzut pe Turbay în perioada aceea - demnitatea cu care suporta povara acelei nenorociri.

Scrisoarea, adresata amîndurora, cuprindea trei foi scrise de mîna cu litere de tipar, fără semnătură şi cu o introducere surprinzătoare: „Primiţi, vă rugăm, din partea Extrădabililor, un respectuos salut". Singurul amănunt care nu permitea să te îndoieşti de autenticitatea ei era stilul concis, direct şi fără echivocuri, propriu lui Pablo Escobar. începea prin a recunoaşte răpirea celor doi ziarişti, care, conform scrisorii, se găseau „în perfectă stare de sănătate şi se bucură de condiţii de detenţie care pot fi considerate normale în astfel de situaţii". Restul scrisorii cuprindea o înşiruire a abuzurilor comise de poliţie. La sfîrşit, erau prezentate cele trei condiţii obligatorii pentru eliberarea ostaticilor: încetarea tuturor operaţiunilor militare de la Medellin şi Bogota care-i vizau, retragerea Corpului de Elită, o unitate specială a poliţiei împotriva traficului de droguri, destituirea comandantului său şi a încă douăzeci de ofiţeri, consideraţi drept autorii torturării şi asasinării a circa patru sute de tineri din suburbia de nord-est a Medellin-ului. Dacă aceste condiţii nu erau îndeplinite, Extrădabilii aveau să declanşeze un război de exterminare, organizînd atentate cu dinamita în marile oraşe şi asasinarea unor judecători, politicieni şi ziarişti. Concluzia era simplă: „Dacă va avea loc o lovitură de stat, nouă puţin ne pasă. Nu mai avem prea multe de pierdut".

Răspunsul scris, neprecedat de eventuale convorbiri, trebuia predat în termen de trei zile la Hotelul Intercontinental din Medellin, unde urma să fie rezervată o cameră pe numele lui Hernando Santos. Intermediarii pentru contactele următoare aveau să fie indicaţi chiar de Extrădabili. Santos a adoptat atitudinea lui Turbay şi s-a hotărit să nu dea publicităţii mesajul, ca, de altfel, nici pe cele care aveau să-i urmeze, atîta timp cît nu primeau informaţii precise. „Nu putem accepta sa-i transmitem preşedintelui mesaje, indiferent din partea cui ar veni ele, a conchis Turbay, şi nici să depăşim limitele bunei-cuviinţe."

Turbay i-a propus lui Santos sa scrie fiecare în parte un răspuns, iar apoi sa le îmbine într-o scrisoare comună. Au făcut întocmai. Rezultatul a fost, în esenţă, o declaraţie fermă că nu aveau nici o putere pentru a interveni în treburile guvernului, dar erau dispuşi să facă publică orice încălcare a legii sau a drepturilor omului semnalata de către Extrădabili şi pentru care puteau aduce probe de netăgăduit, în privinţa operaţiunilor poliţiei, ei reaminteau ca nu aveau competenţa de a le interzice, aşa cum nu puteau să ceară, fără dovezi întemeiate, destituirea celor douăzeci de ofiţeri acuzaţi sau să scrie editoriale critice la adresa unei situaţii cu care nu erau la curent.

Aldo Buenaventura, notar public, pasionat amator de coride încă din anii de demult cînd era elev la Liceo Nacional din Zipaquiră[1], vechi prieten al lui Hernando Santos care se bucura de încrederea deplina a acestuia, a dus scrisoarea de răspuns. Nici nu se instalase bine în camera 308, rezervată la Hotelul Intercontinental, că a sunat la telefonul.

— Domnul Santos?

— Nu, a răspuns Aldo, dar vin din partea lui.

— Mi-aţi adus mesajul?

Vocea suna atît de firesc, încît Aldo s-a întrebat dacă la telefon nu era cumva chiar Pablo Escobar în persoană, aşa că a răspuns afirmativ. Doi tineri cu alură de înalţi funcţionari au urcat la el în cameră. Aldo le-a înmînat scrisoarea. Ei i-au strins mîna înclinînd politicos capul şi au plecat.

Oraş din departamentul Cundinamarca (n.tr.).

După nici o săptămînă, Turbay şi Santos au primit vizita avocatului antioquian Guido Parra Montoya, care le aducea o nouă scrisoare din partea Extrădabililor. Parra nu era un nume obscur pentru mediile politice din Bogota, dar totdeauna lasă impresia că apare din necunoscut. Avea patruzeci şi opt de ani, fusese de doua ori deputat în Camera Reprezentanţilor, ca supleant pentru doi liberali, iar o data, pe listele Alianţei Naţionale Populare (Anapo), din care a luat naştere organizaţia M-l9. A lucrat ca jurisconsult la biroul juridic de pe lîngă preşedinţia republicii în guvernul lui Car-los Lleras Restrepo. La Medellfn, unde şi-a exercitat profesia încă din tinereţe, a fost arestat pe 10 mai 1990, fiind bănuit de complicitate cu teroriştii, şi eliberat doua saptămîni mai tîrziu din lipsa de probe, în ciuda acestor incidente şi a multor chestiuni asemănătoare, trecea drept un jurist cu experienţa şi drept un bun negociator.

Cu toate acestea, pentru rolul de mesager confidenţial al Extrădabililor, cu greu putea fi imaginat cineva mai nepotrivit pentru a trece neobservat. Se număra printre acele persoane care iau în serios decoraţiile. Se îmbracă în gri argintiu, uniforma demnitarilor din acea vreme, cu cămăşi în culori vii şi cravate tinereşti cu nodul mare, după moda italienească. Avea maniere ceremonioase, o retorică bombastica şi era mai degrabă servil decît afabil. Condiţie sinucigaşă daca vrei sa slujeşti în acelaşi timp la doi stăpîni. în prezenţa unui fost preşedinte liberal şi a directorului celui mai important ziar din ţara a făcut parada de elocinţa sa. „Ilustre doctore Turbay, prea stimate doctore Santos, sînt cu totul la dispoziţia dumneavoastră", a spus, comiţînd imediat o gafă, una dintre acelea care te puteau costa pe atunci chiar viaţa:

— Sînt avocatul lui Pablo Escobar. Hemando a prins din zbor greşeala.

— Atunci, scrisoarea pe care ne-o aduceţi este din partea lui?

- Nu, a dres-o Guido Parra fără să clipească. E din partea Extrădabililor, dar răspunsul dumneavoastră trebuie sa fie pentru Escobar, pentru că el poate influenţa negocierile.

Precizarea era importanta, deoarece Escobar avea grija să nu lase în urma sa dovezi pentru justiţie. Scrisorile care îl puteau
81
compromite, precum cele destinate negocierilor privitoare la ostatici, erau confecţionate cu litere tăiate din ziare şi semnate de Ex-tradabili sau cu orice alt nume de botez: Manuel, Gabriel, Antonio, în schimb, cînd era vorba de cele în care se erija în acuzator, folosea caligrafia sa normală, cam puerilă, punîndu-şi la sfîrşit nu numai numele şi parafa, dar şi amprenta degetului mare. în perioada răpirii ziariştilor, ar fi fost logic să-i fie pusa la îndoială chiar şi existenţa. Era posibil ca Extrădabilii să nu fi fost decît un pseudonim de-al său, dar tot atît de adevărată putea fi şi varianta opusă: poate că numele şi identitatea lui Pablo Escobar nu erau altceva decît hramul purtat de Extrădabili. Comunicatele lor, întocmite într-un stil exemplar şi cu precauţii desăvîrşite, ajunseseră să semene atît de mult cu adevărul, încît se confundau cu el.
Guido Parra părea mereu dispus să treacă dincolo de ceea ce propuneau în scris Extrădabilii. Dar trebuia citit cu lupa. în realitate, el căuta să obţină pentru clienţii săi un tratament politic similar cu cel de care se bucurau gherilele. Pe lîngă toate acestea, aborda direct subiectul internaţionalizării problemei drogurilor, propunînd implicarea Naţiunilor Unite, în faţa refuzului categoric exprimat de Santos şi de Turbay, le-a propus alte cîteva soluţii alternative. Aşa a început un proces pe cît de lung, pe atît de zadarnic, care, pînă la urma, avea sa duca la un adevărat impas.
Santos şi Turbay l-au contactat pe preşedintele republicii chiar după al doilea mesaj. Gaviria i-a primit la opt şi jumătate seara, în micul salon al bibliotecii particulare. Era mai destins ca de obicei şi nerăbdător să afle noutăţi despre ostatici. Turbay şi Santos l-au pus la curent cu cele două scrisori şi cu răspunsurile la ele şi cu rolul de mediator jucat de Guido Parra.
— Proastă alegere pentru un mesager, a spus preşedintele. E foarte inteligent, e un bun avocat, dar deosebit de periculos. E adevărat, in schimb, ca se bucură de tot sprijinul lui Escobar.
A citit scrisorile cu acea qutere de concentrare care îi impresiona pe toţi: parca nu se mai afla acolo. Cînd a terminat, avea gata pregătite nu numai toate comentariile, dar şi cele mai pertinente ipoteze, cărora nu le prisosea nici un cuvînt. Le-a mărturisit ca nici82
un departament al serviciului secret nu avea idee în ce loc puteau fi deţinuţi ostaticii. Aşa încît cea mai mare noutate pentru preşedinte a fost confirmarea că se aflau în mîinile lui Pablo Escobar.
Gaviria şi-a demonstrat din plin în seara aceea măiestria cu care reuşea să pună totul sub semnul întrebării înainte de a lua o decizie finala. Nu excludea posibilitatea ca scrisorile să fie false, iar Guido Parra sa facă jocul altcuiva, ba chiar ca totul sa fie o mutare gîndita de cineva care nu avea nimic în comun cu Escobar. Interlocutorii săi au plecat de acolo mai puţin încrezători decît la sosire, fiindcă, după cîte se părea, preşedintele considera cazul ca pe o gravă problema de stat, cu prea puţine marje acordate sentimentelor lor personale.
Una din principalele piedici în calea unui acord era faptul că Escobar modifica condiţiile în funcţie de evoluţia propriilor probleme, încercînd să tergiverseze eliberarea ostaticilor şi sa obţină, astfel, avantaje suplimentare şi neprevăzute, pînă cînd Adunarea Constituantă avea să se pronunţe asupra extrădării şi, poate, asupra graţierii. Aspectul acesta n-a fost niciodată comentat în mod explicit în corespondenţa abila pe care Escobar o purta cu familiile celor răpiţi, în schimb, putea fi regăsit în mesajele ultrasecrete pe care i le trimitea lui Guido Parra pentru a-i da instrucţiuni în legătură cu strategia şi perspectivele pe termen lung ale negocierilor. „E bine să-i transmiţi lui Santos toate preocupările noastre, ca să nu mai avem probleme", îi spunea într-una din scrisori. „Şi asta, pentru ca în decret sa fie consemnat în mod explicit faptul ca, indiferent de delict, nu vom fi extrădaţi în nici un caz şi în nici o altă ţara." Cerea, totodată, precizări cu privire la mărturisirea delictelor ca o condiţie necesară pentru predare. Alte două probleme esenţiale erau paza din închisoarea specială şi garanţiile pentru familiile şi colaboratorii celor implicaţi.
Prietenia dintre Hernando Santos şi fostul preşedinte Turbay, întemeiată dintotdeauna pe raţiuni de ordin politic, a devenit atunci mai profunda şi mai strînsă. Puteau rămîne ceasuri întregi aşezaţi unul în faţa celuilalt, într-o tăcere deplină. Nu trecea o zi fară sa schimbe la telefon impresii personale, presupuneri tainice, informaţii
83
noi. Au ajuns chiar să elaboreze un adevărat cod cifrat pentru a-şi putea transmite ştiri confidenţiale.
Mai mult ca sigur, nu le-a fost uşor. Hernando Santos este o persoană pe umerii căreia apasă responsabilităţi ieşite din comun şi care, cu un singur cuvînt, ar putea salva sau distruge o viaţă. Are o fire subjugată emoţiilor proprii, cu nervii încordaţi la maximum şi are o conştiinţă tribala care atîma mult în luarea deciziilor sale. Cei care i-au stat în preajmă în timpul captivităţii fiului său s-au temut că nu va supravieţui durerii. Nu mai mînca şi abia dacă mai dormea noaptea, avea grijă să fie mereu telefonul aproape şi se repezea sa răspundă de cum îl auzea sunînd. în toate acele luni de suferinţă a ieşit puţin în lume şi a recurs la un program de asistenţă psihiatrică pentru a putea suporta ideea morţii fiului sau, pe care o credea inevitabila, îşi ducea viaţa între redacţia ziarului şi propria locuinţa, unde îşi dedica tot timpul uluitoarei colecţii de timbre şi de scrisori pe jumătate arse în accidente de avion. Soţia sa, Elena Calderon, care îi dăruise şapte copii, murise cu şapte ani în urmă, iar el trăia acum complet singur. I s-au agravat problemele pe care le avea cu inima şi cu vederea şi nu

făcea nici un efort să-şi stăpînească lacrimile. Meritul său exemplar în împrejurări atît de dramatice a fost felul în care a ştiut să menţină ziarul departe de tragedia sa personala.
De mare ajutor în acele zile de restrişte i-a fost tăria sufletească a nurorii sale, Marfa Victoria. Amintirea pe care aceasta o păstra despre zilele ce au urmat răpirii era imaginea casei invadate de rudele şi de prietenii soţului său, care beau whisky şi cafea întinşi pe covor pînă noaptea tîrziu. Vorbeau de fiecare dată despre acelaşi lucru, în timp ce şocul provocat de răpire şi însuşi chipul celui răpit se estompau treptat. Odată întors din Italia, Hernando s-a dus direct acasă la Măria Victoria, pe care a salutat-o cu o emoţie ce ei i-a sfîşiat inima, dar cînd a fost nevoie să discute ceva confidenţial despre răpire, a rugat-o să-l lase singur doar cu bărbaţii. Măria Victoria, care are un caracter puternic şi o gîndire matură, a realizat, abia atunci, că fusese o cantitate neglijabilă într-o familie de bărbaţi. A plîns o zi întreagă, dar a ieşit călită din aceasta încercare şi hotărîtă să-şi păstreze identitatea şi locul în propria casa. Hernando**«*ş&*&*>*"*'

nu numai ca a înţeles-o, dar şi-a reproşat propria nechibzuinţă şi a aflat la ea cel mai bun sprijin pentru suferinţa care îl macină. Din acel moment, între ei s-a născut o legătură tainică şi de nezdruncinat, indiferent dacă era vorba de comunicarea directa, prin telefon, în scris, printr-o persoană interpusă sau chiar prin telepatie, întrucît, pînă şi în consiliile de familie cele mai furtunoase, era de-ajuns să se uite unul in ochii celuilalt ca să ştie ce gîndeau şi ce trebuia să spună. Ea a avut multe iniţiative, printre altele, aceea de a publica în ziar note editoriale necodificate, pentru a-l face părtaş şi pe Pacho la diversele întîmplări din viaţa familiei.
Victimele despre care s-a vorbit mai puţin au fost Liliana Rojas Arias — soţia cameramanului Orlando Acevedo — şi Martha Lupe Rojas — mama lui Richard Becerra. Deşi nu erau prietene apropiate, nici rude — în ciuda numelui —, necazul prin care treceau le-a apropiat, făcîndu-le să ajungă nedespărţite. „Nu atît din cauza durerii, a spus Liliana, cit ca să ne ţinem una alteia tovărăşie."
Liliana tocmai îl alăpta pe Erik Yesid, fiul ei de un an şi jumătate, cînd cineva de la postul de televiziune *Cripton a* anunţat-o ca toată echipa Dianei Turbay a fost răpită. Avea douăzeci şi patru de ani, era căsătorită de trei ani şi locuia în apartamentul de la etaj al casei socrilor ei din cartierul Săn Andres[1], aflat în zona sudică a oraşului Bogota. „E o fată aşa de veselă, a spus despre ea o prietena, încît nu merită o veste atît de proastă." Nu numai veselă, dar şi nonconformistă, pentru că atunci cînd şi-a revenit din primul şoc, a aşezat copilul în faţa televizorului, la ora cînd se transmiteau ştirile, ca să-l vadă pe tăticu', şi a continuat s-o facă întruna pînă la capătul detenţiei.
Cei din redacţia de ştiri au asigurat-o atît pe ea, cît şi pe Martha Lupe de tot sprijinul lor, iar cînd copilul Lilianei s-a îmbolnăvit, ei au fost cei care au suportat toate cheltuielile. Le-a telefonat şi Nydia Quintero, care a încercat să le insufle curajul pe care ea însăşi nu l-a avut niciodată. Le-a promis ca toate demersurile pe care le va face pe lingă guvern n-o vor privi numai pe fiica sa, ci întreaga

echipă şi că le va transmite orice informaţie îi va parveni despre
ostatici. Şi s-a ţinut de cuvînt.
Martha Lupe locuia împreună cu cele două fiice ale sale, pe atunci în vîrstă de paisprezece şi unsprezece ani, şi depindea economic de Richard. Cînd el a plecat cu grupul Dianei, le-a asigurat că nu va lipsi mai mult de trei zile, aşa încît, după prima săptămînă, a început să se nelinişteascâ. După cum a mărturisit, nu credea că a fost o presimţire, dar, în tot acest timp, a sunat la redacţie la orice oră din zi sau din noapte, pînă cînd a primit vestea că se petrecuse ceva ciudat. Ceva mai tîrziu, a fost dată publicităţii ştirea că fuseseră răpiţi. Din cltpa aceea, a lăsat radioul deschis toată ziua în speranţa ca va putea auzi vestea eliberării şi a sunat la redacţie de cîte ori inima îi spunea s-o facă. O nelinişte gîndul că, dintre toţi ostaticii, fiul ei era cel mai neajutorat şi mai lipsit de apărare. „Dar, mărturiseşte ea, nu puteam face altceva decît să plîng şi să mă rog." Nydia Quintero a convins-o că mai erau şi alte lucruri de făcut pentru eliberarea celor dragi. A invitat-o la acţiunile civice şi religioase pe care le organiza şi i-a insuflat spiritul ei combativ. Liliana credea acelaşi lucru despre Orlando, şi de aici dilema ei: ori avea să fie executat ultimul, drept cel mai puţin valoros, ori cel dinţii, întrucît putea stîrni aceeaşi emoţie puternica în rîndul opiniei publice, dar cu consecinţe mai puţin grave pentru răpitori. Gîndul acesta a adus-o într-o stare de disperare exteriorizată printr-un plîns căruia nu i se putea opune şi care s-a suprapus întregii durate a captivităţii, „în fiecare noapte, după ce culcam copilul, mă duceam pe terasă şi începeam să bocesc cu ochii ţintă la uşă ca să-l pot vedea cînd intră, a spus. Şi am ţinut-o aşa nopţi la rînd pînă cînd l-am văzut înapoi."
Pe la mijlocul lunii octombrie, doctorul Turbay i-a transmis prin telefon lui Hemando Santos unul dintre mesajele sale cifrate: ‚Am făcut rost de nişte ziare excelente, dacă te interesează chestiile cu tauri. Dacă vrei, ţi le trimit." Hernando a înţeles că avea o informaţie importantă privitoare la ostatici. Era vorba, într-adevar, de o caseta trimisă doctorului Turbay, purtînd ştampila poştei din Monteria[1], care

' Cartier purtînd numele unei insule din Marea Caraibilor (n.tr.).
Capitala departamentului Cordoba, situat în nordul Columbiei (n.tr.).

cuprindea dovada cerută cu insistenţa de către familie încă în urma cu cîteva săptămîni că Diana şi colegii ei erau în viaţa. Vocea era inconfundabilă: „Tăicuţul meu drag, nu e deloc uşor sa trimiţi mesaje în aceste condiţii, dar, după

multe insistenţe, ni s-a permis s-o facem". Doar o singură *frază* sugera posibile căi pentru acţiuni ulterioare: „Vedem şi ascultam ştirile în permanenţă".
Doctorul Turbay s-a hotărît să-i arate mesajul preşedintelui şi să încerce sa obţină măcar o informaţie mai recenta. Gaviria, care i-a primit chiar la sfîrşitul zilei de lucru, tot în biblioteca locuinţei particulare, era destins şi de *o* locvacitate puţin obişnuita la el. A închis uşa, i-a servit cu whisky şi şi-a permis să le facă unele confidenţe politice. Procesul capitulării părea sa stagneze din cauza încăpăţînării Extrădabililor, dar preşedintele era dispus să-I urnească din loc introducînd unele clarificări de natură juridică în decretul original. Lucrase la aceste modificări toată după-amiaza şi nutrea speranţa ca totul avea sa fie terminat chiar în seara aceea. A doua zi, a promis, le va da vestea cea bună.
A doua zi au revenit, după cum fusese stabilit, şi au găsit un cu totul alt om, sceptic şi posac, cu care au legat, încă de la prima frază, o conversaţie fără nici o perspectivă. „E un moment foarte dificil, le-a spus Gaviria. Am vrut să va ajut şi chiar am facut-o pe cît mi-a stat în putere, dar, în curînd, n-o să mai pot face nimic." Era clar că ceva esenţial se schimbase în sufletul său. Turbay a sesizat imediat transformarea şi, după nici zece minute, s-a ridicat de pe scaun calm şi solemn. „Domnule preşedinte", i-a spus fără urmă de resentimente, „dumneavoastră procedaţi în conformitate cu funcţia pe care o deţineţi, iar noi — în calitate de părinţi. Vă înţeleg şi vă implor să nu întreprindeţi nimic care v-ar putea crea probleme în calitate de şef al statului." Şi a încheiat arătînd cu degetul fotoliul prezidenţial. — Şi eu aş proceda la fel dacă aş sta acolo. Cu chipul marcat de o paloare ce n-a trecut neobservată, Gaviria s-a ridicat şi i-a condus pînă la ascensor. Un aghiotant a coborît cu ei şi le-a deschis portiera maşinii care îi aştepta pe esplanada din fata reşedinţei particulare. Nici unul n-a rostit un cuvînt pînă ce nu i-a învăluit cu primele sale umbre noaptea unui octombrie ploios şi
87
mohorît. Vuietul bulevardului ajungea pînă la ei înăbuşit de geamurile blindate.
— Dinspre partea asta, nu mai e nimic de făcut, a oftat Turbay după o tăcere îngreunată de gînduri. De aseară pînă azi s-a întîm-plat ceva ce nu poate fi dezvăluit.
Acea dramatica întrevedere cu preşedintele a adus-o în prim plan pe *dona* Nydia Quintero. Fusese căsătorită cu fostul preşedinte Turbay Ayala, unchiul ei, cu care a avut patru copii, dintre care cea mai mare era Diana. Cu şapte ani înainte de răpire, căsătoria lor a fost anulată de Sfîntul Scaun, iar ea s-a recăsătorit cu parlamentarul liberal Gustavo Balcăzar Monzon. Din experienţa sa de primă doamna a ţării cunoştea limitele impuse de protocol unui fost preşedinte, mai ales în relaţiile sale cu un succesor de-al său. Singurul lucru pe care îl avea de făcut, spusese Nydia, era să-i arate preşedintelui Gaviria care îi sînt obligaţiile şi responsabilităţile. Aşa ca a încercat ea însăşi s-o facă, deşi fără prea mari speranţe.
Acţiunile publice pe care le-a organizat, chiar înainte ca răpirea sa fie anunjată oficial, au atins proporţii inimaginabile. La iniţiativa sa, redacţiile posturilor de radio şi de televiziune din toată ţara au fost luate cu asalt de către grupuri de copii care citeau o cerere pentru eliberarea ostaticilor, în ziua de 19 octombrie, Ziua Reconcilierii Naţionale, a reuşit să organizeze, la prînz, în oraşe şi municipii, slujbe religioase pentru buna înţelegere între columbi-eni. La Bogota ceremonia s-a desfăşurat în piaţa Bolîvar şi, la aceeaşi ora, au avut loc în numeroase cartiere manifestaţii pentru pace, la care s-au fluturat batiste albe şi a fost aprinsă o torţa ce urma sa ardă pînă la întoarcerea ostaticilor. Datorită intervenţiei sale, telejurnalele îşi începeau programul prezentînd fotografiile tuturor celor răpiţi, se ţinea socoteala zilelor de captivitate şi, pe măsură ce unii dintre ostatici erau eliberaţi, portretele lor dispăreau de pe micul ecran. Tot la sugestia ei, în toata ţara, la începutul meciurilor de fotbal, era lansat un apel pentru eliberarea ostaticilor. Regina naţională a frumuseţii din 1990, Maribel Gutierrez, şi-a început discursul de mulţumire cu o chemare în sprijinul salvării celor răpiţi.s88
Nydia asista la reuniunile familiilor celorlalţi ostatici, se consulta cu avocaţii, făcea demersuri secrete prin intermediul Fundaţiei Solidaritate pentru Columbia, pe care o prezidează de douăzeci de ani, dar aproape totdeauna a avut senzaţia ca se învîrteşte în gol. Era prea mult pentru firea ei decisă, înflăcărată şi de o sensibilitate aproape clarvăzătoare. A urmărit îndeaproape toate demersurile celorlalţi pînă ce şi-a dat seama că ajunseseră într-un impas. Nici Turbay, nici Hernando Santos, nici o persoana de talia lor nu-l putea obliga pe preşedinte sa negocieze cu răpitorii. Această impre-sie a devenit certitudine cînd doctorul Turbay i-a povestit despre eşecul ultimei sale întrevederi cu preşedintele. Atunci, a luat ho-tărîrea sa acţioneze de una singură şi a deschis un al doilea front, cu o rază de acţiune mai mare, ca să obţină libertatea fiicei sale pe calea cea mai dreaptă.
în zilele acelea, la sediul din Medellin al Fundaţiei Solidaritate pentru Columbia, s-a primit un telefon anonim din partea unei persoane care afirma că deţine informaţii directe despre Diana. Necunoscutul a povestit că un vechi tovarăş de muncă de-al său de la o fermă din apropierea Medellin-ului îi strecurase în coşul cu zarzavaturi un bileţel, în care îi spunea ca Diana se afla acolo. Ca, în timp ce se uitau la meciuri, gardienii turnau în ei bere pînă cădeau laţi pe jos, incapabili să mai reacţioneze în faţa unei eventuale descinderi a forţelor armate. Pentru mai multă siguranţa, le propunea să le trimită o schiţă a fermei. Era un mesaj atît de convingător, încît Nydia a plecat la Medellin ca să-i dea un răspuns. „I-am cerut informatorului, a spus, să nu dezvăluie nimănui informaţia pe care o deţinea şi l-am făcut să înţeleagă cît de primejdioasa era pentru fiica mea şi chiar pentru gardieni o operaţiune de eliberare."
Vestea ca Diana se afla la Medellîn i-a dat ideea de a le face o vizită Marthei Nieves şi Angelitei Ochoa, surorile fraţilor Jorge Lui s, Fabio şi Juan David Ochoa, acuzaţi de trafic de droguri şi îmbogăţire ilicită, cunoscuţi, de asemenea, ca prieteni apropiaţi ai lui Pablo Escobar. „Am plecat acolo animată de dorinţa fierbinte de a le convinge să mă ajute sa iau legătura cu Escobar", a povestit Nydia după mulţi ani, evocînd

acele zile amare. Surorile Ochoa i-au vorbit despre abuzurile la care fuseseră supuse rudele lor de către poliţie, au ascultat-o cu interes, manifestîndu-şi compasiunea
89
pentru cazul ei, dar i-au mărturisit ca nu le stătea în putere să intervină pe lîngă Pablo Escobar.
Martha Nieves ştia ce înseamnă să fii ostatic. Ea însăşi fusese răpită în 1981 de către organizaţia M-l9, care a cerut familiei o răscumpărare cu multe zerouri în coadă. Escobar a reacţionat imediat, creînd o grupare dura — Muerte a Secuestradores[1] (M.A.S.) — care a reuşit s-o elibereze după trei luni de lupte sîngeroase. Sora ei, Angelita, se considera şi ea victima violenţei poliţieneşti şi amîn-două i-au prezentat o copleşitoare lista cu abuzuri ale poliţiei, violări de domiciliu şi alte nenumărate încălcări ale drepturilor omului.
Nydia n-a dezarmat. Le-a rugat, ca o ultimă favoare, să-i în-mîneze lui Escobar o scrisoare din partea ei. Mai trimisese una prin Guido Parra, dar nu primise răspuns. Surorile Ochoa au refuzat-o, de teamă că Escobar le-ar fi putut *acuza* mai tîrziu că i-au pricinuit neplăceri. Totuşi, la sfîrşitul vizitei, au rămas impresionate de impetuozitatea Nydiei, care s-ă întors la Bogota cu certitudinea ca lăsase o uşă întredeschisă în două direcţii: una spre eliberarea fiicei sale şi alta spre capitularea paşnica a celor trei fraţi Ochoa. De aceea, i s-a părut oportun să-l informeze personal pe preşedinte despre demersurile sale.
A fost primita imediat. Nydia a trecut direct la subiect, repetînd reclamaţiile surorilor Ochoa privind comportamentul poliţiei. Preşedintele a lăsat-o sa vorbească, punînd doar, cînd şi cînd, cîte o întrebare răzleaţă, dar foarte pertientă. Era evident că nu dorea sa acorde acelor acuzaţii importanţa pe care le-o dădea Nydia. Cît despre propriul caz, Nydia pretindea trei lucruri: să fie eliberaţi prizonierii, preşedintele să-şi asume sarcina de a împiedica o acţiune armată de eliberare, care ar fi putut avea consecinţe nefaste, şi să fie prelungit termenul-limită pentru predarea Extrădabililor. Singura promisiune pe care i-a făcut-o preşedintele a fost că, nici în cazul Dianei, nici în cazul celorlalţi ostatici, nu se va încerca eliberarea lor fără acordul familiei.
- Aceasta este politica noastră, i-a spus.
Moarte Răpitorilor (sp., n.tr.). 90
Chiar şi aşa, Nydia se întreba dacă preşedintele îşi luase suficiente măsuri de precauţie pentru ca nimeni sa nu încerce s-o facă fără autorizaţia lui.
După nici o lună, Nydia s-a reîntîlnit cu surorile Ochoa în casa unei prietene comune. I-a făcut o vizită şi unei cumnate de-a lui Pablo Escobar, care i-a vorbit pe larg despre abuzurile ale căror victime căzuseră atît ea, cît şi fraţii săi. Nydia avea pregătit un mesaj pentru Escobar, scris pe două coli şi jumătate, aproape fără margini, cu o caligrafie înflorată, într-un stil adecvat şi expresiv, îndelung chibzuit, după ce rupsese rnai multe ciorne. Intenţia ei, cum nu se poate mai oportună, era să ajungă la inima lui Escobar. începea prin a mărturisi ca rîndurile sale nu erau destinate luptătorului capabil de orice ca sa-şi atingă ţelurile, ci omului Pablo, „acea fiinţă sensibilă, care îşi adoră mama şi care şi-ar da viaţa pentru ea, capului de familie care are o soţie şi copilaşi nevinovaţi, lipsiţi de apărare, pe care doreşte să-i protejeze", înţelegea foarte bine că Escobar recursese la soluţia răpirii ziariştilor pentru a atrage atenţia opiniei publice în favoarea cauzei sale, dar considera ca îşi atinsese cu prisosinţă scopul. Ca atare, spunea în încheiere, „dovediţi că sînteţi cu adevărat o fiinţă milostivă şi, printr-un gest măreţ şi generos pe care lumea îl va înţelege, redaţi-i pe ostatici celor dragi".
In timp ce parcurgea aceste rînduri, cumnata lui Escobar părea sincer emoţionată. „Fiţi absolut sigura că scrisoarea aceasta o să-l impresioneze foarte mult", a spus, parcă pentru sine, întrerupîndu-şi la un moment dat lectură. „Tot ce întreprindeţi îl impresionează şi asta se va răsfrînge în bine asupra fiicei dumneavoastră." La sfîrşit, a împăturit din nou scrisoarea, a pus-o în plic şi l-a lipit chiar ea.
— Puteţi pleca liniştită, i-a spus Nydiei cu o sinceritate care nu lasă loc îndoielii. Pablo va primi scrisoarea chiar astăzi.
Nydia s-a întors în aceeaşi noapte la Bogota cu speranţa ca scrisoarea va avea efectul scontat şi hotărîtă să-i ceară preşedintelui ceea ce doctorul Turbay nu îndrăznise: o întrerupere a operaţiunilor poliţiei pe durata negocierilor pentru eliberarea ostatecilor. Aşa a şi făcut, dar Gaviria i-a spus fără nici un fel de menajamente ca nu
91
putea da acest ordin. „Singura alternativa pe care o puteam oferi era o soluţie juridică, a declarat mai apoi. Şi asta pentru că întreruperea operaţiunilor nu ne-ar fi fost de nici un ajutor la eliberarea ostaticilor. Singurul său efect ar fi fost încetarea urmăririi lui Escobar."
Nydia a avut senzaţia că se afla în faţa unui om cu inima de piatră, căruia puţin îi pasa de viaţa fiicei ei. Cu greu şi-a stăpînit valul de furie care a cuprins-o în timp ce preşedintele îi explica de ce problema relativă la forţele de ordine nu era negociabilă, ştiut fiind ca acestea nu erau obligate să-i ceara permisiunea pentru a acţiona, iar el nu avea căderea să le interzică sa acţioneze în limitele legii. Vizita a fost un eşec.
Decepţionaţi de rezultatul intervenţiilor pe lingă preşedinte, Turbay şi Santos s-au hotărît să bata la alte uşi, iar singurii la care s-au gîndit au fost membrii Clubului Personalităţilor. Era un grup alcătuit din foştii preşedinţi Alfonso Lopez Michelsen şi Misael Pastrana, parlamentarul Diego Montana Cuellar şi cardinalul

Mărio Revollo Bravo, arhiepiscop de Bogota, în octombrie, rudele ostaticilor s-au întîlnit cu ei, acasă la Hernando Santos. Le-au povestit, pentru început, despre întrevederile cu preşedintele Gaviria. Singurul lucru care l-a interesat însă pe Lopez Michelsen a fost posibilitatea de a completa decretul cu precizările juridice necesare pentru a deschide noi perspective politicii de supunere în faţa justiţiei. „Trebuie să-i dăm de cap într-un fel", a spus. Pastrana a propus să fie căutate noi soluţii vizînd urgentarea capitularii. Dar cu ce arme? Hernando Santos a amintit că Montana Cuellar ar fi putut mobiliza in favoarea cauzei forţa gherilelor.
La capătul unor îndelungate discuţii, în cursul cărora au făcut schimb de informaţii bine verificate, Lopez Michelsen a tras prima concluzie: „Vom face jocul Extradabililor". Şi a propus, în consecinţă, să dea publicităţii o scrisoare ca să se ştie că membrii Clubului Personalităţilor îşi asumau rolul de purtători de cuvînt ai familiilor celor răpiţi. Au stabilit de comun acord ca documentul să fie redactat de Lopez Michelsen.
După doua zile, prima variantă a fost citită într-o nouă reuniune, la care a participat şi Guido Parra, însoţit de un alt avocat al™&>*$F8g.&0^*sq®>W1? •"-

lui Escobar. în acest document era expusă pentru prima dată teza conform căreia traficul de droguri putea fi considerat un delict colectiv, cu un caracter sui-generis, ceea ce deschidea o nouă cale unor eventuale negiocieri. Guido Parra a sărit în sus de bucurie.
- Un delict sui-generis, a exclamat el încîntat. E genial!
Şi s-a lansat pe loc într-o adevărată demonstraţie, definind, în felul său, conceptul ca pe un privilegiu dumnezeiesc, la limita nebuloasă dintre delictul comun şi cel politic, ceea ce făcea ca visul Extrădabililor de a se bucura de acelaşi tratament politic ca şi ghe-rilele să poată deveni realitate. După prima lectură, fiecare a mai adus completări. La sfîrşit, unul dintre avocaţii lui Escobar i-a rugat să obţină de la Gaviria o scrisoare prin care viaţa lui Escobar să fie garantată într-un mod lipsit de orice echivoc.
— Regret, a spus Hemando Santos, scandalizat de o astfel de pretenţie, dar eu, unul, nu mă amestec în aşa ceva.
— Cu atît mai puţin eu, a adăugat Turbay.
Lopez Michelsen a refuzat şi el categoric sa le îndeplinească rugămintea. Avocatul le-a sugerat atunci să-i aranjeze o întrevedere cu preşedintele, pentru ca acesta să le dea prin viu grai garanţia pentru Escobar.
- Subiectul ăsta nu va fi abordat aici, a încheiat scurt Lopez.
Chiar înainte ca membrii Clubului Personalităţilor să se reunească pentru a redacta schiţa declaraţiei ce urma să fie data publicităţii, Pablo Escobar fusese deja informat despre cele mai tainice intenţii ale lor. Doar aşa se explică faptul că-i dăduse instrucţiuni categorice lui Guido Parra într-o scrisoare urgentă. „Fa ce-i face, îţi las mînă liberă, dar trebuie neapărat să fii invitat de cei din Clubul Personalităţilor la discuţiile lor", îi scrisese. Şi, imediat, i-a înşirat deciziile luate de Extrădabili pentru a preveni orice altă iniţiativă.
Faţă de demersurile anterioare, scrisoarea Clubului Personalităţilor, redactată în doar douăzeci şi patru de ore, venea cu o noutate importantă: „Bunele noastre oficii au căpătat o nouă dimensiune, care nu vizează numai eliberarea ocazională a unor ostatici, ci însăşi modalitatea de a asigura pacea generală pentru toţi columbienii". Era o definiţie nouă, care nu putea decît să sporească speranţele.; Preşedintele Gaviria n-a avut obiecţii, dar a crezut de cuviinţă sal

despartă apele, pentru a evita orice echivoc în legătură cu poziţia oficială, şi l-a însărcinat pe ministrul de Justiţie să dea publicităţii un avertisment că politica de supunere în faţa legii era singura soluţie acceptată de guvern pentru predarea teroriştilor.
Lui Escobar însă nu i-a plăcut nici măcar un rind. Imediat ce a citit-o în ziarele din 11 octombrie, i-a trimis lui Guido Parra un răspuns furibund, ca să-l facă sa circule prin saloanele din Bogota. ..Scrisoarea este, aş putea spune, cinica, remarca el. Să-i eliberăm pe ostatici repede pentru că guvernul amină la nesfîrşit studierea problemei noastre, îşi închipuie cumva că o să ne mai poată trage pe sfoară a doua oară'?" Poziţia Extrădabililor, spunea, era aceeaşi ca şi în prima scrisoare. „Nu avea de ce să se schimbe, întrucît am primit răspunsuri pozitive la solicitările din primul mesaj. Aici e vorba de o afacere, nu de un joc în care vrem să aflăm cine e mai şmecher şi cine mai prost."
Adevărul e că, încă din acele zile, Escobar îi devansase cu mulţi ani-lumină pe cei din Clubul Personalităţilor. Pretenţia lui era ca guvernul să-i atribuie un teritoriu propriu şi sigur — un fel de ta-bară-închisoare, spunea el —, aşa cum avusese organizaţia M-l9 pîna cînd au fost definitivate formalităţile capitulării. Cu mai mult de o săptămînă în urmă, îi trimisese lui Guido Parra o scrisoare detaliată despre închisoarea speciala pe care şi-o dorea. După el, locul perfect, aflat la doisprezece kilometri de Medellin, era o proprietate de-a sa, înregistrată însă pe numele unui interpus, pe care municipiul Envigado[1] o putea

lua în arendă pentru a o amenaja ca închisoare. „Cum toate astea implică anumite cheltuieli, Extră-dabilii se angajează să plătească o pensiune care să acopere costurile", spunea el mai departe. Şi încheia cu cîteva rînduri uluitoare: „îţi spun toate astea pentru că vreau să vorbeşti, din partea mea, cu primarul din Envigado şi să-i explici despre ce e vorba. Dar, mai ales, vreau să-i spui ca trebuie să dea publicităţii o scrisoare adresată ministrului de Justiţie, în care să-şi exprime convingerea că Extrădabilii nu s-au prevalat de decretul 2047, deoarece se tem pentru siguranţa lor şi că municipiul Envigado, dispunînd de toate

Localitate situată în imediata apropiere a Medellîn-ului (n.tr.). 94

mijloacele necesare, ar putea amenaja o închisoare speciala care sa le asigure protecţie celor ce se vor preda, contribuind, astfel, la pacea poporului columbian. Spune-i deschis şi limpede sa vorbească cu Gaviria şi să-i propună tabăra". Scopul declarat al scrisorii era să-l oblige pe ministrul de Justiţie sa dea un răspuns public. „Eu ştiu ca asta o sa fie o adevărata bomba", spunea Escobar în scrisoare. Şi încheia fără pic de jena: „în felul asta, încet-încet, *o* sa reuşim sa-i aducem acolo unde vrem noi".

Ministrul a respins însă oferta, aşa cum era ea prezentată, iar Escobar s-a văzut nevoit sa mai scadă din pretenţii într-o alta scrisoare, în care, pentru prima data, oferea mai mult decît cerea. In schimbul raberei-închisoare, promitea sa rezolve conflictele dintre diferitele carteluri şi bande, să asigure predarea a peste o suta de traficanţi şi sa deschidă, în sfîrşit, o cale cîf de mică pentru asigurarea păcii. „Nu cerem nici o eventuala graţiere, nici stabilirea unui dialog, nimic din ceea ce guvernul pretinde ca nu ne poate oferi", spunea. Era o simpla propunere de capitulare, „în timp ce toată lumea din aceasta ţara se declara în favoarea dialogului şi a abordării politice a problemei". Iar, în încheiere, a pus în joc chiar şi ceea ce era mai de preţ pentru el: „Eu, personal, nu am probleme cu extrădarea, fiindcă ştiu bine că, daca reuşesc sa mă prindă viu, o să mă omoare, cum au făcut-o cu toţi ceilalţi".

în acele zile adoptase o noua strategie, care îi permitea să profite cît putea de mult de pe urma corespondenţei prizonierilor cu familiile lor. „Comunică-! domnului Santos", spunea în alta scrisoare, „că, dacă vrea dovezi ca Francisco trăieşte, sa publice mai întîi raportul din *America's Watch,* un interviu cu Juan Mendez, directorul revistei, şi un raport despre masacrele, torturile şi dispariţiile din Medellm." Numai ca Hernando Santos, care învăţase de-acum să stăpmească situaţia, îşi dădea seama ca acel du-te-vino de propuneri şi contrapropuneri îi producea o mare uzură nu numai lui, dar şi adversarilor săi. Ca de pilda, lui Guido Parra, care la sfîrşitul lunii octombrie ajunsese într-o stare de nervi greu de îndurat. Aşa încît i-a răspuns lui Escobar că nu va publica nici un rînd şi nu-i va mai primi emisarul atîta timp cît nu va avea o

95

dovadă certă că fiul său era în viaţa. Alfonso Lopez Michelsen l-a sprijinit, ameninţînd că va renunţa la Clubul Personalităţilor.

Ameninţarea a avut efectul scontat. Două săptămîni mai tîrziu, Guido Parra l-a sunat pe Hernando Santos de la o circiuma de pe marginea şoselei. „Sînt pe drurn cu nevasta-mea şi am sa ajung la dumneavoastră pe la unsprezece", i-a spus. „Am sa va aduc în dar cea mai gustoasa prăjitură, nici nu vă puteţi închipui cît m-am bucurat şi ce mult o să va bucuraţi dumneavoastră." Hernando a sărit în sus de bucurie, crezînd ca i-l aducea pe Francisco. Era însă doar vocea lui, înregistrată pe o minicăsetă. A fost nevoie de mai bine de două ceasuri ca s-o asculte, pentru că nu aveau casetofonul potrivit, pînă cînd cineva a descoperit că puteau folosi robotul telefonului.

Pacho Santos ar fi putut face multe meserii, numai pe cea de profesor de dicţie nu. Şi asta, pentru că, încercînd sa se exprime cu viteza cu care gîndeşte, vorbele i se învălmăşesc în gură şi nu se mai înţelege nimic, în seara aceea însă, au avut o surpriză: Pacho vorbea rar, cu un ton bine studiat şi cu fraze perfect construite, în realitate, erau cele două mesaje — unul pentru familie şi celalalt pentru preşedinte — pe care le înregistrase cu o săptămînă în urma.

Stratagema la care recurseseră răpitorii punîndu-l pe Pacho să înregistreze titlurile din ziar, că o dovadă certă a datei înregistrării, a fost o greşeala pe care Escobar n-ar fi trebuit să le-o treacă cu vederea. Redactorului Lui s Canon, de la secţia de investigaţii a cotidianului *El Tiempo,* i-a dat în schimb prilejul de a se remarca printr-o lovitură de adevărat gazetar.

- îl ţin ostatic la Bogota.

într-adevăr, ziarul folosit de Pacho avea un titlu de ultimă oră ce intrase doar în ediţia locală, a cărei circulaţie era limitată la zona de nord a oraşului. Informaţia era mai preţioasa decît aurul şi ar fi fost decisivă dacă Hernando Santos nu s-ar fi împotrivit unei eliberări pe calea armelor.

A fost un moment reconfortant pentru el, cu atît mai mult cu cît, citind mesajul, a avut certitudinea că fiul captiv îi aproba atitudinea şi modul în care aborda rezolvarea cazului, în plus, membrii familiei, care avuseseră totdeauna impresia că Pacho era cel96

mai vulnerabil dintre fraţi din cauza temperamentului său pasional şi a firii nestatornice, erau uluiţi ca mai putea fi sănătos la minte şi cu atîta stăpînire de sine după şaizeci de zile de captivitate.

Hernando a convocat toată familia acasă la el şi au rămas cu toţii sa asculte mesajul pîna ce s-a luminat de ziua. Doar Guido s-a lăsat prada deznădejdii. A plîns. Hernando s-a apropiat de el ca să-l încurajeze şi, în sudoarea ce-i umezise cămaşa, a recunoscut mirosul panicii.

— Ţineţi minte, pe mine n-o sa mă omoare poliţia! i-a spus Guido Parra printre lacrimi. O sa mă lichideze Pablo Escobar pentru că ştiu prea multe.

Marfa Victoria avea impresia că Parra se juca cu sentimentele Iui Hernando, că-i exploata slăbiciunea oferindu-i pe de o parte ceva, ca să obţină de la el şi mai mult pe de alta. Probabil ca Guido Parra a simţit ceva, pentru ca, Ia un moment dat, i-a spus lui Hernando: „Femeia asta e ca un sloi de gheaţa".

Aşa stăteau lucrurile pe 7 noiembrie, cînd au fost răpite Maruja şi Beatriz. Membrii Clubului Personalităţilor au simţit ca le fuge pamîntul de sub picioare. Pe 22 noiembrie - aşa cum anunţase -, Diego Montana Cuellar le-a propus colegilor săi dizolvarea grupului, iar aceştia i-au înmînat preşedintelui, într-o sesiune solemnă, concluziile la care ajunseseră în privinţa revendicărilor fundamentale ale Extrădabi Iilor.
Dacă preşedintele Gaviria se aştepta cumva ca decretul de supunere în faţa legii să provoace imediat o capitulare în masă a nar-cotraficanţilor, se pare că a suferit o mare dezamăgire. Nu s-a întîmplat aşa. Reacţiile presei, ale mediilor politice, ale unor jurişti de seamă şi chiar unele propuneri judicioase făcute de avocaţii Extrădabililor au pus în lumină faptul că Decretul 2047 trebuia reformulat. Pentru început, lăsa deschisă posibilitatea ca orice judecător să interpreteze în felul său pedeapsa cu extrădarea. O altă deficienţa era faptul că probele decisive împotriva nareotraficanţilor se aflau în afara ţării, iar cooperarea cu Statele Unite devenise critică, motiv pentru care cu greu puteau fi obţinute în timp util. Soluţia - inexistentă în decret - ar fi fost prelungirea termenului-limită
97
pentru prescrierea delictelor şi însărcinarea preşedintelui republicii cu negocierile pentru aducerea dovezilor în ţară.
Nici Alberto Villamizar nu găsise în decret sprijinul sigur la care se aştepta. Pîna în acel moment, discuţiile sale cu Santos şi Turbay sau primele întîlniri cu avocaţii lui Pablo Escobar îi permi-sesera să-şi formeze o idee generala despre întreaga situaţie. Impresia lui de moment a fost ca decretul de supunere în faţa legii, necesar, dar deficient, îi lasă o marjă prea mică de acţiune pentru a le elibera pe prizoniere. Timpul însă trecea, iar el nu primise nici o veste de la ele, nici cea mai mică dovadă ca mai trăiau. Singura ocazie de a comunica cu ele fusese o scrisoare trimisa prin Guido Parra, în care încerca să le încurajeze şi să le asigure ca el, unul, nu va precupeţi nici un efort pentru a le elibera. „Ştiu că situaţia în care vă aflaţi este îngrozitoare, dar nu trebuie să va temeţi", i-a scris el Marujăi.
Adevărul e că Villamizar bîjbîia în întuneric. Bătuse la toate uşile .şi singura speranţa de care se putea agăţa în acel lung noiembrie ce nu se mai sfîrşea era promisiunea lui Rafael Pardo ca preşedintele se gîndea la un decret care sa-l completeze şi sa-l clarifice pe cel cu numărul 2047. „Gata s-a rezolvat", îi spunea. Rafael Pardo trecea să-l vadă aproape în fiecare după-amiază şi îl ţinea la curent cu toate demersurile întreprinse, dar nici chiar el nu mai ştia prea bine pe ce drum să apuce. Concluzia sa, după greoaiele discuţii cu Santos şi Turbay, era ca negocierile se împotmoliseră. Nu avea deloc încredere in Guido Parra. îl cunoştea de cînd acesta pescuia în ape tulburi prin congres şi i se părea un individ oportunist şi alunecos. Totuşi, bună sau nu, era singura carte pe care o deţinea, aşa că s-a hotărît s-o joace pîna la capăt. Nu există alta, iar timpul îl presa.
La solicitarea sa, fostul preşedinte Turbay şi Hernando Santos '-au dat o întîlnire lui Guido Parra, cu condiţia ca la aceasta să asiste şi Santiago Uribe, un alt avocat al lui Escobar, care se bucura de reputaţia de om serios. Guido Parra a început conversaţia cu obişnuitele sale fraze înălţătoare, dar Villamizar l-a adus cu picioarele pe pamînt încă de la primele vorbe şi l-a înfruntat cu o dîrzenie de toreador santanderin. 98
- Pe mine să nu mă ameţeşti cu vorbele astea de rahat, i-a spus. Să ne întoarcem la oile noastre. Dumneata singur ai încurcat lucrurile, cerînd tot felul de aiureli. Or, aici, nu e vorba decît de o singură chestie: pur şi simplu, lipii trebuie să se predea şi sa mărturisească un delict pentru care să poată fi băgaţi la închisoare cel puţin doisprezece ani. Asta spune legea şi punct! în schimb, li se acorda o reducere a pedepselor şi li se garantează viaţa. Restul sînt simple vrăjeli de-ale dumitale.
Guido Parra nu s-a sfiit sa abordeze acelaşi ton.
— Uite ce e, draga doctore, i-a spus, chestia stă aşa: guvernul declară că n-o să-i extrădeze, toată lumea spune acelaşi lucru, dar unde anume în decret e consemnata la fel de categoric această garanţie[1].'
Villamizar a fost de acord cu el. Dacă guvernul afirma că nu-i va extrăda, fiindcă acesta era sensul legii, sarcina lor era sa convingă guvernul sa elimine ambiguităţile. Restul - sofisticatele interpretări privind delictul sui-generis, refuzul de a mărturisi sau imoralitatea delaţiunii - nu erau decît divagaţii retorice ale lui Guido Parra. Căci era limpede pentru Extrădabili - aşa după cum indica propriul nume - că singura cerinţă reală şi stringentă în acel moment era aceea de a nu fi extrădaţi. Aşa încît nu i se părea imposibil să intervină pentru ca acea precizare sa fie inclusa în decret. Dar, mai înainte, a pretins din partea lui Guido Parra aceeaşi sinceritate şi fermitate la care se aşteptau Extradabilii din partea guvernului. A vrut să ştie, mai întîi, pînă unde era Parra autorizat sa negocieze şi, în al doilea rînd, la cît timp după modificarea decretului aveau să-i elibereze pe ostatici. Guido Parra a fost categoric:
- Douăzeci şi patru de ore după, vor fi liberi.
— Toţi, bineînţeles, ă spus Villamizar.
- Toţi.

La o luna după răpirea Marujăi şi a lui Beatriz, regimul absurd de detenţie începuse sa se fisureze. Nu mai cereau permisiunea să se scoale şi fiecare îşi bea cafeaua sau schimba canalele de televiziune după cum avea chef. Vorbeau, ca şi pînă atunci, în şoapta, dar mişcările lor erau mai spontane. Maruja nu trebuia să-şi mai înăbuşe tuşea cu perna, deşi îşi lua unele masuri de siguranţa ca să nu fie auzită de afară. Prînzul şi cina erau neschimbate, aceeaşi fasole, aceeaşi linte, aceleaşi zdrenţe de carne uscată şi supa infectă la plic. Gardienii vorbeau mult între ei, deşi o făceau totdeauna în şoaptă, îşi povesteau unul altuia întîmplări sîngeroase, cît cîştiga-sera pentru a vîna poliţişti în nopţile din Medellin, isprăvile lor de masculi şi dramele de amor. Maruja reuşise să-i convingă că, în eventualitatea unui atac din partea forţelor de ordine, era mai practic pentru ei sa le protejeze, chiar şi numai ca să-şi asigure mai tîr-ziu un tratament demn şi un proces mai indulgent. La început, s-au arătat indiferenţi, fiind din născare fatalişti fără de speranţă, dar tactica de îmblînzire a dat pînă la urmă roade, aşa încît au renunţat să mai stea cu mitralierele îndreptate asupra captivelor în timp ce acestea dormeau şi chiar au acceptat să-şi ascundă armele, înfăşurate într-o flanelă, în spatele televizorului. Această dependenţa reciprocă, precum şi suferinţa comună, au sfîrşit prin a imprima relaţiilor cu ei oarecare aparenţe de omenie.

Prin însăşi firea sa, Maruja nu putea ţine în ea nimic care i-ar fi făcut viaţa amara, îşi vărsa năduful de faţă cu gardienii, oameni făcuţi să se războiască, şi-i înfrunta cu o dîrzenie care-ţi stîrnea100

fiori: „Hai, omoară-mă!" Uneori îşi varsă nervii pe Marina, a cărei bunăvoinţă faţa de gardieni o indigna si a cărei imaginaţie apocaliptică o scotea din fire. Cîteodată, de pilda, ridica, fără vreun motiv, privirea si trîntea cîte un comentariu demoralizator sau o prorocire sinistra.

- în spatele curţii e un service al pistolarilor, a spus o data. Acolo stau adunaţi toţi, zi şi noapte, cu puştile pregătite, gata ori-cînd sa ne omoare.

Disputa cea mai grava au avut-o în.să în după-amiaza cînd Marina s-a dezlănţuit, ca de obicei, împotriva ziariştilor, împroscîndu-i cu insulte pentru ca nu o menţionaseră într-o emisiune televizată despre ostatici.

- Toţi sînt nişte lepădături, a spus. Mărujă a înfruntat-o.

— Asta e prea de tot, i-a replicat, înfuriată. Ar trebui să aveţi un pic de respect.

Marina n-a răspuns, dar, mai tîrziu, într-un moment de acalmie, şi-ă cerut scuze, în realitate, făcea parte dintr-o altă lume. Avea în jur de şaizeci si patru de ani şi fusese pe vremuri o femeie de o frumuseţe încîntătoare, cu nişte minunaţi ochi negri, mări, şi cu un păr argintiu care îşi mai păstră strălucirea chiar şi în restrişte. Acum, ajunsese numai piele şi os. Cînd au venit Maruja şi Beatriz, trecuseră aproape doua luni de cînd nu mai vorbise cu nimeni altcineva decît cu gardienii şi a avut nevoie de timp şi de strădanii ca să se deprindă cu ele. Frica lăsase urme adinei asupra ei: slăbise douăzeci de kilograme, iar moralul îi era la pămînt. Din femeia de altădată nu mai rămăsese decît o fantomă.

Se căsătorise de tînără cu un masor foarte bine cotat în mediile sportive, un bărbat corpolent şi cu inimă mare, care a iubit-o mai presus de orice şi cu care a avut patru fete şi trei băieţi. Ea ţinea frîiele propriei gospodării şi ale altora, fiindcă se simţea obligată să se ocupe de problemele unei numeroase familii de antioquieni. Datorită firii sale nu numai autoritare, dar şi grijulii, se purta ca o ă doua mamă cu toţi, chiar şi cu un străin dacă acesta îi cădea cu tronc.

Mai degrabă dintr-un spirit de independenţă decît împinsă de nevoie, vindea automobile şi asigurări de viaţă, dar părea capabilă

101

să vîndă orice, numai şi numai pentru că voia să dispună de propriii bani de cheltuială. Şi totuşi cei care o cunoşteau îndeaproape deplîngeau faptul că o femeie înzestrată cu atîtea daruri se născuse sub o stea nenorocoasă. Soţul ei nu şi-ă mai putut exercita meseria şi şi-a petrecut ultimii aproape douăzeci de ani urmînd tratamente psihiatrice, doi fraţi îi muriseră într-un teribil accident de circulaţie, unul fusese fulgerat de un infarct, altul, strivit de un stilp de semafor într-un confuz accident stradal, iar altul, cu vocaţie de hoinar, a dispărut pentru totdeauna.

Ca ostatică, situaţia ei nu avea nici o soluţie. Ea însăşi împărtăşea părerea generală că fusese răpită doar pentru că era nevoie de o persoană importantă care să poată fi ucisă fără ca negocierile purtate cu guvernul în vederea capitulării să fie compromise. Dar făptui ca se afla de şaptezeci de zile în celula morţii se pare că o făcea sa spere că, poate, călăii săi întrezăreau posibilitatea de a obţine un beneficiu în schimbul vieţii ei.

Nu putea trece neobservată totuşi meticulozitatea cu care, chiar si în cele mai cumplite momente ale vieţii, îşi îngrijea ore în şir unghiile de la mîini şi de la picioare. Le pilea, le lustruia, le lăcuia cu ojă transparentă, astfel încît păreau ale unei femei mai tinere. Cu aceeaşi grijă ătentăîîşi pensa sprîncenele şi se depila pe picioare. Odată depăşite frecuşurile inerente oricărui început, Maruja si Beatriz s-au oferit să o ajute. Au învăţat cum să se poarte cu ea şi s-o manipuleze. Cu Beatriz purta discuţii interminabile, şuşotind tot soiul de bîrfe pe seama protipendadei, care îi exasperau pînă şi pe gardieni. La rîndul său, Maruja încerca s-o consoleze. Dar amîn-două deplîngeau faptul că, fiind singurele care o ştiau în viaţă, n-aveău cui dezvălui acest secret.

Printre puţinele bucurii din acele zile s-a numărat vizita neaşteptată ă şefului mascat care le întîmpinase în primă zi. S-a întors mai vesel şi optimist, aducîndu-le vestea că era posibil să fie eliberate înainte de 9 decembrie, ziua prevăzută pentru alegerea Adunării Constituante. Vestea a avut o semnificaţie cu totul specială pentru Maruja, deoarece tot atunci cădea şi ziuă ei de naştere, iar gîndul de a şi-o petrece în familie ă umplut-o de o bucurie prematură. A fost însă o iluzie efemeră: o săptămînă măi tîrziu, acelaşiSM

102

şef le-a comunicat nu numai că nu vor fi eliberate pe 9 decembrie, dar şi ca detenţia nu *se* va termina prea curînd: nici de Crăciun, nici de Anul Nou. A fost o lovitura dura pentru amîndouă. Maruja suferea de un început de flebită, care îi

provoca dureri groaznice de picioare. Beatriz a avut o criză de astm şi i s-a redeschis ulcerul gastric, într-o noapte, înnebunită de durere, l-a implorat pe Gîlcă sa facă o excepţie de la regulament şi să-i dea voie sa se ducă la baie la ora aceea. După ce s-a gîndit un timp, gardianul s-a arătat de acord, avertizînd-o însă că era un risc foarte mare pentru el. Pînă la urmă, totul a fost în zadar. Beatriz a continuat să se vaite cu un scîncet ca de cîine rănit, simţind că o să moară, pînă ce lui Gîlcă i s-a făcut milă de ea şi i-a cerut majordomului o doză de *buscapina*[1].
în ciuda strădaniilor de pînă atunci, deţinutele nu reuşiseră să descopere mare lucru despre locul în care se aflau. Socotind după teama gardienilor de a nu fi auziţi de vecini ori după zgomotele şi glasurile care răzbăteau de afară, îşi imaginau ca era vorba de o zonă urbana. Cocoşul nebun care cînta la orice oră din zi sau din noapte putea fi o confirmare, ştiut fiind că, de obicei, cocoşii închişi în apartamentele de la etajele superioare îşi pierd simţul timpului. Destul de des, auzeau diferite voci care strigau de undeva, din apropiere, acelaşi nume: „Rafael". Avioanele pentru curse interne treceau razant, iar elicopterul revenea cu aceeaşi regularitate, zburînd atît de aproape, încît îl auzeau chiar deasupra casei. Marina continua sa susţină versiunea niciodată confirmată despre acel înalt ofiţer al armatei care supraveghea mersul operaţiunii. Pentru Maruja şi Beatriz, era încă o fantasmagorie de-a ei, dar adevărul e ca, de fiecare dată cînd sosea elicopterul, regulile militare ale captivităţii se înăspreau din nou: casa în ordine ca într-o *cazar-mă.,* uşa închisa pe dinăuntru cu zăvorul şi cu un lacăt pe dinafară, şoaptele, armele pregătite de atac, iar mîncarea mai puţin infecta ca . de obicei.
Cei patru gardieni care le păziseră încă din prima zi au fost înlocuiţi cu alţi patru la începutul lunii decembrie. Printre ei, unul

[1] Analgezic frecvent folosit în Columbia (sp., n.tr.).

mai aparte şi foarte ciudat, care părea desprins dintr-un film de groază. I se spunea Gorila şi chiar aşa arăta: era uriaş, avea puterea unui gladiator si o piele tuciurie, acoperită cu par creţ. Avea o voce tunătoare, pe care nu reuşea să şi-o stăpînească, dar nimeni n-a îndrăznit vreodată să-i ceară să vorbească în şoaptă. Era evident sentimentul de inferioritate al celorlalţi faţă de el. în loc de pantaloni scurţi, ca toţi colegii săi, purta un şort de sport. Avea binecunoscuta căciula de alpinist pe cap şi un maiou mulat pe corp, care îi punea în evidenţa torsul perfect si medalionul cu Pruncul Divin de la gît, braţele frumoase, cu o brăţară braziliană purtătoare de noroc la încheietură, şi mîinile enorme, cu liniile vieţii părea gravate cu fierul încins în palmele decolorate. Abia dacă încăpea în odaie şi, de fiecare data cînd se mişca, lăsa în urma semne de dezordine. Pentru deţinute, care deprinseseră între timp arta de a-i manipula pe cei de pînă atunci, a fost un musafir nepoftit, îndeosebi pentru Beatriz, care şi-a cîştigat imediat antipatia lui.
Dar mai mult ca orice, pe toţi, fie ei gardieni sau prizoniere, îi chinuia în acele zile plictiseala. Ca un preludiu la chiolhanurile de Crăciun, stăpînii casei au chemat un preot, bun prieten de-al lor — inocent sau complice —, ca sa le slujească o novena. Timp de noua zile au rostit rugăciuni, au cîntat colinde în cor, le-au împărţit dulciuri copiilor şi au toastat cu vin de mere, băutura oficială a casei. La sfîrşit, au sfinţit locuinţă, stropind-o cu apă sfinţita. A fost nevoie de atîta, încît au adus-o în galoane de petrol. Cînd preotul a plecat, femeia a intrat în cameră şi a stropit televizorul, saltelele, pereţii. Cele trei prizoniere, luate prin surprindere, n-au ştiut ce să facă. „E apa sfinţită, spunea femeia în timp ce stropea cu mîna. Alunga relele din casa." Gardienii s-au închinat, au căzut în genunchi şi au primit ploaia purificatoare cu o fervoare angelica.
Această pornire spre rugăciune şi chiolhan, atît de proprie celor din Antioquia, a ţinut toata luna decembrie, într-atîta, încît Maruja îşi luase măsuri de precauţie pentru ca gardienii sa nu afle ca pe 9 decembrie îşi serba ziua de naştere: cincizeci şi trei de ani, dragi inimii ei. Beatriz promisese să păstreze secretul, dar gardienii tot au aflat pînă la urmă dintr-o emisiune speciala transmisa la televizor, pe care copiii Marujăi i-au dedicat-o în ajun. 104
Gardienii nu-şi ascundeau deloc emoţia de a se simţi, într-un anume fel, în mijlocul evenimentelor. ^*JDofia* Maruja, spunea unul, ce tînăr e doctorul Villamizar, ce bine arată, ce mult vă iubeşte!" Sperau ca Maruja le va prezenta pe vreuna dintre fetele ei ca s-o invite în oraş. Oricum, văzînd emisiunea aceea în captivitate, se simţeau ca nişte morţi care ar fi urmărit viaţa de pe celalalt tarîm, fără a participa la ea şi fără ca să ştie cei vii. A două zi, la unsprezece dimineaţa, majordomul şi nevastă-sa au intrat pe neaşteptate în cameră cu o sticlă de şampanie creolă, pahare pentru toţi şi un tort care părea ornat cu pastă de dinţi. Au felicitat-o pe Maruja cu vădite semne de afecţiune şi i-au cîntat, împreună cu gardienii, nelipsitul *Huppy birthday.* Toţi au mîncăt şi au băut, lăsînd-o pe Maruja prada unui conflict de sentimente contradictorii.
Juan Vitta s-a trezit pe 26 noiembrie cu vestea că, din cauza stării de sănătate, va fi eliberat, L-a paralizat groaza, deoarece exact în acele zile se simţea mai bine ca oricînd, .şi s-a gîndit că anunţul era pretextul sub care opiniei publice urma să-i fie oferit primul cadavru. *De* aceea, atunci cînd gardianul l-a anunţat, cîteva ore mai tîrziu, să se pregătească de plecare, a fost cuprins de panică. „Mie, ca să fiu sincer, mi-ăr fi plăcut să rnor după socoteala mea, a spus, dar dacă acela îmi era destinul, trebuia să mi-l asum." L-au obligat să se bărbierească şi să-şi pună haine curate, iar el a fă-cut-o convins ca se îmbrăca pentru propria înmormîntare. I-au dat instrucţiuni cu privire la tot ce avea de făcut odată liber, dar mai ales la felul în care trebuia să-i ducă cu vorbă pe ziarişti, astfel încît poliţia să nu afle detalii care ar fi permis organizarea unor acţiuni de eliberare. Imediat după prînz, l-au plimbat o vreme cu maşina pe străzile cele măi întortocheate din Medellîn şi l-ău lăsat pur şi simplu la un colţ de stradă.
După această eliberare, pe Hero Buss l-au mutat din nou într-un cartier select, vizavi de o şcoală de gimnastică aerobică pentru tinerele de familie bună. Stăpînul casei era un mulatru chefliu şi cheltuitor. Nevasta lui, de vreo treizeci şi cinci de ani, însărcinată în luna a şaptea, se împopoţona încă de la micul dejun cu bijuterii scumpe şi stridente. Aveau un băieţel de cîtiva ani, care locuia cu

bunică în altă parte, iar în dormitorul lui, înţesat cu tot felul de jucării mecanice, a fost instalat Hero Buss. Judecind după felul în care a fost adoptat de familie, acesta s-a pregătit pentru o detenţie de lungă durată.
Stăpînii casei se pare că au dus-o bine cu acel neamţ, desprins parca din filmele cu Marlene Dietrich, înalt de doi metri şi lat de un metru, încă adolescent la cei cincizeci de ani ai lui, cu un haz de i se dusese buhul şi o spaniola perpelită în argoul c arai b i an al lui Carmen Santiago, soţia sa. înfruntase mari pericole în calitatea lui de corespondent de presa şi de radio acreditat în America Latină, inclusiv sub regimul militar din Chile, unde a petrecut o noapte alba sub ameninţarea de a fi împuşcat în zori. Aşa încît avea pielea bine tăbăcită ca să guste partea anecdotica a propriei captivităţi.
Avea şi motive s-o facă, într-o casa unde, deşi la intervale regulate de timp sosea un emisar cu desagii plini de bancnote pentru cheltuieli, stapînii erau mai tot timpul lefteri. Şi asta, pentru că se grăbeau să cheltuiască tot ce primeau pe chiolhanuri şi pe fleacuri şi, în cîteva zile, nu le mai rămîneau bani nici măcar pentru mîn-care. La sfîrsit de săptămînă, organizau petreceri şi ospeţe la care îşi invitau fraţii, verii şi prietenii intimi. Copiii puneau stăpînire pe casă. în prima zi, s-au intimidat recunoscîndu-l pe neamţul acela uriaş, pe care, tot văzîndu-l la televizor, îl luau drept un actor de telenovelă. Nu mai puţin de treizeci de persoane care nu aveau nici în clin, nici în rnîneca cu răpirea i-au cerut fotografii şi autografe, au mîncăt şi chiar au dansat cu el, fără să-şi ascundă faţa, în casa aceea de nebuni unde a locuit pîna la sfîrşitul captivităţii.
Datoriile se tot adunau, iar proprietarii, înnebuniţi, erau nevoiţi, pînă la urmă, să amaneteze televizorul, aparatul video, pick-up-ul, orice se nimerea, ca să-l hrănească pe prizonier. Bijuteriile femeii dispăreau treptat de la gît, de pe braţe şi din urechi, pîna nu-i mai ramînea nici una. într-o noapte, bărbatul l-a trezit pe Hero Buss ca sa-i ceară cu împrumut nişte bani, pentru că pe nevastă-sa o apucaseră durerile naşterii, iar el n-avea nici un sfanţ ca să plătească spitalul. Hero Buss i-a împrumutat ultimii săi cincizeci de rnii de pesos.
A fost eliberat pe 11 decembrie, la cincisprezece zile după Juan Vitta, îi cumpăraseră pentru aceasta ocazie o pereche de pantofi106
107
care n-au fost buni de nimic, pentru ca el purta patruzeci şi şase, iar cel mai mare număr pe care l-au găsit, după multe căutări, a fost patruzeci şi patru. I-au cumpărat nişte pantaloni şi un maiou cu două numere mai mici, pentru că slăbise cincisprezece kilograme. I-au înapoiat aparatele de fotografiat şi servieta diplomat cu agendele de însemnări ascunse în căptuşeala şi i-au înapoiat cei cincizeci de mii de pesos împrumutaţi în vederea naşterii şi alţi cincisprezece mii ceruţi ceva mai înainte pentru a pune la loc banii pe care îi furau din cei destinaţi cheltuielilor zilnice. I-au oferit mult mai mult, dar el nu le-a cerut altceva decît să-i intermedieze o întrevedere cu Pablo Escobar. N-a primit niciodată nici un răspuns.
Gardienii care îl păziseră în ultimele zile l-au urcat într-o maşină particulară şi, după ce s-au învîrtit o vreme prin cele mai selecte cartiere din Medell/n pentru a-şi pierde urma, l-au lăsat cu bagaj cu tot la cîţiva zeci de metri de sediul ziarului *EI Colom-biano,* cu un comunicat în care Extrădăbilii făceau bilanţul luptei duse de ei pentru apărarea drepturilor omului în Columbia sau în alte ţări din America Latină, reafirmîndu-şi totodată hotărîrea de a se prevala de politica guvernului vizînd supunerea în faţa legii, fără alte condiţii decît garanţiile legale privind securitatea lor şi a familiilor lor. Gazetar pîna la capăt, Hero Buss i-a dat aparatul primului trecător care i-a ieşit în cale şi l-a rugat să-i facă fotografia eliberării.
Diana şi Azucena au aflat vestea de la radio, iar gardienii le-au asigurat ca ele vor urma la rînd. Dar auziseră povestea asta de atîtea ori, încît nu mai credeau nimic. Ca măsură de prevedere pentru eventualitatea în care doar una dintre ele era eliberată, fiecare a scris cîteva rînduri pentru cei dragi, ca să le trimită prin cea care urma să plece. Din acel moment, n-a mai intervenit nimic nou, n-au mai aflat nimic pînă cînd, două zile mai tîrziu — în zorii zilei de 13 decembrie -, Diana a fost trezita de şuşoteli şi mişcări ciudate prin casa. Presimţirea că urmau să fie eliberate a făcut-o sa sära din pat., A alertat-o pe Azucena şi înainte ca să le anunţe cineva ceva, au început să-şi pregătească bagajul.
Atît Diana în jurnalul ei, cît şi Azucena într-al său, au povestit acel moment dramatic. Diana se afla la duş cînd unul dintre gardieni a anunţat-o sec pe Azucena să se pregătească de plecare. Numai ea. în cartea pe care avea s-o publice la scurt timp după aceea, Azucena a relatat întîmplarea cu o admirabilă simplitate.
„M-am dus în cameră şi mi-am pus hainele pe care le aveam pregătite pe scaun, în timp ce *dona* Diana era la baie. Cînd a ieşit şi m-a văzut, s-a oprit, m-a privit şi mi-a spus:
- Azucena, plecăm?
Ochii îi străluceau şi aştepta nerăbdătoare răspunsul. Eu nu eram în stare să scot nici o vorbă. Am lăsat capul în jos, am tras adînc aer în piept şi am spus:
— Nu. Doar eu.
— Cît mă bucur pentru tine, a spus Diana. Ştiam ca are să se întîmple aşa."
Diana a notat în jurnalul ei: „Parcă mi-a trecut un cuţit prin inimă, dar i-am spus că mă bucur pentru ea, ca să poată pleca liniştită". I-a dat Azucenei mesajul pentru Nydia, pe care îl scrisese din timp, pentru eventualitatea că nu ea va fi cea eliberată, în acea scrisoare o ruga să serbeze Crăciunul cu copiii ei. Cum Azucena plîngea, a îmbrăţişat-o ca s-o liniştească. Apoi a însoţit-o pînă la maşină şi acolo s-au îmbrăţişat din nou. Azucena s-a întors s-o privească pe geam, iar Diana a fluturat mîna în semn de adio.

O oră mai tîrziu, în maşina care o ducea la aeroportul din Medellin ca să ia avionul spre Bogota, Azucena a auzit la radio cum un reporter îl întreba pe soţul ei ce făcea cînd a aflat despre eliberare. El a mărturisit adevărul.
— Scriam o poezie pentru Azucena.
Astfel şî-au văzut amîndoi împlinit visul de a fi împreună pe 16 decembrie pentru a sărbători cei patru ani de căsnicie.
La rindul lor, Richard şi Orlando, sătui să doarmă pe jos în carcera pestilenţiala, şi-au convins gardienii sa le dea o altă cameră. Au fost mutaţi în dormitorul mulatrului încătuşat, despre care nu ai ştiau nimic. Au descoperit înspăimîntaţi pe salteaua de pe pat108
109
pete proaspete de sînge, probabil, urmare a unor torturi lente sau a f unor lovituri subite de cuţit.
De la televizor şi de la radio aflaseră despre cei eliberaţi. Gardi- enii le-au spus ca următorii aveau să fie ei. Pe 17 decembrie, foarte i devreme, un şef pe care îl cunoşteau sub numele de Batrînul - şi care s-a dovedit a fi acelaşi *don* Pacho care se ocupa de Diana -, a i intrat fără sa bata în camera lui Orlando.
— Aranjaţi-vă şi îmbrăcaţi-vă frumos, fiindcă plecaţi, i-a spus. Abia a apucat sa se bărbierească şi să se îmbrace, dar n-a mai;
avut răgaz să-l anunţe şi pe Richard, aflat în aceeaşi casă. I-au dat i un comunicat pentru presă, i-au pus nişte ochelari cu dioptrii mari şi Batrînul însuşi, de data aceasta singur, a făcut ocolurile ritualei prin diferite cartiere din Medellm şi l-a lăsat, cu cinci mii de pesos pentru taxi în buzunar, într-un scuar despre care nu poate spune prea multe pentru că nu cunoştea mai deloc oraşul. Era ora nouă] dimineaţa, într-o zi răcoroasă şi senina de luni. Lui Orlando nu-i venea să creadă: pînă în clipa aceea - cînd făcea în zadar semne taxiurilor ocupate -, fusese convins că ar fi fost mai profitabil pen-.i tru răpitori să-l omoare decît să rişte lăsîndu-l în viaţă. De la primul telefon care i-a ieşit în cale a sunat-o pe nevastă-sa.
Liliana tocmai îi făcea baie copilului şi a alergat sa răspundă cu mîinile pline de săpun. A auzit o voce străină şi liniştita:
— Mititico, eu sînt!
Ea şi-a închipuit că cineva voia să-i joace o festa şi era gata sa \ închidă, cînd a recunoscut vocea: „Vai, Dumnezeule mare!" a strigat. Orlando era aşa de grăbit, încît n-a mai apucat să-i spună că se afla la Medellin şi că va ajunge la Bogota abia după-amiază. Ne căjită ca nu recunoscuse vocea soţului ei, Liliana n-a mai avut nicif o clipă de linişte în restul zilei. Juan Vitta îi povestise, cînd fusese eliberat, că detenţia îl schimbase într-atît pe Orlando, încît era de nerecunoscut, dar niciodată nu-şi imaginase că i se schimbase chiar şi vocea. Surpriza ei a fost şi mai mare în acea după-amiază, pel aeroport, cînd şi-a făcut loc prin gloata ziariştilor şi nu l-a recunoscut pe bărbatul care a sărutat-o. Şi totuşi era chiar Orlando, dup patru luni de captivitate, gras, palid, cu o mustaţa neagra şi aspra Imediat ce s-au întîlnit, fiecare în parte a luat hotarîrea sa mai fa
un al doilea copil. „Dar era atîta lume în jurul nostru, încît n-am putut în noaptea aceea", a spus Liliana, printre hohote de rîs. „Nici a doua zi, din cauza spaimei." Au recuperat însă cu folos ceasurile pierdute: la noua luni după a treia zi, li s-a născut un alt băiat, iar, în anul următor, o pereche de gemeni.
Valul de eliberări — care a însemnat o adiere de optimism pentru ceilalţi ostatici şi familiile lor — l-a convins, în cele din urmă, pe Pacho Santos ca nu exista nici un indiciu logic că ceva ar fi avansat în favoarea sa. Credea că Pablo Escobar nu făcuse altceva decît sa scape de cărţile de joc de mai mică valoare — care mai mult îl stîn eneau decît îl ajutau sa urgenteze votarea graţierii şi a nonex-tradarii în Constituanta -, păstrînd doar trei aşi: fiica unui fost preşedinte, fiul directorului celui mai important ziar din ţară şi cumnata lui Luis Carlos Galăn. Beatriz şi Marina, în schimb, au simţit ca le renaşte speranţa, dar Maruja a preferat sa nu se amăgească cu interpretări pripite, în acele zile se simţea foarte deprimată, iar apropierea Crăciunului a doborît-o, pînă la urmă, cu totul. Detesta sărbătorile obligatorii. Niciodată n-a făcut, cum se obişnuieşte, iesle sau pom de Crăciun, nu împărţea daruri, nu trimitea felicitări şi nimic nu o deprima mai mult decît zaiafeturile funebre din seara de Ajun, cînd toata lumea cîntă pentru că e tristă sau plînge pentru ca e fericita. Majordomul şi nevastă-sa au pregătit o cina dezgustătoare. Beatriz şi Marina s-au străduit s-o onoreze cu prezenţa lor, dar Maruja a luat doua barbiturice devastatoare şi s-a trezit fără remuşcări.
Miercurea următoare, emisiunea săptămînală a Alexandrei a fost consacrată serii de Crăciun, sărbătorita în casa Nydiei, cu toată familia Turbay adunata în jurul fostului preşedinte, cu rudele lui Beatriz şi ale Marujăi şi, desigur, cu Alberto Villamizar. în centrul atenţiei se aflau, bineînţeles, copiii: cei doi ai Dianei şi nepotul Marujăi, fiul Alexandrei. Maruja a plîns de emoţie, căci ultima data cînd îl văzuse abia bolborosea cîteva cuvinte, iar acum era capabil sa se exprime coerent. Villamizar a explicat la sfîrşit, cu calm şi în detaliu, în ce stadiu se aflau demersurile pe care le110 făcea. Maruja a rezumat emisiunea într-o fraza cît se poate de potrivita: „A fost minunat şi cumplit".
Mesajul lut Villamizar i-a dat curaj Marinei Montoya. S-a umanizat brusc, dezvăluindu-şi nobleţea sufletească. A început sa asculte cu mare interes ştirile şi sa le interpreteze cu un simţ politic pe care nu i-l cunoşteau. O analiza a decretelor a dus-o la concluzia că posibilităţile de a fi eliberate erau mai mari ca oricînd. Sănătatea ei se îmbunătăţea cu fiecare zi, pînă într-atît, încît, nesocotind regulile detenţiei, a început să vorbească cu vocea ei fireasca, frumoasa şi bine timbrată.
Pe 31 decembrie a fost noaptea ei cea mare. De dimineaţă, cînd le-a adus micul dejun, Damaris le-a anunţat că vor întîmpina Anul Nou cu o petrecere în toată puterea cuvîntului, cu şampanie creolă şi jambon Ia cuptor. Maruja şi-a spus că seara aceea, petrecuta pentru prirna dată departe de familie, avea să fie seara cea mai tristă din viaţa ei şi s-a lăsat în voia deznădejdii. Beatriz s-a prăbuşit cu totul. Numai de petreceri nu le ardea lor. Marina, în schimb, a primit vestea cu entuziasm şi nu a lăsat deoparte nici un argument ca să le mai înveselească. Chiar şi pe gardieni.

— Trebuie sa recunoaştem, le-a spus ea Marujăi şi lui Beatriz, că şi ei sînt departe de familie, iar datoria noastră este să-i facem sa se simtă cît mai bine de Anul Nou.
In seara cînd fusese răpită, primise trei cămăşi de noapte, dar nu folosise decît una, pe celelalte le păstra în sacoşa în care îşi ţinea lucrurile. Mai tîrziu, cînd au fost aduse Maruja şi Beatriz, se îmbră-cau în trening, uniforma de rigoare a ostaticilor, pe care îl spălau din două în două săptămîni.
Nimeni nu şi-a mai amintit de cămăşi pînă în după-amiaza zilei de 31 decembrie, cînd Marina a mai făcut un pas în entuziasmul ei. „Vreau să vă fac o propunere, le-a spus. Am trei cămăşi de noapte cu care o să ne îmbrăcăm ca să ne meargă bine tot anul." Şi a între-bat-o pe Maruja:
— Ia să vedem, drăguţă, ce culoare preferi[1]?
Maruja i-a răspuns că ei îi era indiferent. Marina a hotarît că i i se potrivea culoarea verde. Pentru Beatriz, a ales cămaşa roz şi şi-a L păstrat-o pe cea albă pentru ea. Apoi a scos din poşeta o cutiuţă cu J
111
cosmetice şi le-a propus sa se machieze una pe cealaltă. „Ca sa fim cît măi frumoase în seara asta", a spus. Maruja, căreia şi aşa îi era de-ajuns cămaşa că de bal mascat, a refuzat-o cu un aer acru:
- Accept să-mi pun cămaşa de noapte. Dar să mă las boită ca o nebună, în halul în care arăt? Nu, Marină, astă cu nici un preţ!
Marina a ridicat din umeri:
- Ei, bine, eu am s-o fac.
Cum nu avea oglindă, i-a dat lui Beatriz fardurile şi s-a aşezat pe pat ca sa fie machiată. Beatriz şi-a îndeplinit misiunea cu sîrguinţă şi bun-gust, la lumina veiozei: o urmă de roşu pe obraji, pentru a atenua paloarea ca de mort a pielii, buze intens colorate, umbră pe pleoape. Amîndouă au rămas uimite vazînd cît de minunat putea arăta încă acea femeie renumită pentru farmecul şi frumuseţea ei. Beatriz s-a mulţumit cu coada de cal şi aerul ei de liceana.
în seara aceea, Marina şi-a desfăşurat farmecele irezistibile de antioquiană. Gardienii i-au ţinut isonul şi fiecare a spus ce i-a trecut prin cap, cu vocea pe care i-a dat-o Dumnezeu, în afara de majordom, care, chiar şi atunci cînd se lăsa purtat de valurile beţiei, vorbea tot în şoaptă, încurajat de şpriţuri, Gîlcă a îndrăznit să-i dăruiască lui Beatriz o loţiune pentru bărbaţi. „Că să mirosiţi frumos cînd o să primiţi milioanele de îmbrăţişări în ziua eliberării", le-a spus. Mitocanul de majordom n-a scăpat prilejul ca să remarce ca era cadoul unui îndrăgostit timid. A fost, printre multe altele, un nou motiv de spaimă pentru Beatriz.
în afara de ostatice, în cameră se mai aflau majordomul, ne-vastă-sa şi cei patru gardieni de serviciu. Beatriz simţea un nod în gît. Maruja a petrecut o seară nostalgică şi penibilă, dar chiar şi aşa, nu-şi putea ascunde admiraţia pentru Marina, splendidă, întinerită de machiaj, cu cămaşa albă, părul ca neaua, glasul dulce şi mîn-gîietor. Era de neconceput că putea fi fericită cu adevărat, dar a reuşit să-i facă pe ceilalţi să creadă că se simţea astfel.
Glumea cu gardienii, care îşi ridicau masca întruna ca sa bea. Uneori, disperaţi din pricina căldurii, le rugau să se întoarcă cu spatele, ca să mai poată respira. La douăsprezece fix, cînd au început sa ᵛuiască sirenele pompierilor şi sa bată clopotele bisericilor, toţi stăteau înghesuiţi în camera, aşezaţi pe pat, pe saltea, trănspirînd în112
căldura ca de forja. Cînd la televizor a izbucnit imnul naţional, Maru- ; ja s-a ridicat în picioare şi i-a pus pe ceilalţi să-i urmeze exemplul, ca să-l cînte împreună. La sfîrşit, a ridicat paharul cu vin de mere şi a închinat pentru pacea Columbiei. Petrecerea s-a încheiat o jumătate de ora mai tîrziu, cînd s-au terminat sticlele, iar din jambon n-a mai rămas pe platou decît osul, alături de resturile salatei de cartofi.
Noua echipă de gardieni a fost întîmpinată de ostatice cu un suspin de uşurare, deoarece erau chiar cei din seara răpirii, cu care erau deprinse şi ştiau cum să se poarte. Dar cel mai mult s-a bucurat Maruja, atît de deprimata din cauza stării de sănătate. La început, spaima i se preschimba în dureri difuze, care i se plimbau prin tot trupul, obligînd-o să-şi schimbe mereu poziţia. Mai tîrziu însă, din cauza regimului inuman impus de gardieni, au devenit; mai precise. La începutul lui decembrie, i-au interzis o zi întreaga să se ducă la baie, drept pedeapsă pentru îndărătnicia ei, iar cînd i] s-a permis, n-a mai putut face nimic. Acesta a fost începutul unei? cistite persistente iar, mai tîrziu, al unei hemoragii care a ţinut pîna| la sfîrşitul captivităţii.
Marina, care învăţase de la soţul ei sa facă masaje, a insistat s-o l ajute cu slabele sale puteri să-şi revină, încă îi mai rămăseseră 1 bunele intenţii de la Anul Nou. Era pe mai departe optimistă, po-l vestea tot felul de întîmplări amuzante: într-un cuvînt, trăia. Apa-l riţia numelui si a fotografiei ei într-o campanie organizată de televiziune în favoarea ostaticilor i-a redat speranţele şi i-a readuşi în suflet veselia. S-a simţit din nou fiinţa care era cu adevărat, al simţit că există, că este o prezenţă. Imaginea ei a apărut mereu în| prima etapă a campaniei, pîna într-o zi cînd, fără nici o explicaţie,. dispărut de pe ecran. Nici Maruja, nici Beatriz n-au avut inima să-ţi spună că, poate, au şters-o de pe listă pentru că nimeni n-o mai cre| dea în viaţă.
Pentru Beatriz, data de 31 decembrie era deosebit de importantă, deoarece şi-o fixase ca termen-limită al eliberării. Decepţia i răvăşit-o într-atît, încît tovarăşele ei de detenţie nu ştiau cum s-mai ajute. A venit şi ziua în care Maruja n-o mai putea privi pent ca, imediat, îşi pierdea controlul şi izbucnea în lacrimi, aşa încît i
113
ajuns sa se ignore una pe cealaltă într-un spaţiu nu cu mult mai mare decît o camera de baie. Situaţia devenise de nesuportat.
Distracţia cea mai constanta pentru cele trei ostatice, în timpul ceasurilor nesfîrşite care urmau după ce făceau duş, era să-şi maseze îndelung picioarele cu crema hidratantă pe care temnicerii le-o furnizau în cantitate suficientă, ca sa nu înnebunească, într-o zi, Beatriz şi-a dat seama că era pe sfîrşite.

— Şi cînd o să se termine crema, a întrebat-o pe Maruja, ce-o să facem?
— Ei bine, o să cerem alta, i-a răspuns Maruja pe un ton înţepat. Şi a subliniat cu şi mai multa ironie:
— Iar daca nu, o sa vedem atunci ce facem. E bine?
— Mie sa nu-mi răspunzi aşa! a ţipat la ea Beatriz, într-o neaşteptată dezlănţuire de furie. Mie, care mă aflu aici din vina dumitale!
A fost o răbufnire inevitabilă, într-o clipă a deşertat tot sacul cu reproşuri pe care le ţinuse în ea de-a lungul atîtor zile de tensiuni reprimate şi al atîtor nopţi de groază. Partea surprinzătoare e că nu izbucnise pînă atunci cu şi mai mare ură. Beatriz era o fire care trăia, într-un fel, la marginea vieţii, ferindu-se să se implice în orice, strunindu-şi pornirile şi înghiţindu-şi ranchiunele fără să le savureze. Lucrul cel mai puţin grav care se putea întîmpla, desigur, era ca o simplă frază rostită din neatenţie să-i răscolească mai devreme sau mai tîrziu agresivitatea reprimata de teroare. Gardianul de serviciu însă nu era de aceeaşi părere şi, speriat de posibilitatea unei încăierări, le-ă ameninţat că le va închide în camere separate.
Amîndouă s-au speriat, căci teama de eventuale agresiuni sexuale încă mai stăruia. Erau convinse că, atîta timp cît se aflau împreună, ar fi fost mai greu pentru gardieni să încerce sa le violeze şi, de aceea, gîndul ca puteau fi oricînd despărţite s-a dovedit totdeauna [c]el mai de temut. Pe de alta parte, erau mereu păzite de cîte doi gardieni, fără legătura de rudenie între ei şi care păreau ca se supraveghează unul pe altul, ca o măsura de precauţie de ordin intern, menita sa evite incidentele grave cu prizonierele.
Dar regimul dur la care le supuneau gardienii crea o ambianţa nesănătoasa în camera. Cei de serviciu în decembrie aduseseră cu [61] un aparat video la care puneau filme cu scene violente şi cu o114
marcata încărcătura erotica, iar, din cînd în cînd, chiar şi unele] pornografice. Camera se încarcă imediat cu o tensiune insuporta-f bila. în plus, cînd se duceau la baie, deţinutele aveau obligaţia lase uşa întredeschisa şi nu o data i-au surprins pe gardieni trăgînc cu ochiul. Unul dintre ei, care s-a încăpăţînat să ţină uşa cu mîna ca sa nu se închidă în timp ce ele erau la baie, a fost cît pe ce să-şi| piardă un deget cînd Beatriz a trîntit-o dinadins. Un alt incident!
i
neplăcut a fost spectacolul oferit de doi gardieni homosexuali, cărei se excitau în permanentă cu tot felul de jocuri perverse. Atenţia! excesivă cu care Gîlcă urmărea pînă şi cel mai mic gest schiţat de Beatriz, parfumul dăruit, impertinenţa majordomului erau tot atîţia factori perturbatori. Poveştile pe care şi le spuneau unul altuia despre violurile comise asupra unor necunoscute, despre perversiunile erotice sau despre plăcerile lor sadice, sfîrşeau prin a rarefia aerul din încăpere.
La cererea Marujăi şi a Marinei, majordomul a chemat un doctor pentru Beatriz, pe 12 ianuarie, înainte de miezul nopţii. Era i bărbat tînăr, bine îmbrăcat şi încă şi mai bine educat, cu o cagula de mătase galbena, în ton cu hainele pe care le purta. E greu să încredere în seriozitatea unui medic mascat, dar acesta a demon-; strat de la bun început că-şi cunoştea bine meseria. Se purta cu siguranţă liniştitoare, în trusa din piele fină, mare cît un geamantan avea un stetoscop, un tensiometru, un electrocardiograf cu baterii, ur laborator portabil pentru analize la domiciliu şi alte instrumente per tru urgenţe. Le-a examinat îndelung pe cele trei prizoniere şi le-a făcul| pe loc, cu ajutorul laboratorului portabil, analiza urinei şi a sîngelui. j
în timp ce o consulta, medicul i-a spus Marujăi în şoaptă: simt extrem de jenat ca trebuie sa vă examinez în situaţia ăst Vreau să vă spun că mă aflu aici împotriva voinţei mele. Am f os prietenul şi simpatizantul doctorului Luis Carlos Galăn, pentru ca am şi votat. Nu meritaţi aceasta suferinţă, dar încercaţi s-o depăşiţi Liniştea sufletească este cel mai bun medicament pentru sănătăţi dumneavoastră". Maruja i-a apreciat explicaţiile, dar nu şi-a putu reprima uimirea stîmită de elasticitatea sa morala. Beatriz a av parte de un discurs identic.
115
Diagnosticul a fost, pentru amîndouă, o stare severa de stres şi un început de denutriţie, pentru care le-a recomandat o alimentaţie mai consistenta şi mai echilibrata. Marujăi i-a depistat unele tulburări ale circulaţiei sangvine şi o infecţie urinară grava, afecţiuni pentru care i-a prescris un tratament pe baza de Vasoton, diuretice şi calmante. Lui Beatriz i-a recomandat sedative pentru durerile provocate de ulcerul gastric. Pe Marina — pe care o mai consultase , înainte —, s-a limitat s-o sfătuiască să-şi menajeze sănatatea, dar ea nu părea prea receptiva la sfaturile lui. Pe toate le-a obligat să facă o plimbare de cel puţin o oră pe zi.
Fiecare a primit, chiar în aceeaşi zi, o cutie cu douăzeci de pastile calmante, ca să ia cîte una dimineaţa, la prinz şi înainte de culcare, în cazuri extreme, puteau folosi în locul lor un barbituric cu efect instantaneu, care le-a permis să evite multe dintre momentele oribile ale detenţiei. Era suficient sa înghită cîte un sfert de pastila şi, pînă numărau la patru, cădeau late, fără să mai ştie de ele.
începînd din noaptea aceea, au avut voie să se plimbe după ora unu prin curtea cufundata în întuneric, în prezenţa gardienilor speriaţi, care le ţineau permanent în bătaia mitralierelor. După primul ocol, le-a cuprins ameţeala, mai ales pe Maruja, care a trebuit sa se sprijine de pereţi ca sa nu cada. Ajutate de gardieni şi, uneori, de Damaris, pînă la urmă, s-au obişnuit. După numai două săptămîni, Maruja a reuşit să facă, în pas

rapid, ocolul curţii de aproape o mie de ori: doi kilometri. Starea lor sufleteasca şi, o dată cu ea, armonia din casă s-au îmbunătăţit.
în afară de camera, curtea a fost singurul loc din casă pe care l-au cunoscut, în timp ce-şi făceau plimbarea, era cufundata în întuneric, dar în nopţile senine, se putea vedea o spălătorie mare, pe jumătate dărîmată, cu rufe puse la uscat pe sîrme şi o grămadă de lăzi rupte şi vechituri aruncate de-a valma. Deasupra spălătoriei se înălţa un al doilea cat, cu o fereastra ale cărei geamuri murdare erau acoperite pe dinăuntru cu ziare. Deţinutele credeau că în încăperea aceea dormeau gardienii care nu erau de serviciu. Tot acolo se mai Puteau vedea o uşă care ducea la bucătărie, alta, spre camera deţinutelor, şi o poarta veche de lemn, care nu ajungea pînă la pămînt. Era poarta spre lumea larga. Mai tîrziu, aveau să descopere că116
117
dădea spre o pajişte idilică, unde păşteau miei pascali şi ciuguleau cîteva găini împrăştiate. Aparent, oricine ar fi avut de gînd să evadeze ar fi putut s-o deschidă, dar în spatele ei stătea nesmintit de pază un ciobănesc german. Şi totuşi, Maruja a reuşit să se împrietenească cu el, încît nu mai lătra cînd se apropia sa-l mîngîie.
Diana a rămas singura cu ea însăşi cînd au eliberat-o pe Azuce-na. Se uita la televizor, asculta radioul, uneori citea presa, chiar cu mai mult interes decît înainte, dar să fii la curent cu noutăţile fără să ai cu cine să le comentezi poate fi cu mult mai rău decit să nu le afli deloc. Felul în care o tratau gardienii i se părea corect şi re-cunoştea că se străduiau să-i intre în voie. „Nu vreau şi nici nu-mi este uşor să descriu ce simt în fiecare minut: durerea, neliniştea şi teroarea pe care le-am trăit în toate aceste zile", a scris în jurnal. Se temea pentru viaţa ei, într-adevăr, mai ales din cauza gîndului de neînlăturat că oricînd putea fi declanşată o operaţiune militară pentru salvarea ostaticilor. Vestea despre o posibilă eliberare a ei se redusese la o frază insidioasă: „Cît de curînd". O îngrozea gîndul că aceea putea fi o tactică prelungita la nesfîrşit în speranţa ca, o data aleasă, Adunarea Constituanta va lua decizii concrete privind extrădarea şi graţierea. *Don* Pacho, care, pînă atunci, zăbovea ceasuri în şir stînd de vorbă cu ea, aducîndu-i noutăţi, a devenit din ce : în ce mai distant. Fără nici o explicaţie, ziarele nu i-au mai fost aduse. Ştirile şi chiar telenovelele au împrumutat, parcă, ritmul ţării paralizate de exodul din preajma Anului Nou.
Timp de peste o lună o amăgiseră cu promisiunea că-l va putea întîlni pe Pablo Escobar în persoană. A studiat gesturile, argu-^ mentele, tonul cele mai potrivite, convinsă că va fi capabilă să| angajeze tratative cu el. Dar, din pricina eternelor tergiversări,; simismul ei atinsese cote de neimaginat.
în atmosfera aceea de groază, imaginea tutelara a fost mama sa,| de la care moştenise, se pare, temperamentul înflăcărat, credinţa de nezdruncinat în Dumnezeu şi alunecosul vis al fericirii. Aveau ur dar al comunicării reciproce care s-a manifestat în lunile întunecaţi ale detenţiei ca un miracol de clarviziune. Fiecare cuvînt rostit d« Nydia pe posturile de radio sau de televiziune, flecare gest al eij
intonaţia cea mai neaşteptată îi transmiteau Dianei mesaje imaginare ce reuşeau să străpungă negura captivităţii şi să ajungă pînă la ea. „Totdeauna am simţit-o alături, de parcă ar fi fost îngerul meu păzitor", a scris. Era sigură că, în pofida atîtor frustrări, în final, evlavia şi forţa mamei sale vor triumfa, încurajată de această certitudine, şi-a făurit speranţa că va fi eliberată în seara de Crăciun.
Aceasta speranţă a ţinut-o treaza în timpul petrecerii pe care i-au pregătit-o în ajun stăpînii casei, cu friptură la grătar, discuri cu *sulsas,* rachiu, focuri de artificii şi baloane colorate. Diana a interpretat toate aceste detalii ca pe un gest de rămas-bun. Mai mult chiar: lăsase pe pat valijoara pregătită încă din noiembrie, ca să nu mai piardă timpul dacă ar fi venit s-o caute. Noaptea se lăsa gerul, vîntul urla printre copaci ca o haită de lupi, dar ea interpreta toate astea ca pe un semn prevestitor de vremuri mai bune. în timp ce copiilor le erau împărţite daruri, se gîndea la ai ei, consolîndu-se cu speranţa că-i va avea din nou alături a doua zi. Visul i s-a părut mai puţin improbabil atunci cînd temnicerii i-au dăruit o jachetă de piele căptuşită, aleasă dinadins, şi-a spus, ca să poată înfrunta mai uşor vijelia de-afară. Era sigură că mama ei o aşteptase la cină, ca în fiecare an, şi că agăţase la uşă coroana de vîsc cu cuvintele „Bine ai venit" numai şi numai pentru ea. Chiar aşa se şi întîm-plase. Diana era atît de sigura că va fi eliberată, încît a aşteptat chiar si după ce s-au stins în zare ultimele zvonuri ale petrecerii şi s-au ivit zorii unei noi dimineţi cu incertitudini.
Miercurea următoare, se afla singură în faţa televizorului, schimbînd canalele, cînd, brusc, a recunoscut pe ecran imaginea mezinului Alexandrei Uribe. Era emisiunea *Puncte de vedere* dedicata Crăciunului. Surpriza ei a fost cu atît mai mare cînd a descoperit că era noaptea de Ajun pe care chiar ea i-o sugerase mamei sale în scrisoarea trimisa prin Azucena. Se aflau acolo rudele Marujăi, cele ale lui Beatriz, precum şi familia Turbay în păr: cei doi copii ai Dianei, fraţii ei, iar în mijloc, uriaş şi abătut, propriul tată. „Nouă nu ne ardea deloc de petreceri", a povestit mai tîrziu Nydia. „Am decis totuşi să-i îndeplinim Dianei dorinţa şi într-o singură oră am pregătit bradul de Crăciun şi am aranjat ieslea pe semineu." în ciuda bunăvoinţei cu care s-au străduit să nu lase118
ostaticilor o amintire tristă, a fost mai degrabă o adunare de doliu decît o sărbătoare. Dar Nydia era atît de sigura ca Diana va fi eliberata în seara aceea, încît a pus pe uşa podoaba de Crăciun cu litere aurii: „Bine ai venit". „Ca să spun drept, am fost foarte mîhnită că n-am putut sa fiu alături de ceilalţi şi să mă bucur, împreună cu ei, de ziua aceasta", a scris Diana în jurnal. „Dar pentru rnine a însemnat foarte mult, mi-a insuflat încredere, m-am simţit foarte aproape de toţi şi am fost fericită să-i văd adunaţi laolaltă." A încîntat-o maturitatea Măriei Carolina, a îngrijorat-o timiditatea lui Miguelito şi şi-a amintit alarmată că încă nu era botezat. A mîh-nit-o

tristeţea tatălui ei si a înduioşat-o mama ei, care a pus, special pentru ea, un dar în iesle, iar pe uşă, salutul de bun venit.
în loc să se lase doborîtă de deznădejde din pricina decepţiei resimţite în seara de Crăciun, Diana a avut o reacţie de revolta împotriva guvernului. La vremea apariţiei lui, Decretul 2047, în care îşi pusese atunci toate speranţele, aproape ca o entuziasmase. Pentru ea, demersurile lui Guido Parra, strădaniile Clubului Personalităţilor, expectativele legate de Adunarea Constituantă, posibilitatea de a se ajunge la o soluţie de compromis în privinţa politicii de supunere în faţa legii erau tot atîtea motive de optimism. Dar dezamăgirea suferită la Crăciun a rupt toate zăgazurile puterii ei de înţelegere. Se întreba indignată de ce guvernul nu se gîndea la o posibilitate de dialog care să nu depindă de presiunea absurdă a răpirilor. Aşa cum a consemnat limpede în jurnal, totdeauna fusese conştienta că e foarte dificil să acţionezi sub presiunea şantajului, „în aceasta privinţa, sînt adepta politicii Turbay, a scris ea, dar, pe parcurs, cred că lucrurile s-au petrecut exact invers." Nu înţelegea pasivitatea guvernului faţă de ceea ce ei i se păreau pur şi simplu subterfugii ale răpitorilor. Nu putea înţelege de ce nu-i soma cu mai multa energie să se predea, de vreme ce stabilise o politică anume în privinţa lor şi le satisfăcuse unele cereri rezonabile. „Atita timp cît nu li se va cere acest lucru", a scris în jurnal, „pentru ei e mai comod să tragă de timp, ştiind că deţin cea mai importantă armă de presiune." I se părea că medierile prin bunele oficii ale diverselor personalităţi deveniseră o partidă de şah în care fiecare îşi tot muta;! piesele aşteptînd sa vadă cine dădea şah mat. „Dar ce piesă sinti
119
eu?" s-a întrebat. Şi şi-a răspuns fără să se cruţe: „Nu-mi pot s;Oate din cap gîndul că sîntem nişte piese bune de aruncat". Cît dîspre defunctul Club al Personalităţilor, i-a dat lovitura de graţie: Au început cu o acţiune eminamente umanitară şi au sfîrşit prir a le face un serviciu Extrădabililor".
Unul dintre gardienii care îşi terminau tura în ianuarie a năvălit în camera lui Pacho Santos.
- S-a împuţit treaba, i-a spus. O să înceapă să omoare osta ici După părerea lui, era riposta la moartea fraţilor Prisco. Conmni-
catul fusese pregătit şi urma să fie dat publicităţii în orele următoare. O vor omori mai întîi pe Marina Montoya, iar, apoi, cîteunul la fiecare trei zile, în această ordine: Richard Becerra, Beln-iz Maruja şi Diana.
- Ultimul veţi fi dumneavoastră, a încheiat gardianul în eh p de consolare. Dar nu vă faceţi griji, guvernul ăsta nu suportă mai muit de doi morţi.
îngrozit, Pacho şi-a făcut imediat socoteala: după spusele gardianului, îi mai rămîneau optsprezece zile de trăit. Atunci *s-k* ho-tărît să le scrie soţiei şi copiilor, pe foi de caiet, fără ciorba o scrisoare de şase pagini, cu literele sale mici şi bine delimitate între ele, ca de tipar, dar mai clar conturate ca de obicei, convins ca nu era o simplă scrisoare de rămas-bun, ci chiar testamentul său.
„Nu doresc decît ca această dramă, indiferent cum se va încheia, să se termine cît mai repede, pentru ca toţi sa ne putem »asi în sfîrşit, liniştea", îşi începea el mesajul. Recunoştinţa sa cea mai mare, mai spunea, se îndrepta înspre Marîa Victoria, alături de care se formase ca bărbat, ca un adevărat cetăţean şi ca părinte, iar singurul lucru pe care îl regreta era că dăduse mai multă imporianţă meseriei de gazetar decît vieţii casnice. „Cu aceasta părere dţ rău cobor în mormînt", a scris, în ce-i privea pe copiii lui, abia vjniţi pe lume, îl liniştea gîndul că rămîneau pe mîini bune. „Vorbeşte-le despre mine cînd vor putea să înţeleagă pe deplin ce s-a întînipiat si, astfel, să accepte mai uşor zadarnica suferinţă provocaţi de moartea mea." Tatălui său îi mulţumea pentru sprijinul neprecupeţit Pe care i-l acordase în viaţă şi nu-i cerea decît „să aranjezi Otul120
121
înainte de a mi te alătura, pentru a-i pune la adăpost pe copiii mei de toate neplăcerile pe care, cu siguranţa, le vor avea după jecmăneala ce va urma". Astfel a abordat o tema pe care o considera „plictisitoare, dar esenţiala" pentru viitor: solvabilitatea copiilor săi şi unitatea familiei în cadrul ziarului *El Tiempo.* Primul punct ; depindea în mare parte de asigurările de viaţă promise de ziar în favoarea soţiei şi a copiilor săi. „Te rog sa le ceri sa se ţină de cuvînt, spunea. E cea rnai mica răsplată pentru sacrificiile pe care i le-am făcut pentru ziar." în ce priveşte viitorul profesional, corner- cial sau politic al cotidianului, singura sa preocupare erau rivali- tăţile şi divergenţele interne, conştient fiind că în marile familii nu exista litigii minore. „Ar fi păcat ca, după acest sacrificiu, *El Tiempo* să sfîrsească divizat între mai multe tabere sau să ajungă pe alte] mîini." Scrisoarea se încheia cu un ultim cuvînt de recunoştinţa! pentru Mariave, în amintirea zilelor fericite trăite împreună.
Gardianul a luat-o înduioşat.
— Fii pe pace, tăicuţă, i-a spus, am eu grijă să ajungă unde trebuie, i
Adevărul e că lui Pacho Santos nu-i mai rămîneau atunci dei trăit cele optsprezece zile luate în calcul de el, ci doar cîteva ore.| Era primul pe lista, iar ordinul de a fi asasinat fusese dat în ajun. Printr-o întîmplare fericita — graţie unei terţe persoane -, Martha Nieves Ochoa a aflat în ultimul ceas ce anume se pregătea şi i-a trimis lui Escobar o cerere fierbinte de iertare, convinsă că moarte aceea avea să incendieze, pînă la urma, întreaga ţară. N-a aflat niciodată dacă scrisoarea a ajuns la destinaţie, dar cert e că ordinul| împotriva lui Pacho Santos n-a fost niciodată transmis acolo unde trebuia, fiind înlocuit cu un altul, de data aceasta irevocabil,! împotriva Marinei Montoya.

Marina părea să fi presimţit încă de la începutul lunii ianuarie ce se va întîmpla. Din motive pe care nu le-a explicat niciodat hotărîse să-şi facă plimbarea însoţită de vechiul ei prieten, Călu| gărul, care revenise o dată cu prima echipă din acel an. Se plimbau timp de o oră după ce se termina programul de televiziune, ape ieşeau în curte Maruja şi Beatriz cu gardienii lor. într-una dintre acel! nopţi, Marina s-a întors foarte speriată pentru ca zărise în spalator un bărbat îmbrăcat în negru, cu o mască neagra pe faţă, cărei
urmărea cu atenţie din întuneric. Maruja şi Beatriz au fost încredinţate că era una dintre nenumăratele sale halucinaţii recurente şi n-au băgat-o în seamă. Impresia le-a fost confirmată chiar în aceeaşi noapte, pentru că în curte nu exista nici o lumina ca să poţi distinge în bezna din spălătorie un bărbat îmbrăcat în negru. Pe de alta parte, dacă totuşi era adevărat, persoana respectiva trebuia să fi fost unu] de-ai casei, din moment ce ciobănescul german, care se speria si de propria umbră, tăcea mile. Călugărul a fost de părere ca, pesemne, era o stafie care i se arăta numai ei.
Două sau trei nopţi mai tîrziu, şi-a reluat plimbarea într-o adevărata stare de panică. Bărbatul era tot acolo, îmbrăcat tot în negru si o urmărise multă vreme cu o insistenţă înfiorătoare, fără să-i pese ca şi ea îl privea. Spre deosebire de nopţile anterioare, de data aceasta era lună plină, iar peste curte se cernea o lumină de un verde ireal. Marina le-a povestit totul de faţă cu Călugărul, care a con-trazis-o, dar cu argumente atît de încîlcite, încît Maruja şi Beatriz n-au ştiut ce sa mai creadă. Din noaptea aceea, Marina n-a mai ieşit la plimbare. Prinsa între fantasmagoriile acesteia şi realitatea palpabila, Maruja a avut într-o noapte o halucinaţie reală, în clipa în care, deschizînd ochii, l-a văzut, la lumina veiozei, pe Călugăr stînd pe vine ca de obicei, dar cu cagula preschimbată în cap de mort. Maruja a fost cu atît mai impresionată cu cît comemorarea morţii mamei sale cădea nu peste multe zile, pe 23 ianuarie.
Marina şi-a petrecut sfîrşitul săptămînii în pat, ţintuita de o mai veche durere de spate care păruse data uitării. A redevenit, exact ca în primele zile, morocănoasă. Cum nu se putea descurca singură, Maruja şi Beatriz s-au oferit s-o ajute. O duceau la baie aproape în braţe, îi dădeau să mănînce şi să bea direct în gură, îi aranjau o pernă la spate ca să se poată uita la televizor din pat. O alintau pentru că o iubeau cu adevărat, dar niciodată nu s-au simţit mai desconsiderate ca în acele zile.
— Uite ce bolnavă sînt şi nici una nu vrea să mă ajute, le spunea Marina. Şi eu care v-am ajutat atît...
Uneori nu făcea decît să-şi accentueze îndreptăţită senzaţie de abandon care o chinuia, în realitate, singura alinare pentru Marina, 'n acele crize din cele de pe urmă zile ale sale, au fost rugăciunile122
123
fierbinţi pe care le murmura ore în şir, fără răgaz, şi îngrijirea unghiilor. După cîteva zile, sătulă de tot şi de toate, s-a întins extenuată pe pat şi a oftat:
— Dacă tot e să să se întîmple, faca-se voia Domnului.
în dupa-amiaza zilei de 22 le-a vizitat *Doctorul* care venise în primele zile. I-a luat deoparte pe gardieni şi a vorbit cu ei în şoapta, apoi a ascultat cu atenţie comentariile Marujăi şi ale lui Beatriz despre sănătatea Marinei. La sfîrşit, s-a aşezat pe marginea patului, ca să discute cu ea. A fost, probabil, o conversaţie cît se poate de serioasă şi de confidenţială, pentru că nimeni n-a putut descifra nici un cuvînt din şoaptele lor abia murmurate. *Doctorul a* plecat din cameră mai bine dispus decît la sosire şi a promis să revină curînd.
Copleşită de deznădejde, Marina nu s-a mai dat jos din pat. Cîteo-dată plîngea. Mărujă încerca s-o încurajeze, iar ea îi mulţumea doar prin semne, ca să nu-şi întrerupă rugăciunile, şi aproape totdeauna îşi manifesta afecţiunea stringîndu-i mîna în mîna ei ţeapănă. Pe Beatriz, cu care avea o relaţie mai caldă, o trata cu aceeaşi tandreţe. Singurul tabiet care o mai ţinea în viaţă era acela de a-şi pili unghiile.
Miercuri, pe 23, la zece şi jumătate seara, tocmai se pregăteau să se uite la emisiunea *Puncte de vedere,* nerăbdătoare să descopere orice cuvînt mai aparte, orice glumă familiară lor, gestul cel mai neaşteptat, modificările cele mai subtile din textul unui cîntec, care ar fi putut ascunde mesaje codificate. Dar n-au mai avut timp. Nici nu se terminase bine genericul muzical al emisiunii, cînd, în ciuda orei neobişnuite, uşa s-a deschis, iar în cameră a intrat Călugărul, care nu era de serviciu în noaptea aceea.
— Am venit s-o luăm pe mamaia ca s-o ducem la altă fermă, a spus.
A spus-o ca şi cum ar fi fost o invitaţie la o plimbare duminicală. Marina a rămas înmărmurită în pat, cu o paloare ca de mort;, întipărită pe faţă, cu buzele albe şi cu părul zbîrlit. Călugărul i s-a >, adresat cu afecţiune, aidoma unui nepot:
- Mamaie, trebuie să vă strângeţi lucrurile. Aveţi cinci minute.
A încercat s-o ajute sa se ridice. Marina a deschis gura ca săf spună ceva, dar n-a reuşit sa scoată nici un sunet S-a ridicat singur şi-a luat sacoşa cu cele cîteva lucruşoare ale ei şi s-a dus la baiej
parcă plutind, ca o somnambulă. Maruja l-a abordat pe Călugăr fără nici un tremur în glas.
— O s-o omorîţi? Călugărul s-ă enervat.
— Chestiile astea nu se întreabă, a spus. Dar şi-a revenit imediat.
- Doar v-am spus că o ducem la o fermă unde e mai bine ca aici. Pe cuvînt de onoare.
Maruja a încercat sa-l împiedice cu orice preţ s-o ia. Cum acolo nu se afla nici un şef, lucru neobişnuit în cazul unei decizii atît de importante, a cerut să fie chemat unul, ca să discute cu el. Disputa a fost întreruptă însă de un alt gardian, care a intrat să ia aparatul de radio şi televizorul. Le-a scos din priză fără nici o explicaţie şi ultimul licăr al petrecerii de Crăciun s-a stins în odaie. Maruja i-a rugat să le lase cel puţin pînă cînd se termină emisiunea. Beatriz a fost şi mai vehementă, dar în zadar. Au plecat cu radioul şi cu televizorul lăsîndu-i vorbă Marinei că se vor întoarce după ea peste

cinci minute. Rămase singure, Maruja şi Beatriz nu ştiau ce şi nici pe cine să mai creadă său pînă la ce punct acea hotărîre insondabilă făcea parte din propriul destin.
Marină ă zăbovit la baie mai mult de cinci minute. S-a întors în dormitor îmbrăcată în treningul roz, cu ciorapii bărbăteşti de culoare maro şi pantofii pe care îi purtă în ziua răpirii. Treningul era curat şi proaspăt călcat. Pantofii erau mucegăiţi şi păreau prea mari, pentru ca, după patru luni de suferinţe, labele picioarelor i se micşoraseră cu două numere. Marina, palidă la faţa şi scăldata într-o sudoare de gheaţă, tot mai păstra un un dram de speranţă.
- Cine ştie daca o sa mă elibereze! a spus.
Fără sa se fi înţeles mai dinainte, Maruja şi Beatriz au holărît ca, oricare ar fi fost soarta ei, cel mai creştinesc lucru era s-o amăgească.
- Bineînţeles ca o sa va elibereze, i-a spus Beatriz.
- Aşa e, a întărit Maruja, schiţînd cel dintîi zîmbet radios de cînd se afla în captivitate. Ce minunat!
Reacţia Marinei a fost surprinzătoare. Le-a întrebat mai în glu-mă, mai în serios ce mesaje doreau sa le transmită celor dragi. 124
125
Ele au încropit la repezeala cîte ceva, cum s-au priceput mai bine.-' Cu un surîs amar, parcă făcînd haz de propriul capriciu, Marina ; rugat-o pe Beatriz să-i împrumute loţiunea pentru bărbaţi pe cărei Gîlcă i-o dăruise de Anul Nou. Beatriz i-a dat-o, iar Marina s-a par fumat după urechi cu o eleganţă fireasca, şi-a aranjat în oglinda, cui vîrful degetelor, părul de omăt îngălbenit, lasînd, la sfîrşit, impresia că se pregătea să fie liberă şi fericită.
In realitate, simţea ca leşină. I-a cerut o ţigară Marujăi şi s-a aşezat pe pat s-o fumeze pînă ce veneau s-o ia. A fumat-o fără gra-| ba, trăgînd cu nesaţ din ea, în timp ce trecea în revistă, milimetrul cu milimetru, mizeria din caverna în care nu avusese parte nici măcar de o clipă de compasiune şi unde, la sfîrşit, nu i-a fost acordata nici măcar demnitatea de a muri în patul ei.
Ca să nu izbucnească în plîns, Beatriz i-a repetat pe un ton cîtl se poate de serios mesajul pentru ai ei: „Daca o să aveţi ocazia să-il întîlniţi pe soţul şi pe copiii mei, spuneţi-le că sînt bine şi că-i iubesc mult". Dar Marina nu mai aparţinea acestei lumi.
— Nu-mi cere aşa ceva, i-a răspuns, fără măcar s-o privească.1 Ştiu prea bine ca n-o să am niciodată ocazia asta.
Maruja i-a adus un pahar cu apă şi două barbiturice care ar fii fost de-ajuns ca să te adoarmă pentru trei zile. A trebuit s-o ajute să bea apa, pentru că îi tremurau aşa de tare mîinile, încît nu reuşea să duca paharul la gura. Abia atunci, privind-o în adîncul ochilor ei strălucitori, şi-a dat seama că Marina nu se mai amăgea nici pe sine însăşi. Ştia foarte bine cine era, cît preţ puneau pe ea şi unde va fi] dusa, iar dacă le ţinuse isonul ultimelor prietene care-i mai rămî neau pe lumea asta, o făcuse tot din compasiune.
I-au adus o cagulă nouă, de lînă roz, care se asorta cu trenin gul. înainte de a-i fi pusă pe cap, şi-a luat rămas-bun de la Maruja cu o îmbrăţişare şi un sărut. Maruja a binecuvîntat-o şi i-a spus „Nu vă faceţi griji". Şi-a luat rămas-bun de la Beatriz îmbră-| ţişînd-o şi sărutînd-o şi pe ea, după care i-a spus: „Dumnezeu să te binecuvînteze". Beatriz, consecventa cu sine pînă în ultima clipa, a continuat sa se iluzioneze:
— Ce grozav c-o să-i puteţi vedea, în sfîrşit, pe cei dragi...
Marina s-a lăsat pe mîna gardienilor fără o lacrimă. I-au pus cagula invers, cu orificiile pentru ochi şi pentru gura la spate, ca să nu poată vedea nimic. Călugărul a luat-o de mîini şi a scos-o din cameră păşind cu spatele. Marina s-a lăsat condusa fără sa şovăie. Celalalt gardian a încuiat uşa pe dinafară.
Maruja şi Beatriz au rămas nemişcate în faţa uşii închise, neştiind de unde să reînnoade firul vieţii, pînă ce au auzit motoarele în garaj, iar zgomotul lor s-a stins în zare. Doar atunci au înţeles că televizorul şi radioul le fuseseră luate ca să nu poată afla cum avea sa se sfîrşeasca noaptea aceea. în zorii zilei următoare, joi, 24, cadavrul Marinei Montoya fost descoperit pe un maidan din nordul oraşului Bogota. Era aproape aşezata pe iarba încă udă de burniţa căzuta în timpul nopţii, cu spatele sprijinit de gardul din sîrmă ghimpata şi cu braţele încru^ cişate. Procurorul care a făcut constatarea a descris-o ca pe femeie în jur de şaizeci de ani, cu un păr bogat, argintiu, îmbrăcat^ într-im trening roz şi cu ciorapi bărbăteşti de culoare maro. Sufi trening avea un scapular cu o cruce de plastic. Cineva care sosis înaintea anchetatorilor îi furase pantofii. Cadavrul avea capul acoperit cu o căciulită scorţoasa din prici na sîngelui închegat, pusă invers, cu orificiile pentru gură şi ochi i spate, şi aproape zdrenţuită de cele şase focuri trase, după toati aparenţele, de la mai mult de cincizeci de centimetri distant deoarece nu lăsaseră urme pe ţesătură sau pe piele. Rănile prove cate de gloanţe erau repartizate pe craniu şi pe partea stîngă a feţe iar una dintre ele, ca o lovitură de graţie, se contura cu claritate | frunte. Cu toate acestea, printre buruieni, lîngă trupul udat de pica turile de ploaie, n-au fost găsite decît cinci cartuşe de nouă milimetri. Tehnicienii de la laboratorul de criminalistică îi luaseră doar cinci seturi de amprente.
Cîţiva elevi de la Colegiul Săn Carlos, aflat peste drum, dl duseră tîrcoale pe acolo, împreuna cu o mulţime de curioşi. Prinţ cei care asistaseră la ridicarea corpului se afla şi o florărească de l Cimitirul de Nord, care se sculase cu noaptea în cap ca să-şi înscr
127
fata la o şcoala din apropiere. Cadavrul a irnpresionat-o datorită lenjeriei de bună calitate, mîinilor cu unghii îngrijite şi distincţiei care se degaja din întreaga sa înfăţişare, în pofida chipului ciuruit de gloanţe, în

aceeaşi după-amiază, angrosista care îi aducea marfă la chioşcul de la Cimitirul de Nord — aflat la cinci kilometri distanţă - a găsit-o cu o puternică durere de cap şi într-o stare de depresie alarmantă.
— Nici nu vă închipuiţi ce trist era s-o vezi pe sărmana doamnă azvîrlită ca o minge pe iarbă, i-a spus florăreasă. Ar fi trebuit să-i vedeţi lenjeria, aerul de mare doamna, părul alb, mîinile atît de fine, cu unghiile aşa de bine îngrijite.
Angrosista, îngrijorata de starea ei, i-a dat un analgezic pentru durerea de cap şi a sfătuit-o să nu se mai gîndească la lucruri triste, dar, mai cu seamă, să nu se mai necăjească pentru problemele altora. Nici una din ele n-avea să afle decît după o săp-tamînă că le fusese dat să trăiască un episod neverosimil. Căci angrosista nu era altcineva decît Marta de Perez, soţia lui Luis Guillermo Părez, fiul Marinei.
Cadavrul a fost adus la Institutul de Medicină Legală în după-a-miaza zilei de joi, la ora cinci şi jumătate, şi a fost depozitat la morgă pîna a doua zi, întrucît morţilor care prezintă mai mult de o rană prin împuşcare nu li se face autopsia în timpul nopţii. Tot acolo mai aşteptau să fie identificate şi autopsiate cadavrele a doi bărbaţi ridicate de pe stradă în cursul dimineţii, în aceeaşi noapte au mai fost aduşi alţi doi bărbaţi găsiţi tot sub cerul liber şi un copil de cinci ani.
Doctoriţa Patricia Ălvarez, care a făcut autopsia Marinei Montoya în ziua de vineri, începînd de la ora şapte dimineaţa, i-a găsit în stomac resturi alimentare uşor de recunoscut şi a tras concluzia că moartea survenise în zorii zilei de joi. Şi pe ea au impresionat-o calitatea lenjeriei şi unghiile date cu ojă. L-a chemat pe doctorul Pedro Morales, şeful ei, care făcea o alta autopsie la două mese mai încolo, iar acesta a ajutat-o să descopere alte senine clare ale condiţiei sociale a decedatei. I-au luat amprentele dentare, i-au făcut o serie de fotografii şi de radiografii şi i-au mai luat încă trei seturi de amprente digitale. La sfîrşit, i-au făcut o analiză de absorbţie atomică, dar n-au găsit urme de medicamente psihotrope, în ciuda128
celor două barbiturice pe care le primise de la Maruja Pachon doar cu cîteva ore înaintea morţii.
Odată îndeplinite formalităţile preliminare, au trimis corpul la Cimitirul de Sud, unde, cu trei săptămîni mai înainte, fusese săpată o groapă comuna pentru aproximativ două sute de cadavre. A fost înhumata acolo, alături de ceilalţi patru necunoscuţi şi de copil.
Era evident ca, în acel ianuarie atroce, ţara ajunsese într-o situaţie de o gravitate inimaginabilă. Din 1984, cînd a fost asasinat Rodrigo Lara Bonilla, asupra noastră se abătuseră tot soiul de în-tîmplări cumplite, dar lucrurile nu se sfîrşiseră încă şi nici ce era mai rău nu trecuse. Toţi factorii generatori de violenţă se dezlăn-ţuiseră dintr-o dată, cu o şi mai mare intensitate.
Printre cei mai gravi care zguduiseră întreaga ţară, narcoteroris-mul s-a remarcat prin virulenţa şi sălbăticia sa. Patru candidaţi la preşedinţie fuseseră asasinaţi înainte de campania din 1990. Carlos Pizarro, candidatul organizaţiei M-l9, a fost ucis de un asasin solitar la bordul unui avion de pasageri, deşi schimbase de patru ori cursa, în cel mai mare secret, folosind tot felul de stratageme pentru a-şi pierde urma. Ernesto Samper, aspirant la candidatură, a supravieţuit unei rafale de unsprezece focuri şi a ajuns la preşedinţia republicii cinci ani mai tîrziu, purtînd încă în corp cele patru gloanţe, care declanşau alarma de cîte ori trecea prin uşile electronice din aeroporturi. Pe cînd se deplasa pe una dintre străzile capitalei, generalului Maza Marquez îi explodase în drum o maşină-capcană cu trei sute cincizeci de kilograme de dinamită la bord. Apucase totuşi sa sară din automobilul său semiblindat, tîrîndu-l după el pe unul dintre bodyguarzii răniţi. „M-am simţit dintr-o dată parcă înălţat pe creasta unui val", a povestit generalul. Şocul a fost aşa de puternic, •; încît a trebuit sa apeleze la ajutorul unui psihiatru ca să-şi recapete i echilibrul emoţional, încă nu terminase tratamentul, cînd, şapte luni} mai tîrziu, un camion încărcat cu două tone de dinamită a transformaţi în ruine, într-o explozie apocaliptică, uriaşa clădire a D.A.S.-ului^ atentat soldat cu şaptezeci de morţi, şapte sute douăzeci de răniţi şz| pagube materiale incalculabile. Deşi teroriştii calculaseră exa momentul în care generalul urma sa intre în biroul sau, acesta
129
scăpat fără nici o zgîrietură din mijlocul cataclismului, în acelaşi an, o bombă a explodat într-un avion de pasageri la cinci minute după decolare, provocînd moartea a o sută şapte persoane, printre care se numărau Andres Escabi — cumnatul lui Pacho Santos — şi tenorul columbian Gerardo Arellano. După opinia generalului, atentatul era îndreptat împotriva candidatului Cesar Gaviria. Eroare sinistră, deoarece Gaviria n-a avut niciodată intenţia să călătorească cu acel avion. Mai mult chiar: echipa care se ocupa de securitatea campaniei sale îi intezisese categoric să apeleze la cursele de pasageri, iar o dată, cînd a încercat totuşi s-o facă, a trebuit să renunţe, din cauză că ceilalţi călători au vrut sa coboare pentru a nu fi expuşi riscului de a zbura cu el.
Adevărul e că ţara era osîndită să rămînă închisă într-un cerc infernal. Pe de o parte, Extrădabilii refuzau să se predea sau să renunţe la violenţă, pentru că poliţia îi hărţuia în permanenţa. Esco-har denunţase pe toate căile aceste abuzuri, acuzîndu-i pe poliţişti ca năvăleau la orice oră din zi sau din noapte în satele din jurul Medellin-ului, înhăţau la întîmplare zece minori şi-i împuşcau, fără nici o anchetă, prin cîrciumi sau pe izlazuri. Presupuneau, doar mă-surîndu-i din ochi, că majoritatea se aflau în serviciul lui Pablo Escobar, erau sau puteau ajunge oricînd, de bunăvoie sau prin forţă, acoliţii lui. Pe de alta parte, teroriştii continuau nestingheriţi sa măcelărească poliţişti, să organizeze atentate sau sa ia ostatici. La rîndul lor, cele mai vechi şi mai puternice mişcări de gherilă, Armata de Eliberare Naţională (E.L.N.) şi Forţele Armate Revoluţionare (F.A.R.C.), tocmai răspunseseră printr-un şir de acte teroriste primei propuneri de pace a guvernului Cesar Gaviria.

Unul dintre sectoarele cele mai afectate de războiul acela între orbi a fost breasla ziariştilor, victime ale asasinatelor şi ale răpirilor, dar şi ale dezertării, ca urmare a ameninţărilor sau a încercărilor de mituire la care erau supuşi. Din septembrie 1983 pînă în ianuarie 1991, au fost asasinaţi de către cartelurile *de* droguri douăzeci şi Şase de ziarişti de la diferite instituţii de presă din ţară. Guillermo Cano, directorul de la *El Espectador,* omul cel mai paşnic din lume, a fost urmărit şi asasinat de doi pistolari chiar în faţa redacţiei ziarului pe 17 decembrie 1986. îşi conducea propria furgonetă şi, 130
deşi era unul dintre oamenii cei mai ameninţaţi din ţară din cauza editorialelor sale sinucigaşe despre comerţul cu droguri, refuza sa folosească o maşina blindată sau să aibă gărzi de corp. Cu toate acestea, duşmanii săi au încercat să-l distrugă şi după moarte. Un bust înălţat în memoria sa a fost dinamitat la Medellîn. Cîteva luni mai tîrziu, explozia unui camion încărcat cu trei sute de kilograme de dinamită a transformat tipografia ziarului într-un morman de fiare contorsionate.
Un drog mai dăunător decît cele cunoscute în mod greşit sub numele de „heroice" şi-a făcut apariţia în cultura naţională: banii uşor de cîştigat. Ideea ca legea este cel mai mare obstacol în calea fericirii, că nu serveşte la nimic să înveţi să citeşti şi să scrii, că se poate trăi mai bine şi mai sigur ca delincvent decît ca om cinstit a găsit din ce în ce mai mulţi adepţi. Mai pe scurt: starea de pervertire socială proprie oricărui război subteran.
Luarea de ostatici nu era ceva nou în istoria recentă a Columbiei. Nici unul dintre cei patru preşedinţi anteriori nu putuse evita proba de foc a unei răpiri destabilizatoare. Şi, bineînţeles, atît cît se poate şti, nici unul dintre cei patru nu cedase în faţa revendicărilor formulate de răpitori, în luna februarie 1976, sub guvernul lui Alfonso Lopez Michelsen, organizaţia M-l9 îl răpise pe preşedintele Confederaţiei Muncitorilor din Columbia, Jose Raquel Mercado. A fost judecat pentru trădarea clasei muncitoare şi condamnat la moarte de către răpitori, care l-au executat cu două gloanţe în ceafă, după ce guvernul refuzase sa dea curs unor revendicări politice.
Pe 27 februarie 1980, sub guvernul lui Julio Cesar Turbay, şaisprezece trăgători de elită, membri ai aceleiaşi grupări armate, au ocupat Ambasada Republicii Dominicane la Bogota în timpul recepţiei oferite cu prilejul zilei naţionale a acestei ţări. Aproape toţi diplomaţii acreditaţi în Columbia, printre care se numărau \ ambasadorii Statelor Unite, Israelului şi Vaticanului, au fost sechestraţi în clădire timp de şaizeci şi una de zile. Agresorii cereau ol răscumpărare de cincizeci de milioane de dolari şi eliberarea a trei sute unsprezece dintre militanţii lor aflaţi în detenţie. Preşedintele! Turbay a refuzat sa negocieze, dar ostaticii au fost eliberaţi pe|
131
28 aprilie, aparent, fără nici o condiţie, iar răpitorii au părăsit ţara sub protecţia guvernului Cubei, al cărui sprijin fusese solicitat de către guvernul Columbiei. Răpitorii au afirmat într-o convorbire particulară că primiseră drept răscumpărare cinci milioane de dolari, bani gheaţă, colectaţi de comunitatea evreiască din Columbia de la confraţii lor din lumea întreagă.
Pe 7 noiembrie 1985, un comando al organizaţiei M-l9 a luat cu' asalt clădirea supraaglomerată a Curţii Supreme de Justiţie la ceasul cînd activitatea era în toi, cerind ca tribunalul cel rnai înalt al republicii să-l judece pe preşedintele Belisario Betancur pentru că-şi încălcase promisiunile de pace. Preşedintele a negociat cu ei, iar armata a recucerit clădirea după zece ore de lupte sîngeroase, soldate cu un număr nedefinit de dispăruţi şi nouăzeci şi cinci de civili ucişi, printre care se numărau magistraţii Curţii Supreme de Justiţie şi preşedintele ei, Alfonso Reyes Echandfa.
La rindul său, preşedintele Virgilio Barco, aflat la capătul mandatului, a lăsat nerezolvat cazul privind răpirea lui Alvaro Diego Montoya, fiul secretarului său general. Şapte luni mai tîrziu, furia Iui Pablo Escobar i-a explodat între mîini succesorului său, Cesar Gaviria, care îşi începea guvernarea cu problema majoră a zece personalităţi sechestrate.
Şi totuşi, în primele cinci luni ale mandatului, Gaviria reuşise să asigure în ţară un climat mai puţin agitat, care i-ăr fi putut permite sa evite furtuna. Obţinuse, de asemenea, acordul tuturor forţelor politice pentru convocarea unei Adunări Constituante, învestite de Curtea Supremă de Justiţie cu suficientă putere pentru a lua decizii, fără nici o restricţie, în orice problemă. Inclusiv, desigur, în privinţa celor mai arzătoare: extrădarea conaţionalilor şi graţierea. Dar chestiunea esenţială, atît pentru guvern, cît şi pentru traficanţii de droguri sau pentru gherile, era că, atîta timp cît Columbia nu dispunea de un sistem juridic eficient, articularea unei politici de pace care să aşeze statul de partea celor buni şi să-i lase de partea celor răi pe delincvenţii de orice culoare devenea aproape imposibila. Oricum, nimic nu era simplu în acele zile şi cu atît mai puţin sa informezi cu obiectivitate opinia publica despre poziţia fiecăreia132
dintre cele două tabere, aşa cum la fel de greu era să-ţi educi copiii şi sa le explici diferenţa dintre bine şi rău.
Credibilitatea guvernului nu se afla la înălţimea remarcabilelor sale succese politice, ci la nivelul foarte scăzut al instituţiilor sale de securitate, criticate dur de presa mondiala şi de organizaţiile internaţionale

pentru drepturile omului, în schimb, Pablo Escobar se bucura de o credibilitate pe care gherilele n-au avut-o niciodată, nici chiar în zilele lor cele mai bune. Oamenii aveau mai multă încredere în minciunile Extrădabililor decît în adevărurile guvernului.
La 14 decembrie, a fost promulgat Decretul 3030, care îl modifica pe cel cu numărul 2047 şi le anula pe toate cele anterioare. Printre alte noutăţi, a fost introdusă cumularea juridică a pedepselor. Altfel spus, unei persoane judecate pentru diferite delicte, indiferent dacă în acelaşi proces sau în procese ulterioare, nu i se cumulau pedepsele primite pentru diferite capete de acuzare, ur- ^ mînd s-o ispăşească doar pe cea mai mare. De asemenea, au fost stabilite o serie de proceduri si de termene legate de transferul în! Columbia al probelor existente în afara ţării. Au rămas însă schimbate cele două mari obstacole în calea capitulării: condiţiile! întru cîtva neclare pentru nonextrădare şi termenul-limită pentru delictele amnistiabile. Mai bine spus, capitularea şi recunoaşterea delictelor continuau să fie cerinţele indispensabile pentru nonex- trădare şi pentru reducerea pedepselor, cu condiţia însă ca in-i fracţiunile să fi fost comise înainte de 5 septembrie 1990. Pablo Escobar şi-a exprimat dezacordul printr-un mesaj furibund. Reacţia lui avea de data aceasta un motiv în plus, pe care s-a ferit să-l facăf public: urgentarea schimbului de probe cu Statele Unite, care dădea un nou impuls proceselor de extrădare.
Alberro Villamizar a fost şi mai surprins. Datorită contactelor sale zilnice cu Rafael Pardo, avea toate motivele să se aştepte la un decret mai uşor de aplicat. I s-a părut, dimpotrivă, mai dur decf primul. Şi nu era singurul care gîndea astfel. Nemulţumirea er generala, încît, chiar din ziua promulgării celui de-al doilea decreti autorităţile au început să reflecteze la un al treilea.

O ipoteză uşor de avansat în privinţa motivelor care au dus la înăsprirea Decretului 3030 era că segmentul cel mai radical al guvernului — ţinînd seama de comunicatele conciliatoare şi de eliberarea necondiţionată a patru dintre ziarişti — îl convinsese pe preşedinte ca Escobar se afla la strîmtoare. De fapt, niciodată nu fusese mai puternic decît în acele momente, cînd exista presiunea îngrozitoare a răpirilor şi posibilitatea ca Adunarea Constituantă să renunţe la extrădare şi să proclame amnistia.
în schimb, cei trei fraţi Ochoa n-au mai stat pe gînduri şi au preferat să se predea. Fapt care a fost interpretat ca o fisură la vîrf în cadrul cartelului. La drept vorbind, pregătirile pentru capitularea lor începuseră imediat după primul decret, în septembrie, cînd un cunoscut senator antioquian l-a rugat pe Rafael Pardo să primească în audienţă o persoană căreia nu i-a dezvăluit identitatea. Era Martha Nieves Ochoa, care, prin acest pas îndrăzneţ, a iniţiat demersurile pentru predarea celor trei fraţi ai săi la un interval de o lună fiecare. Şi chiar aşa avea sa se întîmple. Fabio, cel mai tînăr dintre ei, s-a predat pe 18 decembrie; la 15 ianuarie, cînd nimeni nu se mai aştepta s-o facă, s-a predat Jorge Luis, iar pe 16 februarie, avea să se predea Juan David. Cinci ani mai tîrziu, cînd un grup de ziarişti n ord-american i i-au luat un interviu în închisoare, Jorge Luis a dat un răspuns tranşant: „Ne-am predat ca să ne salvăm pielea". A recunoscut că, în spatele acestei hotărîri, se aflau femeile din familia sa, care n-au avut linişte pînă cînd nu i-ău văzut la adăpost, în închisoarea blindată de ia Itagiii, o suburbie industrială a Medellm-ului. A fost, din partea familiei, un gest de încredere în guvern, care, în acel moment, ar mai fi putut determina extrădarea pe viaţă în Statele Unite.
Dona Nydia Quintero, mereu atentă la propriile presimţiri, n-a nesocotit importanţa gestului fraţilor Ochoa. La doar trei zile după predarea lui Fabio, s-a dus să-l vadă la închisoare, însoţită de fiică, Marfa Victoria, şi de nepoată, Măria Carolina, fata Dianei. în casa unde s-a instalat a fost întîmpinată de cinci membri ai familiei Ochoa, fideli păstrători ai protocolului tribal din ţinuturile andine: mama, Martha Nieves, împreună cu una dintre surorile ei şi doi tineri. Au condus-o la închisoarea din Itagiiî, o clădire blindată ca134
un cuirasat, aflata la capătul unei ulicioare în pantă, împodobita cu ghirlande din hîrtie colorata pentru Crăciunul ce se apropia.
In celula închisorii, pe lîngă Fabio junior, o aştepta şi tatăl acestuia, *don* Fabio Ochoa, un patriarh de o sută cincizeci de kilograme, crescător de cai columbieni cu mers elegant şi mentorul unei numeroase familii de bărbaţi cutezători şi de femei aprige, îi plăcea sa-şi primească musafirii aşezat într-un fotoliu ca un jilţ regal, cu nelipsita lui pălărie de cow-boy pe cap şi cu un aer ceremonios care se potrivea de minune cu vorba sa domoală şi tărăgănată şi cu înţelepciunea sa de om din popor. Lîngă el se afla fiul său, un tînăr dezgheţat şi vorbăreţ, dar care, în ziua aceea, abia dacă a scos un cuvînt în timp ce vorbea tatăl său.
Don Fabio a început prin a aduce un elogiu *dofiei* Nydia pentru curajul cu care răscolea cerul şi pamîntul ca s-o salveze pe Diana. Posibilitatea de a o ajuta intervenind pe lingă Pablo Escobar a for-mulat-o cu o retorică magistrală: va face cu cea mai mare plăcere tot ce-i va sta în putinţa, dar nu credea că va putea face ceva. La sfîrşitul vizitei, Fabio junior a rugat-o pe *dona* Nydia să-i explice preşedintelui cît de importantă era prelungirea termenului capitulării din decretul privitor la supunerea în faţa legii. Nydia i-a explicat că ei îi era cu neputinţa s-o facă, în schimb, lor nu le era, dacă s-ar gîndi să trimită o scrisoare autorităţilor competente. Era maniera în care evita să fie folosita ca mesager pe lîngă preşedinte. Fabio junior a înţeles şi şi-a luat rămas-bun de la ea cu cîteva

cuvinte de încurajare: „Atîta timp cît viaţa merge înainte, speranţa nu moare". La întoarcerea Nydiei la Bogota, Azucena i-a înmînat scrisoarea prin care Diana o ruga să serbeze Crăciunul cu copiii ei, iar Hero Buss i-a telefonat, insistînd să vină la Cartagena pentru că avea ceva de discutat cu ea. Stare fizica şi morală în care l-a găsit pe neamţ după trei luni de captivitate a mai liniştit-o pe Nydia în privinţa; sănătăţii fiicei sale. Hero Buss n-o mai văzuse pe Diana din primai saptămînă a captivităţii, dar cum între gardieni şi personalul de ser-l viciu exista un permanent schimb de informaţii, care, în cele din urma, ajungeau şi la ostatici, aflase ca Diana era bine. Singura« ameninţare cu adevărat gravă şi totdeauna iminenta era o eventuală încercare de eliberare pe cale armata. „Nu va puteţi imagina cej

înseamnă pericolul constant de a fi omorît, i-a spus Hero Buss. Nu numai pentru ca, aşa cum au obiceiul sa spună, ar putea da peste ei potera, dar şi pentru ca sînt mereu atît de speriaţi, încît confundă chiar şi cel mai mic zgomot cu o operaţiune de salvare." Singurul sfat pe care i-l putea da era să împiedice cu orice preţ o eliberare pe calea armelor şi să intervină pentru revizuirea termenului-limită din decret.
Chiar în ziua cînd s-a întors la Bogota, Nydia i-a împărtăşit gîndurile care o frămîntau ministrului de Justiţie, însoţita de fiul său, parlamentarul Julio Cesar Turbay Quintero, i-a făcut o vizită şi ministrului Apărării, generalul Oscar Botero, pe care l-a rugat fierbinte, în numele tuturor ostaticilor, sa apeleze, pentru rezolvarea cazului, la serviciile secrete, şi nu la operaţiunile militare de salvare. Starea de epuizare i se accentua vertiginos, iar presimţirile sale asupra tragediei erau din ce în ce mai lucide. O durea inima. Izbucnea în lacrimi din orice. Se străduia, pe cît putea, să se stăpînească, dar veştile proaste nu-i dădeau pace. într-o bună zi, a auzit la radio un mesaj al Extrădabililor, care ameninţau că vor arunca în faţa Palatului Prezidenţial cadavrele ostaticilor băgate în saci, dacă termenii celui de-al doilea decret nu vor fi modificaţi. Deznădăjduită, Nydia l-a sunat pe preşedintele republicii. Cum acesta participa la lucrările Consiliului de Securitate, la telefon a răspuns Rafael Pardo.
— Va rog să-i întrebaţi pe preşedinte şi pe cei din Consiliul de Securitate daca trebuie neapărat să se trezească în faţa uşii cu ostaticii morţi şi băgaţi în saci ca să modifice decretul.
în aceeaşi stare de surescitare se afla cîteva ceasuri mai tîrziu, cînd i-a cerut preşedintelui în persoana să modifice termenul-limită din decret. Lui îi ajunseseră la urechi unele informaţii ca Nydia se plîngea de indiferenţa pe care o arăta faţă de durerea altora, aşa ca s-a străduit să fie cît mai răbdător şi mai explicit. I-a arătat că Decretul 3030 abia fusese promulgat şi că era nevoie de ceva timp pentru a vedea ce efecte va avea. Dar Nydiei i se părea că preşedintele nu făcea altceva decît sa se justifice pentru tot ce nu întreprinsese la momentul potrivit.
- Modificarea datei-limită nu e numai o condiţie necesară pentru a salva viaţa ostaticilor, a replicat Nydia, sătulă de atîtea speculaţii, dar şi singurul element care lipseşte pentru a-i convinge pe
terorişti să se predea. Schimbaţi-o *cit* mai repede şi o vom avea din nou pe Diana în mijlocul nostru.
Gaviria n-a cedat. Ştia şi el prea bine ca termenul-limită era piedica cea mai mare în calea aplicării politicii sale privitoare la capitularea traficanţilor, dar refuza să-l modifice pentru ca Extră-dabilii sa nu-şi atingă scopul pe care îl urmăreau luînd ostatici. Adunarea Constituanta urma sa se reunească în zilele următoare într-o atmosfera de totala nesiguranţa, iar el nu-şi putea permite ca, dintr-o slăbiciune a guvernului, aceasta sa le acorde traficanţilor de droguri graţierea. „Democraţia nu a fost niciodată în pericol din cauza asasinării a patru candidaţi la preşedinţie, nici din pricina luării de ostatici", avea sa spună mai tîrziu Gaviria. „Adevărata primejdie a apărut în momentul în care a existat tentaţia sau riscul - ori, poate, era numai un zvon — unei posibile graţieri." Adică, riscul de neconceput ca însăşi conştiinţa Adunării Constituante să fie pusă sub sechestru. Gaviria luase deja o decizie calmă şi irevocabilă: dacă se întîmpla acest lucru, era hotărît să dizolve Constituanta.
De la o vreme, Nydia se tot gîndea ca doctorul Turbay ar fi trebuit sa organizeze ceva în favoarea captivilor, ceva care sa impresioneze întreaga ţară: o manifestaţie uriaşa în faţa Palatului Prezidenţial, o grevă generala, un protest oficial la Naţiunile Unite. Dar doctorul Turbay o calmă. „Aşa a fost el mereu, nu numai din pricina responsabilităţii care apasă pe umerii lui, dar şi datorita firii sale cumpătate, a spus Nydia. Dar eu ştiam prea bine că, în sinea lui, murea de durere." Această certitudine, în loc s-o aline, îi sporea zbuciumul. Atunci a luat hotărîrea de a-i scrie preşedintelui republicii o scrisoare personala „care să-l determine să acţioneze şi să adopte măsurile pe care el le credea de cuviinţa".
Doctorul Gustavo Balcăzar, îngrijorat de starea de epuizare a soţiei sale, Nydia, a convins-o pe 24 ianuarie să plece pentru cîteva zile la casă lor de vacanţă din Tabio - aflată la o oră de mers cu maşina, în savana din preajma oraşului Bogota —, ca sa caute o alinare pentru tot zbuciumul din suflet. Nu mai fusese acolo de la răpirea fiicei sale, aşa că şi-ă luat cu ea statueta Fecioarei, doua luminări mari care ajungeau pentru cincisprezece zile fiecare şi tot ce îi trebuia ca să nu se rupă cu totul de lume. A petrecut o noapte |

fără sfîrşit în singurătatea îngheţata a savanei, implorînd-o în genunchi pe Fecioară s-o ţină pe Diana sub un clopot de sticlă invulnerabilă, pentru ca nimeni să nu-şi bată joc de ea, pentru ca sa nu-i fie frica, pentru ca gloanţele să n-o atingă. La cinci dimineaţa, după un somn scurt şi agitat, s-a aşezat la masa din sufragerie şi a început să scrie pentru preşedintele republicii o scrisoare izvorîta din adîncul inimii. Zorii au prins-o schiţînd gînduri fugare, plîngînd, rupînd ciornele printre hohote de plîns, trecîndu-le pe curat înecată într-o mare de lacrimi.
Contrar celor prevăzute chiar de ea, scria cea mai judicioasă şi mai drastica scrisoare din viaţa sa. „Nu am pretenţia să fac din aceste rînduri un document public, a început. Vreau doar sa mă adresez preşedintelui ţării mele şi, cu respectul pe care i-l port, sa-i împărtăşesc cîteva gînduri îndelung chibzuite şi o fierbinte şi îndreptăţită rugăminte." în ciuda repetatelor promisiuni prezidenţiale ca niciodată nu se va apela la o soluţie armata pentru salvarea Dianei, Nydia a

lăsat dovada scrisă a unei rugăminţi premonitorii: „Ştie o ţara întreagă, după cum la fel de bine o ştiţi şi dumneavoastră, cei care ne conduceţi, că, daca în cursul unei descinderi poliţia ar da peste ostatici, ar putea avea loc o tragedie cumplita". Convinsa că inconvenientele din cel de-al doilea decret întrerupseseră procesul de eliberare iniţiat de Extradabili înainte de Crăciun, Nydia i-a atras preşedintelui atenţia asupra unei noi şi reale primejdii: dacă guvernul nu lua de urgenţă nici o hotarîre pentru a înlătura aceste piedici, exista riscul ca problema ostaticilor să rămîna la discreţia Adunării Constituante. „Asta ar face ca starea de tensiune şi de nelinişte, care ne afectează nu numai pe noi, cei direct interesaţi, ci o tara întreagă, să se prelungească luni în şir", a scris ea. Şi a încheiat ᶜu o formula reverenţioăsă, plină de eleganţă: „Datorita convingerilor mele şi respectului pe care vi-l port ca Prim-Magistrat al Naţiunii, mi-ar fi cu neputinţa să vă dau vreo sugestie, dar mă simt înclinată să vă implor să nu nesocotiţi pericolul pe care îl reprezintă factorul timp atunci cînd e vorba de nişte vieţi nevinovate". Odată terminata scrisoarea, a transcris-o cu o caligrafie îngrijită pe două ᶠ°i şi un sfert, de dimensiunea colilor ministeriale. Nydia a lăsat un1 38

1 39

mesaj la secretariatul particular al preşedinţiei ca sa i se indice unde trebuia sa le trimită.

în aceeaşi dimineaţa, a căzut ca un trăsnet ştirea despre asa sinarea căpeteniilor bandei Prisco: fraţii David Ricardo şi Armandoi Alberto Prisco Lopera, acuzaţi de asasinarea a şapte personalităţi de marcă şi de organizarea răpirilor, între care şi cea a Dianei Turbay sil a echipei sale. Unul murise sub numele fals de Francisco Munozl Serna, dar când Azucena Lievano i-a văzut fotografia în ziare, l-al recunoscut în el pe *don* Pacho, bărbatul care se ocupase de Diana sil de ea în timpul captivităţii. Moartea lui şi cea a fratelui său chiar ini acele momente de confuzie au reprezentat o pierdere ireparabilă pen tru Escobar, care nu va întîrzia să-şi facă publică poziţia prin fapte.

Extrădabilii au afirmat într-un comunicat ameninţător că David Ricardo nu fusese ucis în lupta, ci ciuruit de poliţie în faţa copiilor lui de vîrste fragede şi a soţiei însărcinate. Cît despre fratele lui, Arman-* do, comunicatul a precizat că nici el nu murise în luptă, cum decla poliţia, ci asasinat într-o fermă din Rionegro[1], deşi rămăsese paraliz de pe urma unui atentat anterior. Scaunul cu rotile, se mai spunea : comunicat, putuse fi văzut de oricine în jurnalul televiziunii locale.

Acesta era comunicatul despre care i se povestise lui Pachc Santos. A fost dat publicităţii la 25 ianuarie, o dată cu anunţul c| ostaticii vor fi executaţi într-un interval de opt zile, iar primul ordir fusese deja dat împotriva Marinei Montoya. Veste surprinzatoare întrucît se presupunea ca Marina fusese ucisă imediat după răpires| ei, în septembrie.

„La asta mă refeream cînd i-am trimis preşedintelui mesaji despre morţii băgaţi în saci", a spus Nydia, amintindu-şi de zi aceea atroce. „Şi n-am făcut-o din pricină că aş fi impulsivă sat temperamentală, ori pentru că aş avea nevoie de un tratament psihi| atric. Nu, doar pentru că următoarea pe lista era fiica mea şi, poate din cauza că n-am reuşit să fiu destul de convingătoare în faţa ace lora care puteau împiedica totul."

Disperarea lui Alberto Villamizar nu putea fi mai mica. „Ziu| aceea a fost cea mai oribilă din viaţa mea", a spus atunci convins < execuţiile nu se vor lăsa aşteptate. Cine va urma: Diana, PachC

[1] Localitate-satelit la sud-est de Medellin (n.tr.).

Maruja, Beatriz, Richard? Era o loterie a morţii pe care nici măcar nu voia sa şi-o imagineze, înfuriat, l-a sunat pe preşedintele Gaviria.

- Trebuie să puneţi capăt acestor operaţiuni, i-a spus.

- Nu, Alberto, i-a răspuns Gaviria cu calmul sau înfiorător. N-am fost ales pentru asta.

Villamizar a închis telefonul, orbit de propria înverşunare. „Şi acum, ce-mi rămîne de făcut?" s-a întrebat. Pentru început, a cerut ajutorul foştilor preşedinţi Alfonso Lopez Michelsen şi Misael Pas-trana, precum şi monseniorului Dario Castrillon, episcop de Pereira. Toţi au condamnat public metodele folosite de Extrădabili şi au cerut ca vieţile ostaticilor să fie cruţate. Lopez Michelsen a lansat, prin intermediul radiodifuziunii naţionale R. C. N., un apel adresat guvernului şi lui Escobar, cerîndu-le să oprească războiul şi să caute împreună o soluţie politică.

în acel moment, tragedia se consumase. La cîteva minute după miezul nopţii de 20 spre 21 ianuarie, Diana scrisese ultima pagină din jurnal. „Sîntem aici de aproape cinci luni şi numai noi ştim ce înseamnă asta, a scris ea. Nu vreau să-mi pierd credinţa şi speranţa ca mă voi întoarce acasă teafără şi nevătămată."

Nu mai era singură. După eliberarea Azucenei şi a lui Orlando, ceruse să fie mutată împreună cu Richard şi, după Crăciun, dorinţa i-a fost îndeplinită. A fost un adevărat noroc pentru amîndoi. Stăteau de vorbă pînă la epuizare, ascultau radioul pînă în zori şi a^a s-au deprins să doarmă ziua şi să trăiască noaptea. Aflase despre moartea fraţilor Prisco dintr-o discuţie a gardienilor. Unul dintre ei chiar plîngea. Altul, convins că acela era sfîrşitul şi referindu-se, fără îndoială, la ostatici, a întrebat: „Şi acuma, ce facem cu marfa?" Cel care plîngea nici n-a mai stat pe gînduri:

— Să-i lichidăm.

Diana şi Richard n-au mai putut dormi după micul dejun. Cu cîteva zile mai înainte, fuseseră anunţaţi că vor fi mutaţi din casă. Nu i-a surprins o asemenea ştire, pentru că, în scurtul răstimp de cînd se aflau împreună, de teama atacurilor reale sau imaginare ale Poliţiei, fuseseră mutaţi de două ori în alte adăposturi din apro-Piere. în ziua de 25, cu cîteva minute înainte de orele unsprezece140

dimineaţa, se aflau în camera Dianei, unde comentau în şoaptă discuţia gardienilor, cînd s-a auzit huruitul unor elicoptere ce se îndreptau spre Medellm.
Serviciile secrete ale poliţiei primiseră în ultimele zile numeroase telefoane anonime despre mişcări de oameni înarmaţi pe drumul spre Sabaneta — un municipiu din Copacabana —, dar, mai ales, în preajma fermelor Alto de la Cruz, Villa del Rosario şi La Boia. Poate că temnicerii Dianei şi ai lui Richard plănuiau să-i transfere la Alto de la Cruz, care era ferma cea mai sigura dintre toate, pentru că se afla pe un povîrniş foarte abrupt şi împădurit, de unde se vedea toata valea, pînă la Medellm. în urma acestor denunţuri telefonice şi a altor informaţii obţinute prin mijloace specifice, poliţia se pregătea să ia cu asalt casa. Era o operaţiune militară de mare anvergura: doi căpitani, noua ofiţeri, şapte subofiţeri şi nouăzeci şi noua de agenţi, o parte dintre ei constituiţi în trupe de teren, iar alţii, îmbarcaţi în patru elicoptere dotate cu piese de artilerie. Paznicii nu se mai sinchiseau însă de elicoptere, pentru că treceau destul de des pe acolo fără să se întîmple nimic. Brusc, unul dintre ei a apărut în uşa şi a răcnit îngrozit:
- Potera!
Diana şi Richard au încercat să tragă cît măi mult de timp, pentru că acela părea momentul cel mai potrivit pentru o descindere a poliţiei: cei patru gardieni nu erau chiar aşa de duri precum ceilalţi şi, pe deasupra, păreau prea speriaţi ca sa mai aibă putere să se apere. Diana s-a spălat pe dinţi, şi-a pus o cămaşa albă pe care o spălase în ajun, pantofii de tenis şi blugii cu care era îmbrăcată în ziua răpirii, dar care îi erau cam largi din cauză că slăbise. Richard şi-a schimbat cămaşa şi şi-a strîns echipamentul de cameraman care tocmai îi fusese înapoiat. Gardienii păreau înnebuniţi de zgomotul tot mai apropiat al elicopterelor, care au survolat casa, s-au îndepărtat apoi înspre vale şi s-au întors aproape atingînd copacii. Paznicii strigau la ei, zorindu-i, şi-i împingeau spre ieşire. Le-ai dat nişte pălării albe, ca şa fie confundaţi de sus cu ţăranii din zon Dianei i-au aruncat peste umeri o broboadă neagră, iar Richard şi-; pus jacheta de piele. Paznicii le-au ordonat s-o ia în goana m spre pădure, aşa cum au făcut şi ei, răzleţindu-se unul de celalalt
141
pregătindu-şi armele ca să atace elicopterele cînd aveau să se afle în raza lor de acţiune. Diana şi Richard au început să se caţere pe o cărare săpată în stîncă. Urcuşul era greu, iar, din înaltul cerului, soarele arunca văpăi dogoritoare. După numai cîţiva metri, cînd elicopterele erau aproape, Diana, epuizată de efort, a simţit că nu mai poate înainta. La prima rafală, Richard s-a aruncat pe jos. „Nu te mişca, i-a strigat Diana. Fa pe mortul!" Şi imediat s-a prăbuşit pe burta, chiar lîngă el.
— M-au nimerit, a strigat. Nu-mi mai pot mişca picioarele.
Nu şi le putea mişca, într-adevar, dar cum nu simţea nici o durere, l-a rugat pe Richard să-i examineze spatele, pentru că, înainte de a cădea, simţise în talie un fel de înţepătură, ca o descărcare electrica. Richard i-a ridicat bluza şi a descoperit în dreptul crestei iliace stingi un orificiu minuscul, cu marginile netede şi fără pic de sînge în jur.
Cum detunăturile se auzeau mereu mai aproape, Diana a insistat disperata s-o lase acolo şi să fugă, dar el a rămas lîngă ea, aşteptînd un ajutor ca s-o ducă undeva, la adăpost, între timp, i-a pus între mîini o mică statuetă a Fecioarei pe care o purta totdeauna în buzunar, împuşcăturile au încetat brusc, iar pe poteca şi-au făcut apariţia doi agenţi din Corpul de Elită, cu armele în bandulieră.
Richard, care îngenunchease lîngă Diana, a ridicat braţele şi a spus: .,Nu trageţi!" Unul din agenţi l-a privit uluit şi l-a întrebat:
- Unde e Pablo?
- Nu ştiu, a spus Richard. Eu sînt Richard Becerra, ziaristul, iar dînsa e Diana Turbay. E rănită.
- Legitimaţi-vă, a spus un agent.
Richard i-a arătat cartea de identitate. Ajutaţi de cîţiva ţărani apăruţi ca prin farmec din hăţişuri, au transportat-o pe Diana într-un hamac improvizat dintr-un cearşaf şi au culcat-o în elicopter. Durerea devenise insuportabilă, dar ea era liniştita şi ştia ca va muri.
O jumătate de oră mai tîrziu, fostul preşedinte Turbay a primit un telefon de la o sursă militară, care l-a anunţat că fiica lui, Diana, Şi Francisco Santos fuseseră eliberaţi la Medellîn, în urma unei142
operaţiuni a Corpului de Elita. Imediat, l-a sunat pe Hernando San-tos, care a scos un strigăt victorios şi le-a pus pe telefonistele de la ziarul sau sa transmită vestea întregii familii răspîndite prin toate colţurile lumii. Apoi i-a telefonat lui Alberto Villamizar şi i-a retransmis vestea aşa cum o primise. „Ce minunat!" a strigat Villamizar. Bucuria lui era sincera, dar imediat şi-a dat seama că, odată eliberaţi Pacho şi Diana, singurii ostatici deţinuţi de Escobar care mai puteau fi ucişi erau Maruja şi Beatriz.
în timp ce dădea telefoanele de urgenţă, a deschis radioul, dar ştirea nu fusese încă difuzata pe calea undelor. Tocmai avea de gînd să formeze numărul lui Rafael Pardo, cînd telefonul a sunat din nou. Era tot Hemando Santos, care i-a spus abătut ca Turbay revenise asupra primei informaţii. Nu Francisco Santos fusese eliberat, ci ca-meramanul Richard Becerra, iar Diana era grav rănita. Şi totuşi pe Hernando Santos nu-l tulbura atîta eroarea în sine, cît mîhnirea resimţită de Turbay pentru faptul că-i prilejuise o falsă bucurie.
Martha Lupe Rojas nu era acasă cînd cei de la postul de televiziune *Cripton* au sunat-o ca să-i dea vestea că fiul sau, Richard, fusese eliberat. Se dusese la fraţii ei şi, întrucît aştepta ştirile cu sufletul la gură, şi-a luat cu ea micul radio portabil. Dar, în ziua aceea, pentru prima data de la răpire, aparatul n-a funcţionat.
în taxiul care o ducea la sediul televiziunii, după ce aflase, în sfîrşit, că fiul sau era liber, vocea familiară a ziaristului Juan Gossafn a trezit-o la realitate: informaţiile de la Medellin erau confuze. Fusese confirmată moartea Dianei Turbay, dar nu se ştia nimic sigur despre Richard Becerra. Martha Lupe a început sa se, roage în şoaptă: „Doamne, Dumnezeul meu, fă ca gloanţele să trea că pe alături şi să nu-l atingă", în acel moment, Richard i-a tele fonat de la Medellin ca să-i spună că era liber, dar n-a găsit-o acasă, Strigătul emoţionat al lui Gossafn a făcut-o pe Martha Lupe s; răsufle uşurată.

— Extraordinar! Cameramanul Richard Becerra e în viaţă!
Martha Lupe a izbucnit în plîns şi nu s-a mai putut opri pî: seara tîrziu, cînd l-a întîmpinat pe fiul sau în redacţia postului
143
televiziune *Cripton.* Astăzi îşi aminteşte: „Era numai piele şi os, palid şi cu barba mare, dar în viaţă".
Rafael Pardo primise vestea cu cîteva minute mai înainte, chiar în biroul său, de la un ziarist cu care era prieten şi care voia să verifice o anumită versiune asupra eliberării. L-a sunat pe generalul Maza Marquez, apoi, pe directorul poliţiei, generalul Gomez Padilla, dar nici unul nu deţinea informaţii despre operaţiunea de salvare, [mediat, a primit un telefon de la Gomez Padilla, care I-a informat ca, în cursul unei operaţiuni de căutare a lui Escobar, Corpul de Elita dăduse întîmplător peste ostatici. Unităţile care luau parte la acţiune, a mai spus Gomez Padilla, nu deţineau nici o informaţie prealabilă că răpitorii s-ar fi aflat în zona aceea.
Din clipa în care a primit vestea de la Medellin, doctorul Turbay a încercat să ia legătura cu Nydia, aflată încă la Tabio, dar telefonul era deranjat. L-a trimis într-acolo cu o maşină pe şeful gărzilor sale de corp, ca s-o anunţe că Diana era liberă, dar mai rămînea cîteva zile într-un spital din Medellin, pentru analizele de rutină. Nydia a primit vestea la doua după-amiază, dar, în loc s-o întîmpine cu un strigăt de bucurie, cum ar fi făcut ceilalţi membri ai familiei, ea a exclamat îndurerată:
- Diana a fost ucisă!
Pe drumul de întoarcere spre Bogota, în timp ce asculta ştirile de la radio, îndoielile au copleşit-o cu totul. ,,Am continuat sa plîng", avea sa spună mai tîrziu. „Dar nu mai hohoteam de durere, ca pînă atunci,-nu făceam decît să-mi las lacrimile să curgă în voie." A făcut o escală acasă, ca să se schimbe înainte de a se duce la aeroport, unde familia era aşteptată de hodorogitul Fokker prezidenţial, care încă mai zbura prin harul lui Dumnezeu după aproape treizeci de ani de muncă silnică, în acel moment, se ştia că Diana se afla la secţia de reanimare, dar Nydia nu mai avea încredere în nimic şi în nimeni, nu mai credea decît în propriile instincte. S-a dus direct la telefon şi a cerut să vorbească cu preşedintele republicii.
- Diana a fost ucisă, i-a spus. Şi asta e opera dumneavoastră, e numai din vina dumneavoastră, e consecinţa inimii dumneavoastră
piatră. 144
] Preşedintele s-a bucurat s-o poată contrazice dîndu-i o vestej
bună.
- Nu, doamna, i-a spus el pe un ton cît se poate de calm. Se pare ca, într-adevăr, a avut loc o operaţiune militară, deşi nu se cunosc încă toate detaliile. Dar Diana este în viaţă.
— Nu, a replicat Nydia. A fost ucisa.
Preşedintele, care se afla în legătura directa cu Medellm-ul, nu avea dubii.
- De unde ştiţi?
Nydia a răspuns cu o convingere deplină:
- Aşa îmi spune mie inima mea de mamă.
Inima ei nu se înşela. O oră mai tîrziu, Măria Emma Mejfa, con siliera prezidenţiala pentru zona Medellfn-ului, a urcat la bordul avio-i nului cu care urma să călătorească familia Turbay şi le-a dat vestea cea proasta. Diana murise în urma unei puternice hemoragii, după mă multe ore de strădanii ale medicilor de a o salva, care, oricum, ar fi fos inutile, îşi pierduse cunoştinţa în elicopterul care a transportat-o la Medellin şi nu-şi mai revenise. Avea coloana vertebrala fracturata la. nivelul taliei de un glonţ exploziv de mare viteză şi de calibru mijlociul care se fragmentase în corpul ei, iar schijele îi provocaseră o paraliziei] generală din care nu şi-a mai revenit niciodată. Nydia a avut un şoc şi mai mare cînd a văzut-o întinsa pe mas de operaţie, complet goala sub cearşaful plin de sînge, cu chipul! lipsit de expresie şi cu pielea lividă din cauza hemoragiei. Avea O enormă incizie pe piept, pe unde medicii încercaseră să-i mase2 inima cu pumnul.
Imediat ce a ieşit din sala de operaţii, Nydia, care depăşi-pragul durerii şi al disperării, a convocat chiar în incinta spitalulu| o conferinţă de presa feroce: „Aceasta este povestea unei mor anunţate", a început. Convinsă — în urma informaţiilor primite de sosirea sa la Medellin — că Diana fusese victima unei operaţiuE conduse direct de la Bogota, a prezentat în amănunţime toate de mersurile făcute de familie şi chiar de ea însăşi pe lîngă preşedin tele republicii pentru ca poliţia sa nu intervină. A mai afirmat c, desigur, nesăbuinţa criminala a Extrădabililor dusese, în cele di| urmă, la moartea fiicei sale, dar vina aparţinea în egală măsui
145
guvernului şi preşedintelui republicii în persoana. Mai ales preşedintelui, „care, dînd dovada de o totală pasivitate, aş putea spune chiar de răceală şi indiferenţă, a nesocotit rugăminţile ce i-au fost adresate de a nu recurge la soluţii militare care ar fi putut pune în pericol viaţa ostaticilor."
Aceasta declaraţie fără drept de apel, transmisă în direct de toate mijloacele de comunicare, a provocat o reacţie de solidaritate în rîndul opiniei publice şi de indignare în sînul guvernului. Preşedintele l-a convocat pe Fabio Villegas, secretarul său general, pe Miguel Silva, secretarul său particular, pe Rafael Pardo, consilierul sau pentru probleme de securitate şi pe Mauricio Vargas, consilierul pentru relaţiile cu presa. Motivul era redactarea unei dezminţiri categorice a declaraţiei Nydiei. După o analiză mai profunda a cazului, au ajuns însă la concluzia

că durerea unei mame nu poate forma obiectul unei controverse. Aşa vedea lucrurile Gaviria, drept pentru care a renunţat la intenţia iniţială şi a hotărît:
- Mergem la înmormîntare.
Nu doar el, ci întregul guvern.
înverşunarea n-a părăsit-o pe Nydia nici o clipa. Printr-o persoana al cărui nume nu si-l mai amintea, îi trimisese, pînă la urmă, preşedintelui scrisoarea tardivă — deşi aflase că Diana era moarta —, *i o făcuse, poate, dinadins, pentru ca povara ei premonitorie să-i apese în veci conştiinţa. „Evident, nu m-am aşteptat să-mi răspundă", a spus ea.
La sfîrşitul slujbei de înmormîntare de la catedrală — la care a participat o mulţime uriaşă de oameni, cum rareori s-a mai putut vedea —, preşedintele s-a ridicat de pe scaun, a străbătut singur nava pustie, urmărit de toate privirile, de flashurile fotografilor, de camerele de luat vederi, şi i-a întins Nydiei mîna convins că i-o va lasă întinsă. Nydia i-a strîns-o cu un dezgust glacial. La drept vorbind, pentru ea a fost o uşurare, deoarece se aştepta ca preşedintele s-o îmbrăţişeze. A apreciat, în schimb, sărutul şi condoleanţele Anei Milena, soţia lui.
Dar lucrurile nu s-au sfîrşit aici. Abia eliberata de obligaţiile în-mormîntarii, Nydia a solicitat o noua audienţa la preşedinte, pentru a-i aduce la cunoştinţa ceva deosebit de important înainte ca acesta146
147
să-şi ţină discursul din acea zi despre moartea Dianei. Silva a transmis întocmai mesajul, iar preşedintele a schiţat atunci surisul pe care Nydia nu avea să-l vadă niciodată.
— Vine ca să-şi verse năduful pe mine, a spus. Oricum, las-o să vină!
A primit-o ca de obicei. Cînd a intrat în birou, îmbrăcata toată în negru, Nydia avea un aer schimbat: era sobră, fireasca şi îndurerata. A trecut direct la subiect, avertizîndu-l pe preşedinte chiar de la primele cuvinte:
— Am venit pentru ca vreau să vă fac un serviciu.
Şi, într-adevăr, spre surprinderea lui, a început prin a-şi cere scuze pentru acuzele aduse de a fi fost principalul vinovat de organizarea operaţiunii militare în care îşi aflase moartea Diana. Acum ştia ca nici măcar nu fusese informat. Pe deasupra, chiar si în acel mo- | ment i se ascundea adevărul, pentru că operaţiunea nu urmărise prin-' derea lui Pablo Escobar, ci eliberarea ostaticilor, a căror ascunzătoare *i* fusese dezvăluită sub tortură de unul dintre pistolarii aflaţi în solda traficanţilor, capturat de poliţie. Pistolarul — a explicat Nydia — a fost \ mai apoi identificat printre cei ucişi în timpul atacului.
întâmplarea a fost relatată cu fermitate şi precizie, în speranţa ca va trezi interesul preşedintelui, dar acesta n-a lăsat să se întrevadă nici urmă de compasiune. „Era ca un bloc de gheaţă", va povesti ea mai tîrziu, evocînd întîlnirea aceea. Fără să ştie de ce sau în ce clipa şi nemaiputîndu-se stăpîni, a izbucnit în plîns. Răscolit dintr-o dată, '\ temperamentul ei năvalnic, pe care, pînă atunci, izbutise să-l ţină în friu, a făcut-o nu numai să treacă la alt subiect, dar şi să-şi schimbe total atitudinea. I-a reproşat preşedintelui indiferenţa şi răceala de care dăduse dovadă neîndeplinindu-şi obligaţia constituţionala de a salva vieţile prizonierilor.
— Gîndiţi-vă, a spus în încheiere, dacă fetiţa dumneavoastră s-fi aflat în aceeaşi situaţie, ce-aţi fi făcut?
L-a privit drept în ochi, dar era atît de pornită încît preşedintelui i-a fost imposibil s-o întrerupă. El însuşi avea să povestească m; tîrziu:, jmi punea întrebări, dar nu-mi lăsa timp sa răspund", într-; devăr, Nydia i-a închis gura cu o altă întrebare: „Dumneavoastră n credeţi, domnule preşedinte, ca aţi greşit în gestionarea acestui caz'
Pe chipul preşedintelui a trecut pentru prima dată o umbra de îndoiala. „Niciodată nu mai suferisem atît", va mărturisi el peste ani. Atunci însă, doar a clipit şi a rostit pe un ton firesc:
— Tot ce se poate.
Nydia s-a ridicat în picioare, i-a întins mîna în tăcere şi a ieşit înainte ca el sa-i poată deschide uşa. Miguel Silva a intrat chiar atunci în birou şi l-a găsit pe preşedinte profund impresionat de povestea pistolarului ucis în luptă. A reacţionat însă imediat, hotărît sa-i trimită procurorului general o scrisoare personala cu rugămintea de a investiga căzui şi de a face dreptate.
Cei mai mulţi erau de acord ca acţiunea urmărise capturarea lui Escobar sau a unei alte căpetenii importante, dar chiar şi aşa, fusese un act stupid, soldat cu un eşec ireparabil. Conform versiunii difuzate cu cea mai mare promptitudine de poliţie, Diana murise în timpul desfăşurării unei acţiuni de căutare, la care participaseră atît trupe terestre, cît şi elicoptere, în mod cu totul întîmplător, s-au întîlnit cu comandoul în mîinile căruia se aflau Diana Turbay şi cameramanul Richard Becerra. în timp ce fugeau, unul din răpitori a tras pe la spate în Diana, provocîndu-i o fractura a coloanei vertebrale. Cameramanul a scăpat nevătămat. Diana a fost transportata cu un elicopter al poliţiei la Spitalul General din Medellm, unde a încetat din viaţă la orele patru şi treizeci şi cinci de minute după-amiază.
Versiunea lui Pablo Escobar era complet diferită şi coincidea în punctele sale esenţiale cu aceea pe care Nydia i-o relatase preşedintelui. După spusele lui, poliţia organizase operaţiunea ştiind prea bine ca prizonierii se aflau în acel loc. Informaţia fusese smulsă prin tortură de la doi pistolari de-ai săi, cărora le-a dezvăluit numele reale, împreună cu datele cărţilor de identitate. Conform comunicatului, aceştia fuseseră capturaţi şi torturaţi de poliţie, iar unul din ei, urcat la bordul unui elicopter, le servise drept călăuză Şefilor operaţiunii. A mai afirmat că Diana fusese omorîtă de poliţie •n timp ce încerca să scape din încercuire, după ce fusese eliberată de răpitori, în

încheiere, a precizat că, în aceasta înfruntare, îşi pierduseră viaţa şi trei ţărani nevinovaţi, pe care poliţia i-a prezentat Presei drept asasini plătiţi căzuţi în luptă. Acest comunicat i-a dat, 148
149
probabil, lui Escobar satisfacţiile *pe* care le aşteptase ele la repetatele sale acuzaţii privind violarea drepturilor omului de către poliţie.
Richard Becerra, singurul martor ocular disponibil, a fost asaltat de către ziarişti chiar în noaptea tragediei, într-o încăpere a Direcţiei Generale a Politiei din Bogota. Era îmbrăcat tot cu jacheta de piele neagra pe care o purtase cînd fusese răpit, iar pe cap avea pălăria de paie pe care răpitorii i-o dăduseră ca sa fie luat drept ţăran. Cit despre starea lui sufletească, se simţea prea abătut ca sa dea vreo informaţie care sa aducă lumină în acest caz.
Colegii săi de breasla au rămas cu impresia că totul se petrecuse atît de repede şi în împrejurări atît de confuze, încît nu-şi putuse forma o părere clară despre cele întîmplate. Declaraţia sa, conform căreia glonţul care a ucis-o pe Diana fusese tras dinadins de unul \ dintre răpitori, nu se sprijinea pe nici o dovadă evidentă. Impresia generală, dincolo de orice alte ipoteze, era că moartea Dianei, prin- să între focurile încrucişate ale celor două tabere, fusese un acei- dent. Oricum, ţinînd seama de scrisoarea trimisă de preşedintele! Gaviria după dezvăluirile Nydiei Quintero, ancheta şi stabilirea] adevăratelor cauze îi reveneau acum procurorului general,
Drama nu se încheiase însă. Confruntaţi cu incertitudinea cărei domnea în rîndul opiniei publice cu privire la soarta Marinei Mon- toya, pe 30 ianuarie, Extrădabilii au difuzat un nou comunicat, în , care recunoşteau că ordinul pentru executarea ei fusese dat încă din î ziua de 23. Dar „din motive care ţin de clandestinitate şi de mijloacele de comunicare, în acest moment nu deţinem nici o infor-| maţie şi nu putem spune dacă a fost executata sau eliberată. Daca i fost executată, nu înţelegem de ce poliţia nu a raportat încă descc perirea cadavrului. Daca a fost eliberata, atunci au cuvîntul rudele ei". Abia din acel moment, la şapte zile după ce fusese ordona asasinatul, a început să fie căutat cadavrul.
Medicul legist Pedro Morales, care participase la efectuar autopsiei, a citit comunicatul din ziare şi gîndul i-a fugit imediat l doamna cu lenjerie fina şi unghii impecabile. Nu se înşela. Cu toa acestea, îndată ce a fost identificat cadavrul, cineva de la Ministe
de Justiţie a insistat la telefon pe lînga angajaţii Institutului de Medicină Legală să nu dezvăluie faptul ca Marina Montoya fusese înhumată în groapa comuna.
Luis Guillermo Perez Montoya, fiul Marinei, tocmai voia să plece ca să ia prînzul în oraş, cînd la radio s-a transmis ştirea. La Institutul de Medicină Legala i-a fost arătată fotografia femeii cu chipul desfigurat de gloanţe, dar el abia dacă a reuşit s-o recunoască. Cum ştirea se răspîndise cu repeziciune pe calea undelor, la Cimitirul de Sud a fost nevoie de un dispozitiv special al poliţiei ca să-i facă loc să ajungă la groapă prin mulţimea de curioşi. în conformitate cu regulamentele de medicină legală, cadavrul unei persoane neidentificate trebuie să fie îngropat cu numărul de serie imprimat pe tors, braţe şi picioare, ca să poată fi recunoscut chiar şi dezmembrat. Trebuie, de asemenea, să fie înfăşurat într-o folie de plastic negru, cum sînt cele folosite pentru sacii de gunoi, legată de glezne şi de încheieturile mîinilor cu o sfoară rezistentă. După cum a putut constata chiar fiul ei, corpul Marinei Montoya, dezbrăcat şi plin de pamînt, fusese aruncat la întîmplare în groapa comună, fără semnele de identificare impuse de lege. Alături, înfăşurat în treningul roz, se afla cadavrul copilului îngropat o dată cu ea.
După ce a fost adusă în sala de disecţie şi a fost spălată cu furtunul, fiul i-a controlat dantura şi a avut o clipă de ezitare, îşi aducea vag aminte că Marinei îi lipsea premolarul stîng, iar cadavrul avea dantura completa. Dar cînd i-a examinat mîinile şi le-a pus peste ale lui, i s-a risipit orice urmă de îndoială: erau la fel. O altă bănuială însă avea să persiste, poate, pentru totdeauna: Luis Guillermo Perez era convins că, atunci cînd se făcuse constatarea la faţa locului, cadavrul mamei sale fusese identificat, dar se luase hotărîrea sa fie trimis la groapa comună, fără alte formalităţi, ca să nu mai rămîna nici o dovadă care ar fi putut provoca nelinişte în rîndul opiniei publice, perturbînd, totodată, activitatea guvernului.
Moartea Dianei - chiar înainte de descoperirea cadavrului Marinei - a fost hotaritoare pentru situaţia din ţară. Cînd Gaviria refuzase sa modifice cel de-al doilea decret, nimic nu-l făcuse să cedeze, nici brutalitatea lui Villamizar, nici rugăminţile fierbinţi ale Nydiei. 150
Argumentul sau era, în esenţa, că decretele nu puteau fi judecate în funcţie de numărul celor răpiţi, ci în funcţie de interesul public, aşa cum Escobar nu lua ostatici pentru a urgenta propria capitulare, ci pentru a obliga guvernul să se decidă în privinţa nonextrădării şi să-i acorde graţierea. Şi totuşi, reflectînd mai adînc, s-a hotarît sa aducă o ultimă modificare decretului. Nu-i venea deloc uşor, după ce rezistase rugăminţilor Nydiei şi atîtor altor dureri, sa schimbe data-limită, dar, în cele din urma, s-a hotarît să ia taurul de coarne. Villamizar a aflat ştirea de la Rafael Pardo. Aşteptarea i se pă-rea fără sfîrşit. Pînă atunci nu avusese nici o clipă de linişte, întreaga sa viaţa depindea de radio şi de telefon, iar cînd se întîmpla să nu audă nici o veste proastă, simţea o imensă uşurare. II suna pe Pardo la orice oră din zi sau din noapte. „Cum mai merg treburile? îl întreba. Cît va mai dura situaţia asta?" Pardo îl calma admi-nistrîndu-i cu linguriţa doze de obiectivitate, în fiecare seara se întorcea acasă în aceeaşi stare. „Trebuie să iasă mai repede decretul ăsta, altfel o să ne omoare pe toţi", spunea. Pardo îl liniştea, în cele din urma, pe 28 ianuarie, însuşi Pardo i-a telefonat ca să-i spună că forma finala a decretului era gata, nu mai lipsea decît semnătura preşedintelui, întîrzierea se datora faptului că trebuia semnat de către toţi miniştrii, iar

cel al Comunicaţiilor, Alberto Casas Santamarfa, era de negăsit. Pînă la urma, Rafael Pardo l-a localizat cu ajutorul telefonului şi i-a comunicat, glumind ca între vechi prieteni:
— Domnule ministru, ori ajungeţi aici într-o jumătate de oră ca să semnaţi ori nu mai sînteţi ministru.
Pe 29 ianuarie a fost promulgat Decretul 303, care înlătura toate obstacolele de pînă atunci, netezindu-le traficanţilor calea spre capitulare. Aşa cum prevăzuse guvernul, niciodată nu avea să dispară din conştiinţa publica impresia ca acela fusese un act de căinţa pentru moartea Dianei. Fapt care genera, ca de obicei, noi divergenţe între cei care vedeau în decret o concesie făcuta traficanţilor sub presiunea opiniei publice, şocate de cele întîmplate, şi cei care l-au înţeles ca pe un act prezidenţial inevitabil, chiar dacă tardi pentru Di an a Turbay. Oricum, preşedintele Gaviria l-a semnat di convingere, ştiind foarte bine ca întîrzierea putea fi interpretata
151
o dovadă de cruzime, iar decizia tardiva, proclamata ca un act de slăbiciune.
A doua zi, la şapte dimineaţa, conformîndu-se codului bunelor maniere, l-a sunat pe Villamizar, care, în ajun, îi telefonase ca să-i mulţumească pentru decret. Gaviria l-a ascultat într-o tăcere deplina şi i-a înţeles temerile din ziua de 25 ianuarie.
— A fost o zi cumplită pentru toţi, a spus.
Villamizar l-a sunat atunci pe Guido Parra cu conştiinţa împăcată. „Acum n-o să ne mai bateţi Ia cap ca decretul asta nu e bun", i-a spus. Guido Parra îi ghicise de la început intenţiile.
— De acord, a spus, în privinţa asta nu mai e nimic de discutat. Uite cîte probleme arn fi putut evita de la bun început!
Villamizar a vrut să afle care era pasul următor.
— Nici unul, a spus Guido Parra. în patruzeci şi opt de ore se rezolva tot.
Extradabilii au dat imediat publicităţii un comunicat prin care anunţau că, avînd în vedere apelurile venite din partea unor personalităţi din ţară, renunţau la execuţiile prevăzute. Se refereau, poate, la mesajele transmise prin radio de către Lopez Michelsen, Pastrana şi Castrillon. Deşi, la drept vorbind, hotărîrea lor putea fi interpretata tot atît de bine şi ca o acceptare a decretului. „Vom respecta viaţa ostaticilor care se mai află în mîinile noastre", spunea comunicatul. Ca o concesie specială, mai anunţau că, în primele ore ale aceleiaşi zile, urma sa fie eliberat unul dintre prizonieri. Villamizar, care se afla cu Guido Parra, a reacţionat indignat.
— Cum adică unul? s-a răstit el. Mi-ai spus că ies toţi! Guido Parra nici n-a clipit.
- Nici o grijă, Alberto, i-a spus. în opt zile se rezolva tot.

7

Maruja şi Beatriz nu aflaseră despre moartea celor două ostatice. Fără televizor şi radio, fără alte informaţii decît cele provenite de la inamic, le era imposibil să ghicească adevărul. Dar contradicţiile din spusele gardienilor au spulberat versiunea că Marina fusese mutată în altă parte, astfel încît orice altă ipoteză ducea în acelaşi impas: ori era liberă, ori era moartă. Altfel spus: dacă înainte ele erau singurele care o ştiau în viaţa, acum erau singurele care nu aflaseră că murise.
In faţa incertitudinii care plana asupra sorţii Marinei, patul stingher părea, mai degrabă, o fantomă. La numai o jumătate de oră după ce o luaseră de acolo, Călugărul a fost înapoi. A intrat ca o umbră şi s-a ghemuit într-un colţ al camerei. Beatriz l-a întrebat direct:
— Ce-aţi făcut cu Marina?
Călugărul i-ă povestit că, atunci cînd ieşise cu ea, îi aşteptau în garaj doi şefi necunoscuţi, care preferaseră să nu mai intre în cameră. Cînd el i-a întrebat unde o duceau, unul din ei s-a răstit furios: „Ţine-ţi gura, jigodie ce eşti! Aici nu merge să pui întrebări". După care, îi ordonaseră să se întoarcă în casă şi s-o lase pe Marina în seama lui Baraba, celălalt gardian de serviciu.
La început, versiunea păruse credibilă. Călugărul n-ar fi avut cum sa se ducă şi să se întoarcă într-un răstimp aşa de scurt dacă ar fi participat la crima, nici nu l-ar fi lăsat inima să o omoare pe o biata femeie cu sănătatea şubrezită, pe care, după cum se părea, ol îndrăgea ca pe propria bunică şi care îl alinta ca pe un nepot, în!
153
schimb, Baraba avea faima unui asasin însetat de sînge, care, pe deasupra, se mai şi lăuda cu crimele comise, îndoielile au devenit şi mai chinuitoare dis-de-dimineaţă, cînd le-a trezit un vaiet ca de animal rănit: eră Călugărul care hohotea. Nu s-a atins de micul dejun si, de cîteva ori, l-au auzit oftînd: „Vai, vai, ce păcat c-au luat-o pe mamaia!" Niciodată însă n-a lăsat sa se înţeleagă ca ar fi fost moartă. Pînă şi încăpăţînarea cu care majordomul refuza să le aducă, înapoi televizorul şi radioul le întărea bănuiala ca fusese ucisă.

După ce lipsise mai multe zile de-acasă, Damaris s-ă întors într-o stare de spirit care le-a derutat şi mai mult. într-o noapte, în timp ce se plimbau prin curte, Maruja a întrebat-o unde fusese plecată, iar ea i-a răspuns fără măcar un tremur în glas, cu tonul cu care i-ar fi spus adevărul: „Am grijă de *dona* Marina". Şi imediat, fără a-i lăsa Marujăi răgaz să cugete la vorbele ei, a adăugat: „Nu v-a uitat pe nici una. îşi aduce mereu aminte de dumneavoastră şi va transmite multe salutari". După care i-a povestit, ca din întîm-plare că Baraba nu s-a mai întors pentru că fusese desemnat să răspundă de paza ei. Din acea zi, de cîte ori ieşea cu treburi în oraş, Damaris le aducea veşti cu atît mai de necrezut cu cit erau mai entuziaste. Toate se încheiau cu o formulă rituală:

— *Dona* Marina se simte ca-n sînul lui Avraam.

Maruja nu avea nici un motiv s-o creadă mai degrabă pe Damaris decît pe Călugăr sau pe oricare altul dintre gardieni, dar nici ca sa nu-i creadă nu avea, în împrejurări ca acelea, în care totul părea posibil. Dacă Marină era, într-adevăr, în viaţă, atunci singurul motiv pentru care le privau de ştiri sau de divertisment era încercarea de a le ascunde alte adevăruri şi mai cumplite.

Nimic nu părea nesăbuit pentru imaginaţia dezlănţuită a Ma-rujai. Pînă atunci, îşi ascunsese neliniştea faţă de Beatriz, de teamă că aceasta n-o să poată face faţă adevărului. Dar Beatriz era la adăpost de orice asemenea înclinaţie. Respinsese de la bun început ipoteza ca Marina ar fi fost moartă. E drept că, uneori, chiar şi visele îi erau de mare ajutor. Visa, de pilda, că fratele ei, Alberto, aievea ca în viaţa reală, îi prezenta o dare de seamă amănunţită asupra demersurilor întreprinse, asigurînd-o că totul mergea cît se poate de bine, aşa încît nu mai aveau de aşteptat decît foarte puţin ca să fie libere. 154

Visa că tatăl lor o liniştea în privinţa cărţilor de credit uitate în poşeta, care acum se aflau la loc sigur. Erau viziuni atît de plastice,! încît, în amintire, nu le putea deosebi de realitate.

Cam tot atunci, tocmai îşi încheia serviciul de gardă un băiat! de şaisprezece ani care îşi spunea lona. Asculta muzică încă de lai şapte dimineaţa la un casetofon gîjîit. Avea cîntecele lui preferate,] pe care le punea la nesfîrşit, cu sonorul dat la maximum, în răs-timpuri, răcnea, însoţindu-le cu un comentariu, ca într-un cor antic:! „Mama ei de viaţă, nu ştiu de ce m-oi fi băgat eu în rahatu' asta". Cînd se mai liniştea, vorbea cu Beatriz despre familia lui. Se opreai însă Ia marginea hăului cu un oftat insondabil: „Dacă aţi şti cine **el** taică-meu!" Niciodată nu le-a dezvăluit secretul, dar aceasta enigmă, dimpreună cu multe altele, ale celorlalţi gardieni, rarefiau si mai mult aerul din cameră.

în calitatea sa de custode al bunăstării din casă, majordomul i-a informat, probabil, pe şefii săi despre starea de tensiune care dom nea acolo, deoarece, cîteva zile mai tîrziu, doi dintre ei şi-au făcut apariţia afişînd o atitudine conciliatoare. Au refuzat din nou să Id aducă înapoi aparatul de radio şi televizorul, în schimb s-au străduí| să le amelioreze traiul de zi cu zi. Le-au promis cărţi, deşi, pînă la urma, n-au fost prea multe, printre ele numarîndu-se, de pilda, ur roman de Corîn Tellado[1]. Le-au trimis reviste de divertisment, da nici una recentă. Au pus să fie schimbat becul albastru cu unul mă puternic, care trebuia să rămîna aprins timp de cîte o oră, de la şapte dimineaţa şi de la şapte seara, pentru ca prizonierele să *poată* citi, dar Beatriz şi Maruja erau aşa de obişnuite cu semiîntunericul| încît nu mai suportau o lumină prea intensă, în plus, aerul dil cameră se încălzea şi mai mult, devenind irespirabil.

Maruja s-a lăsat în voia inerţiei celor lipsiţi de orice speranţa Rămînea zi şi noapte pe saltea, cu faţa la perete, prefăcîndu-se doarme, ca să nu fie nevoita să vorbească. Abia dacă se mai atinge de mîncare. Beatriz a ocupat patul gol şi şi-a găsit un refugiu

1 Pseudonim al scriitoarei spaniole Măria del Socorro Tellado Lopez (n. 1929), prolifică autoare de romane de dragoste *(novelas rosax),* de o calitate mediocră, dar ca s-au bucurat de un enorm succes în epoca (n.tr.).

155

dezlegarea cuvintelor încrucişate şi a rebusurilor din reviste. Realitatea eră crudă şi dureroasă, dar era totuşi singura realitate: era mai mult spaţiu în cameră pentru patru decît pentru cinci persoane, existau mai puţine tensiuni, aveau mai mult aer pentru a respira în voie. lona şi-a terminat tura la sfîrşitul lunii ianuarie şi şi-a luat ramas-bun de la prizoniere cu o dovada de încredere. „Vreau să va povestesc ceva, dar cu o condiţie: nimeni nu trebuie sa afle de unde ştiţi", le-a avertizat. Şi şi-a descărcat sufletul de taina care îl apăsa:

— *Dona* Di ana Turbay a fost omorîtă.

Şocul le-a trezit din amorţeala. Pentru Maruja a fost clipa cea mai cumplită din timpul captivităţii. Beatriz încerca sa nu se gîn-dească la ceea ce părea iremediabil: „Daca au ucis-o pe Diana, cea care urmează sînt eu". După l ianuarie, cînd anul cel vechi se încheiase fără ca ele să fie eliberate, îşi spusese: „Ori îmi dau drumul, ori dacă nu, mă las în voia morţii".

într-una din zile, în timp ce Maruja juca o partida de domino cu un alt gardian, Gorila şi-a atins diferite părţi ale pieptului cu degetul arătător şi a spus: „Mă doare rău de tot pe-aici. Ce-o fi?" Maruja şi-a întrerupt jocul, l-a privit cu tot dispreţul de care era în stare si i-a spus: „Ori sînt gaze, ori e un infarct". El şi-a aruncat arma pe jos, s-a ridicat îngrozit, şi-a lipit palma cu degetele răşchirate de piept şi a scos un răcnet năprasnic:

— Mă doare inima, drace!

S-a prăbuşit peste resturile micului dejun şi a rămas întins pe burta. Beatriz, care ştia că el o ura, a simţit impulsul profesional de a-i sări în ajutor, dar, în clipa aceea, au intrat majordomul şi ne-vasta-să, speriaţi de

strigăt şi de zgomotul căderii. Celalalt gardian, care era mic de statură şi pirpiriu, încercase să facă ceva, dar, stînjenit de mitralieră, i-ă întins-o lui Beatriz.
— Răspundeţi în faţa mea de *dona* Maruja, i-a spus.
Deşi majordomul şi Damaris i-au sărit în ajutor, n-a fost chip [s]ă-l ridice pe cel căzut. L-a prins care de unde a putut şi l-au tîrît în camera de alături. Beatriz, cu mitraliera în mînă, şi Maruja, năucită de cele întîmplate, au zărit arma lui Baraba aruncata pe jos şi pe [a]mîndouă le-a înfiorat aceeaşi ispita. Maruja ştia să tragă cu pistolul şi chiar i se explicase în cîteva rînduri cum se mînuieşte o156
armă automată, dar o unda de luciditate providenţiala a împiedicat-o| s-o ridice de pe podea. La rîndul său, Beatriz era familiarizată cui practicile militare. Timp de cinci ani, se antrenase de doua ori pei săptamînă şi obţinuse gradul de căpitan în rezervă Ia Spitalul Militar,! după ce, mai înainte, trecuse prin cele de sublocotenent şi locotenent, i Urmase chiar şi un curs special de artilerie. Dar şi-a dat şi ea seama ca nu aveau nici o şansă. Amîndouă s-au consolat cu gîndul ca Go rila nu se va mai întoarce niciodată, într-adevăr, nu s-a mai întors.
Cînd Pacho Santos a văzut la televizor înmormîntarea Diănei **şi]** deshumarea Marinei Montoya, şi-a dat seama ca nu-i mai rămînea alta alternativă decît să evadeze, încă de pe atunci îşi formase idee aproximativă despre locul unde se găsea. Urmărind cu atenţie discuţiile, uneori imprudente, ale gardienilor şi cu ajutorul altor tru-| curi de gazetar, ajunsese la concluzia că se afla într-o casă ampla-| sată pe colţ, într-un cartier mare şi foarte populat din partea de ves a oraşului Bogota. Camera lui, cu o fereastră acoperită ce dădea spre exterior, eră încăperea principală de la etajul întîi. Şi-ă da| seama că era o casă închiriată, probabil fără contract legal, pentr că proprietăreasa venea la începutul fiecărei luni să-şi ia chiria. Er singura persoană străină care avea acces acolo, dar, înainte de a i: deschide uşa dinspre stradă, gardienii îl legau pe Pacho cu lanţur de pat, îl obligau, ameninţîndu-l, să păstreze tăcere deplină şi în4 chideau radioul şi televizorul.
Constatase că fereastra blocată din cameră dădea spre grădini din faţa casei şi că exista o ieşire la capătul coridorului îngust und«| se afla baia, pe care o putea folosi oricînd dorea, fără să fie su pravegheat, deşi, mai înainte, trebuia să ceară să fie scos din la ţuri. La baie, aerisirea se făcea cu ajutorul unei ferestre prin care se zărea o frîntură de cer. Aşezată atît de sus, încît cu greu putea ajunge pînă acolo, dar destul de mare pentru a te strecura prin Pînă atunci, nu reuşise să descopere unde dădea, în camera vecir împărţită într-un fel de cabine din metal vopsite în roşu, dormeai gardienii care nu erau de serviciu. Erau doar patru, organizaţi | echipe de cîte doi, care se schimbau la flecare şase ore. Nu[4]!
157
ţineau armele la vedere, deşi le purtau mereu asupra lor. Doar unul dormea pe jos, lîngă patul matrimonial.
Oricum, nu se mai îndoia că se aflau în preajma unei fabrici a cărei sirenă suna de cîteva ori pe zi şi, socotind după lecţiile repetate zilnic în cor sau după larma din recreaţii, era sigur că în apropiere se găsea o şcoală. Odată, cînd a avut chef să mănînce pizza, i-a fost adusă în mai puţin de cinci minute, încă aburindă, de unde a dedus ca, probabil, era pregătită şi vîndută într-o prăvălie din acelaşi cvartal. Ziarele le cumpărau, mai mult ca sigur, de vizavi, în orice caz de la un magazin mare, pentru că se găseau acolo chiar şi revistele *Time* şi *Newsweek.* Noaptea, îl trezea mirosul de pîine abia scoasa din cuptor venind de la o brutărie. Trăgîndu-i de limbă cu întrebări insidioase, a reuşit să afle de la gardieni că, în jur, la nici o sută de metri de casă, se aflau o farmacie, un service, două cîrciumi, un birt, atelierul unui cizmar şi două staţii de autobuz. Cu aceste informaţii şi datorită multor altor frînturi puse cap la cap, a încercat să reconstituie, că într-un puzzle, tabloul căilor de evadare.
Unul dintre paznici îi spusese că, în cazul unui atac al poliţiei, aveau ordin să intre mai întîi la el în cameră şi să-l doboare cu trei focuri trase de-aproape: unul în cap, altul în inimă şi altul în ficat. De cînd aflase acest lucru, pusese de-o parte o sticlă de un litru, pe care se gîndea s-o folosească în chip de bîtă. Era singura arma pe care o avea la îndemînă.
Şahul - pe care învăţase să-l joace cu un talent remarcabil de la un gardian — devenise pentru el un nou mod de a măsura timpul. Un alt paznic, de serviciu în octombrie, mare expert în telenovele, l-a iniţiat în viciul de a le urmări fără a se măi sinchisi dacă erau bune sau proaste. Tot secretul era să nu se preocupe prea mult de episodul de azi şi să înveţe să-şi imagineze surprizele din episodul de mîine. Se uitau împreună la emisiunile Alexandrei şi urmăreau cu acelaşi interes jurnalele de la radio şi de la televizor.
Un altul îi luase cei douăzeci de mii de pesos pe care îi avea în buzunar în ziua răpirii, promiţîndu-i în schimb să-i aducă orice îşi dorea. Mai ales cărţi: cîteva de Milan Kundera, *Crimă şi pedeapsa,* biografia generalului Santander de Pilar Moreno de angel. A fost, 158
159
poate, singurul columbian din generaţia sa care a auzit vorbindu-sef de Jose Marfa Vargas Vila[1], scriitorul columbian cel mai cunoscuţi în lume la începutul secolului, iar cărţile lui l-au impresionat pînăf la lacrimi. Le-a citit aproape pe toate, şterpelite de unul dintre gar dieni din biblioteca bunicului sau. Cu mama altuia a întreţinut ol amuzanta corespondenţă timp de mai multe luni, pînă cînd cei care răspundeau de securitatea lui i-au interzis s-o mai facă. îşi comple ta raţia de lecturi cu ziarele din ziua respectiva, pe care Ie primeai dupa-amiaza nedespăturite. Paznicul însărcinat sa i le aducă nutreai o aversiune viscerala faţă de ziarişti, îndeosebi faţa de un cunoscut} prezentator de televiziune, pe care îl ochea cu mitraliera cînd| apărea pe ecran.
— Pe asta îl lichidez gratis, obişnuia să spună.
Pacho nu i-a văzut niciodată pe şefi. Ştia că treceau în răstim puri pe-acolo, deşi niciodată n-au urcat pîna la el, în dormitor, şi ţineau şedinţe de lucru într-o cafenea din Chapinero. Cu gardienii,, în schimb, a reuşit să stabilească o relaţie impusa de situaţia în *a.* se afla. Aveau puteri depline asupra vieţii şi a morţii, dar i-au re cunoscut totdeauna

dreptul de a negocia unele condiţii de viaţă.1 Aproape zilnic cîştiga unele sau pierdea altele. Aşa, de pildă, a pier-dut-o, în cele din urmă, pe aceea de a dormi înlănţuit, dar şi-£^f cîştigat încrederea lor jucînd rummy, un joc pueril, la care se poate trişa uşor şi care consta în realizarea de brelanuri şi de serii de c iţe l zece cărti. La fiecare cincisprezece zile, un şef nevăzut le împru-î muta cîre o suta de mii de pesos, care erau împărţiţi între toţi juca torii. Pacho a pierdut totdeauna. Doar după şase luni i-au mărturisit ca toţi trişau, iar daca îl lăsaseră să cîştige cînd şi cînd, o făcusera| ca sa nu-şi piardă entuziasmul. Erau scamatorii realizate cu măiestria unor prestidigitatori.

Aşa s-a scurs viaţa lui pînă la Anul Nou. încă din prima zi prevăzuse că detenţia avea să fie lunga, deşi relaţia sa cu gardienii determinase să creadă că o va putea suporta. Dar moartea Dianei a Marinei i-au spulberat optimismul. Aceiaşi gardieni care mă

' Ziarist, critic şi romancier columbian (1860-l933), autor al unor naraţiuni cuprinz scene de o violenţa extrema (n.tr.).

înainte îl încurajau se întorceau din oraş abătuţi şi deprimaţi. Se părea că totul stagna în aşteptarea momentului în care Adunarea Constituanta avea să se pronunţe asupra extrădării şi a amnistiei. Drept pentru care n-a mai avut nici o îndoiala că evadarea era posibilă. Cu o singura condiţie: avea sa apeleze la aceasta soluţie numai atunci cînd va fi convins că orice alta alternativă era blocată.

Rezolvarea situaţiei părea blocată şi pentru Maruja şi Beatriz, după decepţiile din decembrie, dar, la sfîrşitul lunii ianuarie, o data cu zvonurile ca vor fi eliberaţi doi ostatici, la orizont părea să se fi ivit un licăr de speranţă. Habar n-aveau cîţi mai erau închişi sau daca mai fuseseră luaţi alţi ostatici. Maruja a presupus ca eliberata va fi Beatriz. în noaptea de 2 februarie, în timp ce se plimbau prin curte, Damaris le-a confirmat bănuielile. Era aşa de sigură, încît le-a cumpărat din oraş un ruj de buze, fard de obraz şi pentru pleoape, precum şi alte mărunţişuri cosmetice pentru ziua cînd aveau să iasă. Beatriz s-a depilat pe picioare, gîndindu-se ca nu va avea timp s-o facă în ultima clipa.

Cu toate acestea, cei doi şefi care le-au vizitat a doua zi n-au precizat care din ele urma să fie eliberata sau dacă, în realitate, va fi vreuna. Se vedea limpede după înfăţişarea lor ce rang aveau. Erau diferiţi si mai comunicativi decît toţi cei care îi precedaseră. Au recunoscut că Extrădabilii anunţaseră într-un comunicat eliberarea a doi dintre ostatici, dar se prea putea ca, între timp, să fi survenit unele impedimente neprevăzute. Ele şi-au amintit imediat de promisiunea de a fi eliberate pe 9 decembrie, promisiune care fusese şi ea încălcata.

Şefii cei noi au încercat, pentru început, să creeze o atmosferă optimistă, îşi făceau apariţia pe neaşteptate, afişînd o veselie zgomotoasă care nu avea nici un temei serios. „Lucrurile merg spre bine", spuneau. Comentau ştirile zilei cu un entuziasm infantil, dar refuzau să aducă înapoi televizorul şi aparatul de radio pentru ca Prizonierele sa poată afla noutăţile direct de la sursa. Din răutate ˢau din prostie, unul dintre ei şi-a luat rămas-bun într-o seara cu o fraza de o ambiguitate atît de înfricoşătoare, încît bietele de ele160

aproape ca au murit de spaimă: „Nu va faceţi probleme, doamnelor,! totul o sa se petreacă foarte repede". Le-au ţinut în tensiune timp de patru zile, oferindu-le cu ţîrîitaf informaţii răzleţe. A treia zi le-au spus ca va fi eliberat un ostatic, i Care putea fi Beatriz, întrucît pe Francisco Santos şi pe Maruja îi păstrau pentru scopuri mai înalte. Dar, pentru ele, mai îngrijorător i decît orice altceva era faptul ca nu puteau confrunta aceste date i cu cele în circulaţie, îndeosebi, cu cele deţinute de Alberto, care cunoştea, probabil, mai bine chiar decît şefii motivul real al ace-; lor şovăieli.

în sfîrşit, în ziua de 7 februarie, au venit mai devreme decît de] obicei şi au dat cărţile pe faţa: cea care pleca era Beatriz. Marujal mai avea de aşteptat o saptamînă. „Mai trebuie puse la punct unele] mici detalii", a spus unul dintre mascaţi. Beatriz a fost cuprinsa de o criza de locvacitate care i-a epuizat pe şefi, apoi pe majordom sil pe nevastă-sa, iar, în cele din urma, pe gardieni. Maruja nu i-a daţi atenţie, măcinata de o ranchiuna surda faţa de soţul ei, de gîndul atît de straniu ca el preferase sa-şi elibereze sora înaintea nevestei.] Sentimentul acesta a chinuit-o pîna seara, iar jarul lui i-a mocnit în'] suflet timp de mai multe zile.

Noaptea aceea şi-a petrecut-o dădăcind-o pe Beatriz cum şi cel trebuia să-i povestească lui Alberto Villamizar despre răpire, astfel încît să-i pună pe toţi la adăpost de necazuri. Orice greşeala, oricît'1 de nevinovata, putea pune în primejdie viaţa cuiva. Drept pentru care, Beatriz trebuia să-i prezinte fratelui ei o descriere sumara şi'f conformă cu realitatea a situaţiei, fără a atenua sau a exagera nicil un detaliu care l-ar fi putut face să sufere mai puţin sau să se îngri-f joreze mai mult: adevărul gol-goluţ. Cu nici un preţ însă nu trebuia să-i dea acele informaţii care ar fi permis identificarea locului unde erau închise. Beatriz s-a simţit ofensată.

— Care vasăzică n-ai încredere în fratele meu?

- Mai mult decît în oricine pe lumea asta, a spus Maruja, da înţelegerea de azi rămîne între noi doua. Nu trebuie sa afle nimeri de ea. Răspunzi cu propria viaţă pentru asta.

Temerile ei erau întemeiate. Cunoştea foarte bine caracterul ir pulsiv al soţului sau şi voia să-l împiedice, pentru binele amîndu

161

şi al tuturor, să recurgă la o acţiune poliţieneasca de eliberare. Un alt mesaj pentru Alberto era rugămintea de a verifica daca medicamentul pe care îl lua ea pentru tulburările de circulaţie nu avea efecte secundare. Restul nopţii şi l-au petrecut punînd la punct un sistem mai eficace de codificare a mesajelor transmise prin

radio şi televiziune, dar şi în scris, daca, pe viitor, li s-ar fi permis să corespondeze. De fapt, în adîncul sufletului, îşi dicta testamentul: ce trebuia făcut cu copiii, cu antichităţile ei, cu lucrurile care meritau o atenţie speciala. A fost atît de vehementă, încît unul din gardieni, auzind-o, s-a grăbit să-i spună:
— Fiţi liniştită. N-o sa vi se întîmple nimic.
A doua zi şi-au petrecut-o aşteptînd cu nerăbdare clipa cea mare, dar nu s-a întîmplat nimic. Au continuat să vorbească toată după-amiaza. în sfîrşit, la şapte seara, uşa s-a deschis brusc şi în camera au intrat cei doi şefi cunoscuţi, însoţiţi de unul nou, care i s-au adresat direct lui Beatriz:
— Am venit după dumneavoastră. Pregătiţi-vă de plecare!
Pe Beatriz a îngrozit-o acea repetare înspăimîntătoare a serii în care fusese luată Marina: aceeaşi uşă care s-a deschis, aceeaşi frază care putea duce deopotrivă spre libertate sau spre moarte, acelaşi mister care îi învăluia destinul. Nu înţelegea de ce Marinei i se spusese, ca şi ei: „Am venit după dumneavoastră", în locul cuvintelor pe care îşi dorea atît de mult sa le audă: „O sa vă eliberăm", încercînd sa obţină răspunsul printr-un vicleşug, i-a întrebat:
— Mă veţi elibera împreuna cu Marina? Cei doi şefi şi-au pierdut cumpătul.
- Nu puneţi întrebări, i-a răspuns unul din ei cu un mîriit agresiv. De unde să ştiu eu asta?
Altul, încercînd să fie mai convingător, a adăugat:
- Ce are de-a face una cu alta? Nu vă putem spune nimic, e confidenţial.
Cuvîntul după care tînjea Beatriz - *eliberare* - a rămas nerostit. Dar atmosfera era încurajatoare. Şefii nu se grăbeau. Damaris, într-o minijupă de liceana, le-a adus apă tonică şi un tort, în semn de ră-mas-bun. Au comentat ştirea zilei, pe care prizonierele nu o aflaseră încă: industriaşii Lorenzo King Mazuera şi Eduardo Puyana162
fuseseră răpiţi la Bogota, în operaţiuni independente, chiar de că-tre Extrădabili, după cîte se părea. Le-au mai povestit însă că Pablo Escobar era nerăbdător să se predea, după ce, atîta vreme, trăise la voia întîmplării. Chiar şi prin canale, după cum se zvonea. Au promis să aducă televizorul şi aparatul de radio chiar în seara aceea, pentru ca Maruja s-o poată vedea pe Beatriz înconjurată de cei dragi.
Concluziile la care a ajuns Maruja păreau logice. Pîna atunci, bănuia doar că Marina fusese executata, dar, în seara aceea, judecind după ceremonialul diferit în cele două cazuri, n-a mai avut nici o îndoiala. Pentru Marina nu se deranjaseră doi şefi ca să pregătească atmosferă cu cîteva zile mai înainte. Nici nu veniseră s-o ia, mulţumindu-se să-i trimită cu cinci minute înainte pe doi amăriţi de mardeiaşi, fără nici o autoritate, care să îndeplinească ordinul. Petrecerea de adio cu tort si vin în cinstea lui Beatriz ar fi fost un omagiu macabru daca aveau de gînd s-o omoare, în cazul Marinei, le luaseră televizorul şi aparatul de radio ca să nu afle despre execuţia ei, în schimb, acum, se ofereau să le aducă înapoi pentru a îndulci cu o ştire plăcuta amărăciunea provocată de cea proastă. De aceea, Maruja n-a mai stat mult pe gînduri şi a tras concluzia că Marina fusese executata, iar Beatriz urma să fie eliberata.
Şefii i-au dat zece minute ca să se pregătească în timp ce ei se duceau să bea o cafea. Beatriz nu-şi putea scoate din minte gîndul ca retrăia ultima seară a Marinei. A cerut o oglindă ca să se ma-chieze. Damaris i-a adus una mare, încadrata într-o ramă cu frunze aurite. După trei luni petrecute fără oglindă, Maruja şi Beatriz s-au repezit sa se privească. A fost una din experienţele cele mai înspăi-mîntătoare ale captivităţii. Maruja a avut senzaţia că nu s-ar fi recunoscut dacă s-ar fi întîlnit cu sine însăşi pe stradă. „Era sa mor de spaimă", a spus mai tîrziu. „M-am trezit faţă în fata cu o femeie necunoscuta, jigărită, de parcă m-aş fi machiat pentru un rol de; compoziţie la teatru." La rîndul ei, cînd s-a văzut aşa de palidă, cu zece kilograme mai slabă, cu părul lung şi fanat, Beatriz a exclamat! înspăimîntată: „Asta nu-s eu!" De multe ori, mai în glumă, mai în serios, o cuprindea ruşinea ca, într-o bună zi, cînd va fi eliberata! nu va avea o înfăţişare prea îngrijită, dar niciodată nu-şi imagini
163
ca putea arăta în asemenea hal. Apoi, a fost chiar mai rău decît atît, pentru ca unul din şefi a aprins becul din tavan, iar atmosfera din încăpere a devenit şi mai sinistră.
Unul dintre gardieni a ţinut oglinda pentru ca Beatriz să se pieptene. Ea a vrut să se machieze, dar Maruja a oprit-o. „Cum de-ţi trece prin cap?" i-a spus indignata. „Ai de gînd să-ţi dai cu asta cînd eşti aşa de palidă? O sa arăţi groaznic." Beatriz i-a ascultat sfatul. S-a parfumat şi ea cu loţiunea pentru bărbaţi pe care i-o dăruise Gîlcă. La sfîrşit, a înghiţit fără apă un tranchilizant.
în sacoşa păstra, pe lîngă alte lucruri, hainele cu care era îmbrăcată în seara răpirii, dar a preferat treningul roz, mai puţin uzat. A stat la îndoială daca să-şi pună pantofii ei fără toc, care muce-gaiseră sub pat şi care, în plus, nu se potriveau cu treningul. Da-inaris a vrut să-i dea tenişii ei cu care făcea, de obicei, gimnastica. Se potriveau ca mărime, dar arătau aşa de ponosiţi, încît Beatriz i-a refuzat, pretextînd că o strîngeau. Şi-a pus, aşadar, pantofii ei fară toc şi şi-a făcut o coadă de cal cu o bentiţa elastică. La sfîrşit, prin harul atîtor lipsuri, a căpătat înfăţişarea unei liceene.
Nu i-au pus pe cap o cagula, ca Marinei, dar au încercat să-i bandajeze ochii cu leucoplast, ca sa nu poată recunoaşte nici drumul, nici chipul cuiva. Ea s-a împotrivit, conştienta că, atunci cînd i-l vor scoate, îi vor smulge sprîncenele şi genele. „Staţi puţin, le-a spus. Vă ajut eu." Şi-a pus un tampon de vata pe fiecare sprinceana, apoi i le-au fixat cu leucoplast.
S-au despărţit în grabă şi fară lacrimi. Beatriz era cît pe ce să izbucnească în plîns, dar Maruja a oprit-o cu o răceală calculata, ca sa-i dea curaj. „Spune-i lui Alberto să fie liniştit, spune-i ca îi iubesc mult şi pe el, şi pe copii", i-a spus. Şi-a luat rămas-bun cu o sărutare. Amîndouă au suferit. Beatriz deoarece, la ceasul adevărului, s-a gîndit înspăimîntată

că, poate, era mai simplu sa fie ucisă decît să fie lăsată liberă. Maruja era de două ori îngrozita: nu numai pentru că se temea pentru viaţa lui Beatriz, dar şi pentru ca ramînea singura cu cei patru paznici. Singurul gînd care i-a trecut prin cap a fost că, după eliberarea lui Beatriz, ea va fi omorîtă.
Uşa s-a închis, iar Maruja a rămas nemişcata, neştiind cum se va descurca mai departe, pînă cînd a auzit motoarele în garaj şi164
165
zgomotul maşinilor care se pierdeau în noapte. O intensa senzaţis de părăsire a pus stăpînire pe ea. Abia atunci şi-a amintit ca nu-ş îndepliniseră promisiunea de a-i aduce înapoi televizorul sau maca radioul pentru a afla şi ea cum se sfîrşise seara.
Majordomul plecase cu Beatriz, dar nevastă-sa i-a făgăduit sa dea un telefon ca să fie aduse înainte de ştirile de la nouă şi jumă-I ţaţe. N-au sosit. Maruja i-a implorat pe gardieni s-o lase sa se uitef la televizorul din casa, darnici ei, nici majordomul n-au îndrăznit să încalce regulamentul într-o problema atît de gravă. După nici două ore, Damaris a venit să-i povestească entuziasmată că Beatriz ajunsese cu bine acasă şi că fusese foarte prudentă în privinţă declaraţiilor, nu spusese nimic care ar fi putut face rău cuiva, întreaga familie, cu Alberto alături, bineînţeles, se adunase s-o întîm-; pine. Era atîta lume ca nu mai încăpea în casă.
Pe Maruja însă tot o mai rodea bănuiala că nu spunea adevărul.] A insistat să-i fie adus un radio de undeva. Şi-a pierdut cumpătul şi|
i
s-a răstit la paznici fără a se mai gîndi la consecinţe. N-au fost! grave, pentru ca văzuseră şi ei cum se purtaseră şefii cu ea, aşa încr au preferat s-o liniştească încercînd din nou sa facă rost de un| radio. Mai tîrziu, şi-a făcut apariţia şi majordomul, care şi-a dat cuvîntul că o lăsaseră pe Beatriz, teafără şi nevătămată, într-un loc sigur, toata ţara o văzuse şi o auzise cînd ajunsese în mijlocul celo| dragi. Dar Maruja nu avea nevoie de poveşti, ci de un radio, ca audă cu propriile urechi pe Beatriz. Majordomul i-a promis să i-l aducă, dar nu s-a ţinut de cuvînt. La douăsprezece noaptea, zdrobit; de oboseala şi de furie, Maruja a luat două pastile de barbituric cu efect fulminant şi a dormit dusă pînă a doua zi, la opt dimineaţa.
Informaţiile erau adevărate. Beatriz fusese dusă în garaj pr curtea interioară. Au culcat-o pe podeaua unui automobil care, bună seama, era un jeep, pentru ca a trebuit sa fie ajutată ca sa ur La început, maşina s-a hurducat pe un drum plin de hîrtoape. Ir diat ce au început să alunece pe o şosea asfaltată, un bărbat *cs* stătea aproape de Beatriz a ameninţat-o fără rost. Ea şi-a dat*;* după voce, ca bărbatul, aflat într-o asemenea stare de nervi, încîtl
ciuda tonului dur, nu reuşea să şi-o ascundă, nu era nici unul din şefii care veniseră s-o ia.
— O sa va aştepte o grămadă de ziarişti, a spus bărbatul. Aşa că aveţi grijă ce le povestiţi. Orice cuvînt în plus o poate costa viaţa pe cumnata dumneavoastră. Şi nu uitaţi: n-am vorbit niciodată cu dumneavoastră, nu ne-aţi văzut niciodată, iar această călătorie a durat peste două ore.
Beatriz a ascultat în tăcere aceste ameninţări şi multe altele pe care bărbatul părea să le repete fără noimă, doar pentru a-şi face curaj. Dintr-o discuţie pe care au purtat-o pe trei voci a dedus că nici unul nu-i era cunoscut, în afară de majordom, care abia daca a scos o vorbă. Brusc, a simţit cum o trec pe şira spinării, ca o rafală, fiori de groază: încă se mai putea adeveri cea mai sinistră dintre presimţiri.
— Vreau să vă cer o favoare, a spus fără să vadă nimic şi fără un tremur în voce. Maruja suferă de tulburări ale circulaţiei şi am vrea să-i trimitem un medicament. O să i-l daţi?
— Răspuns afirmativ, a spus bărbatul. Nu vă faceţi griji.
— Mii de mulţumiri, a spus Beatriz. Cit despre mine, o să urmez întocmai instrucţiunile pe care mi le-aţi dat. Nu vreau să vă pricinuiesc nici un rău.
S-a aşternut o tăcere prelungită, în răstimpul căreia din strada răzbăteau pînă la ei vuietul de automobile ce treceau în goană, huruitul de camioane grele, frînturi de muzică şi strigate. Bărbaţii au şuşotit ceva între ei. Unul i s-a adresat lui Beatriz:
— Pe-aici o să dam peste multe posturi de control. Dacă sîntem opriţi, o sa le explicăm că sînteţi nevastă-mea şi, după cît arătaţi de gălbejită, o să le putem spune ca vă ducem la spital.
Beatriz, mai liniştită, n-a rezistat tentaţiei de a se juca:
— Cu plasturii ăştia pe ochi?
— Aţi fost operată la ochi, a spus bărbatul. Vă aşez pe banchetă şi va strîng cu braţul lîngă mine.
îngrijorarea răpitorilor nu era neîntemeiata. Chiar în acel moment, în diferite cartiere din Bogota, şapte autobuze ale serviciului de transport public fuseseră incendiate de comandouri ale gherilelor "rt>ane. în acelaşi timp, nu foarte departe de capitală, grupările F-A.R.C. dinamitaseră centrala electrică a municipiului Căqueza şi166
167
încercaseră sa ia cu asalt localitatea. Din aceste motive, la Bogot au avut loc unele acţiuni operative ale forţelor de ordine, care at trecut însă aproape neobservate. Aşa că traficul urban de la or şapte era cel obişnuit într-o zi oarecare de joi: intens şi zgomotos^ cu semafoare lente, manevre neprevăzute pentru a evita ciocnirile şi înjurături de mamă. încordarea se făcea simţită pînă şi în ta cerea răpitorilor.
— O să vă lăsăm undeva, a spus unul dintre ei. Coborîţi cît puteţi de repede şi număraţi rar pînă la treizeci. După aia vă scoateţi ban-; dajul, o luafi drept înainte, fără să întoarceţi capul, şi vă urcaţi îr primul taxi care o să treacă. A simţit cum îi strecoară în mină o bancnotă făcută sul. „Pent taxi, a spus bărbatul. E de cinci mii." Beatriz a băgat-o în buzu-ş nărui pantalonilor, unde a dat peste o pastilă rătăcită de tranchi-| lizant şi a înghiţit-o. Aceeaşi voce a rostit atunci sentinţa finală:
— Dacă vă apucaţi să le spuneţi ziariştilor că aţi fost cu *dona* Marina Montoya, o omorîm pe *dona* Maruja.

Ajunseseră. Bărbaţii s-au chinuit s-o dea jos fără să-i scoată bandajul. Erau aşa de nervoşi, încît se încurcau în ordine şi înju^ rături. Beatriz a simţit pămîntul tare sub picioare.
— Gata, a spus. Aşa e bine.
A rămas nemişcată pe trotuar pînă cînd bărbaţii au întors mă şina şi au demarat imediat. Doar atunci şi-a dat seama că în spatele lor se mai afla o maşină, care a demarat în acelaşi timp. N-a mă ţinut seama de ordinul de a număra. A făcut doi paşi cu braţele întinse şi atunci a realizat ca se afla în plină stradă. Şi-a smuls ban| dajul de pe ochi şi a recunoscut imediat cartierul Normandîa, unde pe vremuri, venea la o prietenă care vindea bijuterii. A privit feres trele luminate, încercînd să descopere una care să-i inspire încredere, pentru că nu voia să oprească un taxi în halul în care era, < să sune acasă ca să vină cineva s-o ia. încă nu luase o hotărîre, cîfl un taxi galben cu aspect îngrijit s-a oprit în dreptul ei. Şoferul, tînăr prezentabil, a întrebat-o:
- Doriţi un taxi?
Beatriz a urcat şi abia atunci şi-a dat seama ca un taxi ivit la i mentul oportun nu putea fi o simpla coincidenţa. Cu toate acest
certitudinea că era o ultimă veriga a răpirii i-a insuflat un sentiment ciudat de siguranţă. Şoferul i-a cerut adresa şi ea i-a spus-o în şoaptă. N-a înţeles de ce n-o auzea decît după ce şoferul i-a cerut adresa a treia oară. Atunci a repetat-o cu vocea ei firească.
Noaptea era rece şi senină, iar pe cer sclipeau cîteva stele. Şoferul şi Beatriz au schimbat doar cuvintele absolut necesare, dar el n-a pierdut-o nici o clipă din ochi, urmărind-o prin oglinda retrovizoare. Pe măsură ce se apropiau de casă, Beatriz avea senzaţia ca semafoarele deveneau mai frecvente şi mai lente. Cu doua străzi înainte de a ajunge, l-a rugat pe şofer să încetinească, pentru a nu le atrage atenţia eventualilor ziarişti alertaţi de anunţul răpitorilor. Nu erau prin preajmă. Şi-a recunoscut locuinţa şi a rămas surprinsă că nu-i stîrnea emoţia la care se aştepta.
Aparatul de taxat înregistrase şapte sute de pesos. Cum şoferul nu avea rest pentru bancnota de cinci mii, Beatriz a intrat în clădire ca să caute mărunţiş. Cînd a văzut-o, bătrînul portar a scos un strigăt şi a îmbrăţişat-o înnebunit de bucurie, în zilele nesfîrşite şi în nopţile înspăimîntătoare ale detenţiei, Beatriz îşi imaginase momentul acela ca pe o un adevărat cutremur care avea să-i zguduie întreaga fiinţă, descătuşîndu-i toate forţele din trup şi din suflet. A fost exact invers: o pace nespusă, în care abia dacă-şi simţea, batînd adînc şi rar, inima amorţită de tranchilizante, a pus stăpînire pe ea. L-a lăsat pe portar să se ocupe de taximetrist şi a sunat la propriul apartament.
I-a deschis Gabriel, băiatul ei mai mare. Strigătul lui a răsunat în toată casa: „Maaaaama!" Cătălina, fiica ei de cincisprezece ani, a venit strigînd şi i s-a agăţat de gît. Dar i-a dat drumul imediat, speriată:
— Mami, de ce vorbeşti aşa?
A fost detaliul fericit care a spulberat grozăvia momentului. Aveau să treacă mai multe zile, petrecute în mulţimile de oameni care au vi-zitat-o, pînă cînd Beatriz şi-a pierdut obiceiul de a vorbi în şoapta.
O aşteptau încă de dimineaţă. Trei telefoane anonime - din partea răpitorilor, desigur — îi avertizaseră ca va fi eliberată. Nenumăraţi ziarişti sunaseră ca să afle daca ştiau, cumva, la ce ora. Imediat după ora prînzului, faptul a fost confirmat de Alberto Villamizar, 168
169
pe care Guido Parra îl anunţase prin telefon. Toata presa se afla în alerta. O ziarista care sunase cu trei minute înainte de sosirea lui Beatriz i-a spus lui Gabriel pe un ton sigur şi liniştitor: „Nu-ţi face griji, azi îi dau drumul". Gabriel tocmai închisese telefonul, cînd s-a auzit soneria.
Doctorul Guerrero o aştepta în apartamentul familiei Villami-zar, convins ca Maruja va fi eliberată o data cu ea şi că amîndouă vor veni acolo. A aşteptat, sorbind unul după altul trei pahare de whisky, pînă la telejurnalul de la şapte. Văzînd ca nu mai soseau, şi-a închipuit ca era vorba de o nouă ştire falsa, ca atîtea altele din ultimele zile, şi s-a întors acasă. Şi-a pus pijamaua, s-a băgat în pat şi a căutat programul *Suveniruri radiofonice,* ca sa adoarmă în ritmul legănat al bolerourilor. De cînd începuse tot acel calvar, nu mai citise. Tocmai aţipise, cînd a auzit strigătul lui Gabriel.
A ieşit din dormitor stăpînit de un calm exemplar. Cei doi soţi — care aveau în spate douăzeci şi cinci de ani de căsătorie - s-au îmbrăţişat fără grabă, ca după întoarcerea dintr-o scurtă călătorie, şi fără nici o lacrimă. Amîndoi se gîndiseră atît de mult la aceasta revedere, încît momentul în care au trăit-o aievea a fost ca o scena de teatru repetată de mii de ori, capabilă să-i impresioneze pe toţi, numai pe protagonişti nu.
De cum a păşit în casă, Beatriz şi-a amintit de Maruja, singură l şi fără veşti în odaia aceea mizerabila. L-a sunat pe Alberto Villa-mizar, care a răspuns imediat ce a sunat telefonul cu o voce pregătita pentru orice. Beatriz l-a recunoscut.
- Buna, i-a spus. Sînt eu, Beatriz.
Şi-a dat seama că fratele ei o recunoscuse chiar înainte ca ea sa • se prezinte. A auzit mai întîi un oftat adînc şi gîjîit, ca de motan, şi. imediat, fără cea mai mica tresărire în glas, întrebarea:
- Unde eşti'.'
— Acasă, a spus Beatriz.
- Perfect, a spus Villamizar. Ajung acolo în zece minute. Pînă atunci, sa nu vorbeşti cu nimeni.

A fost punctual. Telefonul lui Beatriz l-a surprins cînd era punctul de a capitula. Pe lingă bucuria de a-şi vedea sora şi de avea prima şi singura informaţie directa despre soţia captiva,
zorea dorinţa de a o pregăti pe Beatriz înainte de sosirea ziariştilor şi a poliţiei. Fiul lui, Andres, care are o vocaţie irezistibilă de pilot de curse, l-a condus în timp util.
Spiritele se liniştiseră. Beatriz se afla în salon, înconjurată de soţ şi de copii, de mama şi de cele doua surori ale sale, care îi ascultau cu sufletul la gură istorisirea. Lui Alberto i s-a părut palidă, din *cauza* detenţiei îndelungate, mai tînără şi cu un aer de liceana, din pricina treningului sportiv, a cozii de cal şi a pantofilor fără toc. Era gata să izbucnească în plîns, dar el a oprit-o, nerăbdător sa afle veşti despre Maruja. „Nu-ţi face grji, e bine, a spus Beatriz. Viaţa de-acolo e grea, dar suportabilă, iar Maruja e foarte curajoasă." Şi imediat a încercat să dezlege enigma care o frămînta de cincisprezece zile:
- Ştii numărul de telefon al Marinei?
Villamizar s-a gîndit ca lucrul cel mai puţin brutal ar fi fost să-i spună adevărul:
— A fost ucisă.
Durerea s-a amestecat în sufletul lui Beatriz cu o spaimă retroactiva. Dacă ar fi ştiut toate astea cu două ore în urmă, poate că n-ar fi rezistat călătoriei spre libertate. A plîns pînă n-a mai putut, între timp, Villamizar a luat măsuri de precauţie ca să nu intre nimeni pînă cînd nu stabileau, în vederea difuzării ei, o versiune asupra răpirii care să nu-i pună în pericol pe ceilalţi prizonieri.
Unele detalii din timpul detenţiei ar fi putut facilita localizarea casei folosite drept închisoare. Pentru a o proteja pe Maruja, Beatriz trebuia să le spună reprezentanţilor presei că, la întoarcere, călătoria durase peste trei ore, iar locul de unde plecase se afla într-un ţinut cu climă temperată. Deşi adevărul era altul: distanţa reală, drumul în pantă, muzica transmisa prin megafoane, care, la sfîrşit de săptămînă, răsuna pînă noaptea tîrziu, huruitul avioanelor, clima, totul dovedea că era vorba de o zonă urbană. Pe de altă parte, era de-ajuns să fie interogaţi patru sau cinci preoţi din împrejurimi pentru a-l descoperi pe cel care sfinţise casa.
Alte neglijenţe încă şi mai grosolane ar fi putut furniza date deosebit de preţioase pentru a se încerca o eliberare pe calea armelor, cu riscuri minime. Ora cea mai potrivita părea sa fie şase170
dimineaţa, după ce se schimbau turele, deoarece gardienii din echipa de schimb, care nu se odihneau prea bine noaptea, se prăbuşeaţi frînţi de oboseală pe jos, fără să le mai pese ce se întîmpla cu arme le. Deosebit de importante erau, de asemenea, informaţiile despr topografia casei, îndeosebi acelea privitoare la poarta din curtea interioara, în spatele căreia zăriseră, uneori, un gardian înarmat, la cîinele de paza, mai uşor de îmblînzit decît lăsau sa se înţeleagă hamăielile lui. Era imposibil de prevăzut dacă locul era înconjurat de un cordon de securitate, deşi harababura care domnea peste te părea sa dezmintă o asemenea ipoteză, care, oricum, ar fi fost uşor de verificat, odată localizata casa. După nenorocirea cu Diana Tu bay, prea puţini erau cei care mai aveau încredere în succesul op raţiunilor militare de eliberare, dar Villamizar a continuat să gîndească la aceasta soluţie pentru cazul în care n-ar mai fi existai o altă alternativă. A fost, se pare, singurul secret pe care nu i l-a împărtăşit lui Rafael Pardo.
Toate aceste dezvăluiri i-au creat lui Beatriz o problema de con-i ştiinţă. Deşi îi promisese Marujăi sa nu menţioneze nici un amănun| care ar fi putut facilita o descindere a poliţiei, s-a hotărît totuşi s-e facă, văzînd că fratele ei le împărtăşea întru totul opinia că soluţia armată era nepotrivită. Şi asta cu atît mai puţin, cu cît eliberarea k Beatriz demonstra că, în ciuda tuturor piedicilor, calea negocierile rămînea deschisă. Aşa se face că, a doua zi, odihnită şi cu for proaspete după o noapte bună de somn, a organizat o conferinţă de presa în casa fratelui ei, unde abia te puteai strecura printr-o pădur de flori. Le-a prezentat ziariştilor şi opiniei publice imaginea reali a ceea ce fusese oroarea captivităţii sale, dar fără a da nici un det liu care ar fi putut încuraja o acţiune independenta şi ar fi pus, ast fel, în pericol viaţa Marujăi.
Miercurea următoare, sigură ca Maruja aflase despre noul de Alexandra a luat hotarîrea să improvizeze o emisiune festivă, în ui timele săptamîni, pe măsură ce negocierile avansau, Villamizar făcus schimbări importante în apartament, pentru ca, odată eliberată, soţia să-l găsească pe placul ei. A instalat o biblioteca acolo unde îşi de chiar ea, a schimbat cîteva mobile, cîteva tablouri. A aşezat într-ui| loc vizibil calul din epoca dinastiei Tang pe care Maruja îl adusese <
171
la Djakarta ca pe trofeul vieţii sale. în ultima clipă, şi-au amintit că ei nu-i plăcea tapetul din baie şi s-au grăbit să cumpere altul. Casa transformata şi luminoasa a fost scena unei emisiuni de televiziune excepţionale care i-a permis Marujăi să ia cunoştinţă de redecorarea ei încă înainte de a se întoarce acasă. Totul a ieşit foarte bine, deşi n-au aflat nici măcar dacă Maruja a văzut emisiunea.
Beatriz s-a întremat foarte repede. A păstrat în sacoşa ei de captiva hainele pe care le purta cînd a fost eliberata şi tot acolo a rămas mirosul deprimant al camerei care încă o măi trezea brusc în miez de noapte. Şi-a recăpătat echilibrul sufletesc cu ajutorul soţului. Singura fantasma revenită din trecut a fost vocea majordomului, care i-a telefonat de două ori. Prima data a fost strigătul unui disperat:
- Medicamentul! Medicamentul!
Beatriz i-a recunoscut vocea şi sîngele i-a îngheţat în vine, dar a mai avut destul curaj ca sa întrebe pe acelaşi ton.

- Ce medicament'? Ce medicament'?
— Medicamentul doamnei, a strigat majordomul. Abia atunci s-a lămurit că voia numele medicamentului pe care Maruja îl lua pentru tulburările de circulaţie.
- *Vasoton,* a spus Beatriz.
Şi imediat, revenindu-şi, a întrebat:
- Ce face?
- Eu, bine, a spus intendentul. Multe mulţumiri.
- Nu dumneata, l-a corectat Beatriz. Ea.
- Ah, nu vă faceţi griji, a spus intendentul. Doamna e bine. Beatriz a închis şi s-a pornit pe plîns, îngreţoşată de amintirile
recente: mîncarea mizerabilă, baia ca un grajd, zilele mereu aceleaşi, singurătatea înspăimîntatoare a Marujăi în camera pestilenţială. Oricum, în cadrul rubricii sportive a unui telejurnal a fost prezentata o reclamă misterioasă: *Luaţi Basoton.* Schimbaseră ortografia pentru ca nu cumva vreo firmă care nu era la curent cu toată povestea să protesteze pentru folosirea produsului său în scopuri necunoscute.
Al doilea telefon al majordomului, cîteva săptamîni mai tlrziu, a fost cu totul altfel. Beatriz a încercat sa identifice vocea înăbuşită cu ajutorul unui artificiu oarecare. Dar tonul era mai degrabă paternal. 172
173
— Nu uitaţi ce-am vorbit, a spus. Dumneavoastră n-aţi fost în aceeaşi casă cu *dona* Marina. N-aţi fost cu nimeni.
— Stai liniştit, a spus Beatriz şi a închis.
Ameţit de primul succes al intervenţiilor sale, Guido Parra l-a anunţat pe Villamizar că eliberarea Marujăi era o chestiune de mă-! ximum trei zile. Villamizar i-a transmis acest lucru Marujăi într-o! conferinţă de presă difuzată de posturile de radio şi de televiziune. Pe de altă parte, relatările lui Beatriz despre condiţiile din captivitate i-au dat Alexandrei siguranţa că mesajele ei ajungeau la desti- ' naţie. Aşa se face ca a înregistrat un interviu de o jumătate de oră-; cu Beatriz, care a povestit tot ce şi-ar fi dorit Maruja să afle: cum ar decurs eliberarea, ce noutăţi avea despre copii, despre casă sau despre prieteni şi ce speranţe de a fi pusă în libertate existau. începînd din acel moment, au hotărît să introducă în emisiunef tot felul de detalii despre preferinţele lor vestimentare, despre cumpărăturile pe care le făceau, despre vizitele pe care le primeau. Cineva spunea: „Manuel a şi pregătit jambonul". Numai pentru cal Maruja să-şi dea seama ca acasă la ea totul era în ordine. Toate aceste comentarii, oricît de frivole ar părea, reprezentau pentru . ruja o încurajare: viaţa mergea mai departe.
Şi totuşi, zilele treceau, dar de nicăieri nu apărea vreun semn că va fi eliberata. Guido Parra bîiguia explicaţii vagi şi pretexte! puerile, se eschiva să răspundă la telefon şi, pînă la urma, a dis-l părut cu totul. Villamizar l-a chemat la ordine. Parra s-a pierdut înl preambuluri. I-a explicat că lucrurile se complicaseră din cauză că| poliţia îşi intensificase acţiunile de masacrare a sătenilor din juruli Medellin-ului. încerca să se justifice invocînd faptul că eliberarea oricărei persoane devenea dificilă atîta timp cît guvernul nu pune capăt acestor metode sălbatice. Villamizar l-a lăsat să termine.
— Asta nu făcea parte din înţelegerea noastră, i-ă spus. Am stabilit împreună că decretul trebuia să fie explicit. Or, acum, aşa este. E < datorie de onoare, iar pe mine nu mă joacă nimeni pe degete.
— Nici nu ştii ce treabă împuţită e să fii avocatul unor indivi2 ca aştia, a spus Parra. Problema mea nu e dacă îmi iese şi mie ce\ din chestia asta. Nu, povestea e alta: ori îmi ies bine lucrurile, mă lichidează. Ce vrei să fac?
- Ia nu mă mai freca atîta la cap! Hai să lămurim odată toată tărăşenia, a spus Villamizar. Care-i treaba?
— Cîtă vreme poliţia nu va opri măcelul, iar cei vinovaţi nu vor fi vor pedepsiţi, nu există nici o posibilitate *ca dona* Maruja să fie eliberată. asta-i clenciul.
Orbit de furie, Villamizar s-a dezlănţuit, făcîndu-l cu ou şi cu oţet pe Escobar, şi a încheiat:
— Iar pe dumneata să nu te mai văd vreodată în faţa ochilor, fiindcă, altfel, o să te omor cu mina mea.
Guido Parra a dispărut. Nu numai din pricina reacţiei violente a lui Villamizar, ci şi a înverşunării lui Pablo Escobar, care, se pare, nu l-a iertat pentru faptul că îşi depăşise atribuţiile de negociator. Aşa a interpretat Hernando Santos telefonul lui Guido Parra, care i-a mărturisit înspăimîntat că avea pentru el o scrisoare atît de cumplită din partea lui Escobar, încît nici măcar nu îndrăznea să i-o citească.
— Omul asta e nebun, i-a spus. Nimeni nu-l poate potoli, iar mie nu-mi rămîne altă soluţie decît să dispar de pe faţa pămîntului.
Conştient că această decizie întrerupea singurul canal de legătură cu Pablo Escobar, Hernando Santos a încercat să-l convingă să rămînă. A fost în zadar. Ca o ultimă favoare, Guido Parra l-a rugat să-i obţină o viză pentru Venezuela şi să intervină pentru ca băiatul lui să fie transferat la Gimnasio Moderno din Bogota. După unele zvonuri niciodată confirmate, se bănuia ca s-ar fi refugiat într-o mănăstire din Venezuela, unde avea o soră călugăriţă. Nu s-a mai aflat nimic despre el, pînă cînd, în ziua de 16 aprilie 1993, a fost găsit mort la Medellin, împreună cu fiul său, licean, în portbagajul unei maşini fără numere de înmatriculare.
Doborît de cumplitul sentiment de înfrîngere, Villamizar a avut nevoie de timp ca să-şi revină, îl copleşea regretul că avusese încredere în cuvîntul lui Escobar. Totul i se părea pierdut. Cît timp duraseră negocierile, îi ţinuse la curent cu ele pe doctorul Turbay şi pe Hernando Santos, care rămăseseră şi ei fără vreo legătură directă cu Escobar. Se vedeau aproape zilnic, iar el ajunsese să le vorbească nu atît despre greutăţile cu care se

confrunta, cît despre acele noutăţi care le-ar fi putut insufla curaj, îşi petrecea multe ceasuri alături de fostul preşedinte, care a suportat moartea fiicei sale174
cu un stoicism sfîşieton s-a închis în sine, a refuzat orice fel dej
declaraţie, într-un cuvînt, a devenit invizibil. Hernando Santos, ai
i cărui singura speranţa de a-şi elibera fiul se întemeia pe intervenţiaj
lui Parra, s-a prăbuşit într-o profunda stare de disperare.
Asasinarea Marinei, dar mai ales felul brutal în care fusese re«| vendicată şi anunţată au pus în lumină, în mod inevitabil, necesi tatea de a medita mai profund la ceea ce era de făcut pe mai departe, Orice posibilitate de intermediere în maniera propusă de Clubul Per-l sonalităţilor fusese epuizată şi nici un alt mediator nu părea potrivitî| Bunăvoinţa şi metodele indirecte nu mai aveau nici un rost.
Conştient de situaţia în care se afla, Villamizar şi-a vărsat toţi năduful faţă de Rafael Pardo: „Imaginează-ţi cum mă simt, i-a spus.l Escobar a fost martiriul meu şi al familiei mele în toţi aceşti anii Mai întîi, mă ameninţă. Apoi, pune la cale un atentat din care scăpat ca prin minune. Continuă să mă ameninţe, îl asasinează Galăn. Le răpeşte pe soţia şi pe sora mea, iar acum are pretenţia sa-îj] apăr drepturile." Şi totuşi în zadar îşi descărca el sufletul de pova care îl apăsa, pentru că soarta lui era pecetluită: singura cale sigur pentru eliberarea ostaticilor era să caute leul în propriul bîrlog. Mă pe scurt, singurul lucru care îi rămînea de făcut— şi trebuia s-o facă,| n-avea de ales — era să zboare la Medellin şi să-l caute pe Pablo Escobar, oriunde s-ar fi ascuns, ca să discute direct cu el.
Problema era insa cum să-l găseşti pe Pablo Escobar într-un oraş martirizat de violenţă, în primele luni ale anului 1991, fuseseră comise o mie două sute de asasinate — douăzeci pe zi — şi un masacru la fiecare patru zile. Aproape toate grupările armate hotărîseră, de comun acord, cea mai feroce escaladare a terorismului de gherilă din istoria ţării, iar Medellih-ul a fost centrul acţiunii urbane. Patru sure cincizeci şi şapte de poliţişti fuseseră asasinaţi în doar cîteva luni. D.A.S.-ui declarase că doua mii de persoane din comune se aflau în slujba lui Escobar şi că mulţi dintre ei erau adolescenţi care îşi cîştigau traiul vînînd poliţişti. Pentru fiecare ofiţer ucis, primeau cinci milioane de pesos, pentru fiecare agent, un milion şi jumătate, iar pentru fiecare rănit, opt sute de mii. în ziuă de 16 februarie 1991, în faţa arenei de coride din Medellin, trei subofiţeri şi opt agenţi de poliţie şi-au pierdut viaţa în urma exploziei unui automobil încărcat cu o sută cincizeci de kilograme de dinamită. Lor li s-au mai adăugat nouă civili şi alţi o sută patruzeci şi trei de răniţi, victime nevinovate, care nu aveau nimic de-a face cu acest conflict.
Corpul de Elită, însărcinat cu lupta directă împotriva traficului de droguri, era considerat de Pablo Escobar ca întruparea tuturor relelor. Fusese creat în 1989 de preşedintele Virgilio Barco, disperat de imposibilitatea de a stabili responsabilităţi precise în cadrul unor formaţiuni atît de numeroase precum armata şi poliţia. Misiunea de a-l organiza a fost încredinţată Poliţiei Naţionale, în scopul de a menţine armata cît mai departe cu putinţa de efluviile pernicioase176
177
ale traficului de droguri şi ale acţiunilor paramilitare. La început nu cuprindea mai mult de trei sute de membri, deserviţi de o es cadra specială de elicoptere şi antrenaţi de Special Air Service (S.A.S.), de pe lîngă guvernul britanic.
Noul dispozitiv militar a început să acţioneze în zona bazinult mijlociu al fluviului Magdalena, din centrul ţării, exact în perioada de maximă activitate a grupărilor paramilitare create de marii pr prietari de pămînturi pentru a lupta împotriva gherilelor. Din el s-a desprins mai tîrziu un grup asemănător unei legiuni, specializat în operaţiuni urbane — cu sediul la Medellin —, care dispunea de mare libertate de acţiune, întrucît depindea doar de Direcţia Na ţională a Poliţiei din Bogota, şi care, prin însăşi natura sa, nu prea riguros în respectarea mandatului, depăşindu-şi adesea atribuţiile. Faptul a provocat derută în rîndul delincvenţilor, dar printre autorităţile locale, care au acceptat fără prea mare entuzias o forţă autonomă ce le scapă de sub control. Extrădabilii s-au îrt| verşunat împotriva membrilor săi, acuzîndu-i de o serie întreagă i încălcări ale drepturilor omului.
Locuitorii din Medellin ştiau prea bine ca acuzele Extrădabililc privitoare la asasinatele şi abuzurile forţelor de ordine nu erau delc nefondate, pentru ca se petreceau sub ochii lor, pe stradă, chiar dac în majoritatea cazurilor, nu exista o recunoaştere oficială. Organil zaţiile naţionale şi internaţionale pentru drepturile omului protestaţii iar răspunsurile guvernului se dovedeau neconvingătoare. Cîtevi| luni mai tîrziu, s-a luat hotărîrea ca descinderile să se facă doar i prezenţa unui reprezentant al Procuraturii Generale, ceea ce a dus l inevitabila birocratizare a acţiunilor operative. s
Justiţia nu prea putea face mare lucru. Judecătorii şi magistrati ale căror salarii firave abia dacă le ajungeau ca sa trăiască de zi pe alta, dar nu şi ca să-şi educe copiii, s-au trezit în faţa un dileme fără ieşire: fie erau asasinaţi, fie se lăsau cumpăraţi de i canţii de droguri. Faptul admirabil şi, deopotrivă, sfîşietor esteî mulţi au preferat moartea.
Poate ca aspectul cel mai tipic pentru situaţia din Columbia < uluitoarea capacitate a oamenilor din Medellfn de a se obişnui | toate, bune sau rele, cu o putere de regenerare care e, poate, for

cea mai crîncenă a curajului. Cei mai mulţi nu păreau conştienţi de faptul că trăiau în cel mai frumos, mai activ şi mai ospitalier oraş din ţară, dar care, în anii aceia, se transformase într-unul din cele mai periculoase din lume.
Terorismul urban fusese pînă atunci un ingredient rar întîlnit în istoria centenară a violenţei columbiene. Pîna şi gherilele tradiţionale — care îl practicau de multă vreme — îl condamnaseră, şi pe bună dreptate, ca pe o formă nelegitimă a luptei revoluţionare. Oamenii se obişnuiseră să trăiască numai cu teama de ceea ce se întîmpla, dar nu-i nelinişţea defel ce s-ar fi putut întîmpla: o explozie care să le sfîrtece copiii la şcoală, sa. dezintegreze avionul în plin zbor sau să împrăştie în aer legumele la piaţă. Bombele lăsate în derivă, care omorau oameni nevinovaţi şi telefoanele de ameninţare anonime ajunseseră să depăşească orice alţi factori generatori de dezordine. Cu toate acestea, în termeni statistici, situaţia economică a Medellin-ului n-a fost afectată.
Cu ani în urmă, traficanţii de droguri ajunseseră faimoşi graţie poveştilor fantastice ţesute în jurul lor. Se bucurau de o totală impunitate şi chiar de un anumit prestigiu popular, datorită operelor de binefacere cu care îi copleşeau pe cei din mahalalele unde îşi petrecuseră copilăria de marginalizaţi. Dacă cineva ar fi vrut să-i bage la închisoare, ar fi fost de-ajuns să trimită după ei poliţistul de la colţ. Dar o bună parte a societăţii columbiene îi privea cu o curiozitate şi cu un interes care semănau, mai degrabă, cu îngăduinţa. Politicieni, industriaşi, comercianţi, ziarişti şi chiar simpli găinari se înghesuiau la neîntreruptul chiolhan de la ferma Năpoles, de lîngă Medellin, unde Pablo Escobar avea o grădină zoologică cu girafe şi hipopotami în carne şi oase, aduşi tocmai din Africa, şi la intrarea căreia era expusa, în chip de monument naţional, avioneta cu care fusese exportată prima încărcătură de cocaină.
Graţie averii de care dispunea şi clandestinităţii, Escobar a ajuns stăpînul ogrăzii, transformîndu-se treptat într-o legendă care dirija totul din umbră. Comunicatele sale, redactate într-un stil exemplar şi cu precauţii perfecte, semănau atît de bine cu adevărul, încît se confundau cu el. Dar culmea cea mai înaltă a gloriei a atins-o cînd locuitorii din satele aflate în preajma Medellin-ului au început sa înalţe altare cu poze de-ale sale şi să-i aprindă luminări. 178
179
Oamenii erau încredinţaţi ca săvîrşea minuni. Nici un columbia din toată istoria nu dovedise atîta măiestrie în manipularea opiniei publice, care acurn depindea întru totul de el. Nici un altul nu avut o putere mai mare de corupere. Latura cea mai neliniştitoare şif distrugătoare a personalităţii sale era ca, lipsit complet de tolerant nu mai putea deosebi binele de rău.
Acesta era omul invizibil şi imprevizibil pe care Alberto Villa mizar şi-a propus să-l întîlnească la jumătatea lunii februarie ca să-şsl revendice soţia. Pentru început, s-a gîndit să ia contact cu cei trei fraţi Ochoa, închişi în penitenciarul de maximă securitate de la Itagiiî. Rafael Pardo - de comun acord cu preşedintele - i-a da unda verde, dar a ţinut să-i amintească pînă unde avea dreptul meargă: demersul său nu reprezenta o negociere în numele guver-l nului, ci o acţiune de prospectare. I-a spus că nu putea încheia nici o înţelegere în schimbul unor contraprestaţii din partea guvernului,) dar că acesta era interesat de capitularea Extrădabililor în termenii! prevăzuţi de politica privitoare la supunerea în faţa legii. Pornin de la aceasta noua concepţie, Villamizar s-a gîndit să adopte o alt strategie, astfel încît să nu se mai axeze pe eliberarea ostaticilor • cum se întîmplase pînă atunci -, ci pe capitularea lui Pablo Eşec bar. Eliberarea lor urma să fie un simplu efect al acesteia.
Aşa a început o a doua detenţie pentru Maruja şi o nouă bătălie pentru Villamizar. Nu este exclus ca Escobar să fi avut intenţia de a o elibera o data cu Beatriz, dar tragedia Dianei Turbay i-a răsturnat probabil, toate planurile. Nu numai că a fost nevoit sa ia asupra i vina unei morţi pe care n-o comandase, dar asasinarea Dianei tr buie ca a însemnat pentru el un adevărat dezastru, deoarece l-a de| posedat de o piesă inestimabila, ceea ce i-a complicat şi mai mul viaţa, în plus, poliţia şi-a intensificat pîna-ntr-atîta acţiunile, încî l-a obligat sa se dea complet la fund.
După moartea Marinei, rămăsese cu Diana, Pacho, Maruja Beatriz. Daca atunci s-ar fi hotărît să-l ucidă pe unul dintre ei, s-8 fi decis, probabil, pentru Beatriz. După eliberarea lui Beatriz după moartea Dianei, îi mai rămîneau doar doi ostatici: Pacho Maruja. Poate ca el ar fi preferat să-l păstreze pe Pacho, datori| valorii sale de schimb, dar, între timp, Maruja dobîndise un
neprevăzut şi incalculabil din pricina insistenţei cu care Villamizar se străduia să menţină legătura cu el pînă cînd guvernul se decidea sa dea un decret mai explicit. Chiar şi pentru Escobar, singurul colac de salvare era, în acel moment, Villamizar, iar singura garanţie, menţinerea Marujăi în captivitate. Erau sortiţi unul altuia.
Villamizar a început prin a-i face o vizită *donei* Nydia Quintero, convins că avea de învăţat multe din experienţa ei. A aflat-o plină de generozitate, hotărîtă, marcata de doliul pe care-l purta cu seninătate. Ea i-a relatat discuţiile purtate cu surorile Ochoa, cu bătrînul patriarh şi cu Fabio în închisoare. Lăsa impresia ca se împăcase cu moartea atroce a fiicei sale şi că nu şi-o mai amintea din pricina durerii sau din răzbunare, ci ca sa fie de folos în realizarea păcii. Animată de aceasta dorinţa, i-a dat lui Villamizar o scrisoare pentru Pablo Escobar, în care îşi exprima speranţa ca moartea Dianei va putea servi drept pildă, pentru ca nici un alt columbian sa nu mai încerce vreodată durerea pe care o simţea ea. Pentru început, îşi exprima convingerea că guvernul nu avea cum să împiedice acţiunile poliţiei împotriva delincvenţilor, dar putea evita eliberarea prin forţă a ostaticilor, deoarece familiile acestora ştiau foarte bine, după cum ştia nu numai guvernul, ci o lume întreagă, că, dacă într-o astfel de operaţiune poliţia dădea peste vreun prizonier, se putea petrece o tragedie ireparabilă, aşa cum se şi întîmplase cu fiica ei. „De aceea mă adresez dumneavoastră - spunea ea în scrisoare - şi va implor cu inima plină de durere, de

iertare şi de bunătate, să-i eliberaţi pe Maruja şi pe Francisco." Şi încheia cu o cerere surprinzătoare: „Daţi-mi o dovadă că nici măcar o clipă nu v-aţi dorit moartea Dianei". Cîteva luni mai tîrziu, aflat în închisoare, Escobar Şi-a manifestat public uimirea că Nydia i-a trimis mesajul acela lipsit de reproşuri sau de ură. „Sînt foarte mîhnit, a scris el, ca nu am avut curajul să-i răspund."
înarmat cu scrisoarea Nydiei şi cu împuternicirile nescrise din partea guvernului, Villamizar a plecat la Itagiif ca să-i întîmească Pe cei trei fraţi Ochoa. L-au însoţit doi agenţi ai D.A.S., iar poliţia din Medellîn a găsit de cuviinţă sa mai adauge, pentru o mai mare siguranţa, încă alţi şase. I-a găsit pe fraţii Ochoa abia instalaţi în în-chisoarea de maxima securitate, prevăzuta cu trei posturi de control180
eşalonate, care funcţionau lent şi repetitiv, ale căror ziduri de chir pici netencuit arătau ca o biserica neterminată. Coridoarele pustii scările înguste, cu balustrade din tuburi metalice vopsite în galbeni] alarmele la vedere se sfîrşeau într-un pavilion de la etajul trei, und cei trei fraţi Ochoa ţineau răbojul anilor pe care îi aveau de petrecu după gratii meşterind tot soiul de minunăţii de curelărie: şei de călărie şi alte asemenea harnaşamente pentru cai. Cu prilejul vizitei] lui Villamizar, întreaga familie se adunase acolo: fiii, cumnaţii^ surorile. Martha Nieves, cea mai activa dintre toţi, şi Marfa Lia soţia lui Jorge Luis, făceau onorurile casei, cu ospitalitatea exenvf piară a muntencelor din Antioquia.
Sosirea a coincis cu ora prînzului, care a fost servit într-ua şopron cu ferestrele spre curtea interioara şi cu afişe ale unor artişti de cinema pe pereţi, dotat cu aparate de gimnastică şi cu o mas lungă pentru douăsprezece persoane, în urma unui acord vizînd securitatea deţinuţilor, mîncarea era pregătită în apropiere, la fer La Loma, reşedinţa oficială a familiei, iar, în ziua aceea, a fost > apetisantă mostră a bucătăriei creole. După obiceiul antioquian, timpul mesei nu s-a vorbit decît despre mîncare.
După ce au terminat, au început discuţiile, cu respectarea tutu» ror convenienţelor proprii unui consiliu de familie. N-a fost chia aşa de simplu cum se poate presupune, ţinînd seama de armonia care domnise în timpul prînzului. La început, a luat cuvîntul Vil mizar, în felul său lent, calculat, explicit, care nu lasă prea mult loc pentru întrebări, deoarece răspunsurile par încă dinainte datei; A făcut o expunere minuţioasă a negocierilor purtate cu Guidc Parra, a povestit despre întreruperea lor bruscă şi a încheiat ex<|| primîndu-şi convingerea că doar o întrevedere cu Pablo Escobar» putea salva pe Maruja.
- Să încercăm să punem capăt acestei barbarii, a spus. Cred că i fi mai bine să discutăm înainte de a mai comite alte greşeli. Pent început, trebuie sa vă spun că nu există nici cea mai mică posibil ţaţe de a-i elibera pe ostatici prin forţă. Prefer să discut, sa ştiu ce ! petrece, ce vor, de fapt, răpitorii.
Jorge Luis, cel mai mare dintre fraţi, a dat tonul. A descris nuriile îndurate de către întreaga familie în confuzia acelui răzfc
181
murdar, motivele care îi determinaseră să se predea, dificultăţile întîmpinate în această acţiune, dar şi teama insuportabila că Adunarea Constituantă nu va interzice extrădarea.
— A fost o bătălie cruntă pentru noi, a spus. Nici nu vă imaginaţi cît am suferit, cit au suferit familia şi prietenii. Am trecut prin multe.
Datele pe care le-a prezentat erau foarte precise: Martha Nieves, sora lui, răpită; Alonso Cărdenas, cumnatul lui, răpit şi asasinat în 1986; Jorge Ivăn Ochoa, unchiul său, răpit în 1983, iar verii lui, Mărio Ochoa şi Guillermo Ledn Ochoa, răpiţi şi asasinaţi.
Villamizar, la rîndul său, a încercat să le demonstreze ca şi el era o victimă a războiului şi să-i facă să înţeleagă că vor plăti cu toţii în mod egal pentru ceea ce va urma. „încercările prin care am trecut au fost cel puţin la fel de dure ca suferinţele dumneavoastră, a spus. Extrădabilii au încercat să mă asasineze în '86, motiv pentru care am fost nevoit să plec la capătul lumii, dar chiar şi acolo m-au urmărit, iar acum îmi răpesc soţia şi sora." Nu se plîngea însă, încerca doar să-şi înţeleagă interlocutorii.
- E un abuz, a încheiat, şi a sosit vremea să încercăm să ne înţelegem unii pe ceilalţi.
Numai ei doi vorbeau. Restul familiei asculta într-o tăcere mormîntală, în timp ce femeile îl copleşeau cu atenţii pe musafir, fără a interveni în discuţie.
— Noi nu putem face nimic, a spus Jorge Luis. Am vorbit şi cu *dona* Nydia. I-am înţeles situaţia, dar i-am spus acelaşi lucru. Nu vrem să avem probleme.
— Atîta timp cît va dura războiul, sînteţi cu toţii în pericol, chiar şi între aceşti patru pereţi blindaţi, a insistat Villamizar. în schimb, daca se sfîrşeşte acum, nici tatăl, nici mama dumneavoastră, nimeni din familie nu va păţi nimic. Asta nu se va întîmpla atîta vreme cît Escobar nu se va preda, iar Maruja şi Francisco nu se vor întoarce teferi şi nevătămaţi la casele lor. Dar fiţi siguri că, dacă vor fi ucişi, veţi plăti nu numai dumneavoastră, ci şi familiile dumneavoastră, toată lumea.
în cele trei lungi ore cît a durat întrevederea de la închisoare, fiecare dintre ei şi-a menţinut poziţia, chiar cu riscul de a ajunge Pîna la marginea prapastiei. Villamizar a apreciat la Ochoa realismul182

sau de antioquian. Familia Ochoa a fost impresionata de modul direct şi sincer în care vizitatorul analiza în amănunţime subiecţi tele abordate. Locuiseră o vreme la Cucuta[1] — locul de baştină aii lui Villamizar — şi cunoşteau multe persoane de acolo, cu care se înţelegeau foarte bine. La sfîrşit, au intervenit în discuţie şi cei lalţi doi fraţi, iar Martha Nieves s-a străduit să destindă atmosfera! cu glumele ei tipic creole. Bărbaţii păreau hotărîţi să nu se ames^l tece într-un conflict de care se simţeau deja la adăpost, dar, trep-| tat, au devenit mai raţionali.
— Bine, a încheiat Jorge Luis. O să-i trimitem mesajul lui Pablo-f şi o să-i spunem că aţi fost aici. Dar va sfătuiesc să vorbiţi şi cu tatăl meu. Acum e la fermă şi o să-i facă mare plăcere să stea de vorbă cu dumneavoastră.
Villamizar a plecat, aşadar, la fermă împreună cu întreaga fami-* lie, dar numai cu cei doi bodyguarzi de la Bogota, deoarece fraţiloi; Ochoa tot aparatul acela de securitate li se părea prea bătător la ochi. Odată ajunşi la poarta conacului, au pomit-o pe jos spre ca aflată cam la un kilometru distanţa, străbătînd o alee mărginită del copaci stufoşi şi bine îngrijiţi. Cîţiva bărbaţi aparent neînarmaţi le-au| tăiat calea celor doi agenţi şi i-au invitat să se întoarcă din drum. A| fost un moment de tensiune, dar paznicii fermei i-au liniştit străini cu bunele lor maniere şi cu argumente chiar mai îmbietoarei!
— Doctorul Villamizar are ceva de vorbit cu *don* Fabio, aşa că, pînă termină, puteţi să va duceţi să gustaţi cîte ceva la bucătărie.
La capătul aleii cu copaci se afla o piaţetă, iar în spatele ei, caş mare şi bine îngrijită. Bătrînul patriarh îşi aştepta musafirul terasa de unde puteai cuprinde cu privirea, pînă departe, în za păşunile din jur. în preajma lui erau adunaţi toţi ceilalţi membri ; familiei, numai femei şi aproape toate în doliu după morţii lor dil] război. Deşi era ora siestei pregătiseră pentru musafir tot soiul gustări şi de băuturi.
Villamizar şi-a dat seama încă de la primele cuvinte că *don* Fibio fusese informat despre absolut tot ce se discutase la închisoa Fapt care a făcut inutil orice preambul. Villamizar i-a reamintit i
Oraş din nordul Columbiei, capitala departamentului Morte de Santander (n.tr.Ji
recrudescenţa războiului putea aduce mult mai multe prejudicii numeroasei şi prosperei sale familii, care nu era acuzată de omucidere sau de terorism. Deocamdată, trei dintre fiii lui se aflau la adăpost, dar viitorul era greu de prevăzut. Aşa că nimeni nu se cădea sa fie mai interesat ca el în asigurarea păcii, lucru imposibil de realizat atîta timp cît Escobar nu urma exemplul fiilor săi.
Don Fabio l-a ascultat cu un aer blajin, aprobînd cu uşoare mişcări din cap ceea ce i se părea întemeiat. Apoi, în fraze scurte şi tranşante, ca nişte epitafuri, şi-a prezentat în doar cinci minute opiniile. Indiferent de soluţia adoptată — a spus —, pînă la urma, s-ar descoperi ca lipseşte lucrul cel mai important: o discuţie cu Escobar însuşi. „Aşa că lucrul cel mai bun este să începeţi de aici", a spus. Credea că Villamizar era persoana cea mai potrivită pentru o asemenea întreprindere, deoarece Escobar avea încredere doar în oameni al căror cuvînt era mai preţios decît aurul.
— Iar dumneavoastră sînteţi unul dintre aceştia, a încheiat *don* Fabio. Nu trebuie decît să i-o dovediţi.
Vizita începută la închisoare la zece dimineaţa s-a sfîrşit la şase seara, la ferma La Loma. Cel mai important rezultat al acestei întîlniri a fost faptul că a reuşit să spargă gheaţa dintre Villamizar şi familia Ochoa în vederea atingerii unui scop comun, deja stabilit cu guvernul: capitularea lui Escobar. Această certitudine i-a dat lui Villamizar curajul necesar ca să-i transmită preşedintelui propriile impresii. Dar, odată ajuns la Bogota, a fost întîmpinat de o veste proasta: preşedintele însuşi cunoscuse pe propria piele durerea unei răpiri.
într-adevăr, Fortunato Gaviria Botero, vărul sau primar şi prietenul sau cel mai drag, încă din copilărie, fusese răpit de la ferma sa din Pereira de trei indivizi mascaţi şi înarmaţi. Preşedintele n-a anulat consiliul guvernatorilor ce urma să aibă loc în Insula Săn An-dres şi a plecat în după-amiaza zilei de vineri fără a fi sigur ca răpitorii varului său erau Extrădabilii. Sîmbătă s-a sculat cu noaptea în cap ca sa facă scufundări în mare, iar cînd a revenit la suprafaţă i s-a relatat că Fortunato fusese asasinat de răpitori - care nu erau traficanţi de droguri — şi îngropat pe ascuns, fără coşciug, în plin ᶜîmp. în urma autopsiei, s-a descoperit ca avea pamînt în plamîni, ceea ce a fost interpretat drept indiciu ca fusese îngropat de viu. 184
Prima reacţie a preşedintelui a fost sa anuleze consiliul regionali şi sa se întoarcă imediat la Bogota, dar medicii i-au interzis s-ol facă. Nu era recomandabil sa zboare mai devreme de douăzeci şi patru de ore după ce rămăsese timp de o oră la şaizeci de picioare sub apă. Gaviria s-a conformat, iar ţara l-a văzut la televizor prezi- dînd consiliul cu aerul său cel mai lugubru. Dar la patru după-a miaza, nesocotind sfatul medicilor, s-a întors la Bogota pentru a organiza funeraliile. Ani mai tîrziu, evocînd acea zi ca pe una din-*}* tre cele mai cumplite din viaţă, a mărturisit cu un umor acid:
— Eu eram singurul columbian care nu avea în faţa lui un pre-i şedinţe căruia să i se plîngă.
Imediat ce s-a terminat prînzul cu Villamizar, Jorge Luis Ochoa i-a trimis, din închisoare, o scrisoare lui Escobar ca să-l convingăl să se predea. 1l-a descris pe Villamizar ca pe un santanderin serios,] în care se putea avea încredere. Răspunsul lui Escobar a foşti prompt: „Spune-i ticălosului aluia să nici nu se gîndească să-mil vorbească". Villamizar a aflat despre refuz graţie unui telefon daţi de Martha Nieves şi de Măria Lia, care i-au cerut totuşi să revină la| Medellfn ca să caute pe mai departe alte căi pentru rezolvarea! situaţiei. De data aceasta, s-a dus fără escorte. De la aeroport, a ple-l cat cu un taxi la Hotelul

Intercontinental, de unde a fost luat, dupaf aproximativ cincisprezece minute, de un şofer al familiei Ochoajl Era un antioquian de vreo douăzeci de ani, simpatic şi glumeţii care l-a studiat îndelung în oglinda retrovizoare, în cele din urmă, l-a întrebat:
- Sînteţi foarte speriat? Villamizar i-a zîmbit tot în oglindă.
- Fiţi fără grijă, doctore, a continuat tînărul. Şi a adăugat cu o urmă de ironie:
— Cu noi n-o să vi se întîmple nimic. Cum de vă trece asta prin < Gluma i-a dat lui Villamizar siguranţa şi încrederea care nu l-agj
părăsit nici o clipă în timpul călătoriilor întreprinse ulterior. Nicic n-a ştiut daca a fost urmărit, chiar şi într-o etapă mai avansată a neg ciorilor, dar totdeauna s-a simţit ocrotit de o putere supranaturală.
După cîte se părea, Escobar nu credea că i-ar datora ceva U| Villamizar în schimbul decretului prin care i se deschisese o porţii
185
sigură pentru a scăpa de extrădare. Cu calculele sale milimetrice de trişor care juca tare, considera, fireşte, că favoarea era îndeajuns plătită cu eliberarea lui Beatriz, dar că datoria istorică rămînea intactă. Totuşi, cei din familia Ochoa credeau că Villamizar trebuia să insiste.
A trecut, aşadar, peste insulte şi şi-a propus să meargă mai departe. Familia Ochoa l-a sprijinit. A revenit de două sau de trei ori si au stabilit împreună un plan de acţiune. Jorge Luis i-a scris din nou lui Escobar, explicîndu-i că garanţiile pentru capitularea lui erau asigurate, ca i se va respecta viaţa şi nu va fi extrădat, indiferent de acuzaţiile aduse. Dar Escobar n-a răspuns. Atunci au luat hotărîrea ca însuşi Villamizar să-i explice în scris situaţia în care se afla şi propunerile sale.
Scrisoarea a fost redactată la 4 martie, în celula fraţilor Ochoa, sub directa îndrumare a lui Jorge Luis, care îl sfătuia ce anume se cuvenea să amintească şi ce nu. Villamizar a început prin a recunoaşte că respectarea drepturilor omului era fundamentala pentru asigurarea păcii. „Exista totuşi un aspect ce nu poate fi trecut cu vederea: persoanele care au încălcat drepturile omului şi continuă sa o facă nu-şi pot justifica atitudinea numai prin simplul fapt că semnalează astfel de încălcări comise de către alţii." Fapt care bloca nu numai demersurile ambelor părţi, dar chiar şi rezultatele obţinute de el însuşi în bătălia dusă luni în şir pentru eliberarea soţiei. Familia Villamizar era victima unei violenţe înverşunate, de care nu era în nici un fel răspunzătoare: atentatul împotriva lui, asasinarea soţului cumnatei sale, Luis Carlos Galăn, sau răpirea soţiei şi a surorii sale.„Nici cumnata mea. Gloria Pachon de Galăn, nici eu — a mai adăugat — nu înţelegem şi nu putem accepta atîtea agresiuni nejustificate şi inexplicabile." Dimpotrivă, eliberarea Marujăi şi a celorlalţi ziarişti era indispensabilă pentru a străbate calea spre o pace adevărată în Columbia.
Răspunsul lui Escobar, două săptămîni mai tîrziu, începea cu cîteva cuvinte şfichiuitoare: „Stimate doctore Villamizar, sînt dezolat, dar nu va pot satisface cererea". Şi imediat îi atrăgea atenţia asupra zvonurilor care circulau în acele zile, potrivit cărora unii membri ai Adunării Constituante, aparţinînd partidului de guvernămînt, aveau de gînd sa propună, cu asentimentul rudelor celor186
187
răpiţi, ca problema extrădării sa nu fie abordata daca aceştia nil erau eliberaţi. Escobar considera o astfel de abordare ca neavenităif întrucît răpirile nu puteau fi interpretate ca o presiune exercitat asupra deputaţilor, din moment ce erau anterioare alegerii acestora. Oricum, şi-a permis să facă în legătură cu acest subiect o observaţie înspăimîntătoare: „Nu uitaţi, doctore Villamizar, că extrădarea făcut multe victime, aşa încît, chiar dacă li se vor mai adăugă alt doua, procesul şi lupta desfăşurate pînă acum nu vor suferi pr mari modificări".
A fost un avertisment indirect, deoarece, după decretul care lăsase fără temei legal în cazul celor care acceptau să se predea Escobar nu mai menţionase extrădarea ca argument de război şi: axase pe problema încălcării drepturilor omului de către forţele speciale care luptau împotriva lui. Era tactica sa magistrală: cîştige teren cu victorii parţiale şi să continue războiul invocînd alte] şi alte motive, pe care le putea multiplica la nesfîrşit, fără a mai nevoit să se predea.
La drept vorbind, în scrisoare se arăta mai înţelegător, admiţînd că bătălia dusă de Villamizar nu se deosebea prea mult de aceea] care o ducea el însuşi pentru a-şi proteja familia, dar insista iarăşi i iarăşi asupra acuzaţiilor aduse membrilor Corpului de Elită, ca aşa cum afirma, omorîseră în jur de patru sute de tineri din satel aflate în preajma Medellfn-ului fără că nimeni să-i pedepseas Atare acţiuni, mai spunea, justificau întru totul răpirile de ziarişti| folosite ca instrument de presiune în vederea sancţionării poliţiş tilor vinovaţi. Se arăta, totodată, surprins că nici o oficialitate *nu* încercase să-l contacteze în legătură cu ostaticii, în orice caz, ap lurile şi rugăminţile în favoarea ostaticilor erau inutile, pentru că l joc se afla însăşi viaţa Extrădabililor şi a familiilor acestora, încheia: „Dacă guvernul nesocoteşte punctul nostru de vedere şi i intervine, vom trece la executarea Mărujăi şi a lui Francisco, asta să nu vă îndoiţi nici o clipă".

Scrisoarea demonstra că Escobar încerca sa stabilească contact direct cu oficialităţile. Nu excludea posibilitatea de ai preda, fapt care însă avea să-l coste mai scump decât se putea crede, deoarece era dispus să-şi ia revanşa fără a face rabat
sentimentalism. Villamizar a înţeles mesajul şi, în aceeaşi săptă-mînă, i-a făcut o vizită preşedintelui republicii, pe care l-a pus la curent cu situaţia. Preşedintele s-a mărginit să-şi noteze atent în agendă toate aceste informaţii.
Cam tot atunci, Villămizăr l-a vizitat şi pe procurorul general, încercînd să găsească o nouă cale de acţiune, mai adecvată noii situaţii. A fost o vizită deosebit de rodnică. Procurorul l-a anunţat ca, la sfîrşitul săptămînii, urma să dea publicităţii un raport asupra morţii Dianei Turbay în care făcea responsabilă poliţia pentru faptul că acţionase cu de la sine putere, cu o totală lipsă de prudenţă, şi că avea de gînd să pună sub acuzare trei ofiţeri ai Corpului de Elită. I-a mai dezvăluit totodată că anchetase unsprezece agenţi desemnaţi de Escobar şi intentase acţiuni împotriva lor.
S-a ţinut de promisiune. Pe 3 aprilie, preşedintele republicii a primit din partea Parchetului General un studiu preliminar privind circumstanţele în care murise Diana Turbay. Acţiunea operativă — se afirmă în studiu — începuse să fie pregătită încă din ziua de 23 ianuarie, cînd serviciile secrete ale poliţiei din Medellih au primit cîte-va telefoane anonime care semnalau prezenţa unor bărbaţi înarmaţi în zona înaltă a municipiului Copacabana. Activitatea se concentra — conform telefoanelor — în regiunea Sabaneta, îndeosebi în zona fermelor Villa del Rosario, La Boia şi Alto de la Cruz. Cel puţin unul dintre cei care au telefonat a lăsat să se înţeleagă că tot acolo erau deţinuţi ziariştii răpiţi şi s-ăr fi putut ascunde *chiar Doctorul.* Adică Pablo Escobar. Această informaţie, din care însă lipsesc datele referitoare la ziariştii răpiţi, se regăseşte în analiză care a servit drept bază pentru acţiunile operative din ziua următoare. Genera-lul-maior Miguel Gomez Padilla, şeful Poliţiei Naţionale, a declarat că, în după-amiaza zilei de 24 ianuarie, fusese informat despre o acţiune operativă de căutare şi percheziţie ce urma să aibă loc a doua zi „şi despre posibila capturare a lui Pablo Escobar şi a unui grup de traficanţi de droguri". Dar, după cîte se pare, nici atunci n-ă fost menţionata posibilitatea de a-i găsi acolo pe cei doi ostatici, Diana Turbay şi Richard Becerra.
Acţiunea operativă a început în ziua de 25 ianuarie, la unsprezece dimineaţa, cînd căpitanul Jairo Salcedo Garcfa a plecat de la188
Şcoala „Carlos Holguin" din Medellfn împreuna cu şapte ofiţeri,'; cinci subofiţeri şi patruzeci de agenţi. O ora mai tîrziu, a plecat şi; căpitanul Eduardo Martfnez Solanilla, însoţit de doi ofiţeri, doi subofiţeri şi .şaizeci şi unu de agenţi. Studiul preciza că, în registrul corespunzător, nu fusese consemnata plecarea căpitanului Helmer 1 Ezequiel Torres Vela, cel care a răspuns de acţiunea operativa la ferma La Boia, unde se aflau Diana şi Richard. Dar, ulterior, în de-claraţia dată la Parchetul General, însuşi căpitanul a confirmat ca plecase la unsprezece dimineaţa împreuna cu şase ofiţeri, cinci; subofiţeri şi patruzeci de agenţi, întreaga operaţiune era sprijinită de patru elicopetere dotate cu piese de artilerie.
Descinderile de la Villa del Rosario şi Alto de la Cruz s-au| desfăşurat fără incidente. In jurul orei unu după-amiază, a avut lool descinderea de la ferma La Boia. Sublocotenentul Ivăn Diaz| alvarez a povestit că tocmai cobora de pe platoul unde îl lăsase eli-ţf copterul, cînd a auzit detunături la poalele muntelui. Alergînd în| direcţia aceea, a mai apucat să zărească în jur de nouă, zece oameni| cu puşti şi semiautomate, care fugeau care încotro. „Am mai rămas acolo cîteva minute, ca să vedem de unde venea atacul — a declarat! sublocotenentul —, cînd, deodată, am auzit pe cineva, mult mai cerînd ajutor." Sublocotenentul a spus că se grăbise să coboare şif dăduse peste un bărbat care i-a strigat: „Vă rog, ajutaţi-mă". Sublo-l cotenentul i-a strigat la rîndul său: „Mîinile sus! Cine sînteţi?" Bar-l bătui i-a spus că era Richard, ziaristul, şi că avea nevoie de ajutori pentru că Diana Turbay, aflată lîngă el, era rănită. Subofiţerul a vestit că, în clipa aceea, l-a întrebat, nici el nu ştie de ce: „Unde eş| Pablo?" Richard i-a răspuns: „Habar n-am. Dar vă rog, ajutaţi-mă" Atunci militarul s-a apropiat de el, luîndu-şi toate măsurile de pr cauţie, moment în care şi-au mai făcut apariţia alţi militari din fof maţia sa. Sublocotenentul a încheiat: „Pentru noi, a fost o surpriz să-i găsim acolo pe ziarişti, întrucît obiectivul nostru era altul".
Relatarea acestei întîlniri coincide aproape punct cu punct declaraţia făcută de Richard Becerra la Parchet. Mai tîrziu, aceşti şi-a completat depoziţia, afirmînd că îl văzuse pe bărbatul care i gea în el şi în Diana şi că se afla de la o distantă de aproximaţi cincisprezece metri, stînd în picioare, cu mîinile întinse, înalţ
189
puţin spre stingă. „Cînd au încetat împuşcăturile - a încheiat Richard -, eu mă trîntisem de ceva timp la pămînt."
în legătură cu singurul proiectil care i-a provocat Dianei moartea, expertiza tehnică a demonstrat că intrase prin regiunea iliacă stingă şi o luase în sus, spre dreapta, în urma examinării la microscop a leziunilor, se putea deduce că era vorba despre un proiectil de mare viteză, între două mii şi trei mii de picioare pe secundă, adică de trei ori mai mare decît viteza sunetului. Nu a putut fi recuperat, deoarece s-a rupt în trei părţi, ceea ce i-a diminuat greutatea şi i-a alterat forma, reducîndu-l la un fragment neregulat care si-a continuat traiectoria provocînd leziuni mortale. A fost aproape sigur un proiectil de calibrul 5,56, provenind, probabil, de la o armă similară, sub aspect tehnic, dacă nu chiar identică, cu un AUG austriac descoperit la faţa locului, dar care nu se afla în dotarea poliţiei. Ca un comentariu marginal, raportul necroscopic preciza: „Speranţa de viaţă a Dianei putea fi aproximată la încă cincisprezece ani".

Aspectul care nedumerea cel mai mult în această operaţiune era prezenţa unui civil încătuşat la mîini la bordul aceluiaşi elicopter cu care a fost transportată Diana pînă la Medellîn. Doi agenţi de poliţie au confirmat faptul ca era un bărbat cu înfăţişare de ţăran, între treizeci şi cinci şi patruzeci de ani, oacheş la faţă, cu părul scurt, destul de robust, înalt cam de un metru şaptezeci, care în ziua aceea purta o şapcă de stofă. Au declarat că îl arestaseră în cursul acţiunii şi tocmai încercau să-l legitimeze în momentul în care au început împuşcăturile, aşa că a trebuit să-i pună cătuşele şi să-l ia cu ei pînă la elicoptere. Unul dintre agenţi a adăugat că-l predase sublocotenentului său, care l-a interogat în prezenţa lor şi i-a dat apoi drumul în apropiere de locul unde fusese reţinut. „Domnul nu avea nici o legătură cu cele întîmplate — au spus —, deoarece detunăturile veneau de jos, iar domnul se afla sus, cu noi." Aceste versiuni excludeau ipoteza conform căreia civilul s-ar fi aflat la bordul elicopterului, dar echipajul navei a declarat contrariul. Alte mărturii au fost şi mai precise. Caporalul de rang întîi, Luis Carlos Rîos Ramfrez, mecanic artilerist pe elicopter, nu se îndoia că bărbatul se190
afla la bord şi ca fusese eliberat chiar în aceeaşi zi în zona operaţiunilor militare.
Misterul nu fusese încă dezlegat pe 26 ianuarie, cînd a fost descoperit cadavrul unui anume Jose Humberto Văzquez Munoz în municipiul Girardota, aproape de Medellîn. Fusese ucis cu trei gloanţe de 9 milimetri trase în torace şi altele două în cap. In arhivele! serviciilor de informaţii figura cu grave antecedente ca membru aii cartelului de la Medellîn. Anchetatorii i-au marcat fotografia cu numărul cinci, au amestecat-o cu altele, ale unor delincvenţi cunoscuţi, şi le-au arătat pe toate celor care fuseseră închişi cu Diana Turbay. Hero Buss a spus: „Nu-l recunosc pe nici unul, dar cred i persoana care apare în fotografia cu numărul cinci aduce cu un pis tolar pe care l-am văzut la cîteva zile după ce am fost răpit". Azui cenă Lievano a declarat şi ea că bărbatul din fotografia cu numărul| cinci, dar fără mustaţă, semăna cu un gardian care lucra în schir bul de noapte în casa unde fusese dusă împreună cu Diana imedia după răpire. Richard Becerra l-a recunoscut şi el în fotografia numărul cinci pe un bărbat cu cătuşe la mîini care se afla în eli-| copter, dar a precizat: „După formă feţei, aş spune că e el, dar **nu** sînt sigur". Orlando Acevedo l-a recunoscut şi el.
în sfîrşit, soţia lui Văzquez Munoz a recunoscut cadavrul şi precizat într-o declaraţie făcută sub jurămînt că, în ziua de 25 ia nuarie 1991, la opt dimineaţa, soţul ei plecase de acasă să caute un taxi, cînd a fost înşfăcat de pe stradă de doi motociclişti în unifor me de poliţişti şi de doi în civil, care l-au băgat într-o maşina. El i mai apucat s-o strige: „Ana Lucia". Atît, şi dus a fost. Această < claraţie totuşi nu a putut fi luată în consideraţie, pentru că nu existat alţi martori oculari ai răpirii.
„în concluzie", se spunea în raport, „şi ţinînd cont de prot aduse, se poate afirma ca, înainte de a efectua descinderea de la fe La Boia, cîţiva membri ai poliţiei naţionale însărcinaţi cu acea acţiune aflaseră de la domnul Văzquez Munoz, civil reţinut de ei, i în acel loc se găseau cîţiva dintre ziariştii răpiţi, iar, după ce totul *t* terminat, mai mult ca sigur, l-au ucis." Au mai fost anchetate, data, alte două morţi inexplicabile petrecute la locul faptei.
191
Ca atare, Serviciul de Investigaţii Speciale a ajuns la concluzia că nu existau motive pentru a considera că generalul Gomez Pădilla sau alte cadre de conducere din Poliţia Naţională erau la curent cu cele întîmplate. Că arma care a provocat leziunile Dianei nu a fost acţionată de nici unul dintre membrii corpului special al Poliţiei Naţionale din Medellîn. Că unii membri ai grupului care a operat la ferma La Boia trebuia să răspundă pentru moartea a trei persoane ale căror trupuri au fost găsite acolo. Că împotriva procurorului militar 93, doctorul Diego Rafael de Jesus Coley Nieto, a secretarei sale şi a experţilor D.A.S. din Bogota trebuia să fie deschisă o anchetă disciplinară pentru abateri de natură legala şi procedurală.
După publicarea acestui raport, Villamizar s-a simţit pe un teren mai ferm şi s-a hotărît să-i scrie lui Escobar o a doua scrisoare. I-a trimis-o, ca de obicei, prin fraţii Ochoa, împreună cu o altă scrisoare pentru Maruja, pe care îl ruga să i-o transmită. A profitat de prilej ca să-i dea lui Escobar o explicaţie şcolărească a celor trei puteri în stat - executivă, legislativă şi juridică - şi să-l facă să înţeleagă ce greu era pentru preşedinte, în cadrul acestor mecanisme constituţionale şi legale, să conducă dispozitive atît de numeroase şi complexe ca Forţele Armate. I-a dat totuşi dreptate lui Escobar în privinţa încălcării drepturilor omului de către forţele de ordine şi a insistenţei cu care cerea garanţii pentru el, familia şi oamenii lui, cînd se vor preda. „Eu, unul, i-a spus, vă împărtăşesc întru totul părerea că scopul luptei pe care o duce fiecare dintre noi este, în esenţă, acelaşi: salvarea propriei vieţi, a vieţii rudelor noastre, dar şi asigurarea păcii." Pornind de la aceste obiective, i-a propus să adopte o strategie comună.
Escobar i-a răspuns cîteva zile mai tîrziu, rănit în amorul Propriu de lecţia de drept public. „Ştiu şi eu că puterea e divizata între Preşedinte, Congres, Poliţie şi Armată. Dar mai ştiu şi ca preşedintele e cel care conduce." în rest, cele patru pagini ale scrisorii nu făceau decît să repete acuzele aduse poliţiei, adăugind doar noi date, dar nu şi argumente, la cele anterioare. A negat că Extră-
ilii ar fi executat-o pe Diana Turbay sau ca ar fi încercat s-o
ă, pentru ca, în acest caz, n-ar fi fost nevoie s-o scoată din casa ᵘnde era deţinută sau s-o îmbrace în negru ca să fie confundata de192
cei din elicoptere cu o ţăranca. „Moarta nu mai avea nici o valoa ca ostatic", a scris el. Şi a încheiat brusc, lăsînd deoparte orice for-| mula de politeţe, cu o fraza neobişnuită: „Nu va faceţi griji pentr declaraţiile date presei în care cercaţi sa fiu extrădat. Ştiu ca totu se va sfîrsi cu bine şi ca nu-mi ve[i purta ranchiuna, pentru ca lupta pe care o duceţi în apărarea familiei dumneavoastră urmăreşte ac leaşi obiective ca şi aceea pe care eu însumi o duc în apărarea fa miliei mele". Villamizar a făcut imediat legătura cu o afirmaţie anterioara a lui Escobar, care mărturisea că încerca un sentiment i jenă la gîndul că o ţinea pe Maruja prizoniera,

deoarece, după ci se ştia prea bine, cei care se înfruntau erau el şi soţul ei. Villami2 i-o spusese mai înainte, sub o altă forma: „Cum se face ca, des bătălia se dă între noi doi, cea pe care o ţineţi sechestrată este soţi< mea?", propunîndu-i, în consecinţă, să-l ia pe el în schimbul rujai, pentru ca, astfel, să poată discuta faţă în faţă, ca de la ba la bărbat. Escobar nu a acceptat.
La vremea respectivă, Villamizar fusese de peste douăzeci de i în celula fraţilor Ochoa. De fiecare dată era răsfăţat cu deliciile cătăriei locale, pe care femeile de la ferma La Loma le aducea luîndu-şi toate măsurile de precauţie împotriva unui posibil atenta A fost un proces de cunoaştere reciprocă, de cîştigare a încrede reciproce, în cursul căruia îşi petreceau cele mai bune ceasuri înce cînd să scoată la iveală intenţiile ascunse în fiecare frază şi în fie gest ale lui Escobar. Aproape totdeauna Villamizar se întorcea Bogota cu ultimul avion al podului aerian dintre cele doua oraşe. Fiu său, Andres, îl aştepta la aeroport şi, de nenumărate ori, a trebuit: ţină tovărăşie cu un pahar de apă tonică alături, în timp ce el se < bera de tensiunile acumulate sorbind tacticos din paharul de whisk îşi ţinuse promisiunea de a nu ieşi în lume, de a nu participa la via mondenă, de a nu se întâlni cu prietenii: nimic. Cînd tensiunea : rea, ieşea pe terasă, unde petrecea ore în şir privind în direcţia în i presupunea că se află Maruja, trimiţîndu-i mesaje pe aripa gîndui|| pînă ce îl dobora somnul. La şase dimineaţa era din nou în picic gata s-o ia de la capăt. Cînd primea răspuns la o scrisoare sau in(venea ceva de mai mare interes, Martha Nieves sau Marfa Lfa îi i fonau, limitîndu-se la o singura fraza:
193
— Doctore, mîine la zece.
Cînd nu primea telefoane, îşi dedica timpul şi eforturile emisiunii *Columbia Ii revendică*[1], o campanie de televiziune bazată pe informaţiile furnizate de Beatriz despre condiţiile din captivitate. Ideea, aparţinînd Norei Sanm, directoarea Asociaţiei Naţionale de Mijloace Audiovizuale (Asomedios), fusese pusă în practică de realizatoarea Marfa del Rosario Ortiz — bună prietenă a Marujăi şi nepoată a lui Hernando Săntos —, în colaborare cu soţul său, un publicist, cu Gloria de Gălan şi cu restul familiei: Monica, Alexandra, Juana şi fraţii lor.
Era o emisiune la care se perindau zilnic staruri de cinema, din teatru, din fotbal, ştiinţă sau politică, cerînd la unison eliberarea ostaticilor şi respectarea drepturilor omului, încă de la debut, declanşase o copleşitoare mişcare de adeziune în rîndul opiniei publice. Alexandra colinda toată ţara, de la un capăt la altul, tîrînd după ea un cameraman, care vina candelele aprinse, în cele trei luni cit a durat campania, prin faţa camerelor de luat vederi s-au perindat vreo cincizeci de personalităţi. Dar Escobar nu s-a lăsat impresionat. Cînd clavecinistul Rafael Puyana a declarat că e în stare să-i ceară în genunchi eliberarea prizonierilor, Escobar i-a răspuns: „Pot veni în genunchi treizeci de milioane de columbieni, şi tot nu le dau drumul". Totuşi, într-o scrisoare către Villamizar a făcut elogiul emisiunii, întrucît milita nu numai pentru eliberarea ostaticilor, ci şi pentru respectarea drepturilor omului.
Dezinvoltura cu care fiicele Marujăi şi invitaţii lor defilau pe micile ecrane o intimida pe Marfa Victoria, soţia lui Pacho Săntos, care era incapabilă să-şi învingă tracul. Microfoanele neprevăzute care îi răsăreau brusc în cale, lumina impudică a reflectoarelor, ochiul inchizitorial al camerelor de luat vederi şi întrebările de totdeauna în aşteptarea aceloraşi răspunsuri îi dădeau ameţeli şi-i întorceau stomacul pe dos. Cuprinsă de panică, cu greu se mai putea controla. De ziua ei de naştere, televiziunea a introdus în program o scurtă informaţie, prezentata de Hernando Săntos cu o fluenţă de Profesionist. După ce a terminat, acesta a luat-o de braţ şi i-a spus: "E rîndul dumitale". Aproape totdeauna reuşea să scape, alteori
original, *Colombia /os Reclama* (sp., n.tr.). 194
însă, cînd n-avea încotro, era convinsă că va muri în încercarea aceea. Şi chiar mai mult: vazîndu-se şi auzindu-se pe ecran, simţea ridicolă şi imbecilă.
Reacţia ei faţă de aceasta corvoada socială a fost atunci una tot opusă. S-a înscris la un curs pentru micii întreprinzători şi la un altu| de jurnalism. A devenit, de bunăvoie, o femeie independentă şt| petrecăreaţă. A acceptat invitaţii pe care altădată le detesta, asista la conferinţe şi concerte, a început să se îmbrace în culori vesele, pierderi nopţile, ajungînd, astfel, să distrugă imaginea de văduvă demnă compătimire. Hernando şi prietenii lui cei mai buni au înţeles-o, sprijinit-o, au ajutat-o să-şi facă cheful. Foarte curind însă, a trebuit i suporte sancţiunile societăţii. A aflat, astfel, că mulţi dintre cei care i faţă îi aduceau elogii o criticau pe la spate. Primea buchete trandafiri fără carte de vizită, cutii cu bomboane de ciocolata fă numele expeditorului, declaraţii de dragoste anonime. Ea s-a bucurat sperind ca erau de la soţul ei, care, poate, reuşise să-şi deschidă, din singurătatea lui, o cale secreta pînă la ea. Expeditorul n-a întîrziat îns să-şi decline identitatea la telefon: era un maniac. O femeie, tot 1| telefon, i-a spus-o pe şleau: „Sînt îndrăgostită de dumneata".
în acele luni de libertate creatoare, Mariave s-a întîlnit din în| tîmplare cu o prezicătoare, o bună prietenă de-a sa, care prevăzt destinul tragic al Dianei Turbay. S-a speriat doar la gîndul că-i va face şi ei o prezicere sinistra, dar clarvăzătoarea a liniştit-o. începutul lunii februarie, cînd a reîntîlnit-o pe strada, aceasta i-| şoptit în treacăt la

ureche, fără sa fi fost întrebată şi fără să aştept) vreun comentariu: „Pacho e în viaţa". A spus-o cu atîta siguranţ; încît Mariave a crezut-o de parcă l-ar fi văzut aievea.
Adevărul e că, în februarie, Escobar nu părea să aibă încr dere în decrete, nici măcar atunci cînd afirma contrariul. Ne!l| crederea era la el o coordonată vitală şi obişnuia sa repete graţie ei mai trăia. Nu lăsa pe seama altora nimic esenţial, propriul şef militar, propriul şef al serviciilor de securitate, informaţii şi de contrainformaţii, un strateg imprevizibil şi un i informator fără egal. Cînd circumstanţele o cereau, îşi schir în fiecare zi garda personala, alcătuita din opt bărbaţi. Era|
195
curent cu tehnologiile din domeniul comunicaţiilor, cu posibilitatea interceptării liniilor telefonice sau a descoperirii surselor de unde proveneau apelurile. Avea angajaţi care nu făceau altceva toată ziua decît să vorbească la telefon ca apucaţii, pentru ca serviciile de ascultare să se încurce în hăţişul vorbelor fără noimă şi să nu le mai poată deosebi de mesajele reale. Cînd poliţia a făcut publice două numere de telefon la care puteau fi transmise informaţii despre ascunzătoarea lui, a angajat elevi de la cîteva şcoli care s-o ia înaintea delatorilor şi să ţină liniile ocupate douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru de ore. Şiretenia cu care reuşea sa şteargă orice urmă a propriilor acţiuni era inepuizabilă. Nu se consulta cu nimeni şi le oferea soluţii legale chiar şi avocaţilor săi, care nu făceau altceva decît sa le asigure un temei juridic.
Refuzul său de a se întîlni cu Villamizar izvora din teama ca acesta ar fi putut avea ascuns sub piele un dispozitiv electronic cu ajutorul căruia să i se ia urma. Era vorba, de fapt, de un minuscul transmiţător radio cu o baterie microscopică, al cărui semnal poate fi captat de la o mare distanţa de un receptor special — un radio-goniometru — ce permite stabilirea pe baza unor calcule a locului aproximativ de unde provine semnalul. Escobar avea atîta încredere în gradul de sofisticare a acestei maşinării, încît nu i se părea o nebunie ca unei persoane sa i se poată implanta receptorul chiar sub piele. Radiogoniometrul mai serveşte şi pentru a determina coordonatele unei emisiuni radio ori ale unui telefon mobil sau fix. Motiv pentru care Escobar îl folosea pe cel din urmă cît mai puţin cu putinţa, iar dacă n-avea încotro, prefera s-o facă dintr-un vehicul aflat în mişcare. Apela, mai degrabă, la ştafete, prin care transmitea mesaje scrise pe bileţele. Dacă avea o întrevedere cu cineva, nu-i dădea întîlnire unde se afla el, ci unde se afla celălalt. Cînd discuţia se încheia, pleca imediat, alegînd cele mai neaşteptate rute. Sau apela la cealaltă creaţie a tehnologiei: un autobuz purtînd plăcuţele si însemnele false ale serviciului de transport public, care se deplasa pe traseele regulamentare, fără a opri însă în staţii, pentru că totdeauna locurile erau ocupate de gărzile de corp ale proprietarului. Bineînţeles că una dintre distracţiile lui Escobar era sa con- ducă chiar el maşina din cînd în cînd. 196
Şansele ca Adunarea Constituanta sa se pronunţe, pînă la urmă în favoarea nonextradării şi a amnistiei au sporit în februarie.! Escobar, care ştia acest lucru, şi-a concentrat eforturile mai mult în aceasta direcţie, renunţînd, într-un fel, sa se mai preocupe de gu-r vern. Şi asta, pentru ca Gaviria i se părea, probabil, mai inflexibil decît îşi imaginase el. Toate problemele legate de decretele privitoare la supunerea în faţa legii se aflau în atenţia Direcţiei de Anchetă Penala, iar ministrul de Justiţie era pregătit să rezolve! orice urgenţa juridica. La rîndul sau, Villamizar acţiona nu numail pe cont propriu, ci şi pe riscul sau, dar graţie strînsei colaborări cuf Rafael Pardo, avea asigurat în permanenţa un canal de legătura ce guvernul, ceea ce nu-l angaja cu nimic, ajutîndu-l, în schimb, avanseze în proiectele sale fără a le mai negocia, înţelegînd, probal| bil, că Gaviria nu va desemna niciodată în mod oficial pe cineva care să discute cu el — visul său de aur —, Escobar s-a cramponat de| speranţa că Adunarea Constituantă îl va graţia fie ca pe un traficant spăsit, fie la umbra unei grupări armate oarecare.
Nu era un plan nesăbuit, înainte de instalarea Adunării Consti*| tuante, partidele politice stabiliseră, de comun acord, o agendă *di* lucru destul de limitată, iar guvernul reuşise, invocînd argumenti juridice, să excludă de pe lista extrădarea, întrucît avea nevoie ' acest instrument de presiune în aplicarea politicii privind supuner în faţa legii. Dar cînd Curtea Supremă de Justiţie a luat specta culoasa decizie ca Adunarea Constitutantă putea dezbate orie subiect, fără nici o restricţie, problema extrădării a renăscut din propria cenuşă. Amnistia nu a fost menţionata, dar nu era delc imposibil să fie discutată mai tîrziu: infinitul putea cuprinde orice
Preşedintele Gaviria nu se număra printre acele persoane ca abandonează un subiect în favoarea altuia, în doar şase luni impusese colaboratorilor săi un sistem de comunicare personal,' note scrise pe bucăţele de hîrtie aflate întîmplător la îndemînă, ca rezumau totul în cîteva cuvinte. Uneori scria doar numele persoa căreia voia să-i trimită un mesaj, i-l dădea celui care se afla aproape de el, iar destinatarul ştia singur ce anume avea de fa în plus, această metodă avea în ochii consilierilor săi îngrozitoa
197
calitate de a nu face deosebirea între orele de lucru şi cele de odihna. Gaviria nu putea concepe o asemenea diferenţă, deoarece el se odihnea cu aceeaşi rigoare cu care muncea şi continua să trimită netulburat bileţele, indiferent daca se afla la un cocteil sau imediat ce revenea la suprafaţă după o partidă de pescuit subacvatic. „Să joci un meci de tenis cu el era ca şi cum ai fi luat parte la un consiliu de miniştri", a spus odată unul dintre consilierii săi. După-a-miaza putea trage un pui de somn timp de cinci, zece minute, aşezat la birou, iar cînd se trezea, se simţea ca renăscut, în timp ce colaboratorii săi cădeau din picioare de oboseală. Metoda, oricît de riscantă ar părea, avea harul de a stimula spiritul de iniţiativa cu şi mai multă for(ă şi energie decît rapoartele oficiale.

Metoda şi-a dovedit din plin utilitatea cînd preşedintele a încercat să pareze lovitura Curţii Supreme împotriva extrădării invocînd drept argument faptul că aceasta era o problemă a legislativului, care nu ţinea de Constituţie. Ministrul de Interne, Humberto de la Caile, a reuşit să convingă de la bun început majoritatea. Dar lucrurile care îi interesează pe oameni se impun, pînă la urmă, înaintea acelora de care sînt interesate guvernele, iar oamenii identificaseră în mod just în extrădare una dintre cauzele dezordinilor sociale şi, mai ales, ale terorismului sălbatic. Aşa că, după ce a fost întors pe toate părţile, subiectul a fost inclus, în cele din urma, pe ordinea de zi a Comisiei Juridice.

In această atmosferă tulbure, fraţii Ochoa erau pe mai departe îngrijoraţi de gîndul că Escobar, încolţit de propriii demoni, va lua hotarîrea să se sacrifice într-o catastrofă de dimensiuni apocaliptice. A fost o temere profetică. La începutul lunii martie, Villamizar a primit de la ei un mesaj prin care făceau presiuni: „Veniţi imediat, pentru că se vor petrece lucruri grave". Primiseră o scrisoare de la Pablo Escobar, care ameninţa că va detona cincizeci de tone de dinamită în zona istorică a oraşului Cartagena de Indias dacă nu erau pedepsiţi poliţiştii care devastau comunele din Medellîn: o sută de kilograme pentru fiecare tînăr ucis în afara cîmpului de luptă.

Pentru Extrădabili, oraşul Cartagena reprezentase un sanctuar de neatins pînă în ziua de 28 septembrie 1989, cînd explozia ᵘnei bombe cu dinamită, a zguduit din temelii Hotelul Hilton, i-a

198

pulverizat geamurile şi a omorit doi medici participanţi la un con- ' greş ale cărui lucrări se ţineau la unul dintre etaje. Din acel moment, a devenit limpede ca nici măcar acel patrimoniu al umanităţii nu se afla la adăpost de război. Noua ameninţare nu admitea nici oi clipa de ezitare.

Preşedintele Gaviria a aflat despre ea de la Villamizar, cu cîteva zile înainte de a expira termenul stabilit. „Acum nu ne mai batem pentru Maruja, ci pentru a salva Cartagena", i-a spus Villamizar, ca •; sa-i furnizeze un argument. Preşedintele i-a răspuns că-i mulţumeşte pentru informaţie şi că guvernul va lua măsurile necesarei pentru a împiedica dezastrul, dar sub nici o formă nu va ceda în faţa şantajului. Aşa că Villamizar a plecat din nou la Medellih şi cur ajutorul familiei Ochoa, l-a convins pe Escobar să renunţe la planul! său. N-a fost deloc uşor. Cu cîteva zile înainte de expirarea ter-ţ| menului, Escobar a dat asigurări într-un document redactat în pripă| ca ziariştilor luaţi ostatici nu li se va întîmpla nimic pentru moment»! şi a amînat amplasarea de bombe în oraşele mari. A fost însă cate-s goric: daca poliţia îşi va continua după luna aprilie operaţiunile la Medellin, din străvechiul şi nobilul oraş Cartagena de Indias nu va| mai raţiune piatră peste piatră.

9

Rămasă singură în camera, Maruja a devenit conştientă că se afla în mîinile bărbaţilor care, poate, le omoriseră pe Marina şi pe Beatriz, aceiaşi care refuzau să-i dea înapoi aparatul de radio şi televizorul, tocmai ca să nu afle ce se întîmplase. A trecut de la rugăminţile insistente la un fel de exigenţa colerică, s-a răstit la gardieni ca s-o audă chiar şi vecinii, a renunţat la plimbarea prin curte şi a ameninţat că n-o să se mai atingă de mîncare. Majordomul şi gardienii, uluiţi de o situaţie pîna atunci de neimaginat, s-au pierdut cu firea. Se adunau în bucătărie, unde ţineau în şoaptă conciliabule inutile, ieşeau să dea telefoane şi se întorceau mai nedumeriţi ca pînă atunci, încercau s-o liniştească pe Maruja cu promisiuni fără nici un temei sau s-o intimideze cu ameninţări, dar n-au reuşit s-o abată de la hotărîrea de a nu mai mînca.

Niciodată nu se simţise mai stăpînă pe sine. Era limpede că gardienii primiseră instrucţiuni sa o trateze cu respect, ceea ce însemna că răpitorii aveau nevoie de ea vie, motiv pentru care s-a hotărît să mizeze pe această carte. Calculele ei au fost corecte: la trei zile după eliberarea lui Beatriz, foarte devreme, uşa s-a deschis pe neaşteptate şi majordomul a intrat cu aparatul de radio şi cu televizorul. „Vreau să vă spun o chestie", i-a spus el Marujăi. Şi imediat, fără pic de dramatism, i-a trîntit în faţa vestea:

— *Dona* Marina e moarta.

Contrar propriilor aşteptări, Maruja a primit-o de parcă o ştia d întotdeauna. Ar fi surprins-o cu adevărat ştirea ca Marina se mai200

201

afla în viaţa. Totuşi, cînd adevărul i-a ajuns la inima, şi-a dat seamaf cît de mult o iubea şi cit ar fi dat ca totul sa fi fost o minciuna.

— Asasinilor! i-a spus majordomului. Asta sînteţi toţi: nişte asasini!| în clipa aceea, în prag şi-a făcut apariţia *Doctorul,* care a încercaţi

s-o potolească povestindu-i ca Beatriz ajunsese cu bine acasă. Dar eai nu avea de gînd să-l creadă cît timp nu vedea toate astea cu ochii ei,l la televizor sau nu le auzea cu urechile ei la radio, în schimb, nou-ve nitul i s-a părut potrivit ca să-şi verse pe el tot năduful.

— N-aţi mai trecut pe aici, i-a spus. Şi vă înţeleg: trebuie că vă simţiţi foarte jenat de ce i-aţi făcut Marinei.

El a avut nevoie de o clipă ca să-şi revină din uimire.

— Ce s-a întîmplat? a insistat Maruja. Era condamnată la moarte?? El i-a explicat atunci că trebuia răzbunată o dublă trădare. „Niţl

pot comenta mai mult. E ceva strict confidenţial." Maruja l-a asculţi tat cu acea fascinaţie ciudată pe care gîndul morţii le-o provoacă celor ce simt că vor muri.
— Cel puţin povestiţi-mi cum a fost, a spus. Marina şi-a dat seama?
— Vă jur că nu.
— Cum adică nu?! a insistat Maruja. Cum să nu-şi fi dat seama?f|
— I s-a explicat că va fi dusă la o altă fermă, a spus el cu dorinţa fierbinte de a fi crezut. Au dat-o jos din maşină, iar ea a conţinu să meargă drept înainte, în timpul asta, a fost împuşcată pe la spati N-avea cum să-şi dea seama de ce se va întîmpla.
Imaginea Marinei, orbecăind pe drum, cu cagula pusă inver spre o fermă imaginară, avea s-o urmărească pe Maruja de-a lungu multor nopţi de nesomn. Mai mult decît de moartea în sine, se te mea de luciditatea clipei finale. Singurul lucru care i-a adus o oa care consolare a fost cutia cu somnifere, pe care le păstra ca f| nişte perle preţioase, ca să înghită un pumn înainte de a se la tîrîtă de bunăvoie la abator.
La ştirile de la prînz a văzut-o, în sfîrşit, pe Beatriz, înconjura^ de toată familia, într-un apartament plin de flori pe care, în cit modificărilor, l-a recunoscut pe loc: era propriul apartament. Totul bucuria de a o vedea i-a fost umbrită de neplăcerea provocata redecorarea casei. Biblioteca cea nouă i s-a părut frumoasa şi ba plasata, în locul unde chiar ea şi-ar fi dorit s-o pună, dar culoarea pereţilor şi covoarele erau insuportabile, iar calul din timpul dinastiei Tang, aşezat de-a curmezişul, încurca trecerea. Indiferentă la situaţia în care se afla, a început să-şi boscorodească bărbatul şi copiii, de parcă ar fi putut-o auzi dincolo de ecran. „Ce dobitoci! a strigat. E exact pe dos de cum am spus eu!" Năzuinţele ei de libertate s-au redus pentru o clipă la dorinţa fierbinte de a le spune de la obraz că făcuseră totul de mîntuială.
Prinsă în acest vîrtej de senzaţii şi sentimente contrarii, zilele deveniseră pentru ea invizibile, iar nopţile, nesfîrşite. Era un chin să doarmă în patul Marinei, acoperită cu pătura ei, tulburată de mirosul ei, iar cînd aţipea, îi auzea în beznă, chiar în pat, zumzetul ca de albină, într-o noapte, n-a mai fost o halucinaţie, ci un miracol din viaţa reală. Marina a prins-o de braţ cu mîna ei de om viu, caldă şi moale şi i-a şoptit la ureche cu vocea ei firească: „Maruja".
N-a luat-o deloc drept o halucinaţie, pentru că la Djakarta trăise o altă experienţă fantastică. Cumpărase de la un tîrg de antichităţi statuia unui splendid adolescent sculptat în mărime naturala, cu piciorul sprijinit pe capul unui copil învins, în jurul capului, avea, aidoma sfinţilor catolici, o aureolă, din tablă ordinară însă care, prin stil şi materialele folosite, te ducea cu gîndul la o încropeală de prost gust. Abia mai tîrziu, după ce o ţinuse la loc de cinste în casă, a aflat că era Zeul Morţii.
într-o noapte, Maruja a visat că încerca să-i smulgă aureola, pentru că i se părea foarte urîtă, dar nu reuşea. Era sudată în bronz. S-a trezit agasata de amintirea aceea neplăcută, aşa încît a alergat în salon să se convingă cu propriii ochi şi a descoperit că zeul nu mai avea nimic în jurul capului, iar aureola *zăcea* aruncată pe jos, de parcă ar fi fost chiar sfîrşitul visului ei. Maruja- care e raţionalistă şi agnostică — s-a împăcat cu gîndul că ea însăşi, într-un episod de somnambulism pe care nu şi-l mai putea aminti, îi smulsese Zeului Morţii nimbul.
La începutul detenţiei, rezistase graţie furiei pe care i-o stîmea obedienţa Marinei. Mai apoi, a fost compasiunea pentru destinul ei amar şi dorinţa de a o încuraja să trăiască. Dar şi nevoia de a simula, cînd Beatriz începea să-şi piardă controlul, o forţă pe care, în202
realitate, n-o avea, sau de a-şi menţine propriul echilibru cînd vitregia sorţii le copleşea. Cineva trebuia să ţină cîrma dreapta, ca sa nu se duca la fund, iar ea şi-a asumat această sarcină într-un spaţiu lugubru şi pestilenţial, de trei metri pe doi şi jumătate, dormind pe jos, mîncînd resturi de la bucătărie şi fără certitudinea că va mai fi în viaţă în clipa următoare. Dar cînd n-a mai rămas nimeni altcineva în camera, nu mai avea de ce să se prefacă: era singură, faţă în faţă cu sine însăşi.
Convingerea că Beatriz informase familia despre modul cum i se puteau adresa prin intermediul emisiunilor de radio sau de televiziune a ţinut-o în stare de alertă, într-adevăr, Villamizar a apărut de cîteva ori, adresîndu-i cuvinte de încurajare, iar copiii i-au adus alinare cu imaginaţia şi farmecul lor. Brusc, legătura s-a întrerupt timp de două săptămîni. Atunci a paralizat-o senzaţia că fusese data uitării. S-a prăbuşit. N-a mai ieşit la plimbare. A rămas culcată în pat, indiferenta la tot, abia mai ciugulind cîte ceva, ca să nu moară. A început să simtă din nou aceleaşi dureri din decembrie, cîrceii şi furnicăturile din picioare pentru care fusese chemat medicul. Dar, de data aceasta, nici măcar nu s-a mai plîns.
Gardienii, preocupaţi de conflictele personale şi de divergenţele din casă, nici n-au băgat-o în seamă. Mîncarea se răcea în farfurie, iar majordomul şi nevastă-sa nu păreau să-şi dea seama de nimic. Zilele au devenit mai lungi şi mai aride, într-atît, încît ajunsese să tînjească uneori după clipele cele mai cumplite din primele zile. Şi-a pierdut orice interes pentru viaţă. A plîns. într-o dimineaţa, cînd s-a trezit, şi-a dat seama îngrozita că braţul drept i se mişca singur.
înlocuirea gardienilor din februarie a fost providenţială, în locul puşlamalelor din gaşca lui Baraba au fost trimişi patru tineri se<| rioşi, disciplinaţi şi plăcuţi la vorbă. Erau bine crescuţi şi aveau o uşurinţă în exprimare care a însemnat o adevărată alinare pentru! Maruja. Pentru început, au invitat-o să joace *nintendo*[1] şi alte ase-l*! menea jocuri video. Jocul i-a apropiat. Ea şi-a dat seama imediat i aveau un limbaj comun, fapt care le-a facilitat comunicarea. Fără îndoiala, primiseră instrucţiuni să-i învingă rezistenţa şi să-i ridic

Joc electronic pe televizor (n.tr.).

moralul aplicîndu-i un tratament diferit, pentru ca au încercat s-o convingă să-şi reia plimbarea prin curte recomandată de medic, să se gîndească la soţ, la copii, şi să nu le înşele speranţa de a o vedea sănătoasa şi cît mai curînd în mijlocul lor.
Ambianţa s-a dovedit propice confesiunilor. Conştientă că şi ei erau prizonieri şi poate aveau nevoie de ea, Maruja s-a hotărît să le împărtăşească frînturi din propria experienţă cu cei trei băieţi ai săi, care trecuseră de mult de vîrsta adolescenţei. Le-a relatat episoade semnificative din vremea în care erau la şcoala, le-a povestit despre obiceiurile şi gusturile lor. Iar gardienii, prinzînd încredere în ea, au început, la rîndul lor, să-şi povestească viaţa.
Toţi erau absolvenţi de liceu, iar unul dintre ei urmase mai mult de un semestru cursuri universitare. Spre deosebire de cei care îi precedaseră, proveneau, după spusele lor, din clasa de mijloc, dar, într-un fel sau altul, erau marcaţi de mentalitatea sătenilor din jurul Medellin-ului. Cel mai vîrstnic dintre ei, de douăzeci şi patru de ani, căruia i se spunea Furnica, era înalt, bine făcut şi mai retras din fire. îşi întrerupsese studiile universitare deoarece părinţii săi îşi pierduseră viaţa într-un accident rutier, iar el nu găsise altă soluţie decît profesia de asasin plătit. Altul, poreclit Rechinul, povestea amuzat că, în timpul liceului, trecuse clasa aproape totdeauna ame-ninţîndu-şi profesorii cu un pistol de jucărie. Celui mai vesel din echipă şi dintre toţi cei care se perindaseră pe acolo, i se spunea Titirezul şi, într-adevăr, chiar aşa arăta. Era foarte gras, cu picioare scurte şi subţiri, iar pasiunea lui pentru dans friza, de multe ori, nebunia. O dată, a pus la casetofon o bandă cu *salsas* după micul dejun şi a dansat pe muzica aceea, fără întrerupere, ca un apucat, pînă cînd şi-a terminat schimbul. Cel mai ceremonios dintre toţi, fiul unei învăţătoare, împătimit cititor de literatură şi de ziare, era totdeauna la curent cu actualitatea din ţara. Avea o singura explicaţie pentru faptul că nimerise în anturajul acela. „Fiindcă e mişto."
Cu toate acestea, aşa cum întrevăzuse Maruja de la bun început, n-au rămas insensibili la încercările ei de a şi-i apropia. Fapt care i-a dat un nou imbold nu numai de a trai, dar şi de a născoci alte şi alte şiretlicuri pentru a dobîndi avantaje pe care, poate, nici chiar paznicii nu le prevăzusera. 204
— Să nu credeţi ca vreau să vă trag pe sfoară, le-a spus. Fiţi sw guri că nu voi face nimic din ceea ce este interzis, deoarece ştiu că toate astea se vor termina curînd şi bine. Aşa ca nu are sens să i strîngeţi atîta cu uşa.
Cu o autonomie pe care nici unul dintre gardienii anteriori nul şi-o permisese — nici măcar şefii lor -, cei noi s-au încumetat să-il uşureze regimul de detenţie mult mai mult decît visa Maruja însăşi, l Au lasat-o să se mişte în voie prin cameră, sa vorbească normal, să f se ducă la baie la orice oră. Noul tratament i-a permis să se ocupe; din nou de propria persoană, graţie experienţei din Djakarta. Al profitat din plin de lecţiile de gimnastică prezentate special pentru;! ea de o maestră a sportului la emisiunea Alexandrei, al cărei titlul părea anume ales: exerciţii în spaţii reduse. Era atît de entuzias mata, încît unul dintre gardieni a întrebat-o pe un ton suspicios:! „Nu cumva emisiunea asta conţine vreun mesaj pentru dumnea voastră?" N-a fost deloc uşor pentru Maruja să-l convingă ca lu-»| crurile nu stăteau chiar aşa.
Cam tot în acele zile a emoţionat-o şi neaşteptata difuzare emisiunii *Columbia fi revendică,* program care nu numai că i 5-3! părut bine conceput şi realizat, dar chiar şi cel mai adecvat pentru a ridica moralul ultimilor doi ostatici. S-a simţit mai puţin izolat; mai legata de lume şi mai identificată cu cei dragi, îşi spunea ca şi ea ar fi făcut acelaşi lucru în chip de campanie, de terapie, acţiune menita să influenţeze opinia publică. S-a identificat pînl într-atît cu realizatorii emisiunii, încît a ajuns să cîştige pariurila făcute cu gardienii, ghicind cine urma să apară pe ecran a doua zi|f O dată a pariat că va apărea marea actriţă şi buna ei prietenă Vick Hernăndez şi, ca de obicei, a cîştigat. Dar premiul cel mai mare i fost simplul fapt de a o putea vedea pe Vicky şi de a-i asculta me sajul, ceea ce i-a prilejuit una dintre puţinele clipe fericite din ţii pul captivităţii.
Şi plimbările prin curte începeau să dea roade. Ciobănescul măn, bucuros s-o vadă din nou, a încercat să se strecoare pe poartă ca să se joace cu Maruja, iar ea l-a mîngîiat, ca să-l tolească, de teamă să nu trezească bănuielile gardienilor. Marina | spusese ca poarta ducea spre o pajişte idilică, plină cu miei şi găi«
205
Maruja şi-a aruncat în grabă privirea, încercînd să distingă ceva la lumina lunii. Tot atunci şi-a dat seama că, dincolo de gard, stătea de pază un om înarmat cu o puşcă. Visul de a evada cu complicitatea cîinelui i s-a spulberat.
Pe 20 februarie — cînd viaţa părea să-şi fi redobîndit ritmul firesc —, au auzit la radio că pe un maidan din Medellin fusese găsit cadavrul doctorului Conrado Prisco Lopera, vărul şefilor bandei, care dispăruse cu două zile mai înainte. Vărul acestuia, Edgar de Jesus Botero Prisco a fost asasinat patru zile mai tîrziu. Nici unul din cei doi nu avea antecedente penale. Doctorul Prisco Lopera era chiar medicul care îl îngrijise pe Juan Vitta fără a-şi proteja identitatea, iar Maruja se întreba dacă nu era cumva individul mascat care o consultase şi pe ea cu cîteva zile în urma.
Ca si moartea fraţilor Prisco din ianuarie, aceste asasinate au provocat o impresie profundă printre paznici, sporind, totodată, nervozitatea majordomului şi a familiei sale. Gîndul că, mai mult ca sigur, cartelul avea sa-şi răzbune morţii luîndu-i viaţa unuia dintre prizonieri, aşa cum se întîmplase cu Marina Montoya, a trecut prin odaie ca o umbră fatidica. Majordomul a intrat a doua zi fără motiv şi la o oră neobişnuită.
— Nu ca as vrea să vă îngrijorez, i-a spus el Marujăi, dar e o chestie foarte grava: un fluture stă de aseară pe poarta din curte.
Neîncrezătoare din fire în cele nevăzute, Maruja n-a înţeles ce încerca sa-i spună. Majordomul i-a explicat cu o groază bine calculată:
- Păi, să vedeţi, cînd au fost ornorîţi fraţii Prisco, s-a întîmplat la fel: un fluture negru a stat lipit trei zile de uşa băii.
Maruja şi-a amintit de presentimentele nedesluşite ale Marinei, dar s-a prefăcut că nu pricepe.

— Şi asta ce înseamnă? a întrebat.
- Nu ştiu, a spus majordomul, dar trebuie să fie un semn rău, pentru că atunci au omorît-o pe *dona* Marina.
- Cel de-acuma e negru sau brun? l-a întrebat Maruja.
- Brun, a spus majordomul.
- Atunci e semn bun, a spus Maruja. Cei care prevestesc nenorociri sînt negri. 206
207
Planul de a o baga în sperieţi nu şi-a atins ţinta. Maruja îş|| cunoştea prea bine soţul, felul în care gîndea şi proceda şi nu crede ca se abătuse într-atîta de la drumul cel bun, încît, din cauza uni fluture, să-i piară ei somnul. Ştia, mai ales, ca nici el, nici Beatriz n-ar fi lăsat să le scape vreo informaţie care ar fi putut fi folosită! pentru a se încerca eliberarea pe cale militară a ostaticilor. Cu toatei acestea, obişnuită sa-şi interpreteze stările sufleteşti, uneori atît de schimbătoare ca pe un ecou al lumii de afară, n-a exclus posibili tatea că asasinarea, într-o singură lună, a cinci membri din aceeaşi familie să aibă consecinţe cumplite pentru ultimii doi prizonieri.
Dimpotrivă, zvonul că Adunarea Constituantă avea unele dubii în ce priveşte extrădarea, se pare că i-a făcut să răsufle mai uşurat|f pe Extrădabili. La 28 februarie, în cursul unei vizite oficiale în Statele Unite, preşedintele Gaviria s-a declarat hotărî! să o menţină cu orice preţ, dar n-a stîmit reacţii de nelinişte: nonextrădarea er de-acum un sentiment naţional adine înrădăcinat, care nu mai ave nevoie de mită sau de intimidări pentru a se impune.
Maruja urmarea cu sufletul la gură toate aceste evenimente cărei se abăteau de la copleşitoarea rutină ce o făcea să creadă că trăieşte o aceeaşi zi care se tot repeta. Brusc, în timp ce juca domino cu dienii, Titirezul s-a oprit şi a strins fişele pentru ultima oară.
— Mîine plecăm, a spus.
Maruja n-a vrut să-i dea crezare, dar băiatul învăţătoarei i-a confirmat ştirea,
— Vorbesc serios, a spus. Mîine vine echipa lui Baraba. Astfel a început ceea ce în amintirea Marujăi avea să rămînă ca
cel mai negru martie al sau. în timp ce gardienii care urmau plece păreau anume instruiţi ca să-i facă detenţia mai uşoara, ce care i-au înlocuit erau, de bună seamă, antrenaţi ca să i-o facă -nesuportat. Au năvălit ca un uragan. Călugărul, deşirat, mai pos morît şi mai îngîndurat decît ultima dată. Ceilalţi, neschimbaţi, d| parcă n-ar fi plecat niciсînd de-ăcolo. Baraba îi dirija cu aere pistolar din filme, împărţind în dreapta şi-n stingă ordine milita căutînd ascunzătoarea unor lucruri inexistente sau prefăcîndu-ş doar ca le caută pentru a-şi înspăimînta victima. Au întors came cu susul în jos folosind cele mai brutale metode. Au desfăcut pa
in bucăţi, au sfîşiat salteaua, au golit-o şi au umplut-o apoi la loc, dar cu atîta neglijenţa, încît cu chiu cu vai se mai putea dormi pe un aşternut plin de gloduri.
Viaţa cotidiană a revenit pe vechiul făgaş, cu armele pregătite de tras dacă ordinele nu erau îndeplinite imediat. Baraba nu i se adresa niciodată Marujăi decît ochindu-i capul. Ca de obicei, ea l-a pus imediat la punct, ameninţîndu-l că o să-l reclame superiorilor.
— Să nu-ţi închipui c-o să mor numai pentru că dumitale ţi-a scăpat un glonţ de pe ţeava, i-a spus. Stai liniştit şi vezi-ţi de treaba, altfel, o să mă plîng şefilor.
De data aceasta, metoda n-a mai dat roade. Părea limpede totuşi că toată debandada aceea nu era calculata, nu urmărea intimidarea ei, ci că sistemul însuşi era măcinat pe dinăuntru de o demoralizare profundă. Chiar şi certurile dintre majordom şi Da-maris, frecvente şi împestriţate cu folclorice trimiteri la origini, deveniseră de temut. El se întorcea acasă cînd se nimerea — dacă se mai întorcea —, aproape totdeauna abrutizat de băutură, şi trebuia să ţină piept perdafului presărat cu obscenităţi al nevestei. Urletele celor doi şi plînsul fetiţelor trezite din somn sculau Casa în picioare. Gardienii îşi băteau joc de ei cu imitaţii teatrale care dădeau şi mai mare amploare scandalului. E de mirare totuşi că, în ciuda tărăboiului stîrnit, nici ţipenie de om nu se arăta prin preajmă, măcar din curiozitate.
Majordomul şi nevastă-să veneau pe rînd la Maruja să-şi spună pasul. Damaris, minată de o gelozie întemeiată, care nu-i dădea o clipa pace. El, încercînd să găsească o modalitate de a-şi împăca nevasta fără să renunţe la ticăloşiile lui. Dar bunele oficii ale Marujăi abia dacă aveau efect pînă la următoarea escapada a majordomului. într-una dintre nenumăratele lor certuri, Damaris l-a plesnit peste faţă, lăsîndu-i pe obraz nişte zgîrieturi ca de pisică, ale căror urme au dispărut cu greu. El i-a tras arunci un pumn de-a scos-o pe fereastră. A fost o adevărata minune că n-a omorît-o, şi asta din Pricină că ea a reuşit să se prindă în ultima clipă de balconul dinspre curtea interioara şi a rămas agăţată de el. Acesta a fost sfîrşitul. Damaris şi-a făcut bagajele şi a plecat cu fetiţele la Medellfn. 208
Casa a rămas în grija majordomului, care, uneori, apărea abia pe înserat, încărcat cu iaurturi şi pungi cu cartofi prăjiţi. Cînd şi cînd, mai aducea cîte un pui fript. Plictisiţi să tot aştepte, gardienii dădeau iama prin bucătărie. Cînd se întorceau în camera, îi aduceau Marujăi cîte un biscuit uscat şi cîţiva cîmaţi cruzi. Plictiseala i-a făcut mai susceptibili şi mai periculoşi. Flecareau cît era ziua de ' lungă, tunînd şi fulgerînd împotriva propriilor părinţi, a poliţiei, împotriva întregii societăţi, îşi povesteau crimele inutile sau sacri- • legiile deliberate, ca sa-şi demonstreze singuri inexistenţa lui Dum- • nezeu, şi atingeau culmile demenţei în istorisirea propriilor isprăvi sexuale. Unul chiar s-a amuzat să descrie cu lux de amănunte perversiunile la care a supus-o pe una dintre amantele lui drept răzbunare • pentru batjocurile şi umilinţele îndurate din partea ei. Resentimentari şi lipsiţi de orice control, s-au apucat, în cele din urma,

să se drogheze cu marijuana şi *bazuco*[1], astfel încît abia se mai putea respira din cauza fumului din odaie. Ascultau radioul pîna plesnea rînza în -ei, intrau şi ieşeau trîntind uşa, ţopăiau ca nişte apucaţi, cîntau, ., dansau, făceau piruete prin curte. Unul dintre ei arăta ca un saltimbanc profesionist dintr-un circ de deşănţaţi. Maruja îi ameninţa spu-nîndu-le că scandalurile aveau sa atragă atenţia poliţiei.

— Să vină şi sa ne omoare! au strigat ei în cor.

Maruja ajunsese la capătul răbdării, mai ales din cauza descre- i ieratului de Baraba, care simţea o plăcere nebuna s-o trezească dimineaţa cu ţeava mitralierei lipita de tîmpla. începuse să-i cadă > părul. Firele răzleţe de pe pernă o deprimau încă de cînd deschidea ochii în zori.

Ştia că fiecare dintre gardieni era diferit, dar cu toţii aveau în comun o slăbiciune: nesiguranţa şi neîncrederea reciprocă. Maruja le-o amplifica cu propriile temeri. „Cum de puteţi trăi aşa?" îi întreba ea din senin. „Credeţi în ceva'?", „Ştiţi, oare, cu adevărat ce înseamfl sentimentul prieteniei'?" Şi, înainte ca ei să poată reacţiona, ea îi

' Compus din pasta de cocaina în amestec cu alcaloizi precum kerosenul sau metanoli acest „drog al săracilor" a fost extrem de raspîndit în Columbia ultimelor decenii ale i colului XX. Din cauza procentului ridicat de impurităţi, creează o marcata stare de dep denţa, provocînd, totodată, reacţii extrem de violente (sp., n.tr.).

încolţea cu altă întrebare: „Cuvîntul dat înseamnă ceva pentru voi'?" Nu răspundeau, dar răspunsurile pe care şi le dădeau în sinea lor trebuie sa fi fost neliniştitoare, pentru ca, în loc să se revolte, păreau ruşinaţi de spusele Marujăi. Doar Baraba a înfruntat-o. „Oligarhi de cacat ce sînteţi!" i-a strigat odată. „Credeaţi cumva c-o să staţi la pu-tere-n pînă în vecii vecilor'? Ei, nu, la dracu': a-nţărcat bălaia!" Maruja, care se temuse atît de mult de el, l-a înfruntat cu aceeaşi furie.

— Voi vă ucideţi prietenii, prietenii voştri vă omoară pe voi şi, pîna la urma, o să va omorîţi unii pe alţii! i-a strigat. Cine să vă mai înţeleagă? Aduceţi-mi şi mie pe cineva care să-mi explice ce soi de animale sînteţi.

Disperat probabil pentru că nu avea voie s-o omoare, Baraba a izbit cu pumnul în perete, lovindu-se la încheietură. A scos un răcnet de durere şi, de furie, a izbucnit în plîns. Maruja nu s-a lăsat înduioşată. Majordomul şi-a petrecut toată după-amiaza încercînd s-o împace şi s-a străduit în zadar sa pregătească o cină mai bună.

Maruja se întreba cum de mai puteau crede că, după un asemenea scandal, mai aveau vreun sens discuţiile în şoaptă, recluziunea în cameră, raţionalizarea radioului şi a televizorului din motive de securitate. Sătula de atîta demenţa, s-a răzvrătit împotriva regulamentului inutil, a început să vorbească cu vocea ei firească şi se ducea la baie cind avea chef. în schimb, teama de o posibila agresiune a sporit, mai ales cînd majordomul o lăsa singură cu cei doi gardieni de servi-ciu. Drama a atins punctul culminant într-o dimineaţa, cînd un gardian mascat a năvălit în baie în timp ce ea se săpunea sub duş. Maruja a reuşit să se acopere cu prosopul şi a scos un ţipat de groaza care, de buna seamă, a răsunat în tot cartierul. Bărbatul a rămas încremenit, ca o sperietoare, cu inima cît un purice de teama reacţiei vecinilor. Dar n-a venit nimeni, nu s-a auzit nici măcar un suspin. Gardianul a ieşit în vîrful picioarelor, de-a-ndaratelea, cu o înspăi-mîntătoare expresie de ură întipărită pe chipul lui ca de mort.

Cînd se aşteptau mai puţin, majordomul a adus acasă o altă femeie, care a preluat frîiele gospodăriei. Dar, în loc să pună ordine "n harababura care domnea peste tot, cei doi n-au făcut decît s-o sporească. Femeia îi ţinea tovărăşie în beţiile lui de mitocan, care se sfîrşeau cu pumni şi sticle aruncate în cap. Orele de masa au210

devenit improbabile. Duminica, plecau să chefuiască în oraş, lăsîn-du-i pe Maruja şi pe gardieni să rabde de foame pînă a doua zi. într-o noapte, în timp ce Maruja se plimba singura prin curte, cei patru gardieni s-au dus să scotocească prin bucătărie şi şi-au lăsat mitralierele în camera. Prin minte i-a trecut imediat un gînd care a înfiorat-o. L-a tot cumpănit in sinea ei, în timp ce se juca cu cîinele, îl mîngîia şi îi vorbea în şoaptă, iar animalul, bucuros, îi lingea mîinile, mîrîind complice. Răcnetul lui Baraba a trezit-o din visare.

A fost sfîrşitul unei iluzii. A fost adus alt cîine, cu o căutătura însetată de sînge. N-a mai avut voie sa se plimbe şi a fost supusă unui regim de supraveghere permanentă. Lucrul de care s-a temut cel mai mult atunci a fost să nu care cumva să fie legata de pat cu un lanţ îmbrăcat în plastic pe care Baraba şi-l trecea printre degete ca pe nişte mătănii de fier. Maruja a încercat să-i dejoace planurile.

— Dacă aş fi vrut să fug, as fi făcut-o de mult, a spus. Am rămas de atîtea ori singura, dar n-am fugit pentru că n-am vrut.

Cineva trebuie că a transmis mai sus toate reclamaţiile, pentru că, într-o bună dimineaţă, majordomul a intrat spăsit şi i-a prezentat cu o umilinţă suspecta tot soiul de scuze. Ca murea de ruşine, că băieţii o să se poarte frumos de-acum încolo, că trimisese după nevastă-sa, care era pe drum. Aşa s-a şi întîmplat: s-a întors aceeaşi Damaris de totdeauna, cu cele doua fetiţe, cu minijupele ei de cimpoi er scoţian şi lintea detestată. Afişînd aceeaşi atitudine conciliatoare, a doua zi au venit doi şefi mascaţi care i-au scos afară în ghionti pe cei patru gardieni şi au restabilit ordinea. „Nu se vor mai întoarce în veci", a spus unul dintre şefi pe un ton înfricoşător. Zis şi făcut.

în aceeaşi după-arniază, şi-a făcut apariţia echipa bacalaureaţilor şi a fost ca o reîntoarcere magică la pacea din februarie: timpul ce se scurgea molcom, revistele distractive, muzica formaţiei Guns 'n' Roses sau filmele lui Mei Gibson, cu pistolari căliţi în dezlănţuirile inimii. Pe Maruja o înduioşa faptul că ucigaşii aceia adolescenţi le ascultau şi le priveau cu aceeaşi devoţiune ca şi fiii ei.

La sfîrşitul lunii martie, şi-au făcut pe neaşteptate apariţia doi necunoscuţi care purtau cagule împrumutate de la gardieni, ca sa nu li se vadă faţa. Unul din ei, fără să dea măcar bună ziua, a

început să măsoare podeaua cu un metru de croitorie, în timp ce tovarăşul său încerca sa intre în vorba cu Maruja.
— îmi pare bine să vă cunosc, doamnă, i-a spus. Ari venit sa punem covor pe jos.
- Să puneţi covor pe jos? a strigat Maruja, orbită de furie. Duceţi-vă dracului cu covorul vostru cu tot! Eu nu vreau altceva decît s-o şterg cît mai repede de aici. Chiar acum!
Oricum, lucrul cel mai alarmant nu era covorul în sine, ci eventuala semnificaţie care i se putea atribui: o amînare la nesfîrşit a eliberării sale. Unul dintre gardieni avea să spună mai tîiziu că, de bună seama, Maruja se înşela: poate că ea urma să plece curînd, iar camera era pregătită pentru alţi ostatici mai de soi. Dar Maruja era sigură că, în acel moment, un covor nu putea însemna decît încă un an din viaţă pe care voiau să i-l răpească.
Şi Pacho Săntos trebuia să-şi pună în joc toată imaginaţia ca să-şi distreze gardienii, care. cînd se plictiseau să joace cărţi, să vadă de zece ori la rînd acelaşi film sau să-şi povestească isprăvile de masculi, începeau să se învîrteasca prin cameră ca nişte lei în cuşcă. Prin orificiile cagulelor Ji se zăreau ochii injectaţi. Singura soluţie, în astfel de situaţii, era să-şi ia cîteva zile de vacanţă. Adică s-o ţină timp de o săptămînă numai în chefuri cu alcool, ca să se întoarcă apoi şi mai îndobitociţi decît la plecare. Consumul de droguri era interzis şi pedepsit cu severitate nu numai în timpul serviciului, dar dependenţii găseau totdeauna modalitatea de a înşela vigilenta superiorilor. Cel mai obişnuit drog era marijuana, dar, in vremuri de restrişte, puteau face rost de ceva *bazuco.* de la care te puteai aştepta la cele măi îngrozitoare nenorociri. După o noapte de sabat petrecută pe stradă, unul dintre gardieni a năvălit în cameră şi l-a trezit pe Pacho cu un urlet cumplit. Acesta i-a văzut masca de drac aproape lipită de faţa lui, i-a văzut ochii însîngeraţi, smocurile de păr ţepos care-i ieşeau din urechi şi a simţit duhoarea de pucioasă a iadului. Era unul dintre gardieni, care voia să-şi încheie chiolhanul în tovărăşia lui. „Nu ştiţi ce bandit sînt eu", i-a spus în timp ce dădea pe gît un rachiu dublu la ora şase dimineaţa, în următoarele două ceasuri, şi-a povestit212
213
întreaga viaţă, fără să i-o fi cerut, doar dintr-o pornire de nestăvilit a propriei conştiinţe. La sfîrşit, a căzut lat, toropit de alcool, iar daca Pacho n-a fugit atunci, a fost pentru ca în ultima clipa i-a lipsit curajul s-o facă.
Rîndurile cele mai încurajatoare pe care le-a citit în timpul detenţiei au fost însemnările cu caracter strict personal pe care cotidianul *Ei Tiempo* le publica special pentru el, fără nici un fel de subterfugii, în paginile sale editoriale, din iniţiativa Măriei Victoria. Una dintre ele a fost însoţita de o fotografie recenta a copiilor, iar el le-a scris imediat o scrisoare încărcata de acele adevăruri atroce care le par ridicole celor care nu le-au îndurat pe propria piele: „Stau aici, în camera asta, legat cu lanţul de pat, cu ochii plini de lacrimi". Din acea clipă, a început sa aştearnă pe hîrtie, pentru soţie şi copii, nenumărate scrisori pornite din adîncul inimii, pe care nu le-a putut trimite niciodată.
După moartea Marinei şi a Dianei, Pacho pierduse orice speranţă, cînd, într-o bună zi, posibilitatea evadării i-a apărut în cale fără s-o fi căutat. Nu mai avea nici o îndoiala că se afla într-unul din cartierele de lînga bulevardul Boyacă, din partea de vest a oraşului. Le cunoştea bine, deoarece, în drumul său spre casă, obişnuia sa o ia pe acolo cînd circulaţia era mai aglomerată, iar aceasta fusese ruta pe care o alesese în seara răpirii. Majoritatea clădirilor formau ansambluri de locuinţe standard, cu aceeaşi casă repetată la infinit: poarta de la garaj, o grădină minusculă, un cat cu vedere spre stradă şi toate ferestrele protejate cu grilaje de fier vopsite în alb. Mai mult chiar: după numai o săptămîna, a reuşit să stabilească distanţa la care se afla pizzeria şi a constatat că fabrica nu era alta decît fabrica de bere Bavaria! Un amănunt derutant era cocoşul nebun, care, la început, cînta la orice ora, dar care, pe măsura ce treceau lunile, putea fi auzit cîntînd în locuri diferite: uneori hăt-departe, la trei după-amiaza, alteori, chiar lînga fereastra lui, la doua noaptea. De bună seamă că ar fi fost şi mai descumpănit daca ar fi aflat ca Maruja şi Beatriz îl auzeau şi ele din capătul celalalt al oraşului.
La capătul coridorului, la dreapta camerei sale, se afla o fereastra care dădea într-o curticică împrejmuită. Daca ar fi sănt pe acolo,
s-ar fi putut căţăra pe zidul năpădit de plante agăţătoare, deasupra căruia îşi răsfira crengile bogate şi groase un copac. Habar n-avea ce se afla dincolo de gard, dar cum casa se înalţă chiar pe colţ, nu putea fi altceva decît o stradă. Mai mult ca sigur, strada cu băcănia, farmacia şi service-ul bine cunoscute. Fără doar şi poate, acesta din urma reprezenta un posibil obstacol, întrucît nu era deloc exclus sa fie doar an paravan în spatele căruia se ascundeau chiar răpitorii, într-adevăr, Pacho avusese prilejul să surprindă odată o discuţie despre fotbal purtată acolo de două persoane pe care le-a recunoscut imediat, după voce, ca fiind gardienii săi. Oricum, nu i-ar fi fost greu să sară gardul, dar ce anume îl aştepta dincolo de el era greu de prevăzut. Astfel încît cea mai bună alternativă părea să fie baia, care, în plus. prezenta marele avantaj de a fi singurul loc unde i se permitea sa meargă fără lanţ.
Era cît se poate de limpede pentru el că trebuia să evadeze în plina zi, deoarece niciodată nu se ducea la baie după ce se urca în pat — chiar daca ramînea treaz, uitîndu-se la televizor sau scriind —, iar excepţia l-ar fi putut da de gol. în plus. magazinele închideau devreme, vecinii nu mai ieşeau din casa după telejurnalul de la ora şapte, iar la zece, nu se mai zărea nici ţipenie prin împrejurimi. Chiar şi în serile de vineri, cînd la Bogota străzile răsuna de larma mulţimii, prin preajmă nu se mai auzea decît pufăitul greoi al fabricii de bere sau urletul subit al vreunei ambulanţe care gonea impacientată pe bulevardul Boyacă. In plus, noaptea nu i-ar fi fost uşor să

găsească la repezeala o ascunzătoare pe străzile pustii, iar uşile prăvăliilor şi ale caselor erau, de bună seamă, asigurate nu numai cu zăvoare, ci chiar cu drugi şi lacăte, împotriva primejdiilor nopţii.
Şi totuşi, în noaptea de 6 martie, ocazia n-a întîrziat să se arate — chiar dacă ea trebuia, de fapt, prinsă din zbor. Unul dintre paznicii lui, care adusese cu el o sticlă de rachiu, l-a invitat la un pahar, în timp ce se uitau la o emisiune cu Julio Iglesias. Pacho a băut puţin şi numai ca să-i facă pe plac. Gardianul însă, care îşi începea tura chiar în seara aceea şi venise din oraş abţiguit bine, a căzut lat înainte de a termina sticla, fără să-l mai lege cu lanţul pe Pacho. Acesta, mort de somn, nu şi-a dat seama ce ocazie îi pica din cer. Deşi, de cîte ori voia să meargă la baie noaptea, trebuia să fie însoţit de gardianul de214
215
serviciu, de data aceasta, a preferat sa nu-l mai tulbure din beţia lui fericita. A ieşit în coridorul întunecat fără nici un gînd ascuns — aşa cum era, desculţ şi în chiloţi — şi a trecut ţinîndu-şi răsuflarea prin dreptul camerei unde dormeau ceilalţi gardieni. Unul dintre ei sforăia de se zguduiau pereţii. Pacho încă nu realizase că tocmai evada fără să ştie, iar ce era mai greu tocmai trecuse. Brusc Insa, un val de greaţă i-a urcat din stomac, i-a îngheţat limba şi i-a accelerat bătăile inimii. „Nu era teama că evadam, ci spaima că nu îndrăzneam s-o fac", avea să spună mai tîrziu. A intrat în baie pe întuneric şi a închis bine uşa cu o hotărîre care nu-i lăsa drept de întoarcere. Un gardian buimac de somn a împins uşa şi i-a pus în ochi lumina unei lanterne. Amîndoi au rămas stupefiaţi.
— Ce faci'? l-ă întrebat gardianul. Pacho i-a răspuns fără sa şovăie:
— Mă cac.
Nu i-a trecut altceva prin minte. Gardianul a clătinat nedumerit din cap.
- *O.K.,* a spus într-un sfîrşit. Să-ţi fie de bine.
Şi a rămas în prag, luminîndu-l cu lanterna, fără să clipească, pînă ce Pacho a terminat ceea ce pretindea că avea de făcut.
în cursul şăptamînii, deprimat de eşec, s-a hotărit sa evadeze într-un mod radical şi care să nu-i lase cale de a se răzgîndi. „Scot lama de la maşina de bărbierit, îmi tai venele, iar în zori sînt mort", şi-a spus. A doua zi, părintele Alfonso Llanos Escobar şi-a publicat în *EI Tiem-po* articolul săptămînal destinat lui Pacho Santos, în care îi poruncea în numele Domnului sa nu care cumva să se gîndeasca la sinucidere. Articolul se afla de trei săptămîni pe biroul lui Hernando Santos, care încă nu se hotărise daca să-l publice sau nu — fără să-i fie prea clar de ce şovăia —, dar, în ajun, s-a hotărit brusc s-o facă, tot fără vreun motiv anume. Chiar şi acum, de cîte ori povesteşte această întîmplare, Pacho retrăieşte stupoarea din ziuă aceea.
La începutul lunii aprilie, un şef de rang mai mic a vizitat-o pe Maruja, promiţîndu-i sa intervină pentru ca soful să-i trimită o scrisoare de care sufletul şi trupul ei aveau nevoie ca de un medicament. Răspunsul a fost incredibil: „Nu e nici o problema". Bărbatul J
a plecat pe la şapte seara. Pe la douăsprezece şi jumătate, după plimbarea din curte, majordomul a bătut grăbit la uşa închisă pe dinăuntru cu zăvorul şi i-a înmînat scrisoarea. Nu era nici una dintre multele pe care Villamizar i le trimisese prin Guido Parra, ci aceea încredinţată lui Jorge Luis Ochoa, la care Gloria Pachon de Galăn adăugase un post-scriptum consolator. Pe spatele aceleiaşi hîrtii, Pablo Escobar notase cu mîna lui: *„Ştiu prea bine că încercarea aceasta a fost teribila pentru dumneavoastră şi pentru cei care vă sint dragi, dar familia mea si chiar eu însumi am suferit foarte mult. Nu trebuie însă să vă* face// *griji. Va promit ca, orice s-ar intîmpla, dumneavoastră n-o sa păţiţi nimic".* Şi încheia cu o confidenţă făcută parcă în treacăt, care Marujăi i s-a părut neverosimilă: *„J^u vă luaţi după comunicatele mele de presă, care nu urmăresc decît să exercite presiuni asupra celor ce iau decizii".*
Scrisoarea soţului, în schimb, a descurajat-o prin pesimismul ei. îi spunea că lucrurile mergeau bine, dar trebuia să mai aibă răbdare, pentru ca aşteptarea putea fi încă şi mai lungă. Convins că va fi citită înainte de a fi predată, Villamizar încheiase cu o frază care, în acest caz, îi eră destinată, măi degrabă, lui Escobar decît Marujăi: „Trebuie sa faci acest sacrificiu pentru pacea Columbiei". Ea s-a înfuriat. Recepţionase de nenumărate ori mesajele pe care Villamizar i le trimitea pe calea gîndului de pe terasa casei lor şi-i răspundea de fiecare data din tot sufletul: „Scoate-mă de aici, că nu mai ştiu nici cine sînt, după atîtea luni de cînd nu m-am mai uitat într-o oglindă!"
După o astfel de scrisoare, a avut un motiv în plus ca să-i răspundă cu mîna ei ce atîtă răbdare, la dracu', că doar avusese prea multă şi pătimise destul în nopţile de groază în care se trezea brusc scăldată în sudoarea rece a morţii. Nu ştia că era o scrisoare mai veche, redactată între eşecul negocierilor cu Guido Parra şi primele întrevederi cu familia Ochoa, cînd încă nu exista nici o raza de speranţă. Nu putea fi o scrisoare optimistă, cum ar fi fost de aşteptat în acele zile în care calea eliberării sale părea clar conturata.
Din fericire, aceasta încurcătura a ajutat-o pe Maruja sa înţeleagă că furia ei izvora, măi degrabă, dintr-o ranchiuna mai veche şi inconştienta faţa de soţ: de ce Alberto admisese sa fie eliberata216
doar Beatriz, de vreme ce el trăgea toate sforile? **în** cei nouăsprezece ani de viaţa în comun nu avusese timp, nici motive, nici curaj ca să-şi pună o astfel de întrebare, iar răspunsul pe care l-a dat singura a ajutat-o sa înţeleagă adevărul: în tot acest timp rezistase numai si numai graţie certitudinii depline ca soţul sau îşi consacra fiecare clipa a existenţei lui eliberării şi că o făcea fără preget, chiar fără speranţa, numai şi numai pentru ca avea certitudinea deplina că ea ştia acest lucru. Era — chiar dacă nici unul dintre ei nu se gîndea la aşa ceva — un pact de iubire.
Se cunoscuseră cu nouăsprezece ani în urma la o reuniune de lucru, pe vremea cînd amîndoi erau jurnalişti. „Alberto mi-a plăcut din prima", mărturiseşte Maruja. De ce? Ea nu stă prea mult pe gîn-duri: „Din cauza aerului lui de om neajutorat". Era singurul răspuns la care chiar nu te puteai aştepta. La prima vedere, Villamizar părea exemplul tipic de universitar nonconformist din acele vremuri, cu parul pînă la umeri, cu barba nerasă de alaltăieri si cu o singură cămaşă, pe care o spală cînd ploua. „Uneori făceam baie", spune azi printre hohote de ris. La o privire mai atentă, eră

chefliu, fustangiu şi răutăcios. Daca îl priveai însă a treia oara, aşa cum l-a privit încă de la început Maruja, era un bărbat care-şi putea pierde capul după o femeie frumoasă, mai ales daca era inteligenta şi sensibila şi cu atît mai mult daca îi prisosea singura calitate de care era nevoie pentru a-i desăvîrşi lui educaţia: o mînă de fier şi o inimă de aur.

întrebat ce anume îi plăcuse la ea, Villamizar răspunde cu un mormăit. Poate faptul că Maruju, în pofida harurilor evidente, nu era cea mai nimerita femeie ca să te îndrăgosteşti de ea. Se afla în floarea vîrstei de treizeci de ani, se căsătorise religios la nouăsprezece şi avea cinci copii — trei fete şi doi băieţi —, care se născuseră la intervale de cincisprezece luni. „I-am povestit totul din prima, spune Maruja, ca să ştie că păşea pe un teren minat." El a ascultat-o mormăind ceva în barba şi, în loc s-o invite la masă, l-a rugat pe un prieten comun să-i invite pe amîndoi. A doua zi, i-a invitat el, a treia zi, a invitat-o numai pe ea, iar a patra zi, s-au intimii pur şi simplu. Şi au continuat să se vadă în fiecare zi, animaţi de cele mai bune intenţii. Cînd Villamizar este întrebat dacă era îndrăgostit sau nu voia decît să se culce cu ea, răspunde ca un

217

adevărat santanderin ce e: „Ia nu mă mai tot freca la cap, era o chestie serioasă". Poate că nici el singur nu-şi imagina cît de serioasă era.

Maruja avea o căsnicie lipsită de neplăceri, fără îndoială, perfectă, căreia însă îi lipsea, probabil, acel grăunte de inspiraţie şi de risc de care avea nevoie ca să simtă ca trăieşte cu adevărat, îşi făcea timp pentru Villamizar pretextînd obligaţii de serviciu. Născocea mai multa treaba decît avea, chiar şi sîmbăta de la prînz pîna la zece seara. Duminica şi în zilele de sărbătoare, organizau serbări pentru tineri, conferinţe pe teme artistice, cinecluburi la miezul nopţii, orice, numai ca să fie împreuna. El n-avea probleme: era burlac, oricînd dispus să se întîlnească cu ea, trăia după cum avea chef şi avea atîtea prietene de sîmbăta seara, încît era ca şi cum n-ar fi avut nici una. Urma să-şi susţină teza de licenţa ca să ajungă medic chirurg ca şi tatăl sau, dar vremurile păreau mai potrivite ca sa-ţi trăieşti viaţa decît ca să-i vindeci pe bolnavi. Iubirea începea sa renunţe la bole-rouri, la bileţelele parfumate, care rezistaseră vreme de patru veacuri, la serenadele lacrimogene, la monogramele de pe batiste, Ia limbajul florilor, la cinematografele pustii de la trei după-amiază; toate acestea îşi trăiseră traiul şi lumea întreagă, luîndu-şi nasul la purtare, prinsese curaj în faţa morţii, graţie fericitei demenţe a Beătles-ilor.

La un an după ce s-au cunoscut, Maruja şi-a luat copiii si s-a mutat cu el într-un apartament de o suta de metri pătraţi. „Era un dezastru", spune Maruja. Şi pe drept cuvînt: întărîtaţi toţi contra tuturor, fie ei copii sau adulţi, viaţa lor era un şir neîntrerupt de scandaluri, de farfurii sparte, de gelozii şi de suspiciuni. „Uneori îl uram de moarte", spune Maruja. „Şi eu pe ea", mărturiseşte Villamizar. „Dar nu mă ţinea mai mult de cinci minute", rîde Maruja. în octombrie 1971, s-au căsătorit la Urena, în Venezuela, adăugind, într-un fel, încă un păcat pe răbojul vieţii lor, pentru ca divorţul nu exista şi foarte puţini credeau în legalitatea căsătoriei civile. După patru ani, s-a născut Andres, singurul lor copil. Neplăcerile au continuat, dar acum îi mîhneau mai puţin: viaţa îşi luase sarcina sa-i înveţe că, în dragoste, fericirea nu a fost făcută ca să adormi legănat de ea, ci că sa te ciondăneşti cu cel drag şi să te hîrjoneşti cu el în aşternut. 218

Maruja era fiica lui Alvaro Pachon de la Torre, un jurnalist celebru în anii patruzeci, care îşi găsise moartea, împreuna cu alţi doi colegi la fel de cunoscuţi, într-un accident de circulaţie ajuns legendar printre cei din aceeaşi breasla. Orfană şi de mamă, a învăţat încă de tînără, alături de sora ei. Gloria, sa se descurce singură in viaţa. Maruja fusese desenatoare si pictoriţă la douăzeci de ani, publicista precoce, regizoare şi scenarista de radio si de televiziune, şef al departamentelor de relaţii publice şi de publicitate la mari firme, dar a rămas totdeauna un gazetar adevărat. Talentul artistic şi caracterul ei impulsiv se impuneau de la bun început graţie unui neobişnuit har de conducător, bine camuflat în spatele apelor adinei din ochii săi gitani. La rîndul său, Villamizar a pus în cui medicina, s-a tuns, a aruncat la gunoi singura-i cămaşă, şi-a pus cravată, devenind un agent comercial capabil să vîndă cantităţi masive din tot ce i s-ar fi oferit spre vînzare. Dar felul său de a fi nu s-a schimbat. Maruja recunoaşte că nu atît loviturile vieţii, cît el, mai degrabă, a fost cel care a lecuit-o de convenţionalismul şi inhibiţiile mediului social în care crescuse.

Fiecare, în parte, îşi vedea cu succes de meserie, în timp ce copiii creşteau la şcoală. Maruja se întorcea acasă la sase seara ca să se ocupe de ei. Trăgînd învăţăminte din propria educaţie, stricta şi convenţională, şi-a propus să fie o mama diferită, care nu se ducea la şedinţele cu părinţii si nici nu-şi ajuta copiii să-şi facă temele. Fetele îi reproşau uneori: „Vrem să avem şi noi o mamă ca toate celelalte". Dar Maruja a reuşit să-i scoată, pîna la urma, la liman — la cel opus, ce e drept —, asigurîndu-le, aşa cum îşi dorise, independenţa şi pregătirea necesare pentru a face orice ar fi avut chef. Partea curioasă este că toţi au avut chef să facă ceea ce chiar ea şi-ar fi dorit pentru ei. Monica a absolvit Academia de Arte Frumoase din Roma, iar astăzi este pictor şi grafician. Alexandra este ziaristă, dar şi realizatoare şi regizoare de televiziune. Juana este scenarista şi regizoare de televiziune şi de film. Nicolăs este compozitor de muzică de film şi de televiziune. Patricio este psiholog. Andres, student la economie, atins, după prostul exemplu al tatălui său, de microbul politicii, a fost ales prin vot popular, la numai.j

219

douăzeci şi unu de ani, consilier la Primăria din Chapinero, un cartier din nordul oraşului Bogota.

încă înainte de a se casatori, complicitatea lui Luis Carlos Galăn şi a Gloriei Pachon a fost decisivă pentru o carieră politica pe care nici Alberto, nici Maruja nu o întrezăriseră. La cei treizeci şi şapte de ani ai săi, Galăn a intrat în cursa finala pentru preşedinţia republicii în calitate de candidat al partidului Nuevo Libe-ralismo. Soţia lui, Gloria, şi ea ziarista, împreuna cu Maruja, o veterana în activitatea de promovare a imaginii şi în publicitate, au conceput şi au condus şase campanii electorale. Cu experienţa sa de agent comercial, Villamizar dispunea de o cunoaştere logistica a oraşului Bogota cu care foarte puţini politicieni se puteau lăuda. Lucrînd în echipa, cei trei au realizat într-o lună frenetică prima campanie electorala din capitala a grupării Nuevo Liberalismo, ma-turîndu-i din calea lor pe alţi agenţi electorali mult mai căliţi în lupte. La alegerile din 1982, Villamizar s-a înscris pe locul al şaselea dintr-o lista care, deşi nu avea şanse să obţină mai mult de cinci reprezentanţi pentru Cameră, a obţinut noua. Din păcate, victoria aceea a

însemnat preludiul unei noi vieţi, care — opt ani mai tîrziu — avea să-i conducă la cumplita proba de foc a răpirii, punîndu-le la încercare iubirea.
La vreo zece zile după primirea scrisorii, şeful cel mare, căruia i se spunea *Doctorul* — recunoscut de către toţi ca managerul suprem al operaţiunilor de răpire -, a venit s-o vadă pe Maruja fără să se anunţe. După o primă vizită în casa unde aceasta fusese dusă în noaptea răpirii, revenise cam de trei ori înainte de moartea Marinei, cu care purta lungi discuţii în şoaptă, explicabile doar dacă cei doi erau cunoştinţe mai vechi. Relaţia lui cu Maruja fusese totdeauna cît se poate de proastă. La orice intervenţie de-a ei, oricît de simpla, îi replica pe un ton dispreţuitor şi brutal: „Nu-i treaba dumneavoastră". Cînd cele trei prizoniere se mai aflau încă împreună, ea a încercat să se plîngă de condiţiile mizerabile din cameră, pe seama cărora ea punea tuşea rebelă şi durerile difuze care o chinuiau.
— Eu am petrecut nopţi mai cumplite în locuri de o mie de ori mai rele ca asta, i-a răspuns el furios. Ce va închipuiţi?!
220
2. l
Vizitele lui prevesteau, de fiecare dată, mări schimbări, în bine sau în rău, dar totdeauna decisive. De data aceasta, încurajată de scrisoarea lui Escobar, Maruja a avut tăria să-l abordeze.
Comunicarea s-a stabilit imediat şi s-a desfăşurat cu o surprinzătoare fluiditate. Ea a început prin a-l întreba fără urmă de resentimente ce anume dorea Escobar, cum decurgeau negocierile, ce posibilităţi existau ca acesta să se predea mai repede. El i-a explicat fără reticenţe că nimic nu era uşor în lipsa unor garanţii suficiente privind securitatea lui Pablo Escobar, *a* familiei şi a oamenilor săi. Maruja l-a întrebat de Guido Parra, a cărui intervenţie îi dăduse oarecare speranţe şi a cărui dispariţie subită o intriga.
- Ştiţi, comportarea lui a cam lăsat de dorit, i-a spus el fără dramatism. Nu mai e de mult cu noi.
Spusele lui puteau fi interpretate în trei feluri: fie acesta îşi pierduse influenţa în rîndul traficanţilor, fie, în realitate, plecase din ţara - aşa cum s-a anunţat în presa —, fie fusese ucis. *Doctorul* s-a eschivat să dea un răspuns precis, mărginindu-se să afirme că nu ştia ce s-a întîmplat cu adevărat.
Pe de o parte, dintr-o curiozitate irezistibilă, iar, pe de alta, pentru a-i cîştiga încrederea, Maruja l-a mai întrebat cine concepuse scrisoarea pe care Extrădabilii o adresaseră nu de mult ambasadorului Statelor Unite şi în care era abordată problemă extrădării şi a traficului de droguri, îi atrăsese atenţia nu numai prin forţa argumentelor, dar şi prin stil. *Doctorul* nu ştia prea bine, dar, după cîte aflase, Escobar îşi redacta singur scrisorile, chibzuind îndelung la fiecare cuvînt, rupînd ciorne peste ciorne, pînă cînd reuşea, în sfîr-şit, să spună exact ce voia, fără urmă de echivocuri său contradicţii. La sfîrşitul discuţiei, care a durat aproape două ore, *Doctorul a* abordat din nou subiectul capitulării. Maruja şi-a dat seama că era mai interesat de această problemă decît lăsase să se vadă la început şi că nu se gîndea numai la Escobar, ci şi la propria soartă. Pe de altă parte, ea avea o opinie foarte bine conturată despre controversele iscate în jurul decretelor şi despre istoria lor, cunoştea dedesubturile politicii de supunere în faţa legii, precum şi opinia predominantă în sînul Adunării Constituante în privinţa extrădării şi a graţierii.
— Dacă Escobar nu are de gînd să rămînă cel puţin paisprezece aii la închisoare, a spus, nu cred că guvernul îi va accepta capitularea.
El i-a apreciat atît de mult opinia, încît i-a făcut o propunee insolita: „De ce nu-i scrieţi toate astea şefului?" Şi imediat, în faa descumpănirii Marujăi, a insistat:
— Vorbesc serios, scrieţi-i tot ce mi-aţi spus mie. Poate fi ce mare ajutor.
Zis şi făcut. I-a adus hîrtie şi creion şi a aşteptat răbdălor, plin-bîndu-se de la un capăt la altul al camerei, în timp ce scria, aşezau pe pat şi ţinînd hîrtia pe o scîndură, Maruja a fumat o jumătate ce pachet de ţigări de la prima literă a scrisorii pînă la ultima. I-a mulţumit în termeni cit se poate de simpli lui Escobar pentru sigi-ranţa pe care i-o inspiraseră cuvintele lui. I-a mărturisit că nu nutrea gînduri de răzbunare împotriva lui, nici împotriva celor caie erau răspunzători de răpirea şi de detenţia ei, dimpotrivă, le mu-Himea pentru modul demn în care fusese tratată. Spera că Escobir se va putea prevala de prevederile decretelor promulgate de gi-vern, pentru ca, astfel, să se poată bucura de un viitor fericit alătui de copiii lui, în propria ţară. Şi, folosind formula sugerată de Vilk-mizar in scrisoare, a încheiat cu speranţa că sacrificiul lui va cor-tribui la asigurarea păcii în Columbia.
Doctorul se aştepta la ceva mai concret, referitor la condiţiile predării, dar Maruja l-a convins ca efectul era acelaşi, fără a rmi intra însă în detalii care puteau să pară nerelevante sau să fie greşt interpretate. A avut dreptate: o copie a scrisorii a fost imediat tr-misă presei de către Pablo Escobar, care, în acel moment, o pasta pentru eventualele negocieri pe marginea capitulării sale.
Prin acelaşi curier, Maruja i-a trimis lui Villamizar o scrisoaE foarte diferită de cea concepută sub impulsul mîniei, determinîndu-, astfel, să apară din nou la televizor, după multe săptămîni de tăcere, în seara aceea, toropită de somniferului devastator, l-a visat ps Escobar, care cobora dintr-un elicopter folosi nd-o pe ea drept scit împotriva rafalelor de gloanţe, exact ca într-o versiune futuristă a filmelor cu cow-boy.
La sfîrşitul vizitei, *Doctorul* le-a dat celor din casă instrucţiuri să se poarte cit mai frumos cu Maruja. Majordomul şi Damaris erai222
aşa de mulţumiţi de noile dispoziţii, încît, uneori, au mai şi sărit peste cal, copleşind-o cu amabilităţi, înainte de a-şi lua rămas-bun, *Doctorul a* hotărît să schimbe paza. Maruja l-a rugat sa renunţe. Prezenţa tinerilor bacalaureaţi, de garda în aprilie, fusese pentru ea o adevărată uşurare după nelegiuirile celor din luna martie, iar relaţia cu ei continua sa fie paşnica. Maruja le cîştigase încrederea. îi povesteau tot ce aflau de la majordom sau

de la nevasta acestuia şi o puneau la curent cu conflictele interne, care, pîna atunci, erau socotite secrete de stat. Au ajuns chiar să-i promită — iar Maruja i-a crezut - că, dacă cineva ar fi încercat sa-i facă vreun rău, ei ar fi fost primii care s-ar fi împotrivit, îşi manifestau sentimentele pe care le nutreau faţa de ea oferindu-i delicatese pe care le furau de la bucătărie şi chiar i-au dăruit o cutie cu ulei de măsline ca să mai atenueze gustul respingător al lintei.
Mai greu de rezolvat erau problemele religioase care îi frămîn-tau, dar cărora ea nu le putea da un răspuns satisfăcător din cauza incredulităţii congenitale şi a ignoranţei sale în materie. Nu de puţine ori a fost cît pe ce să distrugă armonia ce domnea în casă. „Ia sa vedem care e problema, îi întreba. Dacă e păcat sa ucizi, de ce ucideţi?" Şi chiar îi provoca: „Atîtea rugăciuni la şase seara, atîtea luminări aprinse, atîtea chestii despre Pruncul Divin, dar, dacă eu aş încerca să fug, nu v-aţi mai gîndi la El înainte să trageţi în mine şi sa mă doborîţi".
Discuţiile au ajuns să fie atît de aprinse, încît unul dintre ei a strigat înspaimîntat:
- Sînteţi atee!
Ea a strigat ca da, avea dreptate. Niciodată nu şi-a imaginat că va stîrni în rîndul lor o asemenea stupoare. Conştientă că radicalismul ei inutil o putea costa scump, a inventat o teorie cosmica despre lume şi viaţă care le permitea să discute fără altercaţii. Astfel încît ideea de a-i înlocui cu nişte paznici necunoscuţi nu era deloc recomandabila. *Dar Doctorul* i-a explicat:
- Trebuie sa rezolv într-un fel povestea asta cu mitralierele. Maruja a înţeles ce voia să spună abia cînd a sosit noua echipa.
Erau nişte bieţi „spală-duşumele", care nu făceau altceva cît era ziua de lungă decît să şteargă şi să frece podelele, degajînd întru cîtva, mai mult decît gunoiul, şi mizeria de pîna atunci. Dar tuşea

Marujăi a dispărut treptat, iar ordinea şi curăţenia din cameră i-au permis să se uite la televizor cu o linişte şi o concentrare cit se poate de potrivite pentru sănătatea şi echilibrul său.
Necredincioasa Maruja nu dădea doi bani pe *Minunii lui Dumnezeu*[1], o ciudata emisiune de numai şaizeci de secunde în care preotul eudist[2] de optzeci de ani, Rafael Garcfa Herreros, prezenta o meditaţie mai degrabă sociala decît religioasa şi nu de puţine ori criptica, în schimb, pe Pacho Santos, catolic fervent şi practicant, îl interesa chiar mesajul, atît de diferii de cel al politicienilor de profesie. Părintele devenise una dintre figurile cele mai cunoscute din ţara încă din ianuarie 1955, cînd a avut loc debutul emisiunii pe canalul 7 al Televiziunii Naţionale, înainte fusese doar o voce cunoscuta dintr-o emisiune transmisă de la Cartagena începînd cu anul 1950, dintr-una de la Caii, din ianuarie '52, de la Medellin, din septembrie '54, şi de la Bogota, din luna decembrie a aceluiaşi an. La televiziune a apărut aproape concomitent cu inaugurarea primului post din ţara. Se remarca prin stilul său direct, uneori chiar brutal, prin felul în care vorbea, privindu-şi ţintă, cu ochii lui de acvilă, spectatorii, începînd din 1961, organizase în fiecare an Banchetul Milionului, la care luau parte persoane foarte cunoscute — sau dornice să ajungă astfel —, care plăteau un milion de pesos pentru un bol de *consome* şi o chifla servite de o regina a frumuseţii, contribuind astfel la fondurile destinate operei sociale ce purta acelaşi nume ca şi emisiunea. Invitaţia cea mai răsunătoare a fost aceea pe care i-a adresat-o în 1968, printr-o scrisoare personala, actriţei Brigitte Bardot. Aceasta a acceptat imediat, ceea ce a declanşat un adevărat scandal printre habotnicii locali, care au ameninţat cu sabotarea banchetului. Preotul n-a cedat. Un incendiu mai mult decît oportun la studiourile din Paris si explicaţia fantezista ca nu au putut fi făcute rezervări de zbor din lipsă de locuri au servit drept pretexte pentru a evita marea ruşine naţionala.
Gardienii lui Pacho Santos urmăreau cu asiduitate *Minutul lui Dumnezeu,* dar pe ei îi interesa mai degrabă conţinutul religios
în original. *El Minuto del Dios* (sp., n.tr.).
' Membru al unei congregaţii catolice întemeiate în 1643 de preotul francez Jean Budes, a cărei misiune consta în implicarea în învaţămîntul teologic (n.tr.). IV

decît cel social. Credeau orbeşte, ca majoritatea familiilor înghesuite în bidonvilurile din Amioquia, că părintele e un sfînt. Tonul lui era mereu crispat, iar conţinutul, uneori, de neînţeles. Emisiunea din 18 aprilie însă — destinată, de buna seamă, lui Pablo Escobăr, dar fără a i se da numele - a fost indescifrabilă. *‚Am aflat că vreţi să vă predaţi. Am aflai că a(i dori sa vorbiţi cu mine",* a spus părintele Garcia Herreros privind ţinta în obiectivul camerei de filmat. *„Oh, mare! Oh, mare din Covenas*[1]*, la ora cinci dupa-amiază, cînd soarele stă sa apună! Ce trebuie sa fac? Mi se spune ca el e obosit de viată si de bătăliile pe care le duce, iar eu nu pot sa dezvălui nimănui secretul pe care ii port în mine şi care mă înăbuşă. Spune-mi, oh, mare! Fi-voi în stare s-o fac? Va trebui, oare, s-o fac? Tu care cunoşti toata istoria Columbiei, tu care i-ai văzut pe indienii ce-şi adorau zeii pe aceasta plajă, tu care ai auzit rumoarea istoriei: va trebui s-o fac? Voi fi renegat dac-o s-o fac? Voi fi respins de columbieni? Şi, dac-o s-o fac. se va stîrni. oare, o ploaie de gloanţe cînd mă voi duce la ei? Voi cădea o data cu ei in această aventură'.*"*
Şi Maruja l-a auzit, dar ei i s-a părut mai puţin ciudat decît multor columbieni, deoarece totdeauna fusese încredinţată că părinţelului îi cam plăcea să bată cîmpii pînă ce se rătăcea prin galaxii. Pentru ea, reprezenta, mai degrabă, un aperitiv ineluctabil al ştirilor de la ora şapte, în seara aceea însă, l-a ascultat cu

mai multă atenţie, pentru că tot ce avea de-a face cu Pablo Escobăr avea de-a face şi cu ea. A rămas perplexă şi nedumerită, dar mai ales foarte neliniştită, întrebîndu-se ce anume se ascundea în spatele acelor bîiguieli providenţiale. Pacho, în schimb, convins că părintele îl va scoate din acel purgatoriu, şi-a îmbrăţişat de bucurie paznicul.

[1] **Port la Marea Caraibilor (n.tr.).**

10

Mesajul părintelui Garcia Herreros a deschis o breşa în acea fundătura. Pentru Alberto Villamizar a fost ca un adevărat miracol, mai ales că în ultimele zile trecuse în revista numele unor posibili mediatori demni de încrederea lui Escobăr graţie imaginii lor publice si antecedentelor lor. Pe Răfael Pardo, în schimb, care a aflat si el despre emisiune, l-a neliniştit posibilitatea unor scurgeri de informaţii din departamentul sau. Oricum, atît lui cît şi lui Villamizar li s-a părut că părintele Garcia Herreros putea fi un negociator potrivit pentru predarea lui Escobăr.

într-adevăr, la sfîrşitul lunii martie, acel du-te-vino de scrisori nu mai avea nimic de spus. Mai rău chiar: era limpede că Escobăr se folosea de Villamizar pentru a trimite mesaje guvernului fără să ofere nimic în schimb. Ultima sa scrisoare era doar o înşiruire de reclamaţii interminabile. Printre altele, amintea că, deşi nu considera întrerupt armistiţiul privind încetarea ostilităţilor, el le lăsase oamenilor săi libertatea de a se apăra de trupele de securitate, incluse pe lista marilor atentate, iar dacă nu se găseau soluţii rapide, aveau sa-şi înteţească atacurile împotriva poliţiei şi populaţiei civile, fără nici o deosebire. Se mai plîngea şi de faptul că procurorul nu destituise decît doi ofiţeri din cei douăzeci acuzaţi de Extrădabili.

De cîte ori se afla într-un impas, Villamizar apela la ajutorul lui Jorge Luis Ochoa, dar cînd problema era ceva mai delicata, chiar acesta îl trimitea la ferma tatălui său în căutare de sfaturi mai bune. Batrînul îl servea pe Villamizar cu o jumătate de pahar din whiskyul226

sacru. „Da-l pe gît tot, îi spunea, ca eu, unul, nu ştiu cum poţi îndura grozăvia asta." Aşa stăteau lucrurile la începutul lunii aprilie, cînd Villamizar a revenit la ferma La Loma şi i-a povestit lui *don* Fabio pe larg despre încercările nereuşite de a se întîlni cu Escobar. *Don* Fabio i-a împărtăşit dezamăgirea.

— N-o sa ne mai încurcăm cu scrisori, dă-le dracului! a hotărît. Daca o s-o ţinem tot aşa o sa mai treacă un veac. Cel mai bine ar fi sa te întîlneşti chiar dumneata cu Escobar şi sa va înţelegeţi asupra condiţiilor, oricare ar fi acelea.

însuşi *don* Fabio a transmis propunerea. L-a înştiinţat pe Escobar ca Villamizar era dispus să călătorească, indiferent de riscuri, în portbagajul unui automobil. Dar Escobar n-a acceptat. „Poate ca odată şi-odată o sa vorbesc şi cu Villamizar, dar nu acum", a răspuns. Se mai temea, probabil, de dispozitivul electronic de urmărire care putea fi ascuns oriunde, chiar şi sub coroana de aur a unei măsele.

Intre timp, cerea cu insistenţă să fie sancţionaţi poliţiştii si îşi menţinea acuzaţiile împotriva lui Maza Marquez, susţinînd că acesta se aliase cu paramilitarii şi cu cartelul din Căli[1] ca să-i omoare oamenii. Acuzaţie care, ca şi aceea de a-l fi omorît pe Luis Cărlos Galăn, reprezenta una dintre obsesiile lui Escobar în privinţa generalului Maza Marquez. Acesta răspundea totdeauna, fie în public, fie în cerc restrîns. că nu se angaja într-un război împotriva cartelului de la Caii deoarece, pentru el, prioritatea momentului era terorismul narcotraficanţilor şi nu traficul de droguri. La rîndul sau, Escobar îi scrisese din senin lui Villamizar, fără nici o legătură cu problemele care îi interesau: „Spuneţî-i *donei* Gloria ca pe soţul ei l-a omorît Maza, de asta sa fie sigura". La aceste acuzaţii repetate, răspunsul lui Maza a fost mereu acelaşi: „Singurul care ştie cel mai bine ca nu e adevărat e chiar Escobar".

Disperat de acel război sîngeros şi sterp care spulbera orice iniţiativa raţionala, Villamizar a făcut o ultima încercare de a convinge guvernul sa încheie un armistiţiu pentru încetarea ostilităţilor

227

şi să înceapă negocierile. N-a fost cu putinţa. Rafael Pardo i-a dat de înţeles încă de la început că, în timp ce familiile prizonierilor se loveau de hotărîrea guvernului de a nu face nici cea mai neînsemnată concesie, adversarii politicii de supunere în faţa legii acuzau guvernul că lasă ţara pe mînă traficanţilor.

Villamizar— însoţit, de această dată, de cumnata lui, *dona* Gloria de Gălan — l-a vizitat si pe generalul Gomez Padilla, şeful general al Poliţiei. Ea i-a cerut generalului un răgaz de o luna, răstimp în care s-ar fi putut aranja o întîlnire cu Escobar.

— Ne pare sincer rău, doamnă, i-a spus generalul, dar nu putem renunţa la acţiunile operative împotriva acestui criminal. Dumneavoastră acţionaţi pe propriul dumneavoastră risc, iar singurul lucru care ne sta în putere e să va urăm succes.

A fost lot ce au obţinut în faţa ermetismului cu care poliţia se străduia sa stăvilească scurgerile inexplicabile de informaţii care îi permiseseră lui Escobar să scape din cele măi ingenioase capcane întinse de poliţie. *Dona* Gloria n-ă plecat totuşi fără nimic de acolo, deoarece, la ieşire, un ofiţer i-a spus ca Maruja eră închisă undeva, în departamentul Narino', la graniţa cu Ecuadorul. Ea ştia de la Beatriz că se afla la Bogota,

aşa încît dezinformarea poliţiei i-a risipit teama de o eventuală operaţiune militară pentru eliberarea ostaticilor.
Speculaţiile din presă referitoare la condiţiile puse de Escobar pentru a se preda atinseseră în acele zile proporţiile unui scandal internaţional. Dezminţirile repetate ale poliţiei, explicaţiile provenite de la toate nivelurile guvernului şi chiar de la preşedinte în persoană, n-au reuşit să convingă mai pe nimeni că nu existau negocieri şi aranjamente secrete în vederea predării.
Generalul Maza Marquez nutrea şi el aceeaşi convingere. Mai mult chiar: a fost întotdeauna încredinţat — şi o spunea în dreapta şi în stingă oricui era dispus să-l asculte — că destituirea lui avea să fie una dintre condiţiile esenţiale puse de Escobar pentru a se preda. Preşedintele Gaviria părea deranjat mai de mult de anumite declaraţii pe care Maza Marquez le făcuse la o conferinţă de presă şi de zvonurile niciodată
Capitala departamentului Văile del Cauca (n.tr.).
Departament din sud-vestul Columbiei (n.tr.).
confirmate că anumite scurgeri de informaţii extrem de insidioase erau opera sa. Dar în acel moment — după ce generalul petrecuse atîţia ani în acelaşi post, bucurindu-se de o popularitate imensa, datorată mîinii forte cu care lupta împotriva delincventei şi inefabilei sale devoţiuni pentru Pruncul Divin —, nu era de aşteptat ca preşedintele sa ia la rece hotărîrea de a-l destitui. Mai mult ca sigur, Maza era conştient de pu-lerea sa, dar tot atît de bine ştia, probabil, ca, în cele din urma, preşedintele şi-o va exercita pe a sa. aşa încît singura favoare pe care a cerut-o — prin mijlocirea unor amici comuni — a fost sa fie anunjat din timp, ca sa-şi poată pune familia la adăpost.
Singurul funcţionar autorizat să ţină legătura cu avocaţii lui Pablo Escobar — totdeauna în scris— era şeful Direcţiei Generale de Ancheta Penala, Carlos Eduardo Mejîa. Lui îi revenea prin lege stabilirea detaliilor operative privind predarea şi condiţiile de securitate şi de viaţă din închisoare.
Ministrul Giraldo Angel în persoana a examinat soluţiile posibile, încă din noiembrie, cînd se predase Fabio Ochoa, îi atrăsese atenţia penitenciarul de maximă securitate din Itagiii. dar avocaţii lui Escobar s-au opus, considerîndu-l o ţintă uşoară pentru o maşină-capcana. Acceptabila i s-a părut şi ideea de a trasnforrna în închisoare blindata o mănăstire din El Poblado[1] — aproape de clădirea rezidenţială unde Escobar reuşise să scape din atentatul provocat de explozia a doua sute de kilograme de dinamită pe care l-a atribuit cartelului din Caii —, dar călugăriţele, în calitatea lor de proprietare, n-au acceptat s-o vîndă. Propusese atunci consolidarea închisorii din Medellin, dar Consiliul Municipal a respins în unanimitate proiectul. De teama ca. acţiunea va fi compromisă din lipsa unei închisori, Alberto Villa-mizar a intervenit, aducînd argumente importante în favoarea propunerii pe care Escobar o făcuse în octombrie: Centrul Municipal pentru Persoanele Dependente de Droguri, El Claret, la doisprezece kilometri de parcul principal din Envigado, amenajat într-o fermă cunoscuta sub numele de La Catedral del Văile, înregistrată pe numele unui interpus al lui Escobar. Ştiut fiind ca Escobar nu accepta
Localitate din apropierea Medelli'n-ului (n.tr.).

sa se predea atîta timp cît nu era soluţionata problema propriei securităţi, guvernul studia posibilitatea de a închiria centrul şi de a-l amenaja ca închisoare. Avocaţii lui cereau ca gardienii să fie din Antioquia, iar paza din exterior să fie asigurata de orice trupa militară, dar nu de politie, deoarece existau temeri ca aceasta ar fi putut încerca sa răzbune moartea agenţilor asasinaţi la Medellfn.
Primarul din Envigado, care răspundea de toate lucrările de construcţie, a luat nota de raportul guvernului şi a început amenajarea închisorii, pe care urma s-o predea Ministerului de Justiţie, conform contractului de închiriere semnat între cele două instituţii. Clădirea principală era de o simplitate şcolăreasca, cu podele de ciment, acoperiş din olane şi uşi de metal vopsite în verde. Sectorul administrativ, instalat în vechiul conac al fermei, era compus din trei mici încăperi, o bucătărie, o curte interioară pietruită şi celula de pedeapsa. Dispunea de un dormitor comun de patru sute de metri pătraţi, de o încăpere spaţioasă pentru biblioteca şi pentru sala de studiu şi de şase celule individuale cu baie proprie, în centru se afla un spaţiu comun de circa şase sute de metri pătraţi, cu patru duşuri, un vestiar şi şase closete. Reparaţiile, începute în februarie, erau efectuate de şaptezeci de muncitori, care dormeau pe rînd cîteva ore pe zi. Topografia accidentata, starea foarte proasta a drumului de acces şi iarna grea i-au obligat să renunţe la basculante sau la camioane şi să transporte o mare parte din mobilier pe spinarea catîrilor. Mai întîi, au fost aduse doua boilere de cîte cincizeci de litri fiecare, paturile suprapuse şi vreo doua duzini de scaune din ţevi metalice vopsite în galben. Douăzeci de ghivece mari cu plante ornamentale — araucarii, dafini şi palmieri filipinezi — au completat decorul. Cum vechea închisoare nu beneficia de linii telefonice, comunicarea cu exteriorul urma sa se facă la început prin sistem radio. Costul final al lucrărilor a fost de o suta douăzeci de milioane de pesos, pe care i-a plătit municipiul Envigado. în planurile iniţiale fusese prevăzut ca reparaţiile sa dureze opt luni, dar cînd pe scena şi-a făcut apariţia părintele Garcia Herreros, lucrările au continuat în marş forţat.

O alta piedica în calea capitularii a fost problema dizolvării armatei particulare a lui Escobar. După cîte se părea, pentru el personal temniţa nu reprezenta un instrument de aplicare a legii, ci un sanctuar care îl apăra de duşmani şi chiar de braţul legii. Cu toate acestea, nu reuşea să-şi convingă trupa să se predea o dată cu el. Argumentul pe care îl aducea era că nu se cuvenea să se pună la adăpost împreuna cu familia sa şi să-şi lase tovarăşii la cheremul Corpului de Elită. „Eu nu sînt de capul meu", a precizat el într-o scrisoare. Dar, pentru mulţi, acesta era doar o jumătate de adevăr, deoarece, în spatele dorinţei de a avea alături întreaga echipă de colaboratori, se putea ascunde foarte bine planul de a-şi continuă din închisoare afacerile. Oricum, guvernul prefera să-i închidă împreună cu Escobar. Existau aproape o sută de bande care, deşi nu se aflau permanent pe picior de război, serveau drept rezervişti pentru primă linie, uşor de reunit şi de înarmat în doar cîteva ore. Important era însă ca Escobar să-şi dezarmeze cei cincisprezece, douăzeci de căpitani temerari şi să-i ia cu el la închisoare.
în cele cîteva întrevederi personale pe care Villamizar le-a avut cu preşedintele Gaviriă, acesta s-a arătat totdeauna dispus să-l sprijine în demersurile personale întreprinse pentru eliberarea prizonierilor. Villamizar nu crede că guvernul ar fi purtat negocieri diferite de cele pe care i le-a autorizat lui, mai ales că politica privitoare la supunerea în faţa legii le prevăzuse întocmai. Fostul preşedinte Turbay şi Hemando Santos — deşi niciodată nu s-au manifestat ca atare chiar dacă nu ignorau dificultăţile cu care se confrunta guvernul — aşteptau, de bună seamă, un cît de mic semn de flexibilitate din partea preşedintelui. Refuzul repetat al acestuia de a da curs rugăminţilor stăruitoare ale Nydiei şi de a modifica termenele stabilite prin decrete, aveau să rămînă ca un spin în inima rudelor celor răpiţi. Iar familia Dianei nu va înţelege niciodată de ce le-a modificat, în schimb, la doar trei zile după moartea acesteia. Din nefericire — mărturisise preşedintele înrr-un cerc de prieteni —, aşa cum stăteau atunci lucrurile, modificarea decretului n-ar fi putut împiedică moartea Dianei, petrecută în condiţiile bine ştiute.
Escobar, care nu s-a mulţumit niciodată cu un singur canal de legătură, n-a încetat nici o clipă să încerce să negocieze pînă şi cu

231
Dumnezeu ori cu diavolul, folosind orice fel de arme, fie ele legale său nu. Nu pentru că ar fi avut mai multă încredere într-unii decît într-alţii, ci pentru că niciodată n-a avut încredere în nimeni. Chiar şi atunci cînd era sigur că Villamizar se va ţine de cuvînt, n-a renunţat să viseze la amnistia politică, după care tînjea încă din 1989, cînd cei mai mari traficanţi de droguri şi mulţi dintre complicii lor au obţinut carnete de militanţi de la M-l9 pentru a se putea înscrie pe listele cu luptătorii din gherile amnistiaţi. A intervenit însă comandantul Carlos Pizarro, care le-a închis această portiţă de scăpare introducînd condiţii imposibil de îndeplinit. Doi ani mai tîrziu, căutînd o altă cale de rezolvare, Escobar şi-a pus speranţele în Adunarea Constituantă, îndeosebi în unii dintre membrii ei, asupra cărora a exercitat presiuni prin diferite mijloace, de la oferte de bani gheaţă, pînă la intimidări grave.
Dar şi adversarii lui Escobar i-au dat peste cap planurile. Aceasta a fost originea unui material cunoscut sub numele de *narcovideo,* care a stîrnit un scandal pe cît de răsunător, pe atît de inutil. Se bănuia că fusese filmat cu o cameră ascunsă într-un hotel, în momentul în care un membru al Adunării Constituante primea bani de la un presupus avocat al lui Escobar. Deputatul fusese ales pe listele organizaţiei M-l9, deşi, în realitate, aparţinea grupului de paramilitari aflaţi în serviciul cartelului de la Caii în războiul purtat împotriva cartelului de la Medellm, dar credibilitatea de care se bucura nu a reuşit să convingă pe nimeni. Cîteva luni mai tîrziu, şeful unor trupe militare particulare, care a predat armele şi a compărut în fata instanţei, a mărturisit că oamenii lui realizaseră acea telenovelă cusută cu aţă albă pentru a demonstra cu probe ca Escobar îi mituia pe deputaţi şi că, prin urmare, votul pentru nonextrădare ar fi fost viciat.
Printre multe alte fronturi pe care se străduia să le deschidă, Escobar a încercat să negocieze eliberarea lui Păcho Santos fără ştirea lui Villamizar exact în momentul în care demersurile acestuia erau pe punctul de a-şi atinge ţinta. La sfîrşitul lui aprilie, i-a trimis lui Hernando Santos, prin intermediul unui preot, bun prieten de-al său, un mesaj, propunîndu-i să se întîlnească cu unul232
dintre avocaţii lui în biserica din Usaquen[1]. Era vorba— se spunea în scrisoare — de o discuţie extrem de importanta pentru eliberarea lui Pacho. Hernando nu numai ca îl cunoştea pe preot, dar îl considera un adevărat sfînt în viaţa, astfel încît, în ziua stabilita, s-a prezentat singur şi punctual la întîlnirea de la opt seara. Avocatul, al cărui chip se desluşea cu greu în semiobscuritatea bisericii, a ţinut sa precizeze de la bun început că nu avea nimic de-a face cu cartelurile, dar că Pablo Escobar fusese, aşa cum se obişnuieşte, „naşul"[2] său cînd îşi luase licenţa şi nu-i putea refuza această favoare. Misiunea lui se rezuma la a-i înmîna două texte: un raport întocmit de Amnisty International împotriva poliţiei din Medellin şi originalul unor note cu pretenţii de editorial despre abuzurile Corpului de Elita.
— Am venit aici gîndindu-mă doar la viaţa fiului dumneavoastră, a spus avocatul. Dacă aceste articole vor fi publicate mîine, poimîine Francisco va fi liber.
Hernando a citit ineditul editorial cu tenta politică. Erau aceleaşi fapte denunţate în repetate rînduri de Escobar, însoţite, de data aceasta, de o serie de detalii înspăimîntătoare, imposibil de dovedit. Era redactat cu seriozitate şi o subtilă maliţie. Potrivit avocatului, autorul era însuşi Escobar. Oricum, părea stilul lui.
Documentul de la Amnisty International mai fusese publicat în alte *ziare,* dar Hernando Santos nu avea nimic împotriva să-l reia. în schimb, acuzaţiile din editorial erau prea grave pentru a le publica fără dovezi. „Să mi le trimită şi-l tipărim imediat, chiar dacă Pacho nu va fi eliberat", a spus Hernando. Nu mai era nimic de discutat. Conştient că misiunea lui se sfîrşise, avocatul a ţinut să profite de ocazie ca să îl întrebe pe Hernando cit îi ceruse Guido Parra pentru serviciile de mediator.
— Nici o centimă, a răspuns Hernando. Niciodată n-a venit vorba de bani în discuţiile noastre.
— Vă rog să-mi spuneţi adevărul, a insistat avocatul, pentru că Escobar controlează totul şi are nevoie de aceasta informaţie.

' Localitate din districtul Bogota (n.tr.).
2 Cel care rosteşte discursul de *laudatio* pentru a sublinia meritele unei persoane căreia i se acorda un titlu sau un premiu (sp., n.tr.).

233

Hernando a negat din nou şi întîlnirea a luat sfîrşit cu un salut convenţional.

Poate că singura persoană convinsă în acele zile că lucrurile se îndreptau spre o rezolvare, iar sfîrşitul nu era prea departe a fost astrologul columbian Mauricio Puerta — observator atent al vieţii naţionale prin mijlocirea stelelor—, care ajunsese la concluzii surprinzătoare în privinţa hărţii astrale a lui Pablo Escobar.

Se născuse la Medellin în ziua de l decembrie 1949, la 11.50 a.m.

Era, aşadar, un Săgetător cu ascendent în Peşti şi cu cele mai proaste conjuncţii: Marte şi Saturn în Fecioară. Tendinţele lui erau: autoritarism, cruzime, despotism, ambiţie nemăsurată, firea rebela, turbulenţa, nesupunere, anarhie, indisciplină, atacurile la adresa autorităţii. Şi un sfîrşit fără drept de apel: moarte subită.

Din 30 martie 1991, îl avea pe Saturn la cinci grade pentru următorii trei ani şi nu-i ramîneau decît trei alternative pentru a-şi contura destinul: spitalul, cimitirul sau închisoarea. O a patra opţiune - mănăstirea - nu părea neverosimilă în cazul său. Oricum, vremurile păreau mai potrivite pentru stabilirea termenilor prealabili în vederea unor eventuale negocieri, decît pentru încheierea unui pact definitiv. Altfel spus, cea mai potrivita opţiune pentru el era capitularea condiţionată pe care i-o propunea guvernul.

„Tare îngrijorat trebuie să fie Escobar dacă se interesează atîtă de harta sa astrala", a spus un ziarist. Şi asta, pentru că, imediat ce a aflat de Mauricio Puerta, a ţinut să-i cunoască opinia pîna în cele mai mici amănunte. Cu toate acestea, doi emisari de-ai lui n-au reuşit să ajungă la destinaţie, iar unul a dispărut pentru totdeauna. Puerta a organizat atunci la Medellin un seminar amplu mediatizat, cu intenţia de a se pune la dispoziţia lui Escobar, dar o serie de incidente bizare au zădărnicit întîlnirea. Puerta le-a interpretat ca pe o măsură de protecţie din partea astrelor, pentru ca nimeni să nu poată intersecta un destin inexorabil.

Şi soţia lui Pacho Santos a avut parte de o descoperire suprafirească: o prezicătoare anunţase moartea Dianei cu o uluitoare precizie, iar ei îi spusese cu aceeaşi convingere că Pacho era în viaţa, în aprilie, s-au reîntîlnit într-un loc public, iar aceasta i-a şoptit în treacăt: 234

— Te felicit, **îl** văd sosind acasă.

Acestea erau singurele semne încurajatoare cînd părintele Garcia Herreros i-a transmis lui Pablo Escobar mesajul sau criptic. Cum a ajuns la această hotarîre providenţiala şi ce legătură avea cu ea marea din Covenas sînt întrebări care-i mai frămîntă şi astăzi pe columbieni. Totuşi, împrejurările în care i-a venit aceasta idee sînt şi mai ciudate. Vineri, 12 aprilie 1991, îl vizitase pe doctorul Manuel Elkin Patarroyo — binecuvîntatul inventator al vaccinului împotriva malariei - cu rugămintea de a instala un cabinet medical *la Minutul lui Dumnezeu* destinat diagnosticării precoce a maladiei SIDA. II însoţea — în afară de un tînăr sacerdot din comunitatea sa — un antioquian get-beget, bun prieten de-al sau, cu care se consulta de obicei în privinţa treburilor lumeşti. Din proprie iniţiativă, acest binefăcător, care a cerut să nu-i fie pomenit numele, nu numai ca înălţase pe cheltuiala sa capela personală a părintelui Garcîa Herreros, dar contribuia regulat cu danii la opera socială a acestuia, în automobilul care îi ducea spre Institutul de Imunologie al doctorului Patarroyo, i-a venit un soi de inspiraţie pe care a simţit imboldul s-o comunice cit mai grabnic.

— Părinte, aş vrea să vă spun ceva. De ce nu vă implicaţi în povestea asta cu Escobar, ca sa-l ajutaţi să se predea mai repede?

A spus-o fără nici un fel de preambul şi fără nici un motiv conştient. „A fost un mesaj trimis de Sus", avea să povestească măi tîrziu, aşa cum vorbeşte el întotdeauna despre Dumnezeu, cu un respect de rob şi cu familiaritatea unui cumătru. Auzindu-i propunerea, preotul a simţit o săgeata în inima. S-a făcut palid la faţă. Doctorul Patarroyo, care nu-l cunoştea, a rămas impresionat de energia care iradia din privirea lui şi de talentul său de negociator, dar însoţitorul acestuia a tălmăcit altfel lucrurile. „Părintele parca plutea, a povestit el. în timpul vizitei nu s-a mai gîndit la altceva decît la ceea ce îi spusesem eu, iar la plecare, părea aşa de agitat şi de zorit, că m-am speriat." Drept care, la sfîrşitul săptămînii, l-a dus să se odihnească într-o casă de vacanţa din Covenas, o staţiune balneară foarte cunoscută din Caraibe, unde vin mii de turişti şi se află terminalul unei conducte prin care se scurg zilnic două sute cincizeci de mii de barili de ţiţei.

235

Părintele n-a avut astîmpăr nici o clipă. Abia daca mai dormea, se scula de la masă înainte de a termina de mîncat, făcea lungi plimbări pe plajă la orice oră din zi sau din noapte. „Oh, mare din Covenas", striga el încercînd să acopere vuietul valurilor. „Voi fi în stare s-o fac? Va trebui, oare, s-o fac? Tu care le ştii pe toate — nu vom pieri, oare, în aceasta încercare'?" La sfîrşitul acestor plimbări zbuciumate, se întorcea acasă cu sufletul pe deplin împăcat, de parcă ar fi primit cu adevărat răspunsurile din partea mării, şi discuta cu gazda sa chiar şi cele mai mici amănunte ale proiectului.

Marţi, cînd au revenit la Bogota, îşi formase deja o viziune de ansamblu, care i-a redat calmul. Miercuri şi-a reluat activităţile de rutină: s-a sculat la şase, a făcut un duş, şi-a pus sutana neagra cu gulerul preoţesc, iar pe deasupra, nelipsitul poncho alb, şi şi-a rezolvat treburile rămase în urmă cu ajutorul Paulinei Garzon, secretara de care nu s-a putut dispensa timp de jumătate din viaţa sa. în seara aceea s-a ocupat de o cu totul alta problemă, fără nici o legătură cu subiectul care îl obseda. Joi dimineaţa, aşa cum îi promisese, doctorul

Patarroyo i-a trimis un răspuns afirmativ la solicitarea lui. Părintele n-a prînzit. La şapte fără zece minute, a ajuns la studiourile Inravision, de unde se transmitea emisiunea sa, şi a improvizat în faţa camerelor de luat vederi mesajul direct către Escobar. Au fost şaizeci de secunde care i-au schimbat puţinii ani de viaţă ce-i mai rămîneău de trăit. Acasă a fost întîmpinat de un maldăr de mesaje telefonice din toată ţara şi de o avalanşa de ziarişti care, începînd din seara aceea, n-aveau să-l mai piardă din ochi pînă în clipa în care avea să-şi ducă la îndeplinire planul de a-l conduce de mînă pe Pablo Escobar la închisoare.
Acesta era începutul ultimei etape a procesului, dar perspectivele păreau nesigure, pentru că opinia publică era împărţită între mulţimile pentru care preotul era un adevărat sfînt şi necredincioşii convinşi că era pe jumătate nebun. La drept vorbind, viaţa lui demonstra orice altceva în afara faptului că ar fi fost astfel, împlinise optzeci de ani în ianuarie, urma să facă în august cincizeci şi doi de cînd era preot şi era de departe singurul columbian influent care nu visase nicicînd sa ajungă preşedinte al republicii. 236
237
Parul lui nins şi poncho-ul de lina albă peste haina preoţeasca întregeau imaginea unuia dintre personajele cele mai vrednice de respect din ţara. A „comis" versuri pe care le-a publicat într-o carte la nouăsprezece ani si altele, tot de tinereţe, sub pseudonimul Senescens. A obţinut un premiu de mult uitat pentru o carte de povestiri şi patruzeci si şase de decoraţii pentru opera sa sociala. Şi Ia bine, şi la rău se comporta totdeauna ca un ins cu picioarele pe pămînt, nu se dădea în laturi sa ia parte la viaţa socială a mirenilor, povestea şi asculta glume de orice fel, chiar şi dintre cele mai deocheate, iar, la ceasul adevărului, de sub poncho-ul alb ieşea la iveală adevăratul om din el: un santanderin slobod la gura.
Ducea o viaţă de o austeritate monahală în casa parohială a bisericii Săn Juan de Eudes, într-o camera cu tavanul ciuruit de ploi, pe care refuza să-l repare. Dormea pe un pat de scînduri, fără saltea şi fără pernă, acoperit cu o cuvertură făcută din petece colorate în formă de căsuţe, pe care i-o confecţionaseră nişte călugăriţe. Odată, i-a fost oferită o pernă umplută cu puf, dar el a refuzat-o ca să nu încalce legea Domnului. Nu-şi schimba pantofii decît atunci cînd primea în dar o pereche nouă, nici hainele sau eternul său poncho alb decît dacă cineva îi făcea cadou altele. Nu mînca mult, dar prefera felurile gustoase, ştiind să aprecieze mîncarea buna şi vinurile de soi. Nu accepta însă să fie invitat la restaurante de lux de teama să nu se creadă ca el era cel care plătea. Odată, a văzut într-un astfel de local o doamna dintr-o familie de viţă nobila, care purta un inel cu un diamant cît o migdala.
- Cu un inel ca acesta, i-a spus el fără înconjur, eu, unul, aş putea construi o sută douăzeci de căsuţe pentru săraci.
Surprinsa de cele auzite, doamna n-a ştiut ce să răspundă pe loc, dar a doua zi, i-a trimis inelul însoţit de cîteva rînduri călduroase. Nu a fost de ajuns pentru cele o suta douăzeci de case. bineînţeles, dar părintele a izbutit, oricum, sa le construiască.
Paulina Garzon de Bermudez, originară din Chipata, departamentul Santander, venise la Bogota în 1961, la vîrsta de cincisprezece ani, împreuna cu marna sa şi cu recomandarea care-i atesta calităţile de dactilografa. Era pricepută în meserie, nimic de
zis, în schimb, nu ştia sa vorbească la telefon, iar listele sale de cumpărături erau indescifrabile din cauza ororilor de ortografie, dar a învăţat să facă bine amîndouă lucrurile, numai şi numai pentru ca părintele s-o angajeze. La douăzeci şi cinci de ani s-a căsătorit şi a născut un băiat - Alfonso - şi o fată - Marîa Constanza -, care astăzi sînt ingineri automatişti. Paulina a făcut ce-a făcut şi a continuat să lucreze pentru preot, care, treptat, a lăsat în seama ei drepturi şi obligaţii pînă într-atît. încît nu se mai putea lipsi de ajutorul ei. O lua cu el chiar si în călătoriile sale prin ţara sau în afara ei, dar totdeauna îi mai însoţea un preot. „Ca sa evitam orice comentarii", explică Paulina. Pînă la urmă, a ajuns să-l însoţească peste tot, chiar şi numai ca să-i pună şi să-i scoată lentilele de contact, lucru pe care el n-a reuşit să-l facă niciodată.
în ultimii săi ani de viaţa, preotul nu mai auzea bine cu urechea dreaptă, devenise irascibil şi era exasperat din pricina golurilor din memorie. Renunţase treptat ia rugăciunile clasice, aşa încît improviza altele, rostite cu glas tare şi cu o inspiraţie de iluminat. Faima sa de lunatic creştea o data cu credinţa populară ca avea puterea supranaturală de a vorbi cu apele şi de a le stapîni cursul. Atitudinea înţelegătoare în cazul lui Pablo Escobar i-a făcut pe toţi să-şi amintească de vorbele sale despre generalul Gustavo Rojas Pinilla[1], care, în august 1957, revenise în ţară ca sa fie judecat de Congres: „Un bărbat care se predă şi acceptă să apară în faţa instanţei merită profundul nostru respect, chiar dacă e vinovat". Spre sfîrşitul vieţii, la un Banchet al Milionului a cărui organizare fusese foarte dificila, un prieten l-a întrebat ce avea de gînd sa facă după aceea, iar el i-a răspuns ca un june de nouăsprezece ani: „Vreau să mă întind în iarba şi să privesc stelele".
A două zi după mesajul transmis la radio, părintele Gardă Herre-ros s-a prezentat pe neaşteptate la închisoarea din Itaglif ca să-i întrebe pe fraţii Ochoa dacă putea fi de vreun ajutor în pregătirea capitulării lui Escobar. Fraţii Ochoa au rămas cu impresia că au în
' General si om politic columbian care a preluat puterea în 1953, printr-o lovitură de stat, si a guvernat în mod dictatorial pînă în mai 1957, cînd a fost înlăturat în urma unei revolte militare (n.tr.). 238

239
faţa un sfînt. cu un singur inconvenient demn luat în seamă: timp de peste patruzeci de ani, comunicase cu ascultătorii prin mijlocirea predicii sale zilnice şi nu concepea nici o negociere, nici o intervenţie care sa nu fie dezvăluite mai întîi opiniei publice.

Dar ceea ce i-a convins definitiv a fost friptul ca lui *don* Fahio i s-a părut un negociator providenţial. Mai imii, pentru ca Escobar nu putea avea faţa de e! reticenţele care îl făceau sa rcfu/.e inlilnirea cu Villumi/ar. Iar' in al doilea rînil, penlru ca imaginea lui, divinizată de loţi, puicii convinge întreaga echipa a lui Escobar sa se predea.
Doua zile mai tîrziu, părintele G arc f a Herreros a declarat într-o conferinţa de presa ca luase legătura cu cei c;ire ii ţineau ostatici pe ziarişti si şi-a manifestat optimismul în privinţa rapidei lor eliberări.
Villamizar n-a mai stat nici o clipa pe ginduri si l-a căutat la *Minutul lui Dumnezeu.* L-a însoţit in a doua sa vizita la închisoarea de la Itagiif si. chiar in aceeaşi zi, s-a declanşat procesul, costisitor si confidenţial, care avea sa culmineze cu capitularea. Primul pas a fost o scrisoare pe care părintele a diclat-o în celula fraţilor Ochoa si pe care în aria Lia a hatut-o la maşina de scris. A improvizat-o stînd în picioare in faţa ei, cu aceeaşi înflăcărare, cu acelaşi ton apostolic şi acelaşi accent santanderin al predicilor sale nu mai lungi de un minut. I-a propus lui Escobar sa caute împreună calea către pacificarea Columbiei. I-a mărturisit speranţa că guvernul îl va numi chezăşii! „respectării drepturilor laie. familiei şi prietenilor lai". Dar i-a atras atenţia sa nu ceara lucruri pe care guvernul nu le putea accepta, înainte de a încheia cu ..salutările mele prieteneşti", a mai adăugat ceea ce reprezenta, de fapt. scopul imediat al scrisorii: „Daca crezi că ne putem întîlni într-un loc sigur pentru amîn-doi, te rog sa mă anunţi".
Trei zile mai tîrziu, Escobar i-a trimis un răspuns scris chiar de mina lui. Accepta să se predea şi să facă acest sacrificiu pentru pacea Columbiei. Declara fără înconjur ca nu aspira la graţiere şi nu cerea sancţiuni penale, ci doar disciplinare împotriva poliţiştilor care devastau aşezările, dar nu renunţă la hotărîrea lui de a răspunde cu represalii drastice. Era dispus să mărturisească un delict, două, deşi ştia din surse sigure că nici un judecător columbian sau
străin nu avea suficiente dovezi pentru a-l condamnă, şi spera că adversarii lui vor fi supuşi aceluiaşi tratament. Cu toate acestea, în ciudă înfrigurării cu care preotul aştepta acest răspuns, nu făcea nici o aluzie Ia propunerea acestuia de a se întîlni.
Preotul îi promisese lui Villamizar că-şi va controla elanul informativ >i se poale spune ca, la început, s-a ţinut parţial de cuvînt, dar spirilul sau de aventura aproape infantil era mai puternic. Ex-peclaiiva a fost ele aşa natura, iar mobilizarea presei atît de intensa, incit, începind din acel moment, n-a mai putut face nici un pas fără mulţimea de reporteri şi de echipe mobile ale posturilor de radio şi de televiziune care se ţineau pe urmele lui pîna la uşa casei.
După cinci luni de activitate, într-un secret absolut, impus de ermetismul aproape sacramental al lui Rafael Pardo, Villamizar tot mai credea că volubilitatea părintelui Garcia Herreros putea periclita oricînd întreaga operaţiune. De aceea a solicitat şi a obţinut ajutorul persoanelor din preajma preotului — cu Paulina în frunte — şi. astfel, a reuşit sa urgenteze pregătirile pentru unele acţiuni fără sa-l mai informeze şi pe el în prealabil.
La 13 mai. a primit un mesaj de la Escobar, care îl ruga să-l însoţească pe preot la ferma La Loma şi sa-l Jina acolo o vreme. L-a avertizat că puteau fi tot atît de bine trei zile sau trei luni, deoarece trebuia sa verifice personal şi in detaliu fiecare etapa a operaţiunii. Nu excludea posibilitatea ca, în ultima clipa, întilnirea sa fie anulată din cauza unor eventuale îndoieli în privinţa securităţii. Din fericire, preotul se arala totdeauna pe deplin dispus sa ia parte la orice acţiune care îi răpea somnul. Pe 14 mai, la cinci dimineaţa, Villamizar a bătut la uşa lui şi l-a găsit lucrînd în birou de parcă ar fi fost în plină zi.
— Gata, părinte, pregătiţi-vă de drum, i-a spus. Plecam la Medellfn.
Surorile Ochoa aveau totul pregătit la fermă pentru a-i face părintelui aşteptarea mai uşoară, oricît de îndelungată ar fi fost ea. *Don* Fabio era plecat, dar femeile din casă aveau să se ocupe de toate. N-a fost uşor sa-l amăgească pe preot, pentru ca el îşi dădea seamă ca o călătorie atît de neprevăzută şi de pripită nu anunţa nimic uşor. 240
Micul dejun a fost îmbelşugat şi s-a prelungit pînă tîrziu, iar părintele a mîncat cu pofta. Pe la zece dimineaţa, încercînd să nu dramatizeze prea mult, Martha Nieves i-a mărturisit că Escobar îi va prirni dintr-un moment într-altul. El a tresărit, s-a bucurat, dar n-a ştiut ce să facă, pînă cînd Villamizar s-a hotărît să-i dezvăluie tot adevărul.
- E mai bine sa ştiţi de acum, părinte, l-a avertizat. S-ar putea sa fiţi nevoit să mergeţi doar cu şoferul si nu se ştie unde, nici pentru cît timp.
Părintele s-a schimbat la faţă. Abia dacă mai putea ţine mă-taniile intre degete, în timp ce se plimba de colo-colo, rostind cu voce tare rugăciunile lui născocite. De cîte ori trecea prin dreptul ferestrelor, arunca o privire înspre drum, sfîşiat între spaima că maşina care venea sa-l ia nu va mai apărea si dorinţa fierbinte sa nu sosească. A vrut să vorbească la telefon, dar şi-a dat seama ca era primejdios. „Din fericire, nu e nevoie de telefon ca sa vorbeşti cu Dumnezeu", a spus. A refuzat însă sa participe la masa. la prînz, care a fost tîrzie si mult mai apetisanta decît micul dejun. In camera pregătită pentru el se afla un pat cu un baldachin din damasc cu pasmanterii bogate, ca al unui episcop. Femeile au încercat să-l convingă sa se odihnească puţin, iar el a părut că acceptă. Dar n-a putut dormi. S-a apucat să citească *Scurtă istorie a timpului* de Stephen Hawking, o carte de succes în care autorul încearcă sa demonstreze pe bază de calcule matematice că Dumnezeu nu există. Pe la patru după-amiaza si-a făcut apariţia în salonul unde moţăia Villamizar.
— Alberto, i-a spus, mai bine ne întoarcem la Bogota.
A fost foarte greu să-l facă să se răzgîndeasca, dar, pînă la urma, cu farmecul şi tactul lor, femeile au reuşit sa-l convingă. Spre seară, a recidivat, dar, de dată aceasta, nu mai exista nici o portiţă de scăpare. Chiar şi el era conştient de riscul unei călătorii pe timp de noapte. Cînd a venit vremea să se culce, i-a rugat să-l ajute să-şi scoată lentilele de contact, întrucît cea care i le scotea şi i le punea era Paulina, iar el nu ştia s-o facă singur. Villamizar nu s-a
241
culcat, deoarece nu excludea posibilitatea ca Escobar să considere umbrele nopţii mai sigure pentru o întîlnire.
Părintele n-a putut să închidă ochii nici o clipa. Micul dejun de la opt dimineaţa a fost şi mai ispititor decît cel din ajun, dar el nici nu s-ă aşezat la masă. Era pe mai departe disperat din cauza lentilelor de contact şi nimeni nu i-a putut veni în ajutor pînă cînd, după mai multe încercări, administratoarea fermei a reuşit să i le pună. Nu mai

părea nervos, ca în prima zi, nici nu se mai plimba gîfîind de colo-colo. S-a aşezat pe un scaun, cu ochii ţintă la drumul pe unde trebuia sa sosească automobilul şi a rămas aşa pîna ce, biruit de nerăbdare, s-a ridicat dintr-un salt.
— Eu plec, a spus, chestia asta e o adevărată timpenie.
Au reuşit sa-l convingă sa aştepte pînă după prinz. O dată cu uceasta promisiune, a prins din nou curaj, A mîncat, a făcut conversaţie, a fost la fel de bine dispus ca în zilele sale cele mai bune, iar, la sfîrşit, i-a anunţat ca se duce sa-şi facă siesta.
— Dar va avertizez, a spus, ridicind ameninţător degetul arătător. Imediat ce mă trezesc, plec.
Martha Nieves a dat cîteva telefoane sperînd să obţină indirect o informaţie cît de neînsemnata, care să-i permită să-l reţină pe părinte cînd avea să se scoale. N-a fost cu putinţa. Puţin înainte de ora trei, moţăiau toţi în salon cînd i-a trezit zgomotul unui motor. Sosise maşina. Dintr-un salt, Villamizar a fost în picioare, a bătut uşor la dormitorul părintelui şi a împins uşa.
— Părinte, a spus. Au venit după dumneavoastră.
Preotul s-a trezit pe jumătate şi, încă buimac, s-a ridicat anevoie. Villamizar s-a simţit înduioşat pînă în adîncul inimii, cînd l-a văzut cum arăta, ca un puişor golaş, cu pielea atîrnîndu-i pe oase şi scuturat de fiori de groază. Şi-a revenit însă pe loc, şi-a făcut semnul crucii, a prins curaj şi, dintr-o dată, s-a înălţat, devenind uriaş, „în-genunchează, fiule", i-a poruncit lui Villamizar. „Să ne rugam împreună." Cînd s-a ridicat în picioare era alt om.
- Ei, şi-acum, să vedem ce se întîmplă cu Pablo, a spus. 242
Deşi şi-ar fi dorit să-l însoţească, Villamizar nici n-a încercat măcar s-o facă, deoarece aşa fusese înţelegerea, dar şi-a permis să-l ia deoparte pe şofer.
— Răspundeţi cu viaţa pentru viaţa părintelui, i-a spus. E o persoana prea importantă. Aveţi grijă ce faceţi cu el. Trebuie să înţelegeţi că pe umerii tuturor apasă o mare responsabilitate.
Şoferul s-a uitat la Villamizar de parca ar fi avut în faţă un imbecil şi i-a spus:
- Credeţi că, dacă mă urc în maşina cu un sfînt, ni se măi poate întîmpla ceva?
A scos o şapca de base-ball şi l-a rugat pe preot să şi-o pună ca sa nu fie recunoscut după parul alb. Părintele i-a dat ascultare. Pe Villamizar îl obseda gîndul că Medellfn-ul era un oraş militarizat. Preotul putea fi oricînd oprit de o patrula, iar întîrzierea n-ar fi făcut altceva decît să zădărnicească întîlnirea. Sau, şi mai rău, putea rămîne prins între focurile încrucişate ale ucigaşilor plătiţi şi ale poliţiei.
L-au aşezat în faţă, lîngă şofer. In timp ce priveau maşina care se îndepărta, părintele şi-a scos şapca şi a aruncat-o pe fereastră. „Nu-ţi face griji, fiule", i-a strigat lui Villamizar, „eu stapînesc apele." Un tunet a bubuit deasupra cîmpiei nesfîrşite şi tot cerul s-a prăvălit peste ea într-un torent biblic.
Singura versiune cunoscuta a întîlnirii părintelui García Herreros cu Pablo Escobar a fost aceea pe care a relatat-o chiar el cînd s-a întors la fermă. A povestit că fusese primit într-o casă mare şi luxoasă, dotată cu o piscină olimpică şi cu diverse instalaţii sportive. Pe drum, din motive de securitate, au schimbat maşina de trei ori, dar n-au fost opriţi la nici unul dintre nenumăratele posturi de control ale poliţiei din cauza ploii torenţiale care n-a contenit nici o clipă. Alte posturi de control, după cum i-a povestit şoferul, aparţineau serviciului de securitate al Extrădabililor. Călătoria a durat peste trei ore, deşi, mai mult ca sigur, a fost dus la una dintre reşedinţele din Medellîh ale lui Pablo Escobar, iar şoferul s-a tot învîrtit pe străzi pentru a-i lasă impresia că destinaţia lor se afla foarte departe de ferma La Loma.
243
A mai povestit ca a fost primit în gradină de vreo douăzeci de bărbaţi cu armele la vedere, pe care i-a dojenit pentru viaţa lor păcătoasă şi pentru că se codeau să se predea. Pablo Escobar în persoană, într-un costum de casa din bumbac alb, cu o barba foarte neagră şi lunga, îi aştepta pe terasă. Temerile pe care preotul le mărturisise încă de cînd sosise la fermă, că şi îndoielile din timpul călătoriei i s-ău risipit îndată ce l-a văzut.
— Pablo, i-a spus, am venit să rezolvam chestia asta.
Escobar i-a răspuns cu aceeaşi cordialitate şi cu un profund respect. S-au aşezat pe două fotolii îmbrăcate în creton înflorat din salon, faţă în faţă, pregătiţi sufleteşte pentru o lungă discuţie ca între doi vechi prieteni. Părintele a dat pe gît un whisky care a reuşit să-l calmeze, în timp ce Escobar îşi sorbea pe-ndelete sucul de fructe. Dar durata prevăzută a vizitei s-a redus la trei sferturi de oră din cauza nerăbdării înnăscute a părintelui şi a stilului oral al lui Escobar, la fel de concis şi de tranşant ca şi cel din scrisorile sale.
îngrijorat de lapsusurile preotului, Villamizar îl sfătuise să-şi ia însemnări pe marginea celor discutate. Aşa a şi făcut, dar, după cîte se pare, a mers chiar mai departe. Sub cuvînt ca nu-l mai ajuta memoria, îi cerea lui Escobar să scrie cu mîna lui cele măi importante propuneri, iar odată scrise, îl punea să le modifice sau sa Ie şteargă, pretextînd că erau imposibil de îndeplinit. Aşa se face că Escobar n-a mai acordat atîta importanţă problemei obsesive a destituirii poliţiştilor acuzaţi de tot felul de samavolnicii şi s-a concentrat asupra siguranţei locului de recluziune.
Părintele a povestit că-l întrebase pe Escobar dacă el era autorul atentatelor împotriva celor patru candidaţi la preşedinţie. Acesta i-a răspuns mai pe ocolite că i se atribuiau crime pe care nu le comisese. L-a asigurat că nu putuse împiedica asasinarea profesorului Low Mutra, comisă la 30 aprilie pe o stradă din Bogota, pentru că eră un ordin dat cu mulţi ani înainte şi n-a mai existat posibilitatea de a-l revoca. Cît despre eliberarea Marujăi şi a lui Pacho, a evitat să spună ceva care l-ar fi putut compromite ca autor al răpirilor, dar a explicat că Extrădabilii le asigurau condiţii normale de viaţă, că erau sănătoşi şi că vor fi eliberaţi imediat ce se vor fi stabiliţi244
termenii capitulării, în mod special, a amintit cu toata seriozitatea despre Pacho: „El, unul, este fericit în captivitate", în final, a recunoscut buna-credinţă a preşedintelui Gaviria şi şi-a exprimat satisfacţia de a

ajunge la un acord. Acest document, scris în parte de preot, dar, mai ales corectat şi clarificat de Escobar cu mîna lui, a fost prima propunere oficiala de capitulare.
Preotul tocmai se ridicase să-şi ia rămas-bun, cînd i-a căzut una dintre lentilele de contact. A încercat să şi-o pună singur, Escobar a sărit în ajutorul lui, i-au chemat şi pe cei aflaţi de faţa, dar totul a fost în zadar. Părintele era disperat. „Nu e nimic de făcut, a spus. Singura care le ştie rostul e Paulina." Spre surpriza sa, Escobar ştia foarte bine cine era ea şi ştia unde se afla în acel moment.
— Nu vă faceţi griji, părinte, a spus. Daca doriţi, trimitem după ea şi o advicem aici.
Dar preotul nu mai avea răbdare şi a preferat să plece fără lentile, înainte de a-şi lua ramas-bun, Escobar l-a rugat să-i sfinţească un mic medalion de aur pe care îl purta la gît. Părintele a făcut-o în grădina asediată de gărzile de corp.
— Părinte, i-au spus ei, nu puteţi pleca tara să ne daţi bine-
cuvîntarea.
Au îngenuncheat. *Don* Fabio Ochoa afirmase că intervenţia părintelui Garcia Herreros va fi decisivă pentru capitularea oamenilor lui Escobar. Acesta gîndea, probabil, acelaşi lucru şi, poate, tocmai de aceea a îngenuncheat o dată cu ei, pentru a le da un bun exemplu. Părintele i-a binecuvîntat pe toţi şi i-a dojenit, îndem-nîndu-i să apuce pe calea cea dreaptă, pentru ca, astfel, pacea să se aştearnă peste ţară.
N-a zăbovit mai mult de şase ore. S-a întors la ferma pe la opt şi jumătate seara, cînd stelele străluceau de mult pe cer, şi a sărit din maşina cu agilitatea unui şcolar de cincisprezece ani.
— Nu-ţi face griji, fiule, i-a spus lui Villamizar, aici nu mai sînt probleme, i-am îngenuncheat pe toţi.
Cu greu au reuşit să-l calmeze. A fost cuprins de o stare de excitare alarmantă, iar paliativele şi infuziile calmante preparate de femeile din familia Ochoa n-au fost de nici un ajutor. Ploaia nu
245
încetase, dar el ţinea morţiş sa zboare imediat la Bogota, ca sa aducă la cunoştinţa opiniei publice vestea, să vorbească cu preşedintele republicii, să încheie pe loc acordul şi să proclame pacea. L-au convins, în cele din urmă, sa doarmă cîteva ore, dar imediat după miezul nopţii, a început să bîntuie prin casa cufundată în întuneric, vorbind de unul singur, rostindu-şi cu glas tare rugăciunile inspirate, pînă ce somnul l-ă doborit, dar asta abia în zori.
Cînd au ajuns la Bogota, la unsprezece dimineaţa, în ziua de 16 mai, ştirea vuia pe toate posturile de radio. Villamizar şi-a întîlnit fiul la aeroport şi l-a îmbrăţişat emoţionat: „Fii liniştit, dragul meu, i-a spus. Peste trei zile, mama ta va fi liberă." Rafael Pardo a fost mai greu de convins cînd Villamizar i-a transmis vestea la telefon.
— Mă bucur cu adevărat, Alberto, i-a spus. Dar nu-ţi face prea multe iluzii.
Pentru prima data de la răpire, Villamizar a asistat la o petrecere dată de prieteni şi nimeni nu i-a înţeles entuziasmul faţă de ceva care, la urma urmei, nu era decît o promisiune vagă, ca atîtea altele făcute de Pablo Escobar. La ceasurile acelea, părintele Garcfa Herreros făcuse turul tuturor jurnalelor de ştiri din ţară, atît văzute şi auzite, cît şi al publicaţiilor scrise. A cerut toleranţă pentru Escobar. „Dacă nu-i înşelăm aşteptările, el va deveni adevăratul făuritor al păcii", spunea. Şi adăuga, fără a-l cita pe Rousseau: „In adîncul fiinţei lor, oamenii sînt cu toţii buni, deşi unele împrejurări pot face din ei nişte nemernici". Apoi, abia răzbătînd prin încîlceala de microfoane îngrămădite în jurul lui, *a* declarat fără înconjur:
— Escobar e un om bun.
Cotidianul *Ei Tiempo* a transmis vineri, 17 mai, informaţia că părintele eră purtătorul unei scrisori personale pe care avea s-o în-mîneze lunea următoare preşedintelui Gaviria. în realitate, era vorba de notele scrise de mai multe mîini în timpul întrevederii cu Escobar. în cursul după-amiezei, Extrădabilii au emis un comunicat care a fost cît pe ce să treacă neobservat în acel vălmăşag de ştiri: „Am hotărît ca Francisco Santos şi Maruja Pachon să fie eliberaţi". Nu precizau cînd anume. Cu toate acestea, posturile de radio au246
prezentat informaţia ca pe un fapt împlinit, iar ziariştii, surescitaţi, au început să facă de gardă la locuinţele ostaticilor.
Era sfîrşitul. Villamizar a primit un mesaj de la Escobar, care îl anunţa că îi va elibera pe Maruja Pachon şi pe Francisco Santos abia a doua zi - luni, 20 mai - la şapte seara. Dar marţi, la nouă dimineaţa, Villamizar trebuia sa vina din nou la Medellm, pentru a asista la predarea lui Escobar.
11
Maruja a auzit comunicatul Extrădabi Iilor duminica, 19 mai, la şapte seara. Nu se menţiona nici ora, nici data eliberării şi, după felul în care procedau Extrădabilii, putea fi la fel de bine peste cinci minute sau peste două luni. Majordomul şi nevastă-sa au năvălit în cameră cu chef de sindrofie.
— Gata, s-a terminat! au strigat. Trebuie să sărbătorim evenimentul.
Cu greu i-a convins să aştepte ordinul oficial din gură vreunui trimis al lui Pablo Escobar. Vestea n-a surprins-o, deoarece, în ultimele două săptămîni, primise semnale clare că lucrurile mergeau mai bine decît

își închipuise ea cînd au venit cu propunerea dezolanta de a-i pune un covor în cameră. In ultimele ediții ale emisiunii *Columbia fi revendică* apăreau din ce în ce mai mulți prieteni și actori populari. Cu optimismul refăcut, Maruja urmarea telenove-lele cu atîta atenție, încît a fost convinsă că a descoperit mesaje cifrate chiar și în lacrimile de glicerina ale iubirilor imposibile. Dezvăluirile părintelui Garcfa Herreros, cu fiecare zi mai spectaculoase, demonstrau ca tot ceea ce mai înainte părea de necrezut avea să se împlinească. Prevăzînd o eliberare intempestiva, care ar fi obligat-o să apară în fața camerelor de luat vederi în treningul ponosit de ostatică, Maruja se gîndea să-și pună hainele pe care le purta cînd fusese răpită. Dar lipsa de noi știri la radio și deziluzia majordomului, care se aștepta ca ordinul oficial să sosească înainte de a se culca, au248

249

pus-o în gardă împotriva ridicolului situației, chiar și numai fața de sine însăși. A luat o doza mare de somnifere și a dormit tun pîna a doua zi, luni, cînd s-a trezit cu senzația înfricoșătoare de a nu mai ști cine era, nici unde se afla.
Pe Villamizar nu-l încercase nici o îndoială, deoarece comunicatul lui Escobar era lipsit de orice echivoc. L-a transmis ziariștilor, dar aceștia nu i-au acordat nici o atenție. Pe la noua, un post de radio a anunțat cu mare tam-tam ca doamna Maruja Pachon de Villamizar tocmai fusese eliberată în cartierul Salitre. Ziariștii au plecat într-acolo ca din pușca, dar Villamizar nici n-a clipit.
— Niciodată n-o vor elibera într-un loc așa de îndepărtat, unde să i se întîmple știu eu ce chestie, a spus. O vor face, cu siguranță, mîine și într-un loc sigur.
Un reporter i-a tăiat calea cu microfonul:
— E uimitor, cîtă încredere puteți avea în indivizii aștia.
— E un pact de război, a răspuns Villamizar.
Ziariștii care întrețineau relații de prietenie cu familia Marujăi au rămas în apartament - unii pe coridoare, alții la bar — pîna cînd Villamizar i-a rugat să plece ca să poată încuia ușa. Alții și-au stabilit tabăra în microbuzele si în automobilele parcate în fața clădirii, unde și-au petrecut toată noaptea.
Luni, Villamizar s-a trezit, ca de obicei, o dată cu știrile de la șase dimineața și a rămas în pat pînă la unsprezece. A încercat sa vorbească la telefon cit mai puțin cu putință, dar apelurile ziariștilor și ale prietenilor nu i-au dat nici o clipă de răgaz. Știrea zilei continua să fie iminenta eliberare a prizonierilor.
Părintele Garcia Herreros o vizitase pe Mariave joi, ca să-i dea personal vestea că soțul ei va fi eliberat duminica următoare. Nu se știe de unde a aflat știrea cu șaptezeci și doua de ore înainte de primul comunicat al Extrădabililor, dar familia Santos a luat-o ca atare. Pentru a sărbători evenimentul, l-ău fotografiat alături de Mariave și de copii și au publicat imaginea sîmbătă în *El Tiempo,* cu speranța că Pacho o va înțelege ca pe un mesaj personal. Chiar
așa s-a și întîmplat: îndată ce a deschis ziarul în celula sa, Pacho a avut revelația clară că demersurile preotului își atinseseră ținta. Și-ă petrecut ziua neliniștit, în așteptarea miracolului, strecurînd în discuțiile cu gardienii tot felul de întrebări insidioase, cu speranța că le va scăpa o cit de mica indiscreție, dar n-a obținut nimic. Radioul și televiziunea, care, de cîteva săptămîni bune, vorbeau despre altceva, au trecut subiectul sub tăcere în acea sîmbătă.
Ziua de duminică a început la fel. De dimineață, gardienii i s-au părut ciudați lui Pacho și îngrijorați, dar, în cursul zilei, și-au reluat încet-încet rutina duminicală: pizza la masa de prînz, casete cu filme și emisiuni de televiziune, ceva jocuri de cărți, un pic de fotbal. Brusc, cînd nimeni nu se mai aștepta, postul de televiziune *Cripton* și-a început programul cu știrea de ultimă oră că Extră-dabilii anunțau eliberarea celor din urmă ostatici. Pacho a sărit în sus de bucurie, cu un strigat triumfător, și și-a îmbrățișat gardianul de serviciu. ,,Am crezut că o să fac un infarct", a spus. Dar paznicul a primit vestea cu un stoicism suspect.
- Sa așteptăm să vina confirmarea, a spus.
Au schimbat repede pe alte posturi de radio și de televiziune: toate prezentau același comunicat. Unul dintre ele transmitea chiar din redacția ziarului *El Tiempo,* iar Pacho a simțit din nou sub picioare, după opt luni, terenul sigur al vieții libere: atmosfera mai degrabă dezolantă din zilele de duminică, chipurile bine cunoscute în cabinele lor de sticlă, propriul loc de munca. După ce a repetat încă o data anunțul cu privire la eliberarea iminenta, trimisul special al postului de televiziune a agitat microfonul — ca pe un cornet de înghețată —, l-a lipit de gura unui redactor sportiv și l-a întrebat:
- Ce părere aveți despre această știre?
Pacho nu și-a putut reprima o reacție de redactor-șef: — Ce întrebare idioată! Doar nu te așteptai sa spună că ar fi fost mai bine să mă mai țină o lună.
Buletinele posturilor de radio erau, ca de obicei, mai puțin riguroase, dar și mai sentimentale. Toți reporterii se adunaseră acasă la Hernando Santos, de unde transmiteau declarații ale oricărei persoane care le ieșea în cale. Ceea ce a sporit nervozitatea lui Pacho, căruia nu i se mai părea chiar atît de nesăbuit să spere că va fi250
eliberat chiar *în* acea seară. „Așa au început cele mai lungi douăzeci și patru de ore din viața mea, a spus. Fiecare secundă ținea cît o ora."
Reporterii erau peste tot. Camerele de televiziune se mutau de la locuința lui Pacho la cea a tatălui sau, amîndouă întesate încă din seara zilei de duminică de rude, prieteni, simpli curioși și ziariști din toată lumea. Mariave și Hernando Santos nu-și mai amintesc de cîte ori s-au mutat de la o locuință la alta, urmînd direcțiile neprevăzute pe care le luau știrile, pînă-ntr-atît, încît Pacho nu mai era sigur care era casa unuia și care a celuilalt la televizor. Partea proastă era că în fiecare loc, le erau puse din nou aceleași întrebări, motiv pentru care ziua a devenit insuportabila, învălmășeala era așa de mare, încît Hernando Santos n-a reușit să-și facă loc prin mulțimea înghesuită în propria-i casă si a trebuit sa se strecoare prin garaj.

Gardienii care nu erau de serviciu au venit să-l felicite. Erau aşa de bucuroşi de cele aflate, încît Pacho a uitat ca erau temnicerii lui, iar adunarea s-a transformat într-o petrecere ca între camarazi de acelaşi leat. în clipa aceea, şi-a dat seama ca planul de a-i reabilita pe gardieni se naruia o data cu eliberarea sa. Erau tineri din provincia Antioquia care, odată sosiţi la Medellîn, se trezeau singuri şi debusolaţi în satele din jur şi ucideau sau se lăsau ucişi fără pic de scrupule. De obicei, proveneau din familii dezbinate, în care figura tatălui era puternic negativă, iar cea a mamei se impunea de la sine. Erau obişnuiţi să muncească pentru cîştiguri foarte mari şi nu aveau deloc simţul banului.
Cînd, în sfîrşit, a reuşit sa adoarmă, Pacho a avut un vis terifiant: se făcea că era liber şi fericit. Brusc însă a deschis ochii şi a zărit tavanul de totdeauna. Restul nopţii şi l-a petrecut chinuit de cocoşul nebun — mai nebun şi mai aproape ca oricînd —, despre care însă nu putea spune unde se afla în realitate.
La şase dimineaţa — luni —, posturile de radio au confirmat ştirea fără să dea nici o informaţie despre ora posibilei eliberări. După ce a fost repetat de nenumărate ori buletinul original, s-a anunţat că părintele Garcia Herreros va ţine o conferinţă de presă la ora douăsprezece, după o întrevedere cu preşedintele Găviria: „Vai, Dumnezeule mare! şi-a spus Pacho. Fă în aşa fel ca omul acesta, care s-a străduit

atîta pentru noi, să nu dea greş tocmai acum, la sfîrşit". La ora unu după-amiaza, a fost anunţat că va fi eliberat, dar n-a mai aflat nimic altceva pînă după cinci, cînd unul din şefii mascaţi l-a anunţat pe un ton sec că - ţinînd seama de simţul publicitar al lui Escobar -Maruja va fi eliberata ca să poată prinde buletinul de ştiri de la şapte, iar el, înainte de cel de la nouă şi jumătate.
Pentru Maruja, dimineaţa a fost ceva mai amuzanta. Un şef de rang inferior a intrat în cameră pe la nouă şi i-a comunicat ca va fi eliberata după-amiază. I-a povestit în plus unele detalii despre demersurile părintelui Garcia Herreros, poate cu gîndul de a-şi face iertata nedreptatea pe care o comisese faţă de ea, cu mult timp în urmă, cînd Maruja îl întrebase daca soarta ei se afla în mîinile părintelui Garcia Herreros. Bărbatul îi răspunsese cu o uşoară ironie.
- Nici o grija, dumneavoastră aveţi protectori mai de soi.
Maruja şi-a dat seama că el interpretase greşit întrebarea şi s-a grăbit sa-i explice ca totdeauna nutrise un profund respect pentru preot. E adevărat că, la început, nu prea dădea atenţie predicilor lui televizate, uneori confuze şi de neînţeles, dar, de la primul mesaj adresat lui Escobar, a înţeles ca bărbatul acela avea de-a face cu viaţa ei şi l-a urmărit cu cea mai mare atenţie seară de seară. Era la curent cu toate demersurile lui, cu vizitele la Medellîn, cu felul în care evoluau convorbirile sale cu Escobar şi nu se îndoia că se afla pe drumul cel bun. Tonul zeflemitor al şefului însă îi strecurase în suflet teama că, poate, părintele nu se bucura de atîta trecere printre Extrădăbili, aşa cum se putea deduce din interviurile date de el ziariştilor. Confirmarea faptului ca va fi eliberată curînd graţie intervenţiilor sale i-a sporit bucuria.
După o scurtă discuţie despre ecoul stîrnit în ţară de vestea eliberării ostaticilor, ea l-a întrebat de inelul care îi fusese confiscat în noaptea răpirii.
— Nici o grijă, a spus el. Toate lucrurile dumneavoastră sînt la Ioc sigur.
— De fapt, sînt îngrijorată, a spus ea, pentru că inelul nu mi-a fost luat aici, ci în prima casa în care am stat, iar pe individul care

mi l-a luat nici una din noi nu l-a mai văzut. Nu ai fost, cumva, dumneata?
— Eu nu, a spus bărbatul. Dar va repet, nu trebuie sa va faceţi griji, pentru ca lucrurile dumneavoastră sînt în siguranţă. Le-am văzut cu ochii mei.
Nevasta majordomului s-a oferit să-i cumpere Marujăi tot ce i-ar fi trebuit. Maruja i-a explicat că avea nevoie de rimei, de ruj, de creion dermatograf şi de o pereche de ciorapi în locul celor care i se rupseseră în seara răpirii. Mai tîrziu, a intrat si bărbatul, care, îngrijorat ca nu mai soseau vesti noi, se temea sa nu se fi schimbat planurile în ultimul moment, cum se întîmpla adesea. Maruja, în schimb, era calma. A făcut baie şi s-a îmbrăcat cu aceleaşi haine pe care le purta în seara răpirii, în afară de sacoul de culoare crem, pe care se gîndea sa şi-I pună în momentul plecării.
în cursul întregii zile, posturile de radio au menţinut interesul ascultătorilor cu speculaţii despre eliberarea prizonierilor, interviuri cu familiile lor, zvonuri neconfirmate care, în clipa imediat următoare, erau depăşite de altele şi mai răsunătoare. Dar nimic cert. Maruja a auzit vocile copiilor şi ale prietenilor săi cu o bucurie prematura, ameninţata de nesiguranţa. Şi-a văzut din nou casa redeco-rată şi pe soţul sau care trecea printre escadroanele de ziarişti plictisiţi să o tot aştepte si se oprea să stea de vorbă cu ei. A avut răgaz sa observe mai bine detaliile noului decor din casă, care o şocasera prima data, şi i-a mai trecut supărarea.
Preşedintele Gaviria se trezise, înainte să sune ceasul deşteptător, la cinci dimineaţa, în cea de a patruzeci şi una zi de luni a sa ca preşedinte. Avea obiceiul sa se scoale fără să aprindă lumina, ca sa n-o trezească pe Ana Milena - care uneori se culca mai tîrziu decît el — şi după ce se bărbierea, se îmbăia şi se îmbrăca pentru birou, se aşeza pe un scăunel pliant pe care îl ţinea pe un coridor îngheţat şi întunecos, ca să asculte ştirile fără a-i deranja pe ceilalţi. Avea un aparat mic, de buzunar, pe care îi ţinea la ureche, cu volumul dat la minimum. Ziarele le citea străbătînd cu o privire rapidă totul, de la titluri pînă la anunţuri, şi pe măsură ce o făcea, desprindea, fără sa se mai folosească de foarfeci, materialele care îl interesau, ca sa le discute apoi, după caz, cu secretarii, consilierii şi miniştrii săi. Odată, i-a atras atenţia un articol despre ceva ce trebuia făcut, dar nu se făcuse şi i-a trimis tăietura din ziar respectivului ministru, însoţita de un singur rînd scris în grabă pe margine: ,,Cînd naiba o să se ocupe ministerul de chestia asta?" Rezolvarea a fost instantanee.
Singurele noutăţi ale zilei erau iminenta eliberare a ostaticilor, audienţa acordata părintelui Garcîa Herreros, care urma să-i prezinte raportul asupra întrevederii cu Escobar. Preşedintele si-a revăzut programul din acea zi, ca sa fie disponibil în orice

clipa. A anulat cîteva audienţe ce puteau fi amînate şi a stabilit alte intîlniri. Prima a fost şedinţa cu consilierii prezidenţiali, pe care el a deschis-o cu fraza sa şcolărească:
- Bun, şi acum, hai sa rezolvăm mai întîi problema asta!
Cîţiva dintre consilierii săi tocmai se întorseseră de la Caracas, unde vinerea anterioară avuseseră convorbiri cu reticentul general Maza Marquez, în cursul cărora consilierul pentru relaţiile cu presa, Mauricio Vargas, îşi exprimase îngrijorarea pentru faptul ca nimeni, nici din guvern, nici din afara lui, nu avea idee pe unde se afla în realitate Pablo Escobar. Maza era sigur că nu se va preda deoarece, după cum spunea, acesta nu avea încredere decît în amnistia votată de Adunarea Constituanta. Vargas i-a replicat cu o întrebare: la ce îi slujea amnistia unui bărbat condamnat la moarte de propriii duşmani şi de cartelul de la Caii? „La ceva s-ar putea totuşi sa-i servească, dar nu e chiar soluţia perfectă'", a încheiat tot el. De fapt, Escobar avea nevoie urgentă de o temniţa sigură pentru el şi pentru oamenii lui şi aflată sub aripa ocrotitoare a statului. Subiectul a fost pus în discuţie chiar de consilieri, care se temeau că părintele Garcîa Herreros putea veni la audienţa de la ora douăsprezece cu o pretenţie de ultimă oră, inacceptabilă, dar fără de care Escobar nu s-ar preda şi nici nu i-ar elibera pe ziarişti. Pentru guvern ar fi fost un eşec greu de remediat. Gabriel Silva, consilier pentru probleme externe, a făcut doua recomandări cu caracter preventiv: prima, ca preşedintele să nu participe singur la audienţă, iar a doua, să fie dat publicităţii un comunicat cit mai complet cu putinţa, imediat ce se va termina întîlnirea, pentru a254
255
evita orice fel de speculaţii. Contactat telefonic, Rafael Pardo, care plecase la New York în ajun, a fost de acord cu aceasta propunere. Preşedintele l-a primit pe părintele Garcia Herreros în audienţa speciala la ora douăsprezece. De-o parte se aflau părintele, însoţit de doi preoţi din acelaşi ordin cu el, şi Alberto Villamizar cu fiul sau, Andres. De cealaltă, preşedintele, secretarul sau particular, Miguel Silva, şi Mauricio Vargas. Serviciile de presa ale preşedinţiei au realizat fotografii şi materiale filmate pentru a fi date publicităţii daca lucrurile mergeau bine. Daca nu, cel puţin mass-media nu putea avea nici o dovada în privinţa eşecului.
Conştient de importanţa momentului, preotul i-a povestit preşedintelui cu lux de amănunte cum a decurs întîlnirea cu Escobar. Nu avea nici cea mai mica îndoiala ca acesta se va preda, elibe-rîndu-i, totodată, pe ostatici, şi şi-a întărit spusele cu notele scrise la patru mani. Singura condiţie pusa era ca închisoarea sa fie amenajata la Envigado şi nu la Itagiii, din motive de securitate argumentate chiar de către Escobar.
Preşedintele a citit însemnările şi i le-a înapoiat preotului. I-a atras atenţia faptul ca Escobar nu promitea să-i elibereze pe prizonieri, ci doar se angaja sa negocieze aceasta chestiune cu Extră-dabilii. Villamizar i-a explicat că era una dintre multele precauţii pe care şi le lua Escobar: niciodată n-a admis ca i-ar deţine pe prizonieri, de teamă ca aceasta declaraţie ar fi putut servi drept probă împotriva sa.
Părintele a întrebat ce s-ar fi cuvenit sa facă daca Escobar îi cerea să fie de faţa la predarea sa. Preşedintele l-a sfătuit să accepte. Cînd preotul şi-a exprimat îndoielile în privinţa securităţii operaţiunii, preşedintele i-a răspuns că nimeni nu putea garanta mai bine decît Escobar siguranţa propriei acţiuni operative, în cele din urmă, preşedintele l-a avertizat pe preot — iar însoţitorii acestuia l-au sprijinit - că era deosebit de important să-şi restrîngă la minimul necesar declaraţiile publice, ca să nu compromită, cumva, totul printr-un cuvînt nepotrivit. Părintele a fost de acord şi a reuşit sa strecoare o ultimă ofertă voalată: „Eu, unul, n-am vrut decît sa fiu cît de cît util, iar dacă veţi mai avea nevoie de mine pentru altceva, ca de pilda, pacea cu celălalt domn preot, voi fi oricînd la
dispoziţia dumneavoastră". A fost limpede pentru toţi că se referea la preotul spaniol Manuel Perez, comandantul Armatei Naţionale de Eliberare, întîlnirea s-a terminat după douăzeci de minute şi nu a fost urmata de nici un comunicat oficial. Respectîndu-şi întru totul promisiunea, părintele Garcîa Herreros a dat un exemplu de sobrietate în declaraţiile făcute presei.
Maruja a urmărit conferinţa de presa a preotului transmisă la televizor, dar n-a descoperit nici o noutate. Telejurnalele i-au prezentat din nou pe reporterii ce făceau de garda la locuinţele ostaticilor, imagini care puteau prea bine sa fie aceleaşi din ziua precedenta. Şi Maruja a repetat ziua din ajun minut cu minut şi chiar a avut suficient timp ca sa vadă telenovelele din acea dupa-a-niiaza. Damaris, încurajată de anunţul oficial, îi făcuse favoarea de ;i o lasă să comande meniul pentru prînz, aşa cum se întîmplă cu condamnaţii la moarte în ajunul execuţiei. Pînă la urma, prinsa cu alte treburi, Damaris nu s-a mai putut duce la cumpărături şi, la prînzul de adio, n-a avut pe masa decît linte cu linte.
La rîndul sau. după ce şi-a pus hainele pe care le purta în ziua răpirii - deşi îi rămăseseră strimte pentru ca se îngrăşase din cauza sedentarismului şi a alimentaţiei nepotrivite —. Pacho s-a aşezat pe pat sa asculte ştirile şi sa fumeze, aprinzîndu-şi ţigara după ţigara. A auzit tot felul de versiuni despre eliberarea sa. A auzit rectificările, chiar şi minciunile colegilor săi, năuciţi de tensiunea aşteptării. Cineva povestea, de pilda, că fusese zărit într-un restaurant, cînd, de fapt, era vorba despre un frate de-al său.
A recitit notele editoriale, comentariile, informaţiile despre evenimentele de zi cu zi pe care le scrisese ca să nu-şi uite meseria, gîndindu-se că le va publica, după ce va ieşi, în chip de mărturii despre captivitate. Erau peste o sută. Le-a citit gardienilor un articol scris în decembrie, cînd clasa politică tradiţională începuse să tune şi să fulgere împotriva legitimităţii Adunării Constituante. Pacho a înfierat-o şi el cu o energie şi cu un spirit de independenţă care, fără îndoială, erau rodul reflecţiilor din timpul captivităţii. „Toţi ştim cum se obţin voturi în Columbia şi cum au fost aleşi mulţi dintre parlamentari", spunea el într-o notă. în opinia sa, I
256
cumpărarea voturilor se intensificase în toată ţara, în special pe litoral; tombolele cu aparate electrocasnice în schimbul favorurilor electorale erau la ordinea zilei şi mulţi dintre cei aleşi îşi obţineau mandatul prin tot felul de alte tertipuri politice, cum ar fi comisioanele pentru salariile bugetarilor şi ajutoarele parlamentare. De aceea — mai spunea el —, cei aleşi erau totdeauna aceleaşi persoane care, „confruntate cu posibilitatea de a-şi pierde privilegiile, se văicăresc acum". Şi încheia cu un atac care îl viza pe el însuşi: „Imparţialitatea

mediilor de comunicare în masă - inclusiv a ziarului *El Tienipo* — pentru care s-au dus atîtea lupte şi care începea să-si croiască drum în viaţa publică a ţării, s-ă risipit în vînt".
Totuşi, cea mai surprinzătoare a fost înseninarea despre reacţiile clasei politice faţă de organizaţia M-l9, cînd aceasta a obţinut peste zece la suta din voturi pentru Adunarea Constituanta. „Agresivitatea politică împotriva organizaţiei M-l9, scria el, ignorarea (ca sa nu spun discriminarea) ei în mediile de comunicare demonstrează cît de departe sîntem de toleranţa şi cît de mult mai avem de făcut pentru a moderniza ceea ce este mai important: mentalitatea noastră." Aşa, de pildă, clasa politică salutase participarea la alegeri a vechilor gherile doar ca să treacă drept democratică, dar cînd voturile au depăşit procentul de zece la sută, s-a dezlănţuit în insulte împotriva lor. Şi încheia în stilul bunicului său, Enrique Santos Montejo (Calibăn), comentatorul cel mai citit din istoria gazetăriei naţionale: „Un anumit segment foarte specific şi conservator al columbienilor a omorît tigrul si s-a speriat de pielea lui". Nimic nu putea fi mai surprinzător la cineva care se remarcase încă din şcoala primara ca un reprezentant precoce al dreptei romantice.
Le-a rupt pe toate, în afară de trei, pe care a decis să le păstreze din motive inexplicabile chiar şi pentru el. A mai păstrat, de asemenea, ciornele mesajelor adresate rudelor şi preşedintelui republicii şi pe aceea a testamentului sau. Ar fi vrut să ia cu el lanţul cu care era legat de pat, gîndindu-se că sculptorul Bernardo Salcedo ar fi putut face din el o operă de artă, dar gardienii nu i-au permis, de teama eventualelor amprente care i-ar fi putut da de gol.
Maruja, în schimb, n-a vrut să păstreze nici o amintire din acel trecut atroce pe care îşi propunea să-l ştează cu buretele din viaţa
257
sa. Dar pe la şase după-amiază, cînd uşa a început să se deschidă din exterior, şi-a dat seama cît de mult aveau să-i marcheze viaţa acele şase luni de suferinţa amară. De la moartea Marinei şi de la plecarea lui Beatriz, aceea era ora eliberărilor sau a execuţiilor: la fel în ambele cazuri. A aşteptat cu inima cît un purice formula sinistra a ritualului: „Plecăm, pregătiţi-vă". Era *Doctorul,* însoţit de adjunctul său, care venise s-o vadă în ajun. Amîndoi păreau grăbiţi din cauza orei înaintate.
- Hai, gata! a zorit-o *Doctorul.* Mai repede!
îşi imaginase de atîtea ori clipa aceea, încît s-a simţit cuprinsa de o ciudată dorinţa de a trage de timp şi a întrebat de inelul ei.
— 1l-am dat cumnatei dumneavoastră, a spus adjunctul.
- Nu e adevărat, a răspuns Maruja cît se poate de calma. După ce a plecat ea, mi-aţi spus că l-aţi văzut şi că se află la loc sigur.
Poate ca inelul nu o interesa chiar aşa de mult, dar ţinea neapărat» sa-l facă de rîs pe celălalt în faţa superiorului său. Dar acesta, presat de timp, s-a făcut că nu pricepe despre ce era vorbă. Majordomul şi nevastă-sa i-au adus Marujai sacoşa cu obiectele personale şi cadourile primite de la diverşi gardieni de-a lungul captivităţii: felicitările de Crăciun, treningul, prosopul, nişte reviste şi cîteva cărţi. Tinerii cuminţi şi paşnici care îi purtaseră de grijă în ultimele zile nu aveau ce să-i dea decît medalioane şi iconiţe cu sfinţi. O implorau însă să se roage pentru ei, să-şi amintească de ei, să facă ceva ca să-i scape de viaţa aceea ticăloasă.
— Tot ce doriţi, le-a spus Maruja. Dacă vreodată aveţi nevoie de mine, căutaţi-mă şi eu o sa vă ajut.
Doctorul n-a vrut să rămînă măi prejos: „Ce i-aş putea da eu ca amintire?", s-a întrebat în sinea lui, scotocindu-se prin buzunare. A scos un cartuş gol de 9 milimetri şi i l-a dat Marujai.
- lata, i-a spus, mai degrabă serios decît în glumă. Glonţul cu care nu v-am împuşcat.
N-a fost uşor s-o scoată pe Maruja din braţele majordomului şi ale lui Damaris, care şi-a ridicat masca pînă la nas ca s-o sărute şi s-o roage să n-o uite. Maruja a rămas sincer emoţionată. Era, la urma urmei, sfîrşitul celor măi lungi şi mai atroce zile din viaţa ei, dar şi clipa cea mai fericită pe care o trăise vreodată. 258
I-au pus pe cap o cagula, probabil cea mai jegoasă pe care au găsit-o. I-au pus-o invers, cu găurile pentru ochi la spate, iar ea nu şi-a putut reprima gîndul ca tot aşa se întîmplase şi cu Marina cînd a fost dusa la moarte. S-a lăsat condusă, tîrîndu-şi picioarele prin bezna, pînă la un automobil la fel de confortabil ca şi cel folosit la răpirea ei, unde a fost aşezată în acelaşi loc, în aceeaşi poziţie şi cu aceleaşi precauţii: cu capul pe genunchii unui bărbat, ca să nu fie văzută de afară. I-au atras atenţia că pe drum erau mai multe posturi de control ale poliţiei, aşa că trebuia să-şi scoată cagula şi să se comporte firesc dacă erau cumva opriţi.
La ora unu, Villamizar a luat prînzul cu fiul său, Andres. La doua şi jumătate, s-a culcat ca să-şi facă siesta, pentru că rămăsese în urmă cu somnul, şi a dormit pînă la cinci şi jumătate. La şase, tocmai ieşise de sub duş şi voia să se îmbrace ca sa-şi aştepte soţia, când a sunat telefonul. A ridicat receptorul de pe noptieră şi abia a apucat să spună: „Alo?" O voce necunoscută l-a întrerupt: „Va sosi imediat după ora şapte. Chiar acum pleacă". Şi a închis. A fost un anunţ neprevăzut, pentru care Villamizar a rămas recunoscător. L-a chemat pe portar ca să se asigure ca automobilul său era în curte, iar şoferul gata de plecare.

S-a îmbrăcat într-un costum închis si şi-a pus o cravată cu romburi de culoare deschisă pentru a-şi întîmpina soţia. Arăta mai zvelt ca niciodată deoarece slăbise patru kilograme în şase luni. La şapte seara, şi-a făcut apariţia în salon ca să mai stea de vorbă cu ziariştii pînă la sosirea Marujăi. Tot acolo se aflau cei patru copii ai ei şi fiul amîndurora, Andres. Lipsea doar Nicolăs, muzicianul familiei, care urma să sosească de la New York peste cîteva ore. Villamizar s-a aşezat pe scaunul cel mai apropiat de telefon.
Măruja mai avea atunci doar cinci minute pînă la eliberare. Spre deosebire de seara răpirii, călătoria spre libertate a fost rapida şi fără complicaţii. La început, au străbătut un drum desfundat, cu multe serpentine, nerecomandabil pentru un automobil de lux. Măruja a dedus din cele discutate în maşină că, în afară de bărbatul de lîngă ea, se mai afla un altul lîngă şofer. Nici unul nu părea să

fie *Doctorul.* După vreun sfert de ceas, au obligat-o sa se întindă pe podea şi s-au oprit cam cinci minute, dar ea nu a ştiut din ce motiv. Apoi, au pătruns pe un bulevard mare, ce vuia de zgomotele circulaţiei intense de la ora şapte, şi au virat fără nici un incident pe un al doilea bulevard. Pe neaşteptate, după nici trei sferturi de ora de la plecare, maşina a frînat brusc. Bărbatul de lîngă şofer i-a dat Marujăi un ordin disperat:
— Coborîţi acum, repede!
Cel care era lingă ea a încercat s-o scoată din automobil. Măruja s-a împotrivit.
- Nu văd nimic, a strigat.
A vrut să-şi scoată bandajul, dar o mînă brutală a împiedicat-o. „Aşteptaţi cinci minute înainte de a vi-l scoate", i-ă strigat bărbatul şi a îmbrincit-o afara din maşina. Măruja *a* avut brusc senzaţia de vertij şi, îngrozită, a crezut că o aruncaseră într-un hau. Cînd a simţit pămîntul tare sub picioare, i-a venit inima la loc. în timp ce aştepta ca maşina sa se îndepărteze, şi-a dat seamă că se afla pe o stradă puţin circulată. Şi-a scos bandajul cu cea mai mare precauţie, si, cînd a zărit printre copaci casele cu primele ferestre luminate, a ştiut ca era cu adevărat liberă. Se făcuse ora şapte şi douăzeci şi nouă de minute şi trecuseră o sută nouăzeci şi trei de zile din seara în care fusese răpită.
Pe bulevardul pustiu se apropia o maşină care a întors şi a parcat lîngă trotuarul de vizavi, chiar în dreptul Mărujăi. Ea s-a gîndit, ca şi Beatriz la vremea sa, că o astfel de coincidenţă nu prea eră cu putinţă. Cu siguranţă, maşina aceea fusese trimisa special de răpitori pentru a se asigura că totul se va sfîrşi cu bine. Măruja s-a apropiat de geamul din dreptul şoferului.
- Vă rog, i-ă spus, sînt Măruja Pachon. Tocmai am fost eliberata. Nu voia decît să fie ajutata sa găsească un taxi. Dar bărbatul a
scos un strigat de uimire. Cu cîteva minute mai devreme, ascultînd la radio ştirile despre eliberările iminente, îşi spusese: „Ce-ar fi sa dau peste Francisco Santos căutînd o maşina?" Măruja era nerăbdătoare sa-i vadă pe ai ei, dar s-a lăsat condusa pînă la casa de vizavi ca sa dea un telefon.
Stăpîna casei, copiii, toţi au îmbraţişat-o cu strigate de bucurie cînd au recunoscut-o. Maruja se simţea ca anesteziată şi tot ce se petrecea în jurul ei i se părea încă o înşelătorie pusă la cale de răpitori. Şoferul maşinii se numea Manuel Caro şi era ginerele proprietarului casei, Augusto Borrero, a cărui soţie, o veche activista a partidului Nuevo Liberalismo, lucrase cu Maruja la campania electorală a lui Luis Carlos Galăn. Dar Maruja vedea viaţa din afară, ca pe un ecran de cinematograf. A cerut un rachiu — niciodată n-a ştiut de ce — şi l-a dat pe gît dintr-o înghiţitură. Abia atunci a sunat acasă, dar, cum nu-şi mai amintea bine numărul, a trebuit sa-l formeze de mai multe ori. In sfîrşit, o voce de femeie a răspuns imediat: „Cine e?" Maruja a recunoscut-o şi a spus fără urmă de dramatism:
— Alexandra, fetiţa mea dragă! Alexandra a strigat:
— Mama! Unde eşti?
Alberto Villamizar sărise de pe scaun cînd sunase telefonul, dar n-a mai putut ajunge sa-l ia din mina Alexandrei, care, din întîm-plare, tocmai trecea pe aproape. Maruja a început să-i dicteze adresa, dar cum ea nu avea la îndemîna creion şi hîrtie, Villamizar i-a luat receptorul si a salutat-o pe Maruja cu o naturaleţe uluitoare:
- Bună, scumpa mea. Ce faci? Maruja i-a răspuns pe acelaşi ton:
— Foarte bine, dragul meu, nu-i nici o problemă.
El avea hîrtie şi creion pregătite anume pentru acel moment, aşa că a notat adresa în timp ce Maruja i-o dicta, dar, nefiind prea bine lămurit, a rugat-o să-i dea la telefon pe cineva din familie. Soţia lui Borrero i-a dat toate lămuririle de care avea nevoie.
- Mii de mulţumiri, a spus Villamizar. Nu e departe. Vin imediat. A uitat sa închidă telefonul, căci voinţa de fier şi stăpînirea de
sine pe care şi le păstrase în acele luni nesfîrşite de încordare l-au părăsit dintr-o dată. A coborit scările sărind cîte două trepte deodată şi a traversat în goană holul blocului, urmat de avalanşă de ziarişti înarmaţi cu echipamentele lor de război. Alţii, venind din sens opus, au fost gata-gata să-l trînteasca la intrare.
- I-au dat drumul Marujăi, le-a strigat tuturor. Veniţi după mine!

A urcat în maşină trîntind atît de tare portieră încît şoferul care moţăia pe scaun s-a speriat. „Mergem după doamna", a spus Villamizar. I-a dat adresă: bulevardul diagonal 107, nr. 27-73. „E o casa alba, pe strada paralelă cu autostrada", a precizat el. Dar a spus-o cu o asemenea grabă, încît şoferul n-a înţeles prea bine şi a apucat-o într-o direcţie greşita. Villamizar i-a atras atenţia cu o brutalitate care nu-i stătea în fire.
— Fii atent ce faci! a ţipat. Trebuie sa ajungem în cinci minute. Şi dacă te rătăceşti cumva, să ştii ca te scopesc!
Şoferul, care împărtăşise cu el cumplita dramă a răpirii, nu s-a supărat. Villamizar s-a calmat şi l-a călăuzit pe drumul cel mai scurt si mai puţin aglomerat, deoarece, pe măsura ce i se explica adresa la telefon, îşi schiţase în minte traseul, ca sa fie sigur că nu se va rătăci. Eră cea mai proasta ora pentru circulaţie, dar nu şi cea mai proasta zi.
Andres demarase şi el imediat, împreună cu vărul său, Gabriel, pe urmele caravanei de ziarişti care îşi croiau drum printre maşini cu alarme false şi trucuri de ambulanţe. Deşi era un şofer experimentat, a rămas blocat pe traseu. A renunţat să-şi continue drumul, în schimb, Villamizar a ajuns în timpul record de cincisprezece minute. N-a fost nevoie să caute casa, deoarece unii dintre ziariştii care se aflaseră în apartamentul său încercau acum să-l convingă pe stăpînul casei să-i lase să intre. N-a avut timp să salute pe nimeni, pentru că soţia acestuia l-a recunoscut şi i-a arătat scările.
- Pe aici, i-a spus.
Maruja se afla în dormitorul principal, unde fusese lăsată sa se aranjeze pînă la sosirea soţului ei. Cînd intrase, se trezise nas în nas cu o fiinţă necunoscută şi grotescă: era chiar imaginea ei din oglindă. Puhavă, cu pleoapele umflate din cauza nefritei, cu obrazul searbăd şi ofilit după şase luni de trai în semiobscuritate. Din două salturi, Villamizar a fost sus. A deschis prima uşă care i-a ieşit în cale, dar era camera copiilor, plina de păpuşi şi de biciclete. Atunci, a deschis uşa din faţa şi a vazut-o pe Maruja aşezată pe pat, cu sacoul în carouri pe care îl purta cînd plecase de-acăsă în ziua răpirii, şi proaspăt machiata pentru el. „A intrat ca o vijelie", a spus Maruja. Ea i-a sărit de gît şi au rămas îmbrăţişaţi o vreme, fără262
sa scoată un cuvînt. I-a trezit din extaz hărmălaia ziariştilor care izbutiseră să învingă rezistenţa stăpînului casei şi invadaseră locul. Măruja s-a speriat. Villamizar a zîmbit amuzat:
— Sînt colegii tăi.
Măruja era consternată. „Nu mă mai văzusem în oglindă de şase luni", a povestit mai tîrziu. I-a zîmbit propriei imagini, dar nu era ea. S-a îndreptat de şale, şi-a strîns părul la spate cu elasticul, şi-a refăcut cît de cit machiajul, cu speranţa că femeia din oglindă va ajunge să semene cu imaginea pe care ea însăşi o avea despre sine cu şase luni în urmă. N-a reuşit.
— Arăt groaznic, a spus şi i-a arătat soţului degetele deformate şi umflate. Nu mi-ăm dat seama pentru că mi-au luat inelul.
— Araţi perfect, i-a spus Villamizar.
A luat-o de umăr şi a condus-o în salon.
Ziariştii i-ău asaltat cu camere, lumini şi microfoane. Măruja a rămas orbită. „Nu vă grăbiţi, băieţi, le-a spus. Cînd o să ajungem la noi acasă, o să vorbim mai pe îndelete." Au fost primele sale cuvinte.
Buletinele de la şapte seara n-au transmis nici o ştire, dar preşedintele Gaviria a aflat cîteva minute mai tîrziu, graţie serviciului de monitorizare prin radio, că Măruja Pachon fusese eliberată. A pornit spre locuinţa ei împreună cu Mauricio Vargas, dar au lăsat pregătit comunicatul oficial privind eliberarea lui Francisco Santos, care trebuia să aibă loc dintr-un moment într-altul. Mauricio Vargas îl citise cu voce tare în faţa reportofoanelor ziariştilor, cu condiţia să nu fie transmis atîta timp cît nu va fi dată ştirea oficială.
La ora aceea, Măruja se afla în drum spre casă. Cu puţin timp înainte de a sosi, s-ă răspîndit zvonul că Pacho Santos fusese eliberat, iar ziariştii au slobozit din lanţ comunicatul oficial, care a zbughit-o ca din puşcă, apărind cu hămăieli de bucurie pe toate posturile.
Preşedintele şi Mauricio Vargas l-au auzit în timp ce se aflau în maşina şi s-au felicitat ca au avut ideea să-l înregistreze. Dar cinci minute mai tîrziu, ştirea a fost dezminţită.
— Mauricio, a exclamat Gaviria, ce dezastru!
263
Nu mai era nimic de făcut, decît să aştepte, cu speranţa că ştirea va fi confirmată de fapte, între timp, nemaiputînd ramîne în apartamentul lui Villamizar din cauza mulţimii bulucite înăuntru, au fost invitaţi în cel al lui Azeneth Velăzquez, la etajul de deasupra, ca să aştepte acolo adevărata eliberare *a* lui Pacho, după alte trei eliberări neconfirmate.
Pacho Santos tocmai auzise ştirea despre eliberarea Marujăi, pe cea prematură privitoare la a sa, dar şi ştirea despre gafa guvernului, în clipa aceea, în cameră a intrat bărbatul care îi vorbise de dimineaţă, l-ă luat de braţ şi l-a condus, fără să-i acopere ochii, la parter. Ajuns acolo, şi-ă dat seama că toate camerele erau goale, iar unul dintre gardieni i-a povestit printre hohote de rîs că mutaseră mobilele cu un camion ca să nu măi plătească chiria pe ultima lună. S-au îmbrăţişat cu toţii la despărţire şi i-au mulţumit lui Pacho pentru tot ce învăţaseră de la el. Replica lui Pacho a fost sinceră:

— Şi eu am învăţat multe de la voi.
Odată ajunşi în garaj, i-au dat o carte ca să-şi acopere faţa cu ea ca şi cum ar fi citit şi i-ău înşirat tot pomelnicul cu instrucţiuni. Dacă dădeau nas în nas cu poliţia, trebuia să sară din maşină, pentru că ei să poată părăsi locul cit măi repede. Şi cea mai importantă: nu trebuia să spună că fusese închis la Bogota, ci într-un loc aflat la trei ore depărtare, unde se ajungea pe un drum accidentat. Dintr-un motiv cumplit: ştiau prea bine că Pacho era suficient de perspicace ca să-şi formeze o idee despre poziţia casei şi nu trebuia s-o dezvăluie, pentru că, în timpul lungilor zile ale captivităţii, gardienii convieţuiseră cu vecinii fără să-şi ia nici o măsură de precauţie.
— Dacă o să povestiţi ceva, a încheiat responsabilul operaţiunii, va trebui să-i omorîm pe toţi, ca să nu ne recunoască după aceea.
în dreptul postului de control de la intersecţia dintre bulevardul Boyacă şi strada 80, motorul s-a oprit. S-au chinuit să-l pornească de două, de trei, de patru ori, şi la a cincea încercare, au reuşit. Pe toţi i-au trecut sudori reci. Două străzi mai încolo, i-au luat prizonierului cartea şi l-au lăsat la colţ cu trei bancnote de cîte două mii de pesos pentru taxi. S-a urcat în primul care a trecut, condus de un şofer tînăr şi simpatic, care n-ă vrut să-i ia nici un ban şi şi-a264
croit drum claxonînd şi chiuind de bucurie prin mulţimea care aştepta la uşa casei. Pentru gazetarii din presa de scandal, a fost o adevărată deziluzie: se aşteptau să întîmpine un bărbat gălbejit, sfrijit si descurajat după două sute patruzeci şi patru de zile de detenţie, şi au dat peste un Pacho Santos reîntinerit pe dinăuntru şi pe dinafară, mai gras, mai zăpăcit şi cu o pofta mai mare de viaţa ca oricînd. „Ni l-au dat înapoi exact aşa cum era înainte", a declarat varul lui, Enrique Santos Calderon. Cineva, molipsit de umorul familiei, a spus: „I-ar fi prins bine sa mai stea încă şase luni".
Maruja se afla de-acum acasă. Sosise însoţita de Alberto, urmărită de echipele mobile de radio şi de televiziune, care îi depăşeau, îi precedau, transmiţînd în direct din blocajele de pe străzi. Şoferii care le urmăreau la radio peripeţiile îi recunoşteau cînd treceau pe lingă ei şi-i salutau cu claxoanele care răsunau ca nişte dangăte de clopot, pîna cînd ovaţiile s-au generalizat de-a lungul întregului drum.
Andres Villamizar intenţionase să se întoarcă acasă cînd se rătăcise de tatăl său, dar condusese cu atîta neatenţie, încît motorul maşinii s-a desprins, iar bara pe care se sprijinea s-a rupt. A lăsat-o în grija agenţilor de la postul de poliţie cel mai apropiat şi a oprit primul automobil care a trecut: un BMW gri închis, condus de un înalt funcţionar foarte simpatic, care asculta ştirile transmise la radio. Andres s-a prezentat, i-a povestit în ce încurcătură se afla şi l-a rugat sa-l duca, daca putea, cît mai aproape de casă.
- Urcaţi, i-a spus, dar vă avertizez ca dacă tot ce mi-aţi povestit e o gogoriţă, n-o să vă fie bine.
La intersecţia dintre şoseaua 7 cu strada 80, l-a ajuns din urmă o prietenă cu un Renault vechi. Andres şi-a continuat drumul cu ea, dar maşina şi-a dat duhul pe panta şoselei de centură. Andres s-a cocoţat cu chiu cu vai în ultimul jeep alb al reporterilor de la radiodifuziunea naţională R.C.N.
Drumul spre casă era blocat de automobilele şi de mulţimea vecinilor care ieşeau în stradă. Maruja şi Villamizar au hotărît a-tunci să renunţe la maşina şi sa străbată pe jos cei o sută de metri pe care îi mai aveau de parcurs. Fără să-şi dea seama, au coborît chiar în locul de unde fuseseră răpite cele două femei. Primul chip pe
265
care l-a recunoscut Maruja în mulţimea înflăcărată a fost cel al Măriei del Rosario Ortiz, realizatoarea şi directoarea emisiunii *Columbia fi revendică,* care, pentru prima data de la premieră, nu s-a mai transmis în seara aceea din lipsă de subiect. Imediat, l-a zărit pe Andres, care sărise din jeep şi tocmai încerca sa ajungă acasă în clipa în care un ofiţer de poliţie, înalt şi bine făcut, a ordonat ca strada sa fie închisă. Andres a avut inspiraţia sa-l privească drept în ochi si sa-i spună pe un ton ferm:
— Sînt Andres.
Ofiţerul nu ştia nimic despre el, dar l-a lăsat să treacă. Maruja l-a recunoscut cînd alerga spre ea şi s-au îmbrăţişat în mijlocul ropotelor de aplauze. A fost nevoie de intervenţia patrulelor ca să le facă loc. Maruja, Alberto şi Andres au început sa urce panta cu inima strînsa si emoţia i-a biruit cu totul. Pentru prima data i-au podidit lacrimile pe care tustrei îşi propuseseră să şi le stăvilească. Şi chiar aveau de ce: cît cuprindea! cu privirea, cealaltă mulţime, a bunilor vecini, scosese steaguri la ferestrele clădirilor mai înalte şi saluta cu o primăvară de batiste albe şi cu nesfîrşite ovaţii triumfatoarea aventură a reîntoarcerii acasă.

EPILOG

A doua zi, la noua dimineaţa, aşa cum rămăsese stabilit, Villa-mizar a aterizat la Medellîn fără să fi dormit nici măcar un ceas. Fusese un chef de zile mari. La patru dimineaţa, cînd au reuşit să ramîna singuri în apartament, Maruja si el erau aşa de surescitaţi de întîmplările zilei, încît n-au mai plecat din salon şi şi-au povestit pîna în zori amintirile din acele luni, pe care nu avuseseră cum să si le împărtăşească. La ferma La Loma a fost primit ca de obicei, cu masa întinsă, stropită, de data aceasta, cu şampania eliberării. A fost însă un respiro de scurta durată, pentru că, acum, cel care se grăbea mai tare era Pablo Escobar, ascuns în cine ştie ce ungher din lume, lipsit de scutul ostaticilor. Noul său emisar era un bărbat foarte înalt, volubil, blond, cu nişte mustăţi aurii, poreclit Frumuşelul, şi care fusese învestit cu puteri depline la tratativele duse în vederea capitulării.
Din dispoziţia preşedintelui Cesar Gaviria, toate dezbaterile pe marginea problemelor juridice cu avocaţii lui Escobar fuseseră încredinţate doctorului Carlos Eduardo Mejîa, care îl ţinea în permanenţă

la curent pe ministrul de Justiţie. Pentru predarea pro-priu-zisă, Mejia urma şa acţioneze de comun acord cu Rafael Pardo, ca reprezentant al guvernului, în timp ce, de cealaltă parte, urmau să participe Jorge Luis Ochoa, Frumuşelul şi, din umbră, Escobar însuşi. Villamizar continua să fie un intermediar activ din partea guvernului, iar părintele Garcfa Herreros, care era un268
garant moral pentru Escobar, urma sa intervină în cazul în care s-ar fi ivit obstacole de ultimă oră.
Graba cu care Escobar îi ceruse lui Villamizar sa vina la Medellm chiar a doua zi după eliberarea Marujăi lasă sa se înţeleagă ca predarea avea sa fie imediata, dar foarte curînd s-a văzut ca nu, el mai avea chef sa se joace de-a formalităţile si sa mai tragă astfel de timp. Cea mai mare preocupare a tuturor, si a lui Villamizar mai mult decît a oricui, era ca lui Escobar să nu i se întîmple nimic înainte de a se preda. Şi chiar aveau de ce sa fie îngrijoraţi: Villamizar ştia ca Escobar sau supravieţuitorii acestuia l-ar fi făcut sa plătească cu viaţa daca asupra lui ar fi planat cea mai mică bănuială că si-a încălcat cuvîntul. Gheaţa a spart-o Escobar însuşi cînd i-a telefonat la ferma si a intrat direct în subiect:
— Doctore Villa, sînteţi mulţumit?
Villamizar, care nu-l văzuse si nu-l auzise niciodată, a rămas impresionat de calmul deplin al vocii, care nu lăsa să se întrevadă nici cea mai mică urmă a aureolei sale de personaj mitic. „Vă mulţumesc că aţi venit", a continuat Escobar, fără să aştepte răspunsul, cu dicţia aceea aspră a locuitorilor din bidouvilurile Medellîn-ului, care-i accentua şi mai mult condiţia terestră. „Dumneavoastră sînteţi un om de cuvînt si n-ăveaţi cum sa mă decepţionaţi." Şi imediat a atacat problema care îl interesa:
— Să stabilim cum anume va decurge predarea mea.
în realitate, Escobar ştia foarte bine cum avea s-o facă, dar, poate, voia să mai treacă în revistă toate etapele cu un bărbat în care îşi pusese atunci toate speranţele. Avocaţii lui şi şeful Direcţiei Generale de Anchetă Penală, uneori în mod direct, alteori prin intermediul directoarei secţiei regionale, dar totdeauna sub coor-donarea ministrului de Justiţie, discutaseră fiecare detaliu în parte. Odată clarificate aspectele juridice ce decurgeau din interpretările diferite pe care fiecare le dădea decretelor prezidenţiale, punctele esenţiale se reduseseră la trei: închisoarea, personalul închisorii şi rolul poliţiei şi al armatei.
închisoarea — vechiul Centru pentru Reabilitarea Persoanelor Dependente de Droguri din Envigado — era aproape terminata. Villamizar şi Frumuşelul au vizitat-o la cererea lui Escobar a doua
269
zi după eliberarea Marujăi şi a lui Pacho Santos. Aspectul era, mai degrabă, deprimant, din cauza molozului îngrămădit prin toate ungherele şi a distrugerilor provocate de ploile nesfîrşite din acel an. Problema dispozitivelor de securitate era rezolvată. Exista un gard dublu, înalt de doi metri optzeci, format din cincisprezece şiruri de sîrma conectate la o sursă de curent de cinci mii de volţi, şi şapte gherete de supraveghere, pe lingă cele doua existente la intrare. Aceste două tipuri de instalaţii urmau să fie suplimentate cu altele, atît pentru a-l împiedica pe Escobar să fugă, cît şi pentru a împiedica orice încercare de a-l asasina.
Singura obiecţie pe care a adus-o Villamizar viza baia îmbrăcata în faianţă italienească de lingă camera destinata lui Escobar. A recomandat, aşadar, să fie înlocuită - şi chiar a fost modificată - cu o decoraţie mai sobră. Concluzia raportului său a fost şi mai sobră: „Arată că o închisoare pe cinste", într-adevăr, splendoarea ca de basm care avea sa scandalizeze întreaga ţara şi jumătate din omenire, compromiţînd, în cele din urmă, prestigiul guvernului, a fost impusă ulterior, dinăuntru, printr-o uluitoare operaţiune de mituire şi intimidare.
Escobar i-a cerut lui Villamizar numărul unui telefon nesupravegheat din Bogota, ca să stabilească împreuna detaliile concrete ule predării, iar el i l-a dat pe cel al vecinei de la etajul superior, Azeneth Velăzquez. I s-a părut că nici unul nu putea fi mai sigur decît acesta, la care sunau la orice oră din zi său din noapte scriitori şi artişti destul de lunatici ca să scoată din pepeni pe oricine, oricît de dat naibii ar fi fost.
Formula eră simplă şi lipsita de riscuri: o voce necunoscută suna acasă la Villamizar şi-i spunea: „Peste cincisprezece minute, doctore". Villamizar urca fără să se grăbească în apartamentul lui Azeneth şi, după cincisprezece minute, suna Pablo Escobar în persoană. Odată, Villamizar a întîrziăt din cauza liftului, iar Azeneth a răspuns la telefon. O voce aspră, de ţăran antioquian, a întrebăt-o de doctorul Villamizar.
— Nu locuieşte aici, a spus Azeneth.
— Nici o grijă, i-a răspuns antioquianul cu o voce surîzătoare. Tocmai urca. 270
271
Cel care vorbea era chiar Pablo Escobar, pe viu şi în direct, dar Azeneth nu va afla asta niciodată decît daca va citi această carte. Villamizar a încercat să-i spună adevărul chiar în acea zi, dintr-un spirit de loialitate elementara, dar ea — care nu se lăsa convinsa cu una, cu doua — şi-a astupat urechile.
— Nu vreau sa mai aud nici un cuvinte!. Faci ce vrei în casa mea, dar mie sa nu-mi povesteşti.
în vremea aceea, Villamizar făcuse mai multe călătorii la Me-dellfn. De la Hotelul Intercontinental îi telefona Măriei Lia, iar ea îi trimitea o maşină care să-l aducă la ferma La Loma. într-una din primele călătorii o luase şi pe Maruja, ca

să mulţumească familiei Ochoa pentru ajutorul acordat. La prînz, a venit vorba despre inelul cu smaralde şi diamante minuscule care nu-i fusese înapoiat în seara eliberării. Villamizar le mai povestise despre asta, iar familia Ochoa i-a trimis un mesaj lui Escobar, dar n-a primit nici un răspuns. Frumuşelul, care era de faţa, a sugerat posibilitatea de a-i dărui unul nou, dar Villamizar i-a explicat că Maruja îşi dorea inelul mai degrabă pentru valoarea sa afectiva. Frumuşelul a promis să discute această problemă cu Escobar.
Primul telefon pe care acesta l-a dat acasă la Azeneth a fost în legătură cu una dintre emisiunile programului *Minutul lui Dumnezeu,* în care părintele Garcîa Herreros l-a făcut pornograf înrăit şi l-a somat să se întoarcă pe calea Domnului. Nimeni n-a înţeles o asemenea schimbare bruscă. Escobar credea că părintele se întorsese împotriva lui dintr-un motiv deosebit de important şi şi-a condiţionam predarea de o explicaţie imediată şi publică. Partea proastă era că oamenii lui acceptaseră să se predea îndemnaţi de încrederea pe care o aveau în cuvîntul preotului. Villamizar l-a dus la fermă şi, de acolo, părintele i-a dat lui Escobar toate lămuririle prin telefon. Potrivit lui, la înregistrarea emisiunii se strecurase o eroare de montaj, din pricina căreia a apărut pe post spunînd ceea ce, de fapt, nu spusese. Escobar a înregistrat convorbirea, a repro-dus-o în faţa trupei sale şi a rezolvat criza.
Dar mai lipsea ceva. Guvernul insistase asupra următoarelor propuneri: patrule mixte formate din membri ai armatei şi ai gărzii naţionale în exteriorul închisorii, tăierea pădurii din preajmă, pentru
a amenaja în locul ei un teren de trageri, şi prerogativele sale în numirea gardienilor, în cadrul unui comitet tripartit format din guvernul central, municipiul Envigado şi Parchet, întrucît era vorba de o închisoare municipală şi naţională. Escotaar s-a opus implicării gardienilor pentru că, astfel, duşmanii lui îl puteau asasina chiar în închisoare. A respins patrulele mixte, deoarece — aşa cum susţineau avocaţii săi —, în conformitate cu regulamentul penitenciarelor, forţele de ordine publică nu aveau acces în interiorul închisorilor. S-a opus tăierii pădurii din vecinătate, mai întîi, pentru că, astfel, elicopterele puteau zbura la mică altitudine, iar, în al doilea rînd, deoarece, după el, un teren de trageri era un poligon în care urmau să fie folosiţi drept ţinte deţinuţii. Pînă la urmă, l-au convins că, în termeni militari, un cîmp de trageri nu e altceva decît un teren cu o bună vizibilitate a împrejurimilor. Şi acesta era, într-adevăr, avantajul Centrului pentru Persoanele Dependente de Droguri - atît pentru guvern cît şi pentru deţinuţi -, deoarece, din orice punct al clădirii, puteai cuprinde cu vedere întreaga vale şi muntele din apropiere, pentru a sesiza din timp pericolul, în ultima clipă, şeful general al Direcţiei de Anchetă Penală a venit cu propunerea să mai fie înălţat un zid blindat în jurul închisorii, în afară de gardul din sîrmă ghimpată. Escobar s-a înfuriat.
Joi, 30 mai. *El Espectador* a publicat o ştire — atribuită surselor oficiale, care se bucurau de deplina încredere a ziariştilor — despre presupusele condiţii pe care Escobar le pusese pentru predarea sa la o întîlnire între avocaţii lui şi purtătorii de cuvînt ai guvernului. Printre aceste condiţii — preciza ziarul —, cea mai spectaculoasă era exilarea generalului Maza Marquez şi destituirea generalilor Miguel Gomez Padilla, comandantul Poliţiei Naţionale, şi Octavio Vargas Silva, comandantul Direcţiei de Cercetări Judiciare a Poliţiei (Dijin).
Preşedintele Gaviria l-a convocat în biroul său pe generalul Maza Marquez ca să se lămurească asupra provenienţei ştirii, pe care persoane apropiate guvernului i-o atribuiau acestuia, întrevederea a durat o jumătate de ora şi, cunoscîndu-i pe amîndoi, e imposibil de imaginat care din ei a fost cel mai calm. Cu vocea sa mîngîietoare şi tărăgănată de bariton, generalul a făcut o expunere272
detaliata a cercetărilor pe care le întreprinsese asupra cazului. Preşedintele l-a ascultat într-o tăcere deplina. Douăzeci de minute mai tîrziu, s-au despărţit. A doua zi, generalul i-a trimis preşedintelui o scrisoare oficiala de şase coli, în care repeta absolut tot ce spusese în ajun pentru ca, astfel, afirmaţiile sale sa rămînă consemnate într-un document istoric.
Conform investigaţiilor făcute — se spunea in scrisoare —, sursa ştirii era Martha Nieves Ochoa, care, cu cîteva zile mai înainte, o transmisese, in exclusivitate, redactorilor de la secţia juridică a ziarului *El Tiempo,* care nu înţelegeau cum de fusese publicata mai întîi de *El Espectador.* Reamintea, de asemenea, ca era un fervent adept al capitularii lui Pablo Escobar. îşi reafirma, totodată, loialitatea faţa de principiile, obligaţiile şi îndatoririle sale şi încheia cu aceste cuvinte: „Domnule preşedinte, din motive pe care le cunoaşteţi foarte bine, multe persoane şi chiar instituţii urmăresc subminarea statutului meu profesional, poate cu scopul de a mă pune într-o situaţie primejdioasa care sa le permită sa-şi definitiveze mai uşor planurile îndreptate împotriva mea".
Martha Nieves Ochoa a negat că ea s-ar fi aflat la originea acestor informaţii şi subiectul a fost închis. Totuşi, trei luni mai tîrziu — cînd Escobar se afla de-acum în închisoare —, secretarul general al preşedinţiei, Fabio Villegas, a primit, din partea preşedintelui, misiunea de a-l chema pe generalul Maza în biroul său. L-a invitat în Salonul Albastru şi, în timp ce străbătea încăperea dintr-un capăt într-altul, ca într-o plimbare duminicala, i-a comunicat decizia preşedintelui de a-l trece în rezerva. Maza a plecat de-acolo convins ca aceea era dovada clară a compromisului realizat cu Escobar, dezminţit însă de guvern, şi nu s-a sfiit s-o spună pe şleau: „Am fost negociat".
Oricum, chiar înainte de această întîmplare, Escobar îi comunicase ca războiul dintre ei se terminase, ca ştergea totul cu buretele şi se preda cu adevărat: renunţa la atentate, îşi desfiinţa banda şi preda dinamita. Ca dovada, i-a trimis o listă de ascunzători, unde au fost găsite şapte sute de kilograme. Mai tîrziu, din închisoare,
avea să dezvăluie brigăzii din Medellin alte ascunzători, de pe

cîteva vase mici de cabotaj, unde erau depozitate, în total, doua tone. Dar Maza nu l-a crezut niciodată. îngrijorat din cauza tergiversării predării, guvernul l-a numit în funcţia de director al închisorii pe Luis Jorge Pataquiva Silva — de fel din Boyacă -, refuzînd să apeleze la un antioquian, şi a adus douăzeci de jandarmi originari din diferite departamente ale ţarii, în afară de Antioquia. „Oricum, a spus Villamizar, dacă au de gînd sa-i mitu-iască nu mai contează de unde sînt." Escobar, obosit şi el să tot despice firul în patru, abia dacă a discutat acest aspect. La sfirşit, a rămas stabilit ca operaţiunea sa fie protejata de armata, nu de poliţie, şi sa fie luate măsuri excepţionale, astfel încît pentru ca Escobar să nu se mai teamă că i se va pune otravă în mîncarea din închisoare.
Pe de altă parte. Direcţia Naţională a Penitenciarelor a instituit acelaşi regim al vizitelor ca şi în cazul fraţilor Ochoa Văzquez în închisoarea de maximă securitate din Itagiiî. Trezirea era la ora şapte dimineaţa, iar la opt seara, deţinuţii era încuiaţi în celulele zăvorite cu lacăt. Escobar şi tovarăşii săi puteau fi vizitaţi de femei, în fiecare duminica, de la opt dimineaţa la două după-amiază; de bărbaţi, sîmbata, iar de minori, în prima şi a treia duminica din fiecare luna.
în zorii zilei de 9 iunie, efective ale batalionului de poliţie militară din Medellîn au înlocuit grupul de cavalerie care supraveghea împrejurimile, au montat un impresionant dispozitiv de securitate, au evacuat din munţii aflaţi în preajmă persoanele străine şi au preluat controlul deplin asupra pămîntului şi al văzduhului. Nu mai era loc pentru nici un fel de pretexte. Villamizar i-a comunicat lui Escobar - cu toată sinceritatea - că îi mulţumea pentru eliberarea Marujăi, dar nu era dispus să mai rişte numai pentru că el nu voia să se predea. Şi i-a spus-o cît se poate de serios: „De acum înainte, eu, unul, nu mai răspund de ce se va întîmpla". Escobar s-a hotărît în numai două zile, cerînd, ca o ultimă condiţie, ca şi procurorul general să fie de faţă atunci cînd se va preda.
Un impediment de ultimă oră a fost cît pe ce să provoace o nouă amînare: Escobar nu avea un document oficial de identitate pentru a dovedi că el era, şi nu altul, cel care se preda. Unul dintre avocaţii lui a înştiinţat guvernul şi a solicitat, în consecinţă, un act274
de cetăţenie pentru Escobar, fără să ţină seama că, pentru a-l obţine, bărbatul cel mai căutat de toate forţele de ordine, ar fi trebuit să se prezinte personal la Oficiul de Stare Civilă. Soluţia de ultima oră a fost identificarea sa cu ajutorul amprentelor digitale şi al seriei unui act folosit pe vremuri într-un birou notarial, pe care trebuia sa-l declare pierdut.
Frumuşelul l-a trezit pe Villamizar pe 18 iunie, la miezul nopţii, ca sa urce şi să aştepte un telefon urgent. Era foarte tîrziu, dar apartamentul lui Azeneth arata ca un infern fericit, cu acordeonul lui Egidio Cuadrado şi orchestra sa de *vallenatos.* Villamizar abia şi-a croit drum cu coatele prin mulţimea fremătătoare şi frenetică a celor mai celebre VIP-uri din viaţa culturala. Azeneth, în stilul ei tipic, i-a tăiat calea:
— Ştiu cine-i tipa care te suna, i-a spus. Ai grijă ce faci, pentru că, altfel, o să te scopească cineva!
Cînd a sunat telefonul, l-a lăsat singur în dormitor, în hărmălaia care zguduia casa, Villamizar abia a izbutit să audă esenţialul:
— Gata, veniţi la Medellîn mîine, cît mai devreme.
La şapte dimineaţa, Rafael Pardo a pus la dispoziţia delegaţiei oficiale care urma să asiste la predare un avion al Aviaţiei Civile. De teama unor scurgeri de informaţii premature, Villamizar s-a prezentat acasă la părintele Garcia Herreros încă de la cinci dimineaţa. L-a găsit în oratoriu, cu poncho-ul lui fără nici o cusătură peste sutană, tocmai cînd îşi încheia slujba liturghiei.
— Ei bine, părinte, la drum, i-a spus. Plecăm la Medellîn pentru că Escobar o să se predea.
în acelaşi avion cu ei au călătorit Fernando Garcia Herreros, un nepot al preotului care îi servea drept asistent ocazional, Jaime Văzquez, de la Biroul de Informaţii, doctorul Carlos Gustavo Arrieta, procurorul general al republicii, şi doctorul Jaime Cordoba Trivino, procuror delegat pentru drepturile omului. La Aeroportul Olaya Herrera, în plin centrul Medellîn-ului, îi aşteptau Marfa Lîa şi Martha Nieves Ochoa.
275
Delegaţia oficiala a fost condusă la sediul prefecturii. Villamizar şi părintele s-au dus la apartamentul Măriei Lîa ca să ia micul dejun în timp ce erau îndeplinite ultimele formalităţi ale capitularii. Acolo au aflat că Escobar o pornise deja la drum, uneori cu maşina, alteori făcînd mari ocoluri pe jos, pentru a evita frecventele posturi de control ale poliţiei. Era expert în astfel de întîmplari neprevăzute.
Preotul era din nou cu nervii încordaţi la maximum. I-a căzut o lentilă de contacl, a călcat pe ea şi s-a enervat în aşa hal, încît Martha Nieves a trebuit sa-l duca la Optica Săn Ignacio, unde i-au rezolvat problema cu o pereche de ochelari normali. Oraşul era înţesat de pichete ale poliţiei şi au fost opriţi aproape la toate, dar nu pentru control, ci ca să i se mulţumească părintelui pentru tot ce făcea întru fericirea Medellin-ului. Căci în acel oraş, unde totul era posibil, ştirea cea mai secretă din lume era deja de domeniul public.
Frumuşelul a ajuns la apartamentul Măriei Lîa la doua şi jumătate după-amiază, îmbrăcat ca pentru o plimbare campestră, cu o jachetă subţire, potrivita mai degrabă pentru ţinuturile calde, şi cu pantofi uşori în picioare.
— Gata, i-a spus lui Villamizar. Plecam la prefectura. Dumneavoastră o luaţi pe-o parte, eu pe alta.

A plecat singur, cu maşina proprie. Villamizar, părintele Garcia Herreros şi Martha Nieves au plecat cu cea a Măriei Lîa. în faţa prefecturii, cei doi bărbaţi au coborît. Femeile au rămas să aştepte afara. Frumuşelul nu mai era expertul rece şi eficient de altădată, ci încerca să treacă neobservat. Şi-a pus nişte ochelari închişi la culoare, o caschetă de jucător de golf şi a rămas tot timpul în plan secund, în spatele lui Villamizar. Cineva care l-a văzut intrînd împreună cu preotul s-a grăbit să-i telefoneze lui Rafael Pardo ca să-i spună că Escobar — foarte blond, foarte înalt şi elegant — tocmai se predase la prefectură.
Cînd se pregăteau să plece, Frumuşelul a fost anunţat prin staţia radio că un avion se îndrepta spre spaţiul aerian al oraşului. Era o ambulanţa militară care transporta mai mulţi soldaţi răniţi într-o ciocnire cu gherilele din Urabă. Autorităţile erau îngrijorate că s-ar fi făcut prea tîrziu, pentru că elicopterele nu puteau zbura pe276 înserat, iar amînarea operaţiunii pentru a doua zi putea fi fatala. Villamizar l-a sunat atunci pe Rafael Pardo, care a pus sa fie deviat zborul cu răniţii şi a repetat ordinul categoric de eliberare a spaţiului aerian din zona. în timp ce aştepta deznodămîntul, a scris în jurnalul sau personal: „Nici o pasare nu zboară astăzi pe deasupra Medellfn-ului".
Primul elicopter — un Bell 206 pentru şase pasageri - a decolat de pe acoperişul prefecturii puţin după ora trei, transportîndu-i pe procurorul general, pe Jaime Văzquez, pe Fernando Garcîa Her-reros şi pe gazetarul de radio Luis Alirio Caile, a cărui enormă popularitate reprezenta încă o garanţie pentru liniştea lui Pablo Escobar. Un ofiţer de securitate urma să-i indice pilotului direcţia spre închisoare.
Al doilea elicopter - un Bell 412 pentru doisprezece pasageri — a decolat zece minute mai tîrziu, cînd Frumuşelul a primit ordinul prin staţia de radio. Villamizar s-a îmbarcat cu el şi cu părintele. Nici nu decolaseră bine, cînd au auzit la radio ştirea că guvernul fusese învins în Adunarea Naţională Constituanta, unde tocmai fu-sese aprobata nonextrădarea conaţionalilor cu cincizeci şi unu de voturi pentru, treisprezece contra şi cinci abţineri, rezultat care urma să fie ratificat ulterior. Deşi nimic nu indica existenţa unui act concertat, era aproape pueril sa nu te gîndeşti imediat ca Escobar avea cunoştinţa de toate astea mai dinainte şi aşteptase pîna în ultimul moment ca să se predea.
Piloţii au urmat indicaţiile Frumuşelului ca sa-l ia pe Pablo Escobar şi să-l ducă la închisoare. A fost un zbor foarte scurt şi la o înălţime atît de joasă, încît instrucţiunile păreau date pentru un automobil: luaţi-o pe strada a opta, continuaţi pe acolo, acum la dreapta, mai, mai, pînă la parc, aşa, gata. Din spatele unui pîlc de copaci a apărut brusc o vilă superbă, înconjurata de flori tropicale în culori intense, cu un teren de fotbal perfect, ca o enormă masă de biliard în mijlocul traficului fluid din El Poblado.
— Aterizaţi aici, le-a indicat Frumuşelul. Nu opriţi motoarele.
Abia cînd s-au aflat deasupra casei, Villamizar a descoperit ca, în jurul terenului, aşteptau nu mai puţin de treizeci de bărbaţi cu armele în bandulieră. Cînd elicopterul s-a lăsat din zbor pe
277
gazonul perfect, din grup s-au desprins în jur de cincisprezece bodyguarzi care s-au îndreptat, parcă îngrijoraţi, spre elicopter avînd în mijloc un bărbat ce nu putea trece neobservat. Avea parul lung pînă la umeri, o barbă foarte neagră, deasă şi aspră, care îi ajungea pîna la piept, pielea smeadă, tăbăcită de soarele de pe podişurile înalte. Era bondoc, purta pantofi de tenis şi o jacheta de culoare bleu, din bumbac ordinar, iar mersul lui relaxat trăda un calm înfiorător. Villamizar l-a recunoscut dintr-o singură privire, pentru că era diferit de toţi bărbaţii pe care îi văzuse în viaţa lui.
După ce şi-a luat rămas-bun de la bodyguarzii aflaţi mai aproape de el cu îmbrăţişări puternice şi grăbite, Escobar i-a ales doi dintre ei şi le-a spus sa urce pe cealaltă parte a elicopterului. Erau Jegosul şi Otto, doi dintre bodyguarzii lui de încredere. Apoi s-a urcat şi el fără să se ferească de elicea ce se învîrtea uşor. Primul pe care l-a salutat înainte de a se aşeza a fost Villamizar. I-a întins nuna caldă şi îngrijită şi l-a întrebat fără nici o tresărire în glas:
- Ce mai faceţi, doctore Villamizar?
- Ca de obicei, Pablo, i-a răspuns el.
Escobar s-a întors apoi spre părintele Garcîa Herreros cu un zîmbet amabil şi i-a mulţumit pentru tot. S-a aşezat lîngă cei doi bodyguarzi ai săi şi abia atunci a observat că Frumuşelul se afla acolo. Poate îşi închipuise ca acesta se va mărgini să-i dea instrucţiunile lui Villamizar, fără sa se mai urce în elicopter.
— Ia te uită, i-a spus Escobar, dumneata, amestecat pînă la capăt în chestia asta.
Nimeni n-a ştiut dacă a spus-o în semn de recunoştinţa sau ca pe un reproş, dar tonul a fost mai degrabă cordial. Frumuşelul, la fel de intimidat ca toţi ceilalţi, a dat din cap şi a zîmbit:
- Vai, şefule!
Villamizar a avut atunci revelaţia faptului ca Escobar era un om cu mult mai periculos decît se credea, deoarece calmul şi stăpînirea sa de sine aveau ceva supranatural. Frumuşelul a încercat să închidă uşa de lîngă el, dar n-a ştiut cum, aşa că a trebuit s-o închidă copilotul. în emoţia acelui moment, nimeni nu-şi amintise să dea vreun ordin. Pilotul, încordat la comenzi, a întrebat: 278
279
— Pornim?
A fost singurul moment în care Escobar şi-a trădat neliniştea înăbuşita:

— Bineînţeles, s-a grăbit el să ordone. Mai repede! Mai repede! în timp ce elicopterul se desprindea de pămînt, l-a întrebat pe
Villamizar: „Totul e în regula, nu-i aşa doctore?" Fără a se întoarce să-l privească, Villamizar i-a împărtăşit adevărul său: „Totul perfect". Nimic mai mult, pentru că zborul se terminase. Elicopterul a coborît în zbor razant pe deasupra copacilor si a aterizat pe terenul de fotbal al închisorii — plin de pietre şi cu porţile rupte —, lîngă celălalt elicopter, care sosise cu un sfert de oră mai devreme. Toată călătoria, începută la prefectură, nu a durat mai mult de cincisprezece minute.
Următoarele două au fost însă cele mai intense. Cînd s-a deschis uşa, Escobar a încercat sa coboare primul şi s-a trezit înconjurat de garda închisorii: cam cincizeci de oameni în uniforme albastre, încordaţi şi parca buimăciţi, care şi-au îndreptat armele spre el. Escobar a rămas uluit, şi-a pierdut controlul pentru o clipă şi a scos un ţipăt încărcat de o autoritate de temut:
— Coborîţi armele, ce dracu'!
Cînd şeful gărzii a dat acelaşi ordin, cel al lui Escobar fusese deja îndeplinit. Escobar şi însoţitorii săi au străbătut cei două sute de metri pînă la clădire, unde îi aşteptau autorităţile închisorii, membrii delegaţiei oficiale şi primul grup de colaboratori ai săi, care făcuseră drumul cu maşina, ca să se predea o dată cu el. Tot acolo se mai aflau soţia lui Escobar şi mama lui, foarte palidă şi gata să izbucnească în plîns. Trecînd pe lingă ea, el a mîngîiat-o uşor pe umăr şi i-a spus: „Nu-ţi face griji, bătrînico!" Directorul închisorii i-a ieşit în întîmpinare cu mîna întinsă:
— Domnule Escobar, s-a prezentat el. Sînt Luis Jorge Pataquiva.
Escobar i-a strîns mîna. Apoi şi-a ridicat pantalonul de pe piciorul stîng şi a scos pistolul pe care îl purta într-o teacă legată de gleznă. O adevărată bijuterie: Sig Sauer 9, cu o monogramă de aur incrustata pe minerul de sidef. Escobar nu a scos încărcătorul, ci doar gloanţele, unul cîte unul, şi le-a aruncat pe jos.
A fost un gest oarecum teatral -ce părea îndelung studiat şi care a produs efectul scontat —, în semn de încredere fată de temnicerul-şef, a cărui numire îi răpise nopţi de-a rîndul somnul. A doua zi, ziarele au scris că, atunci cînd a predat pistolul, Escobar i-ar fi spus lui Pataquiva: „Pentru pacea Columbiei". Nici un martor nu-şi aminteşte de aceste cuvinte, iar Villamizar, cu atît mai puţin, orbit cum era de frumuseţea armei.
Escobar i-a salutat pe toţi. Procurorul delegat i-a reţinut mîna în timp ce-i spunea: „Mă aflu aici, domnule Escobar, ca sa veghez ca drepturile dumneavoastră sa fie respectate". Escobar i-a mulţumit cu o deferenta aparte, în cele din urma, l-a luat de braţ pe Villamizar.
— Sa facem cîţiva paşi, doctore, i-a spus. Noi doi avem ceva de vorbit.
L-a condus pînă la capătul galeriei exterioare şi acolo au stat de vorba vreo zece minute, sprijiniţi de balustradă, cu spatele la ceilalţi. Escobar a început prin a-i mulţumi. Apoi, cu calmul său uluitor, a deplîns suferinţele pe care i le pricinuise lui şi familiei sale, dar l-a rugat să înţeleagă că acela fusese un război foarte dur pentru ambele părţi. Villamizar n-a pierdut ocazia de a dezlega trei mari necunoscute din viaţa sa: de ce fusese omorît Luis Carlos Galăn, de ce Escobar încercase să-l omoare pe el şi de ce le răpise pe Maruja şi pe Beatriz.
Escobar a negat orice amestec în prima crima. „Adevărul e că pe doctorul Galăn voia să-l omoare toata lumea", a spus. A admis că fusese de faţă la discuţiile în cursul cărora se hotărîse atentatul, dar a negat că ar fi intervenit sau ca ar fi avut vreun amestec în cele întîmplate. „în chestia asta a fost implicată foarte multa lume, a spus. Eu chiar m-am opus, pentru că ştiam ce urma dacă îl omorau, dar dacă aceasta era hotărîrea, eu nu aveam cum sa mă împotrivesc. Vă rog să-i să transmiteţi întocmai vorbele mele *donei* Gloria."
Cît despre a doua nedumerire, a explicat cît se poate de limpede că un grup de membri ai congresului, buni prieteni de-ai săi, îl convinseseră că Villamizar era un coleg imprevizibil şi încăpăţînat care trebuia oprit cu orice preţ, înainte de a obţine aprobarea extrădării, „în plus, a mai spus, în războiul pe care îl purtam, puteai fi omorît280
281
pînă şi pentru un simplu banc. Dar acum, ca vă cunosc, doctore Villamizar, binecuvîntat fie ceasul în care nu vi s-a întîmplat nimic". Pentru răpirea Marujăi, a dat o explicaţie simplistă. „Eu luam ostatici ca să obţin ceva, dar nu obţineam nimic, nimeni nu discuta, nimeni nu se sinchisea, aşa că m-am orientat spre *dona* Maruja, să vad daca am mai mult succes." Nu a mai avut alte argumente, aşa ca a trecut la un lung comentariu despre modul în care, treptat, avînd prilejul să-l cunoască mai bine pe Villamizar în cursul negocierilor, s-a convins că era un om serios si curajos, pentru al cărui cuvînt de onoare, mai preţios decît aurul, îi datora recunoştinţa eterna. „Eu ştiu că noi doi nu putem fi prieteni", i-a spus. Dar Villamizar putea fi sigur că nici lui, nici altui membru al familiei sale nu avea să i se mai întîmple nimic de atunci înainte.
— Eu voi rămîne aici cine ştie pînă cînd, a adăugat, dar încă mai am mulţi prieteni, aşa încît, dacă vreunul dintre dumneavoastră se simte ameninţat, daca cineva încearcă sa va facă rău, trimiteţi-mi vorbă şi atît. Dumneavoastră v-aţi respectat promisiunile faţă de mine şi eu voi face la fel. Vă mulţumesc. E cuvîntul meu de onoare.
înainte de a se desparţi, Escobar i-a cerut lui Villamizar o ultima favoare: să le liniştească pe mama şi pe soţia lui, care erau gata să leşine. Villamizar a facut-o fără prea multe iluzii, deoarece amîndouă erau convinse ca tot acel ceremonial era o cursa sinistră întinsa de guvern pentru a-l putea asasina pe Escobar în închisoare. în sfîrşit, a intrat în biroul directorului şi a format din minte numărul 284 3300 de la palatul prezidenţial, ca să i se facă legătura cu Rafael Pardo, oriunde s-ar fi aflat.

Se afla în biroul consilierului pentru relaţiile cu presa, Mauricio Vargas, care a răspuns la telefon şi i-a trecut receptorul fără comentarii. Pardo a recunoscut vocea gravă şi calma, de data aceasta, învăluită, parcă, într-un halo strălucitor.
— Doctore Pardo, a spus Villamizar, Escobar e aici, la închisoare. Pardo — poate pentru prima dată în viaţa lui — a primit vestea
fără a o mai trece prin filtrul îndoielii:
— Ce minunat!
A făcut un comentariu rapid, pe care Mauricio Vargas n-a încercat nici măcar să-l interpreteze, a închis telefonul şi a intrat, fără să mai bată, în biroul preşedintelui. Vargas, care este gazetar douăzeci
şi patru de ore din douăzeci şi patru, a bănuit după graba lui Pardo că trebuia să fie vorba de ceva important. N-a avut răbdare să aştepte mai mult de cinci minute. A intrat în biroul preşedintelui fără să se anunţe şi l-a găsit rîzînd în hohote. Atunci a aflat şi el vestea. Mauricio s-a gîndit cu bucurie la cîrdul de ziarişti care aveau să năvălească dintr-o clipă într-alta în biroul lui şi s-a uitat la ceas. Era patru şi jumătate după-amiază. Doua luni mai tîrziu, Rafael Pardo avea sa fie primul civil numit în funcţia de ministru al Apărării, după ce vreme de cincizeci de ani fuseseră doar miniştri militari.
Pablo Emilio Escobar Gaviria împlinise patruzeci şi unu de ani în decembrie. Conform fişei medicale întocmite la intrarea în închisoare, starea sa de sănătate era aceea a „unui bărbat tînăr, în condiţii fizice şi mintale normale". Singura observaţie ciudata a fost o congestie a mucoasei nazale şi o cicatrice asemenea urmei lăsate de o operaţie plastică la nas, pe care el a explicat-o ca fiind o leziune din tinereţe, produsa în timpul unui meci de fotbal. Documentul prin care se consemna că se predase de bunăvoie a fost semnat de şeful general al Direcţiei de Anchetă Penala, de şefa secţiei locale a aceleiaşi instituţii şi de către procurorul delegat pentru Drepturile Omului. Escobar şi-a întărit semnătura cu amprenta degetului mare şi cu numărul cărţii sale de identitate, declarată pierdută: 8 345 766, eliberată la Envigado. La sfîrşitul documentului, secretarul, Carlos Alberto Bravo, a adăugat : „După ce a semnat, domnul Pablo Emilio Escobar a solicitat ca prezentul act să fie semnat şi de doctorul Alberto Villamizar Cărdenas, care se conformează, după cum urmează". Villamizar a semnat, deşi niciodată nu i s-a explicat în ce calitate o făcuse.
Odată încheiate formalităţile, Pablo Escobar şi-a luat rămas-bun de la toţi şi a intrat în celula unde avea să trăiască la fel de preocupat ca şi pînă atunci de propriile probleme şi afaceri, de data aceasta însă, avînd alături însuşi statul, care veghea la liniştea şi la securitatea lui. De-a doua zi însă, acea închisoare pe cinste de care vorbise Villamizar a început să se transforme într-o ferma de cinci stele, dotata cu mobila de lux, instalaţii pentru distracţie şi tot soiul de alte facilităţi pentru chefuri şi delicte, construite cu materiale de282
cea mai bună calitate, aduse pe rînd în portbagajul cu fund dublu al unei furgonete folosite pentru aprovizionare. Două sute nouăzeci si nouă de zile mai tîrziu, aflînd de acest scandal, guvernul a decis să-l mute pe Escobar în altă închisoare, fără să-l anunţe în prealabil. La fel de neverosimilă ca faptul că guvernului îi trebuise un an ca să afle ce se petrecea a fost uşurinţa cu care Escobar a mituit un sergent şi doi soldaţi morţi de spaima cu un blid de mîncare şi a evadat, împreuna cu gărzile sale de corp, străbătînd pe jos pădurile din vecinătate, chiar pe sub nasul funcţionarilor şi al soldaţilor însărcinaţi cu transferarea lui.
A fost sentinţa sa la moarte. După cum a declarat mai tîrziu, acţiunea guvernului fusese atît de ciudată şi intempestivă, încît nu s-a gîndit că, într-adevăr, va Fi transferat, ci că o să-l omoare sau o să-l predea Statelor Unite. Cînd şi-a dat seama de enorma greşeală comisă, a întreprins două campanii paralele pentru ca guvernul să-i facă favoarea de a-l închide din nou: cea mai mare ofensivă de atentate cu dinamită din istoria ţării şi oferta de a se preda fără nici o condiţie. Guvernul însă nu i-a luat în seamă propunerile, ţara n-a pierit sub ameninţarea maşinilor-căpcană, iar ofensiva poliţiei a atins proporţii de nesuportat.
Pentru Escobar, lumea se schimbase. Cei care l-ar fi putut ajuta din nou ca să-şi salveze viaţa nu mai aveau nici chef, nici argumente ca s-o facă. Părintele García Herreros a murit la 24 noiembrie 1992 în urma unei insuficienţe renale cu complicaţii, iar Paulina — fără slujbă şi fără economii — îşi trăia retrasa şi liniştită toamna vieţii, alături de copii şi de minunatele sale amintiri, iar astăzi nimeni nu mai pomeneşte de ea la *Minutul lui Dumnezeu.* Alberto Villamizar, numit ambasador în Olanda, a primit mai multe mesaje din partea lui Escobar, dar era prea tîrziu. Imensa avere a acestuia, calculată la trei miliarde de dolari, s-a scurs în mare parte în haznaua războiului sau s-a spulberat în degringolada cartelului. Familia lui nu-şi găsea nicăieri în lume un colţişor liniştit unde somnul să nu le fie tulburat de coşmaruri. Devenit vînatul cel mai căutat din istoria noastră, Escobar nu putea rămîne mai mult de şase ore în acelaşi loc, iar în fuga lui nebunească, lăsa în urmă nu doar un puhoi de morţi nevinovaţi, dar chiar şi pe propriii bodyguarzi, asasinaţi, îngenuncheaţi de justiţie sau trecuţi în ostile duşmanului.

Serviciile sale de securitate, ca şi propriul instinct aproape animalic de supravieţuire şi-ău pierdut cu totul harul de odinioară.
Pe 2 decembrie 1993 - la o zi după ce împlinise patruzeci şi patru de ani —, n-a rezistat tentaţiei de a-l suna pe fiul său Juan Pablo, care tocmai se întorsese împreuna cu mama şi cu sora sa mai mică la Bogota, venind din Germania, unde le fusese respinsă viza de şedere. Juan Pablo, mai vigilent decît el, l-a avertizat după două minute să închidă, pentru că poliţia putea localiza telefonul de unde vorbea. Escobar - al cărui ataşament faţă de familie ajunsese proverbial — nu i-a dat atenţie, în acele momente, serviciile de filaj reuşiseră să stabilească locul exact din cartierul Los Olivos din Medellin de unde vorbea. La trei şi un sfert după-amiază, un comando special, care nu atrăgea cu nimic atenţia, alcătuit

din douăzeci şi trei de poliţişti îmbrăcaţi în civil, a încercuit zona, a ocupat clădirea şi se pregătea să forţeze uşa de la etaj. Escobar a simţit. „Te las", i-a spus fiului său la telefon, „pentru ca aici se petrece ceva ciudat." Au fost ultimele sale cuvinte.

Villamizar a petrecut noaptea care a urmat capitularii în cele mai vesele şi mai periculoase discoteci din oraş, bînd cot la cot cu gărzile de corp ale lui Escobar rachiu din cel mai tare. Frumuşelul, care turnase în el ca într-o pîlnie, povestea cui voia să-l asculte că doctorul Villamizar era singura persoana căreia şeful îi ceruse scuze. La două noaptea, s-a ridicat în picioare şi, fără alte comentarii, şi-ă luat ramas-bun fluturînd mîna.

— Adio, doctore Villamizar. Acum trebuie să mă fac nevăzut. Probabil, n-o să ne mai vedem niciodată. A fost o plăcere să vă cunosc.

în zori, l-au lăsat pe Villamizar beat criţă la ferma La Loma. După-amiază, în avionul cu care s-a întors în capitală, nu exista alt subiect de discuţie decît capitularea lui Pablo Escobar. Villamizar era în acea zi unul dintre oamenii cei mai celebri din ţară, dar nimeni nu l-a recunoscut prin mulţimea din aeroport. Ziarele menţionaseră, fără a-i publica fotografia, prezenţa sa la închisoare, dar rolul său real si decisiv în pregătirea capitulării părea destinat să rămîna învăluit în penumbra gloriilor secrete.

întors acasă în aceeaşi după-amiază, şi-a dat seama ca viaţa de zi cu zi îşi relua firul. Andres studia în camera lui, Maruja purta în tăcere greaua bătălie cu propriile fantasme, încercînd sa se regăsească. Calul din epoca dinastiei Tang îşi ocupase vechiul loc, printre preţioasele relicve din Indonezia şi antichităţile adunate de pe jumătate de glob, cabrat pe masa sacră unde ea şi-l dorise dintotdeauna şi în colţul unde visa să-l vadă în timpul nopţilor nesfîrşite ale detenţiei. Se întorsese la biroul ei de la Focine cu acelaşi automobil din care fusese răpită — după ce, mai înainte, fuseseră înlocuite geamurile -, iar un şofer nou şi mulţumii ocupa locul mortului. Peste mai puţin de doi ani, avea să fie numită ministru al Educaţiei.

Fără slujbă, dar şi fără prea mare chef să aibă vreuna, cu un gust amar lăsat de politica, Villamizar a preferat să se odihnească un timp în felul său, reparînd micile stricăciuni din casa, savu-rîndu-şi tacticos tihna, sorbitură cu sorbitură, în tovărăşia vechilor amici, făcînd singur piaţa, ca să se desfete şi să-şi desfete prietenii cu deliciile bucătăriei populare. Era o stare sufletească propice lecturilor de după-amiăză şi care te putea încuraja să-ţi laşi barba să crească, într-o duminica, la ora prînzului, cînd negurile nostalgiei începuseră să estompeze trecutul, cineva a sunat la uşă. Au crezut că Andres îşi uitase din nou cheile. Cum era ziua liberă a femeii de serviciu, Villamizar s-a dus să deschidă. Un tînăr îmbrăcat cu o canadiană i-a înmînat un pacheţel învelit în hîrtie satinată, legat cu o panglică aurie, şi a dispărut pe scară, fără să spună un cuvînt său să-i lase timp să-i pună vreo întrebare. Villamizar s-a gîndit că putea fi o bombă. Preţ de o clipa l-a înfiorat o ameţeală ce i-a amintit de răpire, dar a dezlegat panglica şi a desfăcut hîrtia cu vîrful degetelor, departe de sufrageria unde îl aştepta Maruja. Era un etui din piele artificială, iar înăuntru, în cuibul său de satin, se afla inelul care îi fusese luat Marujăi în seara răpirii, îi lipsea o scînteioară de diamant, dar era acelaşi.

Ea nu-şi putea crede ochilor. Şi l-a pus şi şi-a dat seama că era pe cale să se însănătoşească, pentru că îi venea bine pe deget.

— Ce îngrozitor, a suspinat ea visătoare. Toate s-au întîmplat parcă anume ca sa scrii despre ele o carte.

PLUM ISLĂND

CRIMĂ ŞI PEDEAPSĂ

DEMONII

IDIOTUL

PUTERI EXCEPŢIONALE

CATACLISMUL

FRUCTELE PĂMÎNTULUI

TESTAMENTUL

FRĂŢIA

CAMPIONUL DIN aRKĂNSĂS

UN ALTFEL DE CRĂCIUN

MOŞTENITORII

JOCUL CU MĂRGELE DE STICLĂ

NARCIS ŞI GURĂ-DE-ĂUR